

VERSLAG
OVER DE FINANCIËLE TOESTAND VAN HET
HOGER ONDERWIJS IN 2011

DEEL 2 – sector universiteiten

Inhoudslijst

Woord vooraf	5
Inleiding.....	6
1 Lijst van de universiteiten en de bijzondere universitaire instituten	7
1.1 Universiteiten	7
1.2 Bijzondere universitaire instituten	7
2 Financieringsbronnen van de universiteiten	8
2.1 Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	8
2.1.1 Eerste geldstroom.....	8
2.1.2 Tweede geldstroom	14
2.1.3 Derde geldstroom	18
2.1.4 Vierde geldstroom.....	20
2.1.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	23
2.2 Giften, schenkingen en legaten	24
3 Evolutie van de geldstromen van 2008 tot 2011	26
3.1 Globale evolutie van de geldstromen van 2008 tot 2011	27
3.1.1 Horizontale analyse	27
3.1.2 Verticale analyse	27
3.2 Evolutie van de onderdelen van de geldstromen van 2008 tot 2011	28
3.2.1 Eerste geldstroom.....	28
3.2.2 Tweede geldstroom	29
3.2.3 Derde geldstroom	30
3.2.4 Vierde geldstroom.....	31
4 Financiële analyse van de jaarrekeningen van de universiteiten.....	34
4.1 Aggregatie en vergelijkbaarheid	34
4.2 Geaggregeerde resultatenrekening (globaal).....	35
4.2.1 Geaggregeerde bedrijfsopbrengsten	37
4.2.2 Geaggregeerde bedrijfskosten	40
4.2.3 Geaggregeerd bedrijfsoverschot	44

4.2.4	Geaggregeerd financieel resultaat	45
4.2.5	Geaggregeerd uitzonderlijk resultaat.....	45
4.2.6	Evolutie en opbouw van het geaggregeerd resultaat van het boekjaar	45
4.3	Geaggregeerde resultatenrekening (per afdeling)	47
4.3.1	Afdeling I. Werking.....	47
4.3.2	Afdeling II. Investerings	50
4.3.3	Afdeling III. Sociale voorzieningen voor studenten.....	53
4.3.4	Afdeling IV.1. Bijzondere onderzoeksfondsen.....	56
4.3.5	Afdeling IV.2 Andere onderzoeksfondsen	59
4.3.6	Afdeling V. Patrimonium	62
4.3.7	Afdeling VI. Voor orde.....	65
4.3.8	Afdeling IOB (enkel Universiteit Antwerpen)	68
4.3.9	Afdeling IJS (enkel Universiteit Antwerpen)	70
4.3.10	Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling	72
4.4	Resultatenrekening: enkele kengetallen per universiteit	74
4.4.1	Bedrijfsopbrengsten.....	74
4.4.2	Bedrijfskosten	78
4.4.3	Resultaten per universiteit	82
4.5	Geaggregeerde investeringen en financiering.....	84
4.5.1	Geaggregeerde investeringen	84
4.5.2	Financiering van de investeringen	87
4.6	Investerings en financieringsmiddelen: enkele kengetallen per universiteit	88
4.6.1	Aandeel van de universiteiten in de geaggregeerde investeringen.....	88
4.6.2	Aandeel van de universiteiten in de diverse financieringsmiddelen.....	88
4.7	Geaggregeerde balans	90
4.7.1	Activa	92
4.7.2	Passiva	95
4.8	Geaggregeerde cashflow.....	97
4.9	Financiële ratio's.....	97
4.9.1	Overzicht van de geaggregeerde financiële ratio's	97
4.9.2	Liquiditeit.....	97
4.9.3	Solvabiliteit.....	100
4.9.4	Rentabiliteit	102
5	Analyse van de evolutie van het personeelsbestand.....	105
5.1	Inleiding.....	105
5.2	Geaggregeerde personeelsformatie: effectieve tewerkstelling in 2011 (telling op 1-2-2012)	107

5.2.1	Geaggreerde personeelstewerkstelling: evolutie tussen 1-2-2009 en 1-2-2012.....	107
5.2.2	Personeel op werkingsuitkeringen: gerealiseerde tewerkstelling.....	114
5.2.3	Personeel bezoldigd ten laste van andere financieringsbronnen: gerealiseerde tewerkstelling	123
5.2.4	Voltijdse eenheden personeel per subcategorie per universiteit.....	127
5.3	Studentenaantallen en personeelstewerkstelling	129
5.3.1	Evolutie studentenaantallen periode 2008-2009 tot en met 2011-2012.....	129
5.3.2	Evolutie geaggreerde personeelstewerkstelling 1-2-2009 tot en met 1-2-2012.....	131
5.3.3	Evolutie studentenaantallen versus evolutie geaggreerde tewerkstelling	131
5.3.4	Evolutie aantal studenten per VTE tewerkstelling	132
5.3.5	Evolutie aantal studenten per VTE AP tewerkstelling	133
5.4	Contingenteringsnormen in verband met de personeelsformatie van het AP	134
5.4.1	Regelgeving	134
5.4.2	70%-norm ZAP	134
5.4.3	Norm 5% gastprofessoren	135
6	Conclusies	136

Woord vooraf

Dit is de derde editie van het jaarverslag over de werking van de instellingen voor hoger onderwijs in Vlaanderen. Met deze editie wordt opnieuw volledig uitvoering gegeven aan de bepaling uit artikel 59 van het financieringsdecreet waarin wordt bepaald “dat het college van regeringscommissarissen moet rapporteren over de financiële toestand van de universiteiten, hogescholen en associaties en over de evolutie van het personeelsbestand van universiteiten en hogescholen”.

Dit jaarverslag behandelt het boekjaar 2011 en rapporteert over de financiële analyse van de jaarrekeningen van de universiteiten en hogescholen. Het verslag bestaat opnieuw uit 2 boekdelen, maar dient als één geheel beschouwd te worden. Boekdeel 1 bevat deel 1 van het verslag en heeft betrekking op de hogescholen, boekdeel 2 bevat de delen 2 en 3 van het verslag die respectievelijk betrekking hebben op de universiteiten en de associaties.

In **deel 1 van het jaarverslag** wordt de **sector hogescholen** onder de loep genomen. Het financiële luik van het jaarverslag 2011 bouwt verder op de lijn die in het jaarverslag 2010 werd uitgezet en vormt aldus een nieuwe horizontale analyse en verticale analyse. Er wordt een vergelijking van de reëel geboekte bedragen uit de deelrubrieken van de resultatenrekening gemaakt en een vergelijking met de begroting 2011.

Dit verslag bevat zoals het vorige jaar ook een hoofdstuk inzake de analyse van de gegevens betreffende de personeelsformatie en de loonkosten.

Deel 2 van het jaarverslag heeft betrekking op de **sector universiteiten** en bevat net als vorig jaar een overzicht van de financieringsbronnen van de universiteiten en een financiële analyse van hun jaarrekening. Ook de evolutie van de geldstromen van 2008 tot 2011 is opgenomen en de vergelijking met de begroting voor het jaar 2011 wordt eveneens gemaakt. Daarnaast bevat dit deel opnieuw een hoofdstuk over de evolutie van het personeelsbestand sinds 2009. Voor het eerst wordt daarin ook aandacht besteed aan de genderproblematiek.

Deel 3 van het jaarverslag behandelt ten slotte de financiële toestand van de **associaties**.

Ik wens uitdrukkelijk iedereen te bedanken die een substantiële bijdrage heeft geleverd bij de totstandkoming van dit globaal verslag en ik hoop dat het nuttig is voor zowel de beleidsmakers als de instellingen zelf.

Johan Dhondt

Voorzitter college van regeringscommissarissen
bij het hoger onderwijs

Brussel, juni 2013

Inleiding

De analyse van de financiële toestand bij de universiteiten vormt deel 2 van het verslag dat wil rapporteren over het hele hoger onderwijs. De boekhoudstelsels van hogescholen en universiteiten werden recent immers beter op elkaar afgestemd.

Er is echter een verschil in complexiteit in zake bedrijfsvoering tussen hogescholen en universiteiten. Naast de onderwijsopdracht ligt bij de universiteiten namelijk een grotere focus op onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening. De universiteiten werken daarenboven met een veel groter aandeel competitief verworven middelen.

Het voorliggend verslag, dat het derde in de rij is, wil een overzicht geven van de verschillende financieringsbronnen van de universiteiten en een financiële analyse maken van hun rekening voor het jaar 2010 en 2011. Er wordt daarenboven een vergelijking gemaakt tussen de jaarrekening 2011 en de begroting voor het jaar 2011. Ook de opbouw en evolutie van het personeelsbestand van de universiteiten maakt deel uit van de analyse. Hiervoor werd geput uit de jaarlijkse VLIR-publicaties 'Statistische gegevens betreffende het personeel aan de Vlaamse universiteiten' (de edities 2009, 2010, 2011 en 2012).

De universiteiten hebben om redenen van goed bestuur zelf een interne controledienst ingesteld.

Naast de controles door de bedrijfsrevisor en de regeringscommissaris worden de universiteiten jaarlijks onderworpen aan een gedetailleerde audit van de rekeningen door het Rekenhof en vallen alle handelingen die een budgettaire of financiële weerslag hebben onder het aanvullend toezicht van de afgevaardigde van Financiën. De meerwaarde van de voorliggende analyse en extra rapportering over de geaggregeerde jaarrekeningen bestaat erin dat het een nuttig instrument kan zijn bij de beleidsvoorbereiding.

1 Lijst van de universiteiten en de bijzondere universitaire instituten

1.1 Universiteiten

Om het toezicht op de 6 Vlaamse universiteiten uit te oefenen, benoemde de Vlaamse Regering, conform artikel 170 van het universiteitendecreet¹, een commissaris van de Vlaamse Regering bij iedere instelling. Eénzelfde regeringscommissaris kan bij meerdere universiteiten worden aangesteld.

Overeenkomstig artikel 173 van het universiteitendecreet dient de regeringscommissaris erover te waken dat het universiteitsbestuur geen enkele beslissing neemt die het financieel evenwicht van de instelling in gevaar brengt.

BENAMING UNIVERSITEIT	AFKORTING	ZETEL	REGERINGSCOMMISSARIS
HUB-KU Brussel	HUB-KU Brussel	1081 Brussel	Jozef De Cuyper
KU Leuven	KU Leuven	3000 Leuven	Jozef De Cuyper
Universiteit Antwerpen	UA	2000 Antwerpen	Jan De Groof
Universiteit Gent	UGent	9000 Gent	Yannick De Clercq
Universiteit Hasselt	UHasselt	3590 Diepenbeek	Jan De Groof
Vrije Universiteit Brussel	VUB	1050 Elsene	Johan Dhondt

1.2 Bijzondere universitaire instituten

Er zijn 3 zogenaamde “bijzondere universitaire instituten”. Het zijn het Instituut voor Europese Studies (IES), het Instituut voor Joodse Studies (IJS) en het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –beheer (IOB) (artikel 169quater van het universiteitendecreet).

De bijzondere universitaire instituten bezitten geen rechtspersoonlijkheid. Zij vallen wat het toezicht betreft onder de bevoegdheid van de regeringscommissaris van de initiërende universiteit.

Voor het IJS en het IOB zijn zowel de inkomsten als de uitgaven opgenomen in de exploitatierekeningen van de initiërende universiteit, zijnde de UA. Voor het IES is dit niet het geval. Een uniforme benadering is in de toekomst aangewezen.

BENAMING BIJZONDER UNIVERSITAIR INSTITUUT	AFKORTING	ZETEL	REGERINGSCOMMISSARIS
Instituut voor Europese Studies	IES	1050 Elsene	Johan Dhondt
Instituut voor Joodse Studies	IJS	2000 Antwerpen	Jan De Groof
Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -beheer	IOB	2000 Antwerpen	Jan De Groof

¹ Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap

2 Financieringsbronnen van de universiteiten

2.1 Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening

2.1.1 Eerste geldstroom

De eerste geldstroom bestaat uit toelagen van de Vlaamse overheid en vormt de basisfinanciering. Deze toelagen dragen bij in de dekking van de gewone uitgaven voor onderwijs, onderzoek, maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening, de financiering van de investeringen, de afbetaling van leningen en voor de administratie van de instelling, met inbegrip van de roerende uitrustingen.

In de tabel hieronder vindt u een overzicht van de verschillende onderdelen van de basisfinanciering en hun decretale basis.

Eerste geldstroom	Decretale basis*	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
Werkingsuitkeringen	UD art. 155	689.510.718,63	100,00%	703.755.925,11	100,00%	711.666.096,12	100,00%	726.211.451,23	100,00%
. Effectieve werkingsmiddelen	FD art. 30 - 34	639.113.860,10	92,69%	651.213.198,99	92,53%	652.666.464,68	91,71%	667.570.055,07	91,93%
. Aanvullende uitkering Humane wetenschappen	FD art. 40	1.019.000,00	0,15%	1.039.000,00	0,15%	1.039.000,00	0,15%	1.060.000,00	0,15%
. Werkgeversbijdragen	FD art. 41	23.544.660,00	3,41%	24.015.553,20	3,41%	24.015.553,20	3,37%	24.543.895,38	3,38%
. Aanmoedigingsfondsen	FD art. 43 - 45	1.131.090,00	0,16%	2.305.161,41	0,33%	2.298.501,43	0,32%	2.346.855,13	0,32%
. Specifieke lerarenopleiding	UD art. 130quater	4.493.427,41	0,65%	4.578.802,48	0,65%	4.578.802,53	0,64%	4.674.499,50	0,64%
. Vordering vakantiegeld		20.208.681,12	2,93%	20.604.209,03	2,93%	27.067.774,28	3,80%	26.016.146,15	3,58%
Uitkeringen DGOS		3.859.276,04	100,00%	3.642.778,75	100,00%	3.713.481,87	100,00%	3.804.483,48	100,00%
. Opleidingskosten		3.600.000,01	93,28%	3.317.000,00	91,06%	3.417.000,00	92,02%	3.500.000,00	92,00%
. Huisvesting studenten		259.276,03	6,72%	325.778,75	8,94%	296.481,87	7,98%	304.483,48	8,00%
Investeringsuitkeringen	UD artt. 138 en 155	26.023.000,00	100,00%	26.921.000,00	100,00%	26.921.000,00	100,00%	26.921.000,00	100,00%
Sociale toelagen	UD artt. 140bis en 155	15.507.000,00	100,00%	15.662.070,00	100,00%	15.662.070,00	100,00%	16.006.635,54	100,00%
Andere overheidstoelagen en subsidies		4.709.704,00	100,00%	4.999.979,00	100,00%	5.425.962,00	100,00%	5.822.371,00	100,00%
Totaal eerste geldstroom		739.609.698,67	100,00%	754.981.752,86	100,00%	763.388.609,99	100,00%	778.765.941,25	100,00%

* FD financieringsdecreet van 14 maart 2008
UD universiteitendecreet van 12 juni 1991
RD rechtspositiedecreet van 19 maart 2004

2.1.1.1 Werkingsuitkeringen

Binnen de perken en volgens de voorwaarden van het financieringsdecreet² draagt de Vlaamse overheid met jaarlijkse uitkeringen bij in de financiering van de werking van de universiteiten.

Het globaal bedrag aan werkingsuitkeringen is als volgt opgebouwd:

2.1.1.1.1 Effectieve werkingsmiddelen

De werkingsmiddelen voor de universiteiten zijn samengesteld uit 4 componenten:

- een onderwijssoeverel;
- een variabel onderwijsdeel;
- een onderzoeksoeverel;
- een variabel onderzoeksdeel.

² Decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen: artikel 5 e.v.

Het variabel onderwijsdeel is de belangrijkste component.

De verhouding per instelling tussen enerzijds “onderwijssokkel + variabel onderwijsdeel” en anderzijds “onderzoekssokkel + variabel onderzoeksdeel” is gelijk aan 55% versus 45%.

Onderstaande tabel geeft de verdeling weer over de jaren 2008, 2009, 2010 en 2011 van de effectieve werkingsmiddelen met de absolute bedragen en de relatieve verdeling in percentages.

Effectieve werkingsmiddelen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	5.372.019,91	0,84%	5.163.193,88	0,79%	4.751.355,20	0,73%	4.617.739,37	0,69%
. KU Leuven	233.926.234,00	36,60%	239.937.327,32	36,84%	240.674.639,89	36,88%	245.945.487,34	36,84%
. UA	88.830.481,33	13,90%	89.511.026,30	13,75%	89.251.425,73	13,67%	90.654.340,76	13,58%
. UGent	206.224.226,32	32,27%	209.850.295,88	32,22%	211.020.033,53	32,33%	216.760.691,38	32,47%
. UHasselt	24.994.550,67	3,91%	25.469.447,13	3,91%	25.687.101,85	3,94%	27.636.643,67	4,14%
. VUB	79.766.347,87	12,48%	81.281.908,48	12,48%	81.281.908,48	12,45%	81.955.152,55	12,28%
Totaal	639.113.860,10	100,00%	651.213.198,99	100,00%	652.666.464,68	100,00%	667.570.055,07	100,00%

De effectieve werkingsmiddelen van de HUB-KUBrussel bevatten naast de decretaal voorziene toelage ook nog een bedrag vanuit de economische unie met de KU Leuven (2 miljoen euro) en een bedrag rugzakfinanciering (ca 1,6 miljoen euro)³.

2.1.1.1.2 Aanvullende uitkering Humane wetenschappen

Het financieringsprobleem stelt zich duidelijker in de humane wetenschappen dan in de exacte wetenschappen. De wetenschapsfaculteiten kunnen immers veel vaker een beroep doen op de derde geldstroom en op contractonderzoek.

De universiteiten ontvangen daarom een aanvullende uitkering voor het versterken van het onderzoek in de volgende disciplines: de Historische wetenschappen, de Letteren en de Wijsbegeerte⁴. Een globaal bedrag wordt onder de universiteiten verdeeld op basis van het aandeel van elke universiteit in het aantal onderzoekers dat in die disciplines werkzaam is aan de betrokken universiteit en betaald wordt met andere financieringsbronnen dan de werkingsuitkering, uitgedrukt in voltijdse equivalenten.

Aanvullende uitkering Humane wetenschappen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	15.794,50	1,55%	9.870,50	0,95%	6.035,55	0,58%	3.824,48	0,36%
. KU Leuven	425.636,30	41,77%	425.366,60	40,94%	413.698,62	39,82%	408.529,30	38,54%
. UA	165.281,80	16,22%	170.292,10	16,39%	182.192,81	17,54%	209.552,46	19,77%
. UGent	274.518,60	26,94%	283.023,60	27,24%	295.908,24	28,48%	299.833,72	28,29%
. UHasselt	3.464,60	0,34%	3.220,90	0,31%	3.018,30	0,29%	2.941,50	0,28%
. VUB	134.304,20	13,18%	147.226,30	14,17%	138.146,48	13,30%	135.318,54	12,77%
Totaal	1.019.000,00	100,00%	1.039.000,00	100,00%	1.039.000,00	100,00%	1.060.000,00	100,00%

2.1.1.1.3 Werkgeversbijdragen

De HUB-KUBrussel, de KU Leuven, de UA, de UHasselt en de VUB ontvangen een uitkering als bijdrage in het dekken van de kosten die voortvloeien uit de hogere loonlasten die de universiteiten moeten dragen voor hun personeelsleden vermeld in de hoofdstukken IV en V van het universiteitendecreet, in vergelijking met de loonlast die de UGent als werkgever draagt.

³ In 2008 werd er door de Vlaamse overheid een lumpsum voorzien voor de kosten m.b.t. de aan andere instellingen overgedragen personeelsleden. Gedurende 5 jaar wordt er 1/5 van de som bij de werkingsmiddelen gevoegd.

⁴ Op basis van de ministeriële besluiten van 24 november 2008, 22 juni 2009, 18 november 2010 en 28 juli 2011 betreffende de toekenning van aanvullende uitkeringen aan de universiteiten voor het versterken van het onderzoek in de humane wetenschappen voor respectievelijk de begrotingsjaren 2008, 2009, 2010 en 2011.

De HUB-KU Brussel, de KU Leuven en de VUB ontvangen daarenboven een uitkering als bijdrage in het dekken van de kosten van de door de instellingen gefinancierde aanvullende pensioenen voor de leden van het administratief en technisch personeel vermeld in artikel 107 van het universiteitendecreet, om voor die personeelsleden een pensioenregeling uit te werken die vergelijkbaar is met het pensioenstelsel van de openbare sector.

Werkgeversbijdragen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KU Brussel	300.900,00	1,28%	306.918,00	1,28%	306.918,00	1,28%	313.670,20	1,28%
. KU Leuven	16.522.980,00	70,18%	16.853.439,60	70,18%	16.853.439,60	70,18%	17.224.215,27	70,18%
. UA	945.540,00	4,02%	964.450,80	4,02%	964.450,80	4,02%	985.668,72	4,02%
. UGent	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. UHasselt	212.160,00	0,90%	216.403,20	0,90%	216.403,20	0,90%	221.164,07	0,90%
. VUB	5.563.080,00	23,63%	5.674.341,60	23,63%	5.674.341,60	23,63%	5.799.177,12	23,63%
Totaal	23.544.660,00	100,00%	24.015.553,20	100,00%	24.015.553,20	100,00%	24.543.895,38	100,00%

2.1.1.1.4 Aanmoedigingsfonds

De Vlaamse overheid voorziet in de financiering van een Aanmoedigingsfonds voor beleidsspeerpunten voor de universiteiten die voldoen aan de minimale instellingsnorm voor de onderwijskost. Uit onderstaande tabel blijkt dat de HUB-KU Brussel hiervoor niet in aanmerking komt.

De middelen van het Aanmoedigingsfonds worden door de universiteiten aangewend om gelijke kansen en diversiteit in het hoger onderwijs aan te moedigen en in het bijzonder de maatregelen te nemen die de instroom en de doorstroom bevorderen van studenten uit bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn in het hoger onderwijs.

De bedragen worden verdeeld over de verschillende universiteiten op basis van het aandeel van de onderwijskost voor elke instelling binnen de globale onderwijskost van de universiteiten.

Aanmoedigingsfonds	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	308.678,39	27,29%	630.343,69	27,34%	626.741,63	27,27%	637.705,50	27,17%
. UA	209.680,91	18,54%	428.439,84	18,59%	432.774,43	18,83%	452.251,53	19,27%
. UGent	308.678,39	27,29%	630.343,69	27,34%	626.741,63	27,27%	637.705,50	27,17%
. UHasselt	104.022,81	9,20%	210.252,96	9,12%	210.645,53	9,16%	215.241,74	9,17%
. VUB	200.029,50	17,68%	405.781,23	17,60%	401.598,21	17,47%	403.950,86	17,21%
Totaal	1.131.090,00	100,00%	2.305.161,41	100,00%	2.298.501,43	100,00%	2.346.855,13	100,00%

De eerste beheersovereenkomst die door de universiteiten werd afgesloten met de Vlaamse Regering in het kader van het Aanmoedigingsfonds had een duurtijd van drie jaar en liep af op 31 december 2010. De artikelen in het Financieringsdecreet van 14 maart 2008 in verband met het Aanmoedigingsfonds garandeerden echter geen vlotte overstap van de beheersovereenkomst eerste ronde naar de volgende ronde. In het kader van het Programmadecreet bij de begroting 2011 werden hiervoor dan ook een aantal voorstellen gedaan tot decreetswijziging die ondermeer inhielden dat de lopende beheersovereenkomsten met één jaar werden verlengd tot 31 december 2011. Ook de financieringswijze, zoals vastgesteld in artikel 44, § 1 van het Financieringsdecreet, werd met één jaar verlengd.

2.1.1.1.5 Specifieke lerarenopleiding

De universiteiten ontvangen extra werkingsmiddelen voor de organisatie van de specifieke lerarenopleiding⁵. De verdeling van het gezamenlijk bedrag gebeurt pro rata de in het voorlaatst afgelopen academiejaar verworven credits in de lerarenopleidingen van een bepaalde instelling.

⁵ Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, artikel 130quater.

Specifieke lerarenopleiding	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	2.168.219,90	48,25%	2.229.993,90	48,70%	2.245.824,18	49,05%	1.854.246,43	39,67%
. UA	526.854,47	11,73%	465.716,11	10,17%	567.013,64	12,38%	649.070,10	13,89%
. UGent	1.367.756,38	30,44%	1.320.738,63	28,84%	1.381.072,58	30,16%	1.645.994,81	35,21%
. U Hasselt	78.060,54	1,74%	76.006,44	1,66%	44.181,67	0,96%	43.809,35	0,94%
. VUB	352.536,12	7,85%	486.347,40	10,62%	340.710,46	7,44%	481.378,81	10,30%
Totaal	4.493.427,41	100,00%	4.578.802,48	100,00%	4.578.802,53	100,00%	4.674.499,50	100,00%

2.1.1.1.6 Vordering vakantiegeld

Op basis van prestaties van het voorbije jaar hebben de personeelsleden van de universiteit recht op de uitbetaling van vakantiegeld in het volgende jaar.

De subsidies van de Vlaamse overheid voor de werkingstoelage en de sociale sector dekken alleen het vakantiegeld van het lopende jaar. Daarom wordt een vordering geboekt tegenover de Vlaamse overheid.

De vordering is dus opgezet als compensatie voor het in kost boeken van de provisie vakantiegeld voor de personeelsleden van de afdeling werking en sociale sector: een kost die niet wordt gecompenseerd door een evenredige verhoging van de werkingstoelage van dat jaar.

Vordering vakantiegeld	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KU Brussel	276.354,53	1,37%	261.740,77	1,27%	238.489,80	0,88%	237.454,55	0,91%
. KU Leuven	1.009.249,00	4,99%	399.699,00	1,94%	619.758,00	2,29%	2.614.612,00	10,05%
. UA	123.442,21	0,61%	163.968,44	0,80%	4.600.466,00	17,00%	4.603.866,00	17,70%
. UGent	8.991.012,00	44,49%	9.974.102,87	48,41%	10.194.754,32	37,66%	7.112.401,41	27,34%
. U Hasselt	57.323,50	0,28%	71.238,90	0,35%	1.238.079,96	4,57%	1.222.161,84	4,70%
. VUB	9.751.299,88	48,25%	9.733.459,05	47,24%	10.176.226,20	37,60%	10.225.650,35	39,31%
Totaal	20.208.681,12	100,00%	20.604.209,03	100,00%	27.067.774,28	100,00%	26.016.146,15	100,00%

Bovenstaande tabel toont aan dat de bedragen met betrekking tot de vordering vakantiegeld sterk uiteenlopen tussen de verschillende instellingen. Het Rekenhof stelde vast dat de provisie vakantiegeld bij sommige instellingen steunt op de toekenning van enkel en dubbel vakantiegeld. Echter, de universiteit moet maar in enkel vakantiegeld voorzien voor het contractuele ATP en het BAP. De andere categorieën bouwen hun recht op vakantie op in het jaar zelf. De provisie is bij sommige instellingen dus ruim overschat.

2.1.1.2 Uitkeringen DGOS⁶

De Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) nam in 1998 het beheer op zich van de federale fondsen voor universitaire ontwikkelingssamenwerking van de Vlaamse universiteiten. Hiervoor werd het VLIR-secretariaat voor universitaire ontwikkelingssamenwerking opgericht (VLIR-UOS). VLIR-UOS ontvangt jaarlijks een budget van ongeveer 35 miljoen euro van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking en is hiermee de belangrijkste financier van projecten voor ontwikkelingssamenwerking van de Vlaamse universiteiten.

Ieder jaar wordt binnen het VLIR-UOS-budget een bedrag voor de Vlaamse universiteiten voorzien ter compensatie van de kosten verbonden aan de opleiding van studenten afkomstig uit ontwikkelingslanden. De verdeling van deze toelage gebeurt op basis van studentenaantallen. Voor beursstudenten wordt een hoger bedrag uitbetaald.

Opleidingskosten	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KU Brussel	17.823,73	0,50%	26.010,44	0,78%	17.372,12	0,51%	26.437,73	0,76%
. KU Leuven	1.262.484,97	35,07%	1.300.687,08	39,21%	1.204.467,17	35,25%	1.501.561,57	42,90%
. UA	333.760,41	9,27%	370.024,83	11,16%	267.820,22	7,84%	415.580,83	11,87%
. UGent	947.720,52	26,33%	881.888,65	26,59%	1.221.839,29	35,76%	889.172,15	25,40%
. U Hasselt	163.265,01	4,54%	106.635,52	3,21%	240.796,92	7,05%	237.939,60	6,80%
. VUB	874.945,37	24,30%	631.753,48	19,05%	464.704,28	13,60%	429.308,12	12,27%
Totaal	3.600.000,01	100,00%	3.317.000,00	100,00%	3.417.000,00	100,00%	3.500.000,00	100,00%

⁶ Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking

Naast het budget voor opleidingskosten is er ook subsidiëring voorzien voor een aantal onthaalhuizen en clubs voor buitenlandse studenten in Vlaanderen. Deze huizen staan niet enkel in voor de huisvesting van de studenten tijdens hun verblijf, maar zorgen ook voor psycho-sociale begeleiding, integratie in het Vlaams onderwijsstelsel, sociaal-culturele activiteiten en tenslotte voor de begeleiding bij de terugkeer naar het thuisland.

Huisvesting studenten	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. KU Leuven	157.216,03	60,64%	161.501,92	49,57%	160.919,00	54,28%	166.878,00	54,81%
. VUB	102.060,00	39,36%	164.276,83	50,43%	135.562,87	45,72%	137.605,48	45,19%
Totaal	259.276,03	100,00%	325.778,75	100,00%	296.481,87	100,00%	304.483,48	100,00%

2.1.1.3 Investeringsuitkeringen

Binnen de perken en volgens de modaliteiten bepaald in het universiteitendecreet⁷ draagt de Vlaamse overheid met jaarlijkse uitkeringen bij in de financiering van de investeringen van de universiteiten.

Investeringsuitkeringen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	166.000,00	0,64%	171.000,00	0,64%	171.000,00	0,64%	171.000,00	0,64%
. KU Leuven	10.840.000,00	41,66%	11.215.000,00	41,66%	11.215.000,00	41,66%	11.215.000,00	41,66%
. UA	3.202.000,00	12,30%	3.311.000,00	12,30%	3.311.000,00	12,30%	3.312.000,00	12,30%
. UGent	7.554.000,00	29,03%	7.816.000,00	29,03%	7.816.000,00	29,03%	7.815.000,00	29,03%
. UHasselt	697.000,00	2,68%	721.000,00	2,68%	721.000,00	2,68%	721.000,00	2,68%
. VUB	3.564.000,00	13,70%	3.687.000,00	13,70%	3.687.000,00	13,70%	3.687.000,00	13,70%
Totaal	26.023.000,00	100,00%	26.921.000,00	100,00%	26.921.000,00	100,00%	26.921.000,00	100,00%

Zoals uit onderstaande tabel⁸ met betrekking tot de gegevens van 2011 blijkt, komen de investeringsmiddelen die de universiteiten van de Vlaamse overheid ontvangen slechts in beperkte mate tegemoet aan hun investeringsnoden. De cijfers geven aan dat de universiteiten gemiddeld 21,84% van hun instandhoudingsbudget verkrijgen via de Vlaamse overheid.

	Verzekerde nieuwwaarde gebouwen	Middelen nodig om het huidige patrimonium in stand te houden	Ontvangen investeringsmiddelen vanuit de Vlaamse overheid	Dekkingspercentage
. HUB-KUBrussel	30.984.470,00	929.534,10	171.000,00	18,40%
. KU Leuven	1.624.112.800,00	48.723.384,00	11.215.000,00	23,02%
. UA	492.441.855,00	14.773.255,65	3.312.000,00	22,42%
. UGent	1.392.185.554,38	41.765.566,63	7.815.000,00	18,71%
. UHasselt	112.796.000,00	3.383.880,00	721.000,00	21,31%
. VUB	456.000.000,00	13.680.000,00	3.687.000,00	26,95%
Totaal	4.108.520.679,38	123.255.620,38	26.921.000,00	21,84%

De investeringsuitkeringen voor de VUB liggen in verhouding tot die van de andere universiteiten beduidend hoger. Opvallend is ook de nadelige situatie van de UGent in vergelijking met deze van de KU Leuven.

2.1.1.4 Sociale toelagen

De Vlaamse overheid draagt jaarlijks met een toelage bij in de financiering van de sociale voorzieningen voor studenten⁹.

⁷ Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, artt. 138 en 155.

⁸ VLIR-nota van 30 mei 2012 m.b.t. de overheadregeling voor de Vlaamse universiteiten.

⁹ Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, artt. 140bis en 155.

Sociale toelagen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	188.000,00	1,21%	189.880,00	1,21%	189.880,00	1,21%	194.057,36	1,21%
. KU Leuven	5.042.000,00	32,51%	5.092.420,00	32,51%	5.092.420,00	32,51%	5.204.453,24	32,51%
. UA	2.219.000,00	14,31%	2.241.190,00	14,31%	2.241.190,00	14,31%	2.290.496,18	14,31%
. UGent	5.395.000,00	34,79%	5.448.950,00	34,79%	5.448.950,00	34,79%	5.568.826,90	34,79%
. UHasselt	607.000,00	3,91%	613.070,00	3,91%	613.070,00	3,91%	626.557,54	3,91%
. VUB	2.056.000,00	13,26%	2.076.560,00	13,26%	2.076.560,00	13,26%	2.122.244,32	13,26%
Totaal	15.507.000,00	100,00%	15.662.070,00	100,00%	15.662.070,00	100,00%	16.006.635,54	100,00%

2.1.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies

2.1.1.5.1 Vormingsfonds

In het kader van het Sectoraal Vormingsfonds hoger onderwijs worden er subsidies toegekend die een bijdrage zijn in de kosten van de organisatie van nieuwe opleidings- en vormingsinitiatieven voor het personeel van de hogeronderwijsinstellingen¹⁰. De verleende subsidie kan ten hoogste 50% van de gemaakte kosten dekken.

De subsidies voor 2007 en 2008 werden samen uitbetaald in 2008.

Vormingsfonds	2007	Procentueel	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	3.196,82	0,60%	3.269,77	0,58%	3.308,62	0,58%	1.071,25	0,24%	981,95	0,22%
. KU Leuven	217.089,49	40,72%	206.523,97	36,70%	208.978,07	36,70%	166.241,71	37,13%	165.831,11	37,15%
. UA	69.042,30	12,95%	78.426,18	13,94%	79.358,12	13,94%	61.766,75	13,80%	61.315,10	13,74%
. UGent	164.313,10	30,82%	182.067,08	32,35%	184.230,58	32,35%	144.963,55	32,38%	144.996,89	32,48%
. UHasselt	17.484,41	3,28%	22.067,41	3,92%	22.329,64	3,92%	17.536,30	3,92%	17.565,61	3,93%
. VUB	62.000,43	11,63%	70.424,82	12,51%	71.261,67	12,51%	56.131,83	12,54%	55.720,17	12,48%
Totaal	533.126,55	100,00%	562.779,23	100,00%	569.466,70	100,00%	447.711,39	100,00%	446.410,83	100,00%

2.1.1.5.2 Brusselfonds

De Vlaamse overheid kent via het Vlaams Overlegplatform Hoger Onderwijs Brussel (VLOPHOB) subsidies toe aan projecten van Brusselse hogeronderwijsinstellingen. Het gaat om onderwijsflankerende maatregelen met als doel de grootstedelijke context te compenseren.

Brusselfonds	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. VUB	910.000,00	100,00%	552.000,00	100,00%	266.000,00	100,00%	272.481,00	100,00%
Totaal	910.000,00	100,00%	552.000,00	100,00%	266.000,00	100,00%	272.481,00	100,00%

De HUB-KUBrussel krijgt geen middelen uit het Brusselfonds. Deze gaan naar de HUB-EHSAL.

2.1.1.5.3 Limburg Sterk Merk (LSM)

Limburg Sterk Merk staat in voor de projectfinanciering van initiatieven die een bijdrage leveren aan de evenwichtige ontwikkeling van de provincie Limburg.

In het kader van de opstart van de opleiding rechten kreeg de UHasselt middelen van LSM.

Limburg Sterk Merk	2008	2009	2010	2011
. UHasselt	107.400,00	487.300,00	846.100,00	1.596.362,48
Totaal	107.400,00	487.300,00	846.100,00	1.596.362,48

¹⁰ Op basis van de ministeriële besluiten van 7 december 2007, 9 oktober 2008, 4 juni 2009, 1 juni 2010 en 24 januari 2011 betreffende de verdeling van de dotatie van het Sectoraal Vormingsfonds voor het hoger onderwijs voor respectievelijk de begrotingsjaren 2007, 2008, 2009, 2010 en 2011.

2.1.1.5.4 Kind en Gezin

De kinderdagverblijven van de universiteiten werken met eigen middelen maar daarnaast ook met middelen van Kind en Gezin (K&G). Het bedrag van deze overheidstoelage wordt bepaald op basis van het aantal opgevangen kinderen.

Kind en Gezin	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	3.175.954,41	57,25%	3.409.204,70	60,71%	3.566.875,01	59,32%	3.497.915,03	58,45%
. UA	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. UGent	934.649,46	16,85%	923.510,78	16,45%	895.599,32	14,89%	1.104.983,00	18,47%
. UHasselt	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. VUB	1.437.236,97	25,91%	1.282.898,04	22,85%	1.550.832,01	25,79%	1.381.135,23	23,08%
Totaal	5.547.840,84	100,00%	5.615.613,52	100,00%	6.013.306,34	100,00%	5.984.033,26	100,00%

2.1.1.5.5 Beleidsdomein Welzijn

Via het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) wordt er subsidiëring ontvangen voor de aangeboden dienstverlening vanuit het beleidsdomein Welzijn van de Vlaamse overheid. De toelage wordt berekend op basis van het personeel dat het CAW tewerkstelt of waar het voor verantwoordelijk is.

CAW	2008	2009	2010	2011
. VUB	240.000,00	276.000,00	360.000,00	284.969,88
Totaal	240.000,00	276.000,00	360.000,00	284.969,88

2.1.2 Tweede geldstroom

De tweede geldstroom is die van publieke fondsen en beurzen bestemd voor basisonderzoek. Universiteiten en aspirant bursalen kunnen er projectgeld en beurzen mee aanvragen voor onderzoek dat op zich niet streeft naar directe toepassingen. De middelen worden steeds op competitieve basis toegewezen. Deze competitie situeert zich intra- of interuniversitair en kan zich richten op verschillende niveaus van onderzoek. De gelden zijn beschikbaar voor alle disciplines van het wetenschappelijk onderzoek.

In de tabel hieronder vindt u een overzicht van de verschillende onderdelen van de tweede geldstroom en hun decretale basis.

Tweede geldstroom	Decretale basis*	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
Bijzondere Onderzoeksfondsen (BOF)		125.829.100,40	100,00%	138.814.499,60	100,00%	127.405.759,95	100,00%	140.236.000,01	100,00%
. BOF - toelage	UD art. 168 + BOF-besluit	102.258.900,80	81,27%	105.494.499,60	76,00%	96.082.809,95	75,41%	105.092.000,01	74,94%
. Methusalem-financiering		15.241.299,80	12,11%	20.532.000,00	14,79%	19.072.200,00	14,97%	19.402.000,00	13,84%
. BOF - ZAP		3.028.899,80	2,41%	4.587.000,00	3,30%	4.348.000,00	3,41%	2.585.000,00	1,84%
. Bijkomende middelen		2.500.000,00	1,99%	2.548.000,00	1,84%	2.540.000,00	1,99%	4.196.000,00	2,99%
. Tenure Track		2.800.000,00	2,23%	5.653.000,00	4,07%	5.362.750,00	4,21%	8.961.000,00	6,39%
Interuniversitaire attractiepolen (IUAP)		12.424.210,90	100,00%	13.907.778,90	100,00%	14.270.321,00	100,00%	14.316.393,24	100,00%
Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO)		83.109.348,41	100,00%	83.520.542,66	100,00%	93.116.879,35	100,00%	104.620.281,18	100,00%
Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)	DW&I	2.164.522,05	100,00%	2.344.591,11	100,00%	2.544.725,26	100,00%	2.359.947,62	100,00%
Totaal tweede geldstroom		223.527.181,76	100,00%	238.587.412,27	100,00%	237.337.685,56	100,00%	261.532.622,05	100,00%

* UD universiteitendecreet van 12 juni 1991

BOF BVR van 12-12-2008 houdende wijziging van het BVR van 8-9-2000 betreffende de financiering van de Bijzondere Onderzoeksfondsen aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap

DW&I Decreet van 30-4-2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid

Van het totaalbedrag van de Bijzondere Onderzoeksfondsen in 2009 moet een bedrag van 573.000,00 euro afgetrokken worden. Dit is het gevolg van een correctie voor 2008 die werd opgenomen in de jaarrekening 2009 van de UGent. Het totaalbedrag van de Bijzondere Onderzoeksfondsen 2009 is dan 138.241.499,60 euro. Het totaalbedrag van de tweede geldstroom bedraagt in 2009 dan 238.014.412,27 euro.

In bijkomende orde merken we op dat er in de jaarrekeningen 2008 en 2009 van de UGent ook een dotatie van de Nationale Bank wordt geteld bij de Bijzondere Onderzoeksfondsen. Het gaat om een bedrag van 207.810,00 euro.

2.1.2.1 Bijzondere onderzoeksfondsen (BOF)

Via de Bijzondere Onderzoeksfondsen beschikt elke universiteit over de middelen voor financiering van fundamenteel onderzoek. De verdeling gebeurt op basis van een verdeelsleutel, waarin onder meer het aantal masterdiploma's, doctoraatsdiploma's, publicaties en citaties een rol spelen. De verdeelsleutel van het lopende jaar wordt door AHOVOS¹¹ berekend en gepubliceerd.

De hoofdmoot van de BOF-financiering is ingeschreven op de onderwijsbegroting. Het departement EWI¹² is verantwoordelijk voor enkele financieringskanalen binnen de middelen van het BOF, namelijk de Methusalem-financiering, het BOF-ZAP, de bijkomende middelen en de tenure track.

Elke instelling voert een eigen onderzoeksbeleid, waarbij men zowel projecten als mandaten financiert. De onderzoeksraad van de universiteit staat in voor het beleid van het BOF.

2.1.2.1.1 BOF-toelage

Elke universiteit ontvangt een toelage voor het Bijzonder Onderzoeksfonds vanwege de overheid.

BOF-toelage	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KU Brussel	231.700,00	0,23%	277.800,00	0,26%	220.513,00	0,23%	241.711,60	0,23%
. KU Leuven	43.660.200,60	42,70%	45.122.199,80	42,77%	41.398.275,00	43,09%	45.289.027,42	43,09%
. UA	11.962.600,00	11,70%	13.136.200,00	12,45%	11.048.845,00	11,50%	12.351.844,00	11,75%
. UGent	32.888.700,00	32,16%	32.545.600,00	30,85%	30.616.375,00	31,86%	33.523.685,26	31,90%
. U Hasselt	2.108.999,80	2,06%	3.060.600,20	2,90%	2.619.280,00	2,73%	3.059.919,28	2,91%
. VUB	11.406.700,40	11,15%	11.352.099,60	10,76%	10.179.521,95	10,59%	10.625.812,45	10,11%
Totaal	102.258.900,80	100,00%	105.494.499,60	100,00%	96.082.809,95	100,00%	105.092.000,01	100,00%

In het kader van de beheersing van de begroting 2010 werd door de Vlaamse Regering beslist om de laatste schijf van de begrote BOF-toelage 2010 niet meer uit te betalen. De cijfers in bovenstaande tabel zijn de effectief uitgekeerde bedragen.

2.1.2.1.2 Methusalem-financiering

Zelfs de meest ervaren wetenschappers blijven sterk afhankelijk van projectfinanciering en besteden kostbare tijd aan het zoeken naar noodzakelijke financiering voor hun onderzoeksgroepen. Daarom werd in 2006 de Methusalem-financiering gecreëerd.

Het Methusalem-programma geeft aan excellente onderzoekers die tijdens hun loopbaan hebben aangetoond dat ze een onderzoeksgroep kunnen leiden, een langlopende vorm van persoonsgebonden financiering om hen minder afhankelijk te maken van externe projectmatige financiering.

De universiteiten krijgen de verantwoordelijkheid om hun meest uitmuntende onderzoekers te selecteren.

De toelagen die worden toegewezen hebben een duurtijd van 7 jaar, verlengbaar na positieve evaluatie door externe peers. De omvang van de middelen is afhankelijk van de discipline. De jaarlijkse individuele toelagen situeren zich tussen minstens 400.000 euro en maximaal 2.000.000 euro. Interuniversitaire samenwerking met samenvoeging van de middelen is mogelijk.

¹¹ Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen

¹² Departement Economie, Wetenschap en Innovatie

Methusalem	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	6.512.710,40	42,73%	8.856.189,60	43,13%	8.254.455,00	43,28%	8.379.700,00	43,19%
. UA	1.775.492,00	11,65%	2.563.108,00	12,48%	2.202.860,00	11,55%	2.285.600,00	11,78%
. UGent	4.898.027,00	32,14%	6.336.972,80	30,86%	6.062.995,00	31,79%	6.202.800,00	31,97%
. UHasselt	330.941,60	2,17%	579.358,40	2,82%	522.595,00	2,74%	566.500,00	2,92%
. VUB	1.724.128,80	11,31%	2.196.371,20	10,70%	2.029.295,00	10,64%	1.967.400,00	10,14%
Totaal	15.241.299,80	100,00%	20.532.000,00	100,00%	19.072.200,00	100,00%	19.402.000,00	100,00%

De cijfers met betrekking tot de subsidie 2008 voor de Bijzondere Onderzoeksfondsen in het kader van het Methusalem-programma wijken af van de cijfers opgenomen in het ministerieel besluit van 12 maart 2008. Naar aanleiding van een herindexatie ter gelegenheid van de tweede begrotingscontrole 2008 werd de subsidie bij ministerieel besluit van 5 december 2008 namelijk verhoogd met 48.000 euro.

Voor de middelen die voorzien waren voor Methusalem 2010 legde de Vlaamse Regering een beheersmaatregel op, waardoor 5% geblokkeerd werd voor mogelijke besparing. De nieuwe verdeling van de subsidies werd vastgelegd in een ministerieel besluit van 15 juni 2010.

2.1.2.1.3 BOF-ZAP

Het BOF-besluit creëert ruimte voor bijkomende ZAP-mandaten met voornamelijk een onderzoeksopdracht, steeds echter in combinatie met een beperkte onderwijsopdracht om de koppeling tussen onderwijs en onderzoek te verzekeren. Deze mandaten zijn voorbehouden voor aanstellingen met een omvang van minstens 80%.

Voor projecten met een looptijd van 2 tot 5 jaar ontvangen de nieuwe ZAP-leden, die voldoen aan de criteria voor de BOF-parameter 'mobiliteit en diversiteit', een startkrediet. Dit betreft een jaarlijkse minimumfinanciering van 45.000 euro.

BOF - ZAP	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	1.294.318,40	42,73%	1.978.481,60	43,13%	1.881.800,00	43,28%	1.116.500,00	43,19%
. UA	352.832,00	11,65%	570.168,00	12,43%	502.200,00	11,55%	304.500,00	11,78%
. UGent	973.271,00	32,13%	1.418.728,80	30,93%	1.382.300,00	31,79%	826.400,00	31,97%
. UHasselt	65.773,60	2,17%	128.126,40	2,79%	119.100,00	2,74%	75.500,00	2,92%
. VUB	342.704,80	11,31%	491.495,20	10,71%	462.600,00	10,64%	262.100,00	10,14%
Totaal	3.028.899,80	100,00%	4.587.000,00	100,00%	4.348.000,00	100,00%	2.585.000,00	100,00%

De cijfers met betrekking tot de subsidie 2008 voor de aanstelling van bijkomende ZAP-mandaten wijken af van de cijfers opgenomen in het ministerieel besluit van 12 maart 2008. Naar aanleiding van een herindexatie ter gelegenheid van de tweede begrotingscontrole 2008 werd de subsidie, bij ministerieel besluit van 5 december 2008, namelijk verhoogd met 8.000 euro.

Binnen de bijzondere onderzoeksfondsen is de toelage voor BOF-ZAP in 2011 sterk gedaald, dit in tegenstelling tot de andere middelen die allen zijn gestegen.

2.1.2.1.4 Bijkomende middelen

Via de ministeriële besluiten van respectievelijk 15 februari 2008, 23 juni 2009, 15 juni 2010 en 22 juli 2011 werden er in 2008, 2009, 2010 en 2011 bijkomende middelen toegekend aan de Bijzondere Onderzoeksfondsen.

Bijkomende middelen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	1.068.200,00	42,73%	1.099.000,00	43,13%	1.099.300,00	43,28%	1.812.200,00	43,19%
. UA	291.200,00	11,65%	322.100,00	12,64%	293.400,00	11,55%	494.300,00	11,78%
. UGent	803.600,00	32,14%	781.700,00	30,68%	807.500,00	31,79%	1.341.500,00	31,97%
. UHasselt	54.300,00	2,17%	74.000,00	2,90%	69.600,00	2,74%	122.500,00	2,92%
. VUB	282.700,00	11,31%	271.200,00	10,64%	270.200,00	10,64%	425.500,00	10,14%
Totaal	2.500.000,00	100,00%	2.548.000,00	100,00%	2.540.000,00	100,00%	4.196.000,00	100,00%

2.1.2.1.5 Tenure track

Sinds 2008 hebben de universiteiten de optie om hun postdoctorale onderzoekers te laten instappen in een transparant tenure track-systeem waarbij een vaste benoeming volgt indien de mandaathouder voldoet aan duidelijke, vooraf bepaalde, benoemingscriteria.

Tenure track-docenten worden aangesteld voor een termijn van ten hoogste 5 jaar vooraleer ze benoemd worden in de graad van hoofddocent zonder nieuwe vacature. Voorwaarde is daarbij dat ze een gunstige beoordeling van hun academisch dossier krijgen. Het universiteitsbestuur legt vooraf de criteria vast voor de beoordeling van de docenten in het tenure track-stelsel en maakt deze in de universiteit bekend.

Tenure Track	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	1.198.680,00	42,81%	2.436.220,00	43,10%	2.321.040,00	43,28%	3.870.300,00	43,19%
. UA	325.360,00	11,62%	697.440,00	12,34%	619.400,00	11,55%	1.055.600,00	11,78%
. UGent	900.760,00	32,17%	1.754.540,00	31,04%	1.704.775,00	31,79%	2.864.800,00	31,97%
. UHasselt	60.480,00	2,16%	155.120,00	2,74%	146.965,00	2,74%	261.700,00	2,92%
. VUB	314.720,00	11,24%	609.680,00	10,79%	570.570,00	10,64%	908.600,00	10,14%
Totaal	2.800.000,00	100,00%	5.653.000,00	100,00%	5.362.750,00	100,00%	8.961.000,00	100,00%

Voor de middelen die voorzien waren voor tenure track 2010 legde de Vlaamse Regering een beheersmaatregel op, waardoor 5% geblokkeerd werd voor mogelijke besparing. De nieuwe verdeling van de subsidies werd vastgelegd in een ministerieel besluit van 15 juni 2010.

2.1.2.2 Interuniversitaire attractiepolen (IUAP)

Het federale programma 'Interuniversitaire Attractiepolen' beoogt netwerken van onderzoeksgroepen aan beide kanten van de taalgrens samen te brengen, hun kritische massa te vergroten en hun internationale positie te versterken. Het is het enige programma voor de financiering van wetenschappelijke samenwerking tussen beide landsgedeelten.

Een IUAP krijgt in principe financiering voor 5 jaar. Daarna volgt een evaluatie die aanleiding kan zijn om het netwerk opnieuw te financieren.

De middelen worden verdeeld volgens de verhouding 56% Vlaamse overheid en 44% Franse Gemeenschap. Vervolgens wordt de BOF-sleutel gebruikt voor de verdeling over de Vlaamse universiteiten.

IUAP	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	5.740.337,00	46,20%	5.977.298,00	42,98%	5.810.715,00	40,72%	5.828.981,00	40,72%
. UA	1.351.342,89	10,88%	1.818.101,48	13,07%	2.274.801,00	15,94%	2.209.184,00	15,43%
. UGent	3.695.699,00	29,75%	4.325.966,00	31,10%	4.258.059,00	29,84%	4.258.059,00	29,74%
. UHasselt	284.339,59	2,29%	281.462,99	2,02%	313.107,00	2,19%	235.123,78	1,64%
. VUB	1.352.492,42	10,89%	1.504.950,43	10,82%	1.613.639,00	11,31%	1.785.045,46	12,47%
Totaal	12.424.210,90	100,00%	13.907.778,90	100,00%	14.270.321,00	100,00%	14.316.393,24	100,00%

Fase VI van de IUAP (2007-2011) kwam eind december 2011 tot een einde.

2.1.2.3 Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO)

Het FWO is een Stichting van Openbaar Nut die rechtspersoonlijkheid verkreeg bij koninklijk besluit van 20 januari 2006. Het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid (B.S. 06/07/2009) erkent het FWO als privaatrechtelijk vormgegeven Extern Verzelfstandigd Agentschap. Het FWO ondersteunt in Vlaanderen fundamenteel onderzoek voor alle disciplines, met inbegrip van samenwerkingsverbanden tussen de Vlaamse universiteiten en andere onderzoeksinstituten.

Het FWO financiert excellente en beloftevolle onderzoekers alsook onderzoeksprojecten na een interuniversitaire competitie en een evaluatie door binnen- en buitenlandse experts.

FWO	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	66.262,00	0,08%	5.453,00	0,01%	12.138,00	0,01%	5.116,00	0,00%
. KU Leuven	39.164.655,00	47,12%	44.918.266,00	53,78%	43.608.140,00	46,83%	45.322.575,00	43,32%
. UA	9.894.709,06	11,91%	10.422.114,22	12,48%	11.154.388,00	11,98%	10.827.662,00	10,35%
. UGent	24.652.993,00	29,66%	14.916.479,00	17,86%	26.463.428,00	28,42%	36.722.686,63	35,10%
. UHasselt	1.270.236,06	1,53%	1.357.432,00	1,63%	1.115.943,00	1,20%	1.498.719,67	1,43%
. VUB	8.060.493,29	9,70%	11.900.798,44	14,25%	10.762.842,35	11,56%	10.243.521,88	9,79%
Totaal	83.109.348,41	100,00%	83.520.542,66	100,00%	93.116.879,35	100,00%	104.620.281,18	100,00%

2.1.2.4 Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)

Het IWT focust op doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek met een economische finaliteit.

Per verworven IWT-specialisatiebeurs ontvangt de universiteit een benchfee ter ondersteuning van de werkingskost van de bursaal.

IWT	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	1.147.496,00	53,01%	1.219.267,00	52,00%	1.194.161,00	46,93%	1.004.190,00	42,55%
. UA	163.254,98	7,54%	179.823,20	7,67%	246.657,00	9,69%	209.686,00	8,89%
. UGent	819.823,00	37,88%	919.142,00	39,20%	1.013.712,00	39,84%	855.845,32	36,27%
. UHasselt	33.948,07	1,57%	26.358,91	1,12%	88.701,00	3,49%	61.650,28	2,61%
. VUB	0,00	0,00%	0,00	0,00%	1.494,26	0,06%	228.576,02	9,69%
Totaal	2.164.522,05	100,00%	2.344.591,11	100,00%	2.544.725,26	100,00%	2.359.947,62	100,00%

2.1.3 Derde geldstroom

De derde geldstroom is die voor toegepast wetenschappelijk onderzoek. Samen met of op vraag van bedrijven, overheden of particulieren gaan wetenschappers op zoek naar interessante toepassingen of innovaties.

Deze geldstroom is minder strak afgelijnd. Hiervan zullen we dan ook enkel de meest prominente onderdelen belichten.

Derde geldstroom	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. Federale overheid exclusief IUAP	28.427.780,00	11,98%	38.035.178,00	13,93%	38.216.012,91	13,84%	33.536.741,94	11,74%
. Vlaamse overheid	115.540.479,00	48,68%	145.356.365,00	53,23%	144.650.610,00	52,40%	155.839.639,00	54,54%
. Steden en provincies	1.536.513,00	0,65%	1.843.537,00	0,68%	2.221.162,67	0,80%	2.594.462,75	0,91%
. Internationale organen	85.507.078,00	36,03%	84.764.109,00	31,04%	85.758.521,00	31,07%	90.304.736,00	31,60%
. Andere overheidsbijdragen voor toegepast WO	6.331.775,00	2,67%	3.060.125,00	1,12%	5.203.941,00	1,89%	3.478.261,00	1,22%
Totaal	237.343.625,00	100,00%	273.059.314,00	100,00%	276.050.247,58	100,00%	285.753.840,69	100,00%

2.1.3.1 Federale overheid exclusief IUAP

In het Bulletin der Aanbestedingen worden er regelmatig onderzoeksoproepen gepubliceerd door allerlei federale administraties en instanties. Het uit te voeren onderzoek is dan ook uitermate beleidsgericht en de onderzoeksresultaten dienen geschikt te zijn voor beleidstoepassing.

Federale overheid exclusief IUAP	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	93.936,00	0,33%	42.301,00	0,11%	31.524,00	0,08%	0,00	0,00%
. KU Leuven	3.729.225,00	13,12%	9.327.309,00	24,52%	10.660.260,00	27,89%	9.166.940,00	27,33%
. UA	2.189.585,72	7,70%	3.856.675,40	10,14%	4.053.249,00	10,61%	4.584.888,00	13,67%
. UGent	19.684.722,00	69,24%	20.928.537,00	55,02%	19.794.700,00	51,80%	18.348.384,94	54,71%
. UHasselt	501.619,24	1,76%	235.233,52	0,62%	211.868,00	0,55%	194.361,62	0,58%
. VUB	2.228.691,82	7,84%	3.645.121,83	9,58%	3.464.411,91	9,07%	1.242.167,38	3,70%
Totaal	28.427.779,78	100,00%	38.035.177,75	100,00%	38.216.012,91	100,00%	33.536.741,94	100,00%

2.1.3.2 Vlaamse overheid

2.1.3.2.1 Industriële Onderzoeksfondsen (IOF)

Op 28 mei 2004 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de oprichting van het Industrieel Onderzoeksfonds aan de Vlaamse universiteiten (met uitzondering van de HUB-KUBrussel). Een overgangsbesluit voor 2006 en 2007 trad in werking op 8 december 2006. In het overgangsbesluit van 2006 werd het IOF uitgebreid tot het geheel van de associatie: de middelen worden ter beschikking gesteld aan de universiteit en de hogescho(o)l(en) die partner zijn van de associatie waartoe de universiteit behoort. Sommige associaties beslisten om de dotatie op associatieniveau te houden, andere beslisten ze bij de universiteit onder te brengen.

De verdeling van de dotatie voor het Industrieel Onderzoeksfonds van de verschillende universiteiten gebeurt via versleuteling. De verdeelsleutel combineert 7 gewogen in- en outputparameters en wordt bepaald door het aandeel van de universiteit in: doctoraatsdiploma's, publicaties en citaties, de industriële contractinkomsten, de contractinkomsten uit het laatst afgesloten Europese Kaderprogramma, de aangevraagde en toegekende octrooien, het aantal gerealiseerde spin-offs en het wetenschappelijk personeelsbestand.

Het Industrieel Onderzoeksfonds, onder beheer van de IOF-Raad, sluit aan bij het valorisatiebeleid en slaat een brug tussen het strategisch basisonderzoek, technologische innovatie en industriële samenwerking. Het moet elke universiteit/hogeschool toelaten een eigen beleid te voeren dat gericht is op het opbouwen van een portefeuille aan potentieel toepassingsgerichte kennis, met economische finaliteit.

IOF	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. Associatie KU Leuven	7.588.600,00	45,30%	7.817.400,00	46,14%	7.329.400,00	45,32%	7.844.500,00	46,91%
. UA	1.842.200,00	11,00%	1.862.400,00	10,99%	1.634.400,00	10,11%	1.512.100,00	9,04%
. Associatie UGent	4.963.900,00	29,63%	4.993.600,00	29,47%	4.985.100,00	30,83%	5.200.100,00	31,10%
. Associatie Universiteit Hogescholen Limburg	373.100,00	2,23%	341.814,00	2,02%	419.900,00	2,60%	502.600,00	3,01%
. VUB	1.985.000,00	11,85%	1.928.300,00	11,38%	1.802.100,00	11,14%	1.662.700,00	9,94%
Totaal	16.752.800,00	100,00%	16.943.514,00	100,00%	16.170.900,00	100,00%	16.722.000,00	100,00%

De cijfers voor 2008 wijken af van het ministerieel besluit van 15 mei 2008 wegens een herindexatie ter gelegenheid van de tweede begrotingscontrole 2008. De subsidie werd bij ministerieel besluit van 5 december 2008 verhoogd met 55.000 euro.

2.1.3.3 Steden en provincies

Universiteiten komen in aanmerking voor financiële ondersteuning door steden en provincies voor wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie. Ze kunnen bij steden en provincies subsidies aanvragen voor onderzoek binnen bepaalde programma's en voor specifieke thematische studies.

Steden en provincies	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	428.440,00	27,88%	497.610,00	26,99%	431.895,00	19,44%	325.875,00	12,56%
. UA	349.254,30	22,73%	460.871,27	25,00%	815.562,00	36,72%	682.791,00	26,32%
. UGent	408.754,00	26,60%	477.604,00	25,91%	446.833,00	20,12%	550.054,79	21,20%
. UHasselt	326.178,65	21,23%	249.779,39	13,55%	382.253,00	17,21%	935.269,28	36,05%
. VUB	23.886,25	1,55%	157.672,61	8,55%	144.619,67	6,51%	100.472,68	3,87%
Totaal	1.536.513,20	100,00%	1.843.537,27	100,00%	2.221.162,67	100,00%	2.594.462,75	100,00%

2.1.3.4 Internationale organen

2.1.3.4.1 Europese Unie

Het Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling (European Framework Programme) is het belangrijkste instrument van de Europese Unie voor het financieren van onderzoek in Europa. Het huidige, Zevende Kaderprogramma (7KP), loopt van 2007 tot 2013.

Buiten de Europese kaderprogramma's worden door de verschillende directoraten-generaal van de Europese Commissie een aantal programma's voorzien voor onderzoeksfinanciering. Er zijn ook een aantal financieringsinstellingen die, al dan niet in samenwerking met de Europese Commissie, onderzoeksinitiatieven financieel ondersteunen.

Europese Unie	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	35.453.909,00	44,22%	26.221.765,00	33,48%	28.213.336,00	35,52%	31.843.263,00	38,30%
. UA	4.466.281,92	5,57%	3.127.166,63	3,99%	4.028.776,00	5,07%	6.499.246,00	7,82%
. UGent	31.314.841,00	39,06%	31.592.928,00	40,33%	38.013.588,00	47,85%	33.267.292,10	40,01%
. UHasselt	2.029.652,71	2,53%	1.980.085,75	2,53%	2.357.326,00	2,97%	2.269.252,99	2,73%
. VUB	6.902.594,98	8,61%	15.410.289,23	19,67%	6.823.829,68	8,59%	9.270.355,82	11,15%
Totaal	80.167.279,61	100,00%	78.332.234,61	100,00%	79.436.855,68	100,00%	83.149.409,91	100,00%

2.1.4 Vierde geldstroom

Onder de vierde geldstroom verstaan we de samenwerking met de privésector, inclusief de wetenschappelijke dienstverlening. Dit laatste staat naast het academisch onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek als derde grote opdracht ingeschreven in het universiteitendecreet.

Vierde geldstroom	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. Contractonderzoek met de privésector	70.268.681,00	51,37%	73.818.776,00	50,60%	80.519.914,00	50,18%	86.940.472,00	48,42%
. Onderzoek met de privésector met overheidssteun	12.350.287,00	9,03%	13.036.250,00	8,94%	14.052.659,00	8,76%	18.318.000,00	10,20%
. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	13.140.509,85	9,61%	12.013.488,00	8,23%	11.359.128,00	7,08%	11.355.445,03	6,32%
. Valorisatie onderzoeksresultaten	41.027.964,07	29,99%	47.026.233,05	32,23%	54.536.923,00	33,99%	62.948.433,54	35,06%
Totaal	136.787.441,92	100,00%	145.894.747,05	100,00%	160.468.624,00	100,00%	179.562.350,57	100,00%

2.1.4.1 Contractonderzoek met de privésector

Universiteiten sluiten met organisaties en bedrijven contracten af waarin wordt vastgelegd dat de universiteit tegen een financiële tegenprestatie onderzoek uitvoert voor deze organisatie of dit bedrijf.

De middelen die rechtstreeks afkomstig zijn van de industrie en die verworven zijn door strategische onderzoekscentra (SOC's) voor het onderzoek of onderzoeksgedeelte dat wordt uitgevoerd in de met dat strategisch onderzoekscentrum geassocieerde onderzoeksgroepen van de associatie/universiteit, worden in rekening gebracht als die inkomsten gebaseerd zijn op een contract met een handelsvennootschap en er een zichtbare overhead uitbetaald wordt aan de associatie/universiteit.

De inkomsten van onderzoekscontracten onder beheer van de strategische onderzoekscentra komen ten goede aan de onderzoeksploegen van de associatie/universiteit.

De overhead op deze contracten worden 50/50 verdeeld door de associatie/universiteit en het strategisch onderzoekscentrum.

De associaties/universiteiten hebben inkomsten uit 3 SOC's:

- het Interdisciplinair Instituut voor Breedband Technologie (IBBT) / iMinds¹³;
- het Interuniversitair Instituut voor Micro-Electronica (IMEC);
- het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB).

2.1.4.1.1 iMINDS

iMinds	2008	2009	2010	2011
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00	0,00	0,00
. KU Leuven	0,00	0,00	0,00	0,00
. UA	207.296,12	106.648,33	108.439,98	336.825,98
. UGent	3.135.496,28	3.536.417,90	4.640.411,97	5.083.017,27
. UHasselt	0,00	0,00	0,00	0,00
. VUB	363.744,00	274.324,26	742.770,74	1.230.706,92
Totaal	3.706.536,40	3.917.390,49	5.491.622,69	6.650.550,17

Het strategisch onderzoekscentrum iMINDS heeft de vorm van een virtueel onderzoeksinstituut waarbij de deelnemende onderzoeksgroepen functioneren vanuit hun eigen onderzoeksinstellingen. Het centrum wil economische en maatschappelijke meerwaarde realiseren door middel van excellent onderzoek en het creëren van menselijk kapitaal in het ICT domein.

Het centrum verricht multidisciplinair onderzoek voor het Vlaamse bedrijfsleven en de Vlaamse overheid. Dat omvat alle technologische, juridische en sociale dimensies van de ontwikkeling van ICT oplossingen. De Vlaamse overheid investeert in multidisciplinair ICT onderzoek met als doel van Vlaanderen een toonaangevende en internationaal erkende speler te maken in de informatiemaatschappij.

Sinds 2006 heeft het centrum 26 spin-offs helpen opstarten. Hiervan werden er 12 in 2011 opgericht.

2.1.4.1.2 IMEC

IMEC	2008	2009	2010	2011
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00	0,00	0,00
. KU Leuven	0,00	0,00	0,00	0,00
. UA	0,00	0,00	0,00	0,00
. UGent	3.221.481,00	1.550.507,92	6.240.151,56	5.544.732,00
. UHasselt	1.195.211,00	1.028.294,43	1.443.730,42	2.067.861,00
. VUB	144.181,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	4.560.873,00	2.578.802,35	7.683.881,98	7.612.593,00

Het IMEC verricht onderzoek dat tot de wereldtop behoort in het domein van nano-elektronica en nanotechnologie. IMEC's onderzoek wordt toegepast in betere gezondheidszorg, slimme elektronica, hernieuwbare energie en veiliger transport.

Sinds 1986 heeft het centrum 35 spin-offs helpen opstarten. In de periode van de afgelopen beheersovereenkomst 2007-2011 is IMEC er in geslaagd 7 nieuwe spin-offs op te richten. In 2011 werd er geen nieuwe spin-off opgericht, er werden wel verschillende incubatiedossiers voorbereid.

¹³ In 2012 kreeg het IBBT de nieuwe naam iMinds.

2.1.4.1.3 VIB

VIB	2008	2009	2010	2011
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00	0,00	0,00
. KU Leuven	5.441.563,00	6.109.855,00	7.154.890,00	8.297.147,00
. UA	660.258,00	553.559,00	788.036,00	827.160,00
. UGent	6.055.743,00	7.141.120,00	5.986.532,00	6.433.220,00
. UHasselt	0,00	0,00	0,00	0,00
. VUB	1.207.229,00	1.574.041,00	1.690.850,00	943.732,00
Totaal	13.364.793,00	15.378.575,00	15.620.308,00	16.501.259,00

Het VIB verricht baanbrekend onderzoek naar de basis van het leven, gezondheid en ziekte. De resultaten worden toegepast in geneeskunde, landbouw en industrie.

Sinds 1997 heeft het centrum 13 spin-offs helpen opstarten, waarvan 1 in 2011 werd opgericht.

2.1.4.2 Onderzoek met de privésector met overheidssteun

Met Baekeland-mandaten wil het IWT individuele onderzoekers de kans bieden een doctoraat uit te voeren in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven. Het IWT voorziet in cofinanciering van de personeels- en werkingskosten die gepaard gaan met de projectuitvoering. Bij het Baekeland-mandaat is enerzijds een Vlaams bedrijf betrokken dat de strategische oriëntatie bepaalt van het project en zorgt voor cofinanciering. Anderzijds staat een Vlaamse universiteit in voor de begeleiding naar en de toekenning van een doctoraat volgens de gangbare kwaliteitsnormen.

Onderzoek met de privésector met overheidssteun	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	3.000,00	0,02%
. KU Leuven	6.431.390,00	52,07%	6.655.708,00	51,06%	8.165.178,00	58,10%	9.880.797,00	53,94%
. UA	0,00	0,00%	0,00	0,00%	85.246,00	0,61%	481.706,00	2,63%
. UGent	3.133.363,00	25,37%	5.066.200,00	38,86%	4.584.242,00	32,62%	5.719.944,12	31,23%
. UHasselt	166.250,00	1,35%	120.684,00	0,93%	189.500,00	1,35%	213.871,40	1,17%
. VUB	2.619.284,00	21,21%	1.193.658,00	9,16%	1.028.493,00	7,32%	2.018.681,41	11,02%
Totaal	12.350.287,00	100,00%	13.036.250,00	100,00%	14.052.659,00	100,00%	18.317.999,93	100,00%

2.1.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)

Wetenschappelijke dienstverlening omvat alle prestaties ten behoeve van derden, tegen vergoeding geleverd door de diensten van de universiteit of hieraan verbonden personen in uitoefening van hun opdracht aan de universiteit en die voortvloeien uit aan de universiteit aanwezige kennis, resultaten van wetenschappelijk onderzoek of technologie.

Deze prestaties worden zonder contract uitgevoerd of rangschikken zich binnen langlopende raamovereenkomsten.

Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KUBrussel	17.779,00	0,14%	2.755,00	0,02%	3.500,00	0,03%	29.835,00	0,26%
. KU Leuven	4.934.303,00	37,55%	4.177.792,00	34,78%	3.504.992,00	30,86%	3.490.638,00	30,74%
. UA	802.463,85	6,11%	1.710.121,00	14,24%	2.454.201,00	21,61%	2.721.891,00	23,97%
. UGent	7.385.964,00	56,21%	6.066.189,00	50,49%	5.336.562,00	46,98%	5.072.684,95	44,67%
. UHasselt	0,00	0,00%	56.631,00	0,47%	59.873,00	0,53%	40.396,08	0,36%
. VUB	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Totaal	13.140.509,85	100,00%	12.013.488,00	100,00%	11.359.128,00	100,00%	11.355.445,03	100,00%

De verklaring voor het relatief lage bedrag voor wetenschappelijke dienstverlening zonder contract aan de KU Leuven is dat in principe voor elke overeenkomst een contract opgemaakt wordt, zodat de post dienstverlening zonder contract in theorie 0 euro zou moeten bedragen. In de praktijk blijkt dit niet volledig realiseerbaar.

2.1.4.4 Valorisatie onderzoeksresultaten

Valorisatie of 'technologie' transfer is de terbeschikkingstelling van (intellectuele) eigendomsrechten op universitaire kennis door verkoop of het verlenen van de toestemming tot het gebruik ervan, aan derden (waaronder overheid en bedrijven). Op die manier wordt aan derden toegestaan deze kennis verder te ontwikkelen tot een product (in de ruimste zin van het woord) dat vervolgens wordt gecommercialiseerd, al dan niet door dezelfde partner.

Valorisatie onderzoeksresultaten	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	38.721.189,00	94,38%	45.561.587,00	96,89%	52.721.371,00	96,67%	60.041.688,00	95,38%
. UA	12.557,67	0,03%	6.104,50	0,01%	25.025,00	0,05%	11.164,00	0,02%
. UGent	1.767.700,00	4,31%	1.252.313,00	2,66%	1.706.365,00	3,13%	1.728.560,85	2,75%
. U Hasselt	12.165,40	0,03%	4.117,74	0,01%	1.579,00	0,00%	0,00	0,00%
. VUB	514.352,00	1,25%	202.110,81	0,43%	82.583,00	0,15%	1.167.020,69	1,85%
Totaal	41.027.964,07	100,00%	47.026.233,05	100,00%	54.536.923,00	100,00%	62.948.433,54	100,00%

In bovenstaande tabel stemmen de bedragen voor valorisatie van onderzoeksresultaten van de VUB niet overeen met deze opgenomen in de jaarrekeningen 2008 en 2009.

In de boekhouding 2008 waren de opbrengsten nog niet volledig afgestemd op de voorstelling van het nieuwe decreet. De opbrengsten voor valorisatie waren in 2008 mee geboekt onder contractonderzoek met de privésector. Analytisch kon men de valorisatie-inkomsten wel afleiden uit de projectcodes.

In 2009 zijn er boekingen gebeurd op code 703301 die geen valorisatie-inkomsten waren. Bijgevolg zijn deze afgetrokken van de cijfers gerapporteerd in de jaarrekening.

2.1.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening

De financiële bijdrage van de overheid is niet de enige inkomstenbron van de universiteiten. Andere bronnen zijn o.a. de inschrijvingsgelden van studenten, de huuropbrengsten van de sociale sector, de opbrengsten van studentenrestaurants en de opbrengsten van boeken en cursussen.

Andere opbrengsten	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KU Brussel	940.000,00	0,95%	1.040.481,00	0,72%	731.500,00	0,45%	580.361,00	0,37%
. KU Leuven	33.040.634,00	33,27%	57.296.888,00	39,54%	62.546.952,00	38,21%	49.718.625,00	31,55%
. UA	22.352.289,72	22,50%	25.239.204,15	17,42%	27.816.276,00	16,99%	30.407.630,00	19,30%
. UGent	25.804.576,00	25,98%	40.078.767,00	27,66%	42.883.779,00	26,20%	47.099.589,55	29,89%
. U Hasselt	6.435.071,76	6,48%	7.253.054,18	5,01%	9.340.728,00	5,71%	8.685.175,24	5,51%
. VUB	10.749.384,90	10,82%	13.998.516,00	9,66%	20.389.729,48	12,45%	21.084.407,37	13,38%
Totaal	99.321.956,38	100,00%	144.906.910,33	100,00%	163.708.964,48	100,00%	157.575.788,16	100,00%

2.2 Giften, schenkingen en legaten

De universiteiten kunnen naast de 4 geldstromen en de andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening ook uit andere bronnen middelen aantrekken voor de financiering van onderwijs en onderzoek. Dit kan door middel van externe fondsenwerving.

Externe fondsenwerving met fiscale voordelen voor de schenker kan gebeuren onder de vorm van een gift. De universiteiten kunnen zowel roerende als onroerende giften aanvaarden en zowel bestemde als onbestemde giften.

Leerstoelen in het kader van onderwijs en/of onderzoek die gefinancierd worden door een extern organisme worden beschouwd als een bestemde gift.

Personen, verenigingen of bedrijven kunnen bij middel van een schenking leergangen steunen. Leergangen hebben tot doel de universiteit de mogelijkheid te bieden – naast haar reguliere onderwijs – bepaalde thema's in haar onderwijsaanbod te belichten die vanuit wetenschappelijk, filosofisch of maatschappelijk oogpunt belangrijk zijn. Het initiatief tot organisatie van een leergang kan uitgaan van de schenker zelf of van de universiteit die de potentiële schenker benadert.

Giften, schenkingen en legaten	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
. KU Leuven	12.672.880,00	87,41%	9.228.756,00	71,20%	9.518.740,00	75,12%	9.230.502,00	80,85%
. UA	635.435,00	4,38%	546.151,00	4,21%	1.437.493,00	11,34%	786.450,00	6,89%
. UGent	4.515,00	0,03%	900,00	0,01%	0,00	0,00%	840,00	0,01%
. U Hasselt	258.314,00	1,78%	1.091.901,00	8,42%	173.149,00	1,37%	252.195,69	2,21%
. VUB	927.658,00	6,40%	2.094.452,00	16,16%	1.541.790,44	12,17%	1.146.430,85	10,04%
Totaal	14.498.802,00	100,00%	12.962.160,00	100,00%	12.671.172,44	100,00%	11.416.418,54	100,00%

Hierboven werden de inkomsten die de universiteiten genereren, geanalyseerd op basis van de verschillende onderdelen waaruit een bepaalde geldstroom theoretisch is samengesteld.

In de praktijk stellen we vast dat deze theoretische cijfers niet zo maar reconcilieerbaar zijn met de cijfers in de globale resultatenrekeningen van 2008, 2009, 2010 en 2011 van de instellingen. De universiteiten splitsen bepaalde inkomstenbronnen op over verschillende posten in functie van de plaats waar de uitgaven gebeuren. Daarenboven worden niet alle inkomstenbronnen door de universiteiten op dezelfde wijze geboekt.

Hieronder vindt u een niet-exhaustieve lijst van voorbeelden:

- **Vordering vakantiegeld:**

Een aantal instellingen boekt de 'vordering vakantiegeld' onder de werkingsuitkeringen, een andere instelling boekt dit onder DGOS, etc...

- **Vormingsfonds:**

Een universiteit brengt de middelen voor het vormingsfonds onder in afdeling I bij de werkingsuitkeringen, een andere in afdeling I onder 'Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening' en een derde boekt dit in afdeling V, etc...

- **BOF:**

Een universiteit boekt bij het BOF ook een dotatie van de Nationale Bank.

- **Valorisatie onderzoeksresultaten:**

Bij één universiteit stemmen de bedragen voor de valorisatie van onderzoeksresultaten in het bovenstaand overzicht niet overeen met deze opgenomen in de jaarrekeningen 2008 en 2009. In de boekhouding 2008 waren de opbrengsten nog niet volledig afgestemd op de voorstelling van het nieuwe decreet. De opbrengsten voor valorisatie waren in 2008 mee geboekt onder contractonderzoek met de privésector. In 2009 zijn er boekingen gebeurd op code 703301 die geen valorisatie-inkomsten waren.

3 Evolutie van de geldstromen van 2008 tot 2011

De basisfinanciering vanwege de overheid zorgt ervoor dat de universiteiten hun onderwijsopdracht kunnen uitvoeren. Naast deze onderwijsopdracht ligt bij de universiteiten echter een grote focus op onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening. De financiering van het onderzoek aan de universiteiten gebeurt voornamelijk via de tweede, derde en vierde geldstroom.

Omdat de resultaten van onderzoek nuttig zijn voor de samenleving is in 2000 als onderdeel van de *Strategie van Lissabon* op EU-niveau afgesproken om minimaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP) van de EU aan Research and Development (R&D) te besteden. Deze afspraak staat bekend als de *Barcelona-norm*. Ondanks de verminderde budgettaire mogelijkheden wil de Vlaamse Regering haar engagement behouden om deze norm te bereiken. De Vlaamse overheid heeft echter enkel rechtstreeks invloed op de 1% norm aan publieke financiering. De 1% norm is geen doel op zich maar wel een hefboom en een sturend instrument om de beleidsdoelstellingen te bereiken. Het doel is de publieke financiering gericht aan te wenden als hefboom om de gewenste 2% private financiering te bereiken.

In België bedroeg de realisatie van de Barcelona-norm in 2008 1,92%. Het grootste deel ervan wordt door de private sector verschaft, nl. 1,35%. Het publieke deel is 0,57%. Voor Vlaanderen bedroegen de totale uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling (O&O) 2,03% van het bruto binnenlands product per regio (BBPR) in 2007.

Ondanks het feit dat de Vlaamse budgetten voor O&O de voorbije jaren stelselmatig werden verhoogd, blijft Vlaanderen nog steeds een eind verwijderd van de 3%-norm. De inspanningen en het gehaalde niveau van de best presterende landen en regio's van de EU liggen substantieel hoger.

Het halen van deze 3%-norm is heel belangrijk om de kenniseconomie gestalte te geven. Alleen mogen we niet vergeten dat deze norm een pure inputnorm is. Die norm bepaalt immers enkel hoeveel middelen we in O&O moeten investeren, maar zegt niets over de opbrengst die we uit die middelen mogen verwachten.

Onderzoekers proberen steeds meer hun onderzoek te commercialiseren. Technologie Transfer helpt academische onderzoeksresultaten te valoriseren en er een rendabel product van te maken. De oprichting van een spin-off is de ultieme bekroning.

Strategische onderzoekscentra stuiten vaak op de moeilijkheid om kapitaal te vinden voor de opstart van spin-offs. De Vlaamse overheid besliste om hen hierbij te ondersteunen. In 2011 trad het "Spin-off Financieringsinstrument" (SOFI) in werking. SOFI beschikt over een initieel budget van 10 miljoen euro. De rechtstreekse investeringen bedragen ten hoogste één miljoen euro per spin-off over een periode van twaalf maanden. Dit initiatief van Vlaams minister voor Innovatie Ingrid Lieten wordt beheerd door PMV, een zelfstandige investeringsmaatschappij.

De overheid moet ervoor zorgen dat er een aantrekkelijk kader is voor de bedrijven om te investeren in O&O met o.a. een goed uitgebouwd en efficiënt subsidie-instrumentarium en een eenvoudige regelgeving. Ook de aanwezigheid van mensen en kennis is zeer belangrijk: goed opgeleide mensen, uitmuntende universiteiten en onderzoekscentra.

Wat hieronder volgt is een poging tot evaluatie van de financiële inspanningen die werden geleverd van 2008 tot 2011 om het onderzoek te bevorderen.

3.1 Globale evolutie van de geldstromen van 2008 tot 2011

Onderstaande tabel geeft zowel een horizontaal overzicht van de verschillende geldstromen van boekjaar 2008, 2009, 2010 tot 2011 als een verticaal overzicht per boekjaar:

Geldstromen	2008	Procentueel	2009	Procentueel	2010	Procentueel	2011	Procentueel
. Eerste geldstroom	739.609.698,67	55,31%	754.981.752,86	53,47%	763.388.609,99	53,11%	778.765.941,25	51,72%
. Tweede geldstroom	223.527.181,76	16,72%	238.014.412,27	16,86%	237.337.685,56	16,51%	261.532.622,05	17,37%
. Derde geldstroom	237.343.625,00	17,75%	273.059.314,00	19,34%	276.050.247,58	19,21%	285.753.840,69	18,98%
. Vierde geldstroom	136.787.441,92	10,23%	145.897.747,05	10,33%	160.468.624,00	11,17%	179.562.350,57	11,93%
Totaal	1.337.267.947,35	100,00%	1.411.953.226,18	100,00%	1.437.245.167,13	100,00%	1.505.614.754,56	100,00%

In 2011 ligt de som van de verschillende geldstromen waaruit de universiteiten hun inkomsten genereren 12,59% hoger dan in 2008. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een substantiële meeropbrengst van 168.346.807 EUR.

3.1.1 Horizontale analyse

Het totaal aan overheidstoelagen en subsidies – basisfinanciering (1ste geldstroom) is in 2011 met 5,29% gestegen ten opzichte van 2008. We spreken hier over een toename met 39.156.242,58 EUR.

De overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom) zijn in 2011 significant gestegen met 17,00% ten opzichte van 2008. Dit is een meeropbrengst van 38.005.440,29 EUR.

Bij de overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom) is er in boekjaar 2011 een substantiële meeropbrengst van 20,40% ten opzichte van boekjaar 2008. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van niet minder dan 48.410.215,69 EUR.

Bij het contractonderzoek met de privésector en de wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom) is de meeropbrengst het grootst met 31,27% ten opzichte van 2008. We spreken hier over een toename met 42.774.908,65 EUR.

Uit deze cijfers blijkt dat er van 2008 tot 2011 een substantiële toename is van de onderzoeksinkomsten en een achterblijven van de basisfinanciering. De inkomsten verkregen vanuit de vierde geldstroom stijgen het snelst.

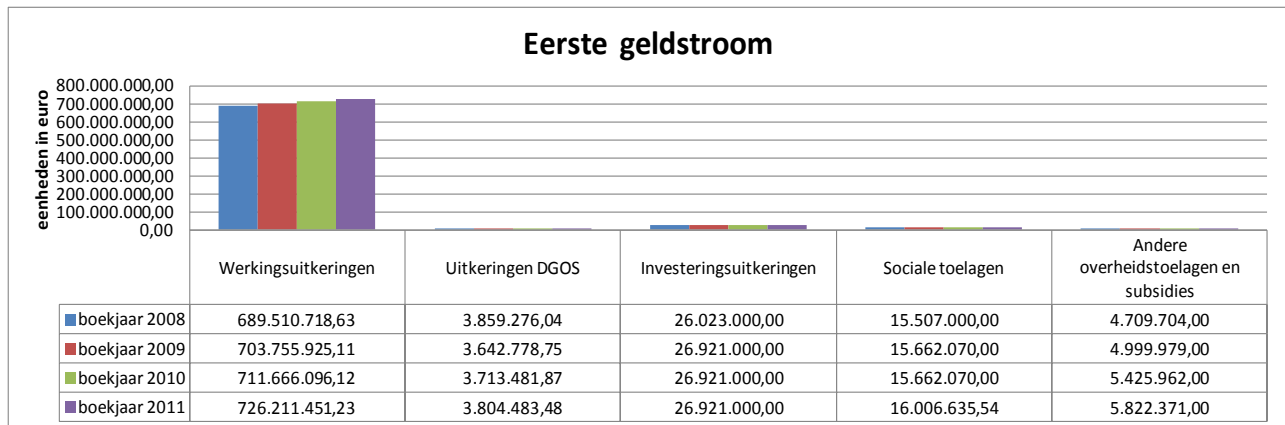
3.1.2 Verticale analyse

Wanneer we het gemiddelde nemen van 2008 tot 2011 dan genereren de universiteiten 53,40% van hun middelen uit de eerste geldstroom, 16,87% uit de tweede, 18,82% uit de derde en 10,92% uit de vierde geldstroom.

Bij vergelijking van de procentuele verhoudingen tussen de geldstromen per boekjaar stellen we jaarlijks een procentuele daling vast van de eerste geldstroom ten voordele van de vierde geldstroom die procentueel gezien elk jaar toeneemt.

3.2 Evolutie van de onderdelen van de geldstromen van 2008 tot 2011

3.2.1 Eerste geldstroom

Binnen de eerste geldstroom zijn de werkingsuitkeringen in 2011 met 5,32% of 36.700.732,60 EUR gestegen ten opzichte van 2008. De DGOS uitkeringen echter zijn in 2011 gedaald met 1,42% of 54.792,56 EUR ten opzichte van 2008.

In 2011 vertonen de investeringsuitkeringen een toename met 3,45% of 898.000,00 EUR ten opzichte van 2008. De sociale toelagen zijn in die periode met 3,22% of 499.635,54 EUR gestegen.

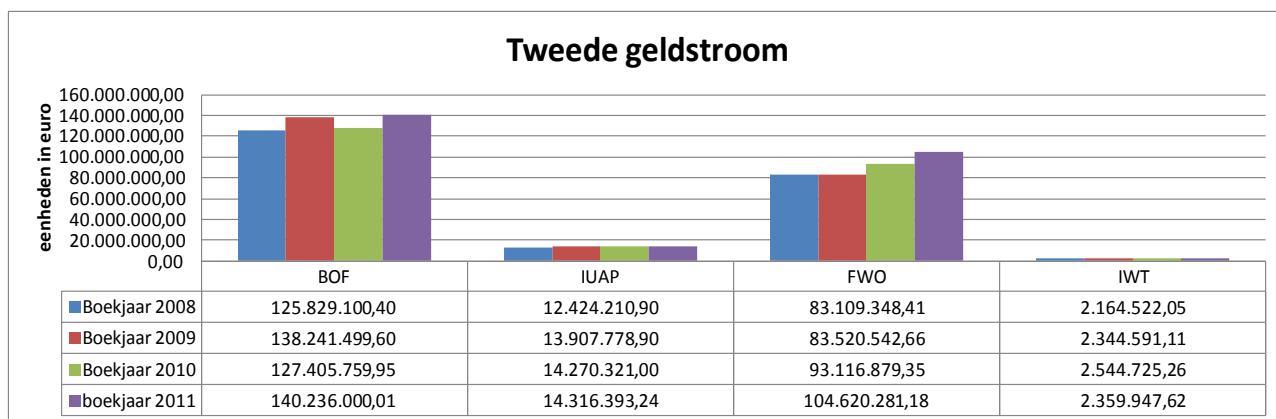
De andere overheidstoelagen en subsidies kennen in 2011 een toename met 23,62% of 1.112.667,00 EUR ten opzichte van 2008.

Onderstaande tabel geeft weer wat binnen de totale stijging van de middelen van de eerste geldstroom met 39.156.242,58 EUR van 2008 tot 2011 het procentueel aandeel is van de verschillende componenten van die eerste geldstroom:

Evolutie eerste geldstroom 2008-2011	Absoluut	Procentueel
. Werkingsuitkeringen	36.700.732,60	93,73%
. Uitkeringen DGOS	-54.792,56	-0,14%
. Investeringsuitkeringen	898.000,00	2,29%
. Sociale toelagen	499.635,54	1,28%
. Andere overheidstoelagen en subsidies	1.112.667,00	2,84%
Totaal	39.156.242,58	100,00%

Binnen de eerste geldstroom zijn de werkingsuitkeringen voor 93,73% verantwoordelijk voor de stijging van de middelen, gevolgd door de andere overheidstoelagen en subsidies met 2,84%, de investeringsuitkeringen met 2,29% en de sociale toelagen met 1,28%. De DGOS uitkeringen zorgen echter voor een daling met 0,14%.

3.2.2 Tweede geldstroom

Binnen de tweede geldstroom zijn de BOF-inkomsten in 2011 met 11,45% of 14.406.899,61 EUR significant gestegen ten opzichte van 2008¹⁴. De IUAP-inkomsten zijn gestegen met 15,23% of 1.892.182,34 EUR in 2011 ten opzichte van 2008. De grootste procentuele stijging tussen 2008 en 2011 doet zich voor bij de FWO-inkomsten. Deze vertonen in boekjaar 2011 een significante meeropbrengst van 25,88% ten opzichte van boekjaar 2008. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van niet minder dan 21.510.932,77 EUR.

De IWT-inkomsten zijn het minst gestegen met 9,03%. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van 195.425,57 EUR.

Onderstaande tabel geeft weer wat binnen de totale stijging van de middelen van de tweede geldstroom met 38.005.440,29 EUR van 2008 tot 2011 het procentueel aandeel is van de verschillende componenten van die tweede geldstroom:

Evolutie tweede geldstroom 2008-2011	Absoluut	Procentueel
. BOF	14.406.899,61	37,91%
. IUAP	1.892.182,34	4,98%
. FWO	21.510.932,77	56,60%
. IWT	195.425,57	0,51%
Totaal	38.005.440,29	100,00%

Binnen de tweede geldstroom zijn de FWO-inkomsten voor 56,60% verantwoordelijk voor de stijging van de middelen, gevolgd door de BOF-inkomsten met 37,91%, de IUAP-inkomsten met 4,98% en uiteindelijk de IWT-inkomsten met 0,51%.

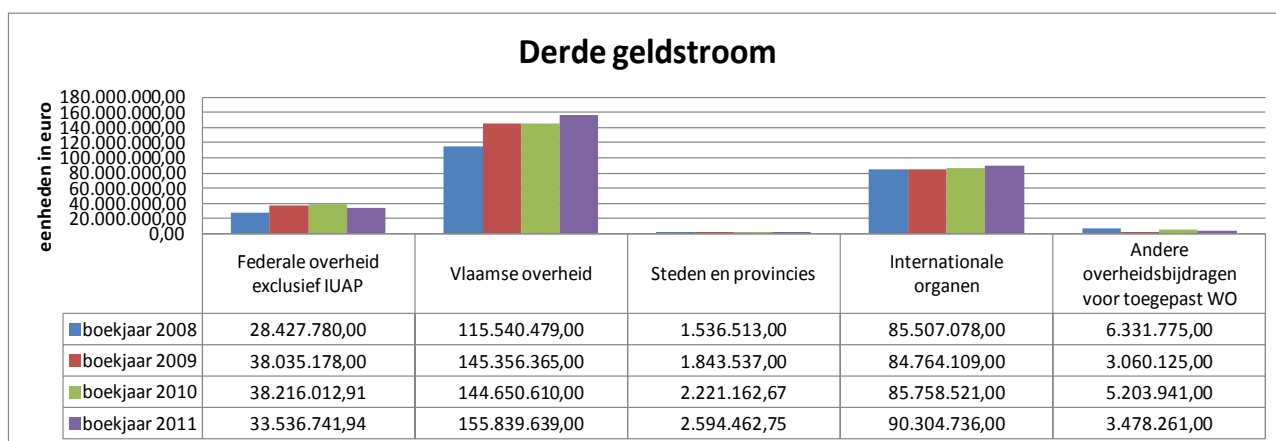
De recente verhoging van publieke middelen voor wetenschappelijk onderzoek doet slechts voor een stuk de besparingen van de vorige jaren teniet. Het lijkt onwaarschijnlijk dat we de komende jaren substantiële budgetverhogingen mogen verwachten. Ingeval van minder middelen kan men de kennisproductie verhogen door concurrentie. Wanneer er geen middelen bijkomen, moeten de universiteiten concurreren voor de bestaande middelen. In 2008 voerde de minister van Onderwijs en Vorming een nieuw financieringsmodel in dat ervoor zorgt dat de universiteiten voor hun inkomsten met elkaar in concurrentie moeten gaan op het vlak van wetenschappelijke output en studentenaantallen.

¹⁴ Zie ook punt 2.1.2.1. Bijzondere Onderzoeksfondsen op p.14-17.

Indien men echter met outputfinanciering gaat werken bestaat het gevaar dat kritisch onderzoek, lange-termijnprojecten of maatschappelijk relevant onderzoek ondergeschikt wordt aan onderzoek dat snel rendeert.

De kwaliteit van het wetenschappelijk onderzoek kan in gevaar komen wanneer ze op louter kwantitatieve wijze gemeten wordt en wanneer ze vernaauwd wordt tot het aantal internationale publicaties.

3.2.3 Derde geldstroom

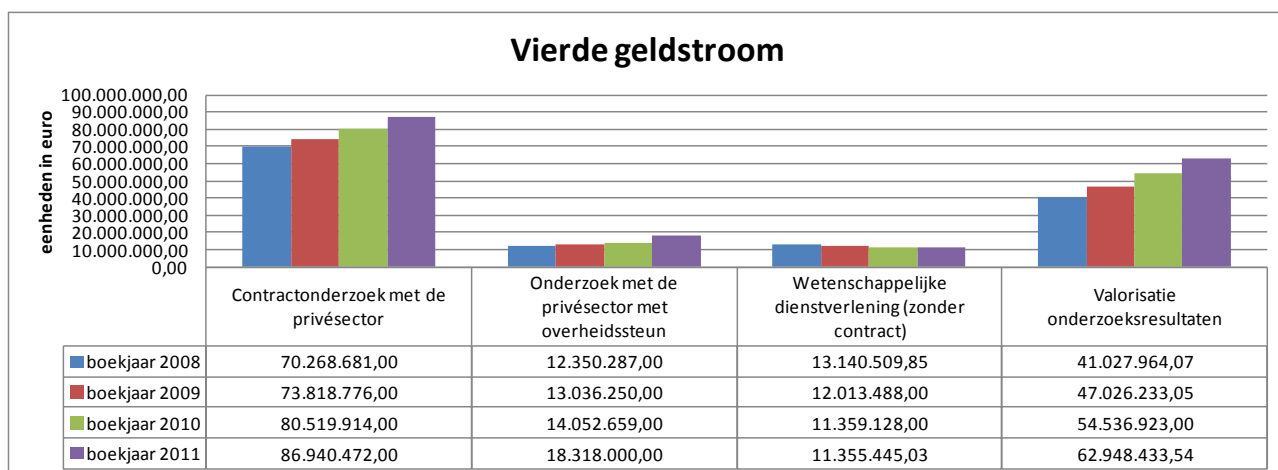
De middelen vanuit de federale overheid exclusief IUAP zijn in 2011 met 17,97% of 5.108.961,94 EUR gestegen ten opzichte van 2008. De middelen vanuit de Vlaamse overheid zijn met 34,88% toegenomen. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit echter een substantiële meeropbrengst van 40.299.160,00 EUR. Binnen de derde geldstroom stijgen de middelen van steden en provincies procentueel gezien het meest met 68,85% of 1.057.949,75 EUR. De middelen vanuit de internationale organen zijn nauwelijks toegenomen met 5,61% of 4.797.658,00 EUR. De andere overheidsbijdragen voor toegepast wetenschappelijk onderzoek zijn 45,07% gedaald met 2.853.514,00 EUR.

Onderstaande tabel geeft weer wat binnen de totale stijging van de middelen van de derde geldstroom met 48.410.215,69 EUR van 2008 tot 2011 het procentueel aandeel is van de verschillende componenten van die derde geldstroom:

Evolutie derde geldstroom 2008-2011	Absoluut	Procentueel
. Federale overheid exclusief IUAP	5.108.961,94	10,55%
. Vlaamse overheid	40.299.160,00	83,25%
. Steden en provincies	1.057.949,75	2,19%
. Internationale organen	4.797.658,00	9,91%
. Andere overheidsbijdragen voor toegepast WO	-2.853.514,00	-5,89%
Totaal	48.410.215,69	100,00%

Binnen de derde geldstroom is de Vlaamse overheid voor 83,25% verantwoordelijk voor de stijging van de middelen, gevolgd door de federale overheid exclusief IUAP met 10,55%, de internationale organen met 9,91% en ten slotte de steden en provincies met slechts 2,19%. De andere overheidsbijdragen voor toegepast wetenschappelijk onderzoek zorgen voor een daling met 5,89%.

3.2.4 Vierde geldstroom

Binnen de vierde geldstroom zorgt het contractonderzoek met de privésector tussen 2008 en 2011 voor een toename van de middelen met 23,73% of niet minder dan 16.671.791,00 EUR. Het onderzoek met de privésector met overheidssteun levert 48,32% meer middelen op maar in een absoluut cijfer vertaald is dit slechts 5.967.713,00 EUR. De inkomsten uit wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract) nemen af met 13,58% of 1.785.064,82 EUR. De valorisatie van onderzoeksresultaten neemt spectaculair toe met 53,43% of 21.920.469,47 EUR.

Onderstaande tabel geeft weer wat binnen de totale stijging van de middelen van de vierde geldstroom met 42.774.908,65 EUR van 2008 tot 2011 het procentueel aandeel is van de verschillende componenten van die vierde geldstroom:

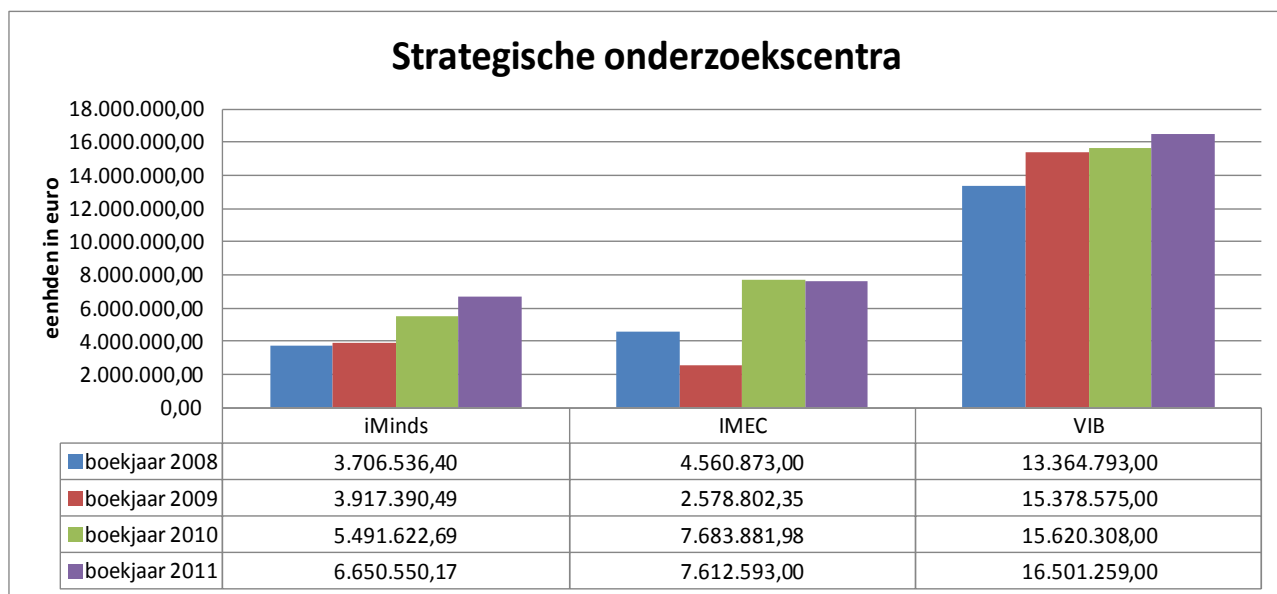
Evolutie vierde geldstroom 2008-2011	Absoluut	Procentueel
. Contractonderzoek met de privésector	16.671.791,00	38,98%
. Onderzoek met de privésector met overheidssteun	5.967.713,00	13,95%
. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	-1.785.064,82	-4,17%
. Valorisatie onderzoeksresultaten	21.920.469,47	51,25%
Totaal	42.774.908,65	100,00%

Binnen de vierde geldstroom is de valorisatie van onderzoeksresultaten voor 51,25% verantwoordelijk voor een stijging van de middelen, gevolgd door het contractonderzoek met de privésector met 38,98% en het onderzoek met de privésector met overheidssteun met 13,95%. De wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract) zorgt voor een daling met 4,17%.

Doordat de stijging van de publieke middelen de financieringsbehoefte niet volgt, zijn de universiteiten in toenemende mate afhankelijk van fondsen uit de privésector. Wanneer er echter te veel onderzoek wordt besteld en betaald door de industrie roept dit vragen op over de onafhankelijkheid van het onderzoek. Het gevaar bestaat dat er amper onderzoek wordt verricht dat niet nuttig is voor de privé-onderneming en zeker geen onderzoek dat tegen hun belangen ingaat.

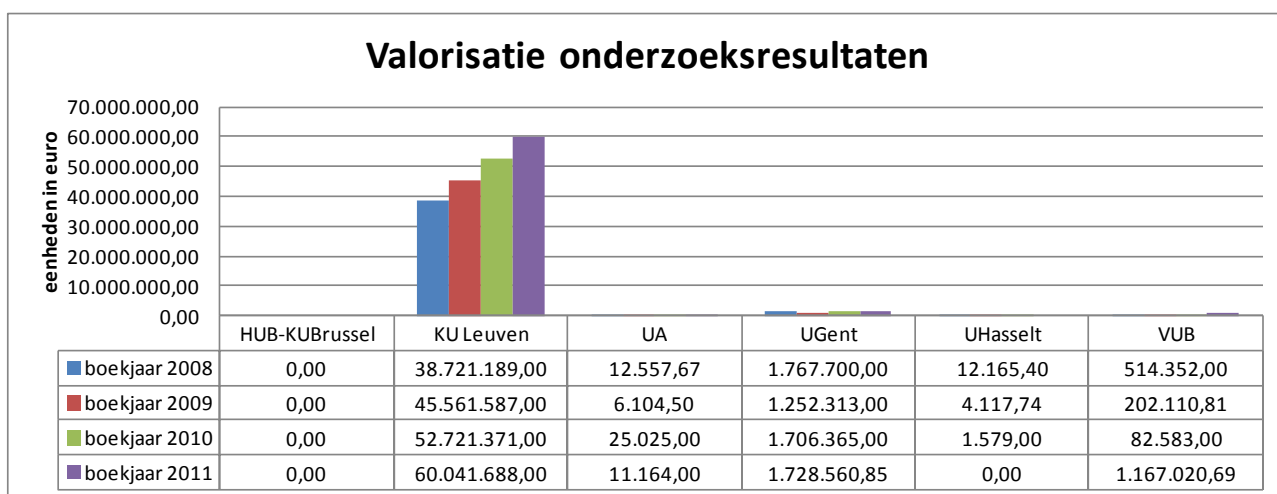
Binnen het contractonderzoek met de privésector spelen de strategische onderzoekscentra een belangrijke rol.

SOC's	2008	2009	2010	2011
. iMinds	3.706.536,40	3.917.390,49	5.491.622,69	6.650.550,17
. IMEC	4.560.873,00	2.578.802,35	7.683.881,98	7.612.593,00
. VIB	13.364.793,00	15.378.575,00	15.620.308,00	16.501.259,00
Totaal	21.632.202,40	21.874.767,84	28.795.812,67	30.764.402,17

De inkomsten die de universiteiten genereren uit de drie strategische onderzoekscentra zijn in 2011 substantieel gestegen met 42,22% t.o.v. 2008. In absolute cijfers betekent dit een stijging met 9.132.199,77 EUR.

De inkomsten uit valorisatie zijn zeer volatiel omdat ze voortvloeien uit licenties en octrooien. In een ongunstig economisch klimaat wachten bedrijven met investeringen en besteden ze ook minder onderzoek uit.

De academische sector heeft duidelijk een positieve evolutie doorgemaakt wat de valorisatie van onderzoeksresultaten betreft voor de verschillende universiteiten samen. Wanneer we de instellingen echter afzonderlijk bekijken, stellen we vast dat de valorisatie van onderzoeksresultaten in de lift zit voor de grootste universiteiten maar dat ze in dalende lijn gaat voor de andere. Dit zou te wijten kunnen zijn aan het feit dat de grotere instellingen over een groter netwerk beschikken dan de kleinere.

4 Financiële analyse van de jaarrekeningen van de universiteiten

4.1 Aggregatie en vergelijkbaarheid

De financiële analyse werd uitgevoerd op de geaggregeerde gegevens van 6 universiteiten (+ 2 bijzondere universitaire instituten).

De geaggregeerde resultatenrekening (globaal en per afdeling) werd opgesteld conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2007 betreffende de boekhouding, de jaarrekening, het rekeningenstelsel en de controle voor de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

Het boekjaar 2011 is het vierde jaar waarin dit nieuwe boekhoudbesluit van toepassing is. Dit maakt het mogelijk om een vergelijking te maken van de geboekte bedragen uit de deelrubrieken van de resultatenrekening met deze van de voorgaande boekjaren. De reël geboekte cijfers van 2011 zullen daarenboven ook vergeleken worden met de begrote bedragen voor het boekjaar 2011.

De hiernavolgende bespreking zal zowel een horizontale als een verticale analyse bevatten.

Op basis van deze analyse worden er per universiteit een aantal financiële kengetallen weergegeven. Dit moet de universiteiten toelaten hun financiële gegevens te positioneren binnen de sector.

4.2 Geaggregeerde resultatenrekening (globaal)

RESULTATENREKENING

Globale bedrijfseconomische resultatenrekening		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2008	2009	2010	2011	2011
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	1.520.497.404	1.605.619.282	1.675.742.917	1.730.515.868	1.667.253.059
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	1.425.814.521	1.538.300.907	1.576.030.036	1.640.500.332	1.567.624.517
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	729.139.996	735.771.638	738.656.565	755.867.921	754.124.370
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	669.754.517	684.449.619	686.812.760	703.395.170	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	12.748.229	3.642.779	3.859.157	3.658.808	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	26.023.000	26.921.000	26.921.000	26.921.000	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	15.802.486	15.758.262	15.637.686	16.070.571	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	4.811.764	4.999.979	5.425.962	5.822.371	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	223.734.990	238.221.923	237.337.686	261.740.432	249.463.804
A.2.1. BOF		7010	126.036.910	138.449.010	127.405.760	140.443.810	
A.2.2. IUAP		7011	12.424.211	13.907.779	14.270.321	14.316.393	
A.2.3. FWO		7012	83.109.348	83.520.543	93.116.879	104.620.281	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	2.164.521	2.344.591	2.544.725	2.359.948	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		7012	237.343.625	273.059.313	276.050.249	285.753.840	267.245.264
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	28.427.780	38.035.178	38.216.013	33.536.742	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	115.540.479	145.356.365	144.650.610	155.839.639	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	35.305.928	52.989.439	48.717.553	42.946.915	
A.3.2.2. IWT		70211	33.622.763	35.477.815	44.659.080	55.016.588	
A.3.2.3. IOF		70212	15.266.313	16.167.652	16.069.848	16.474.077	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	24.137.631	34.764.523	28.362.655	30.619.450	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	7.207.843	5.956.935	6.841.474	10.782.609	
A.3.3. Steden en provincies		7022	1.536.513	1.843.537	2.221.163	2.594.463	
A.3.4. Internationale organen		7023	85.507.078	84.764.109	85.758.522	90.304.736	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	80.167.280	78.332.235	79.436.856	83.149.410	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	5.067.439	5.991.972	5.658.860	6.319.888	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	272.359	439.902	662.806	835.438	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	6.331.775	3.060.125	5.203.941	3.478.261	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	136.273.100	146.341.123	160.276.573	179.562.351	144.607.000
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	70.268.691	73.818.776	80.519.914	86.940.472	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	40.051.556	45.485.152	28.276.916	35.491.158	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	30.217.134	28.333.625	52.242.999	51.449.314	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	25.398.096	24.724.992	47.468.965	48.634.950	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	20.475	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	4.608.009	3.365.872	4.221.297	2.317.843	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	190.555	242.761	552.737	496.521	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	12.350.287	13.036.250	14.052.659	18.318.000	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	13.140.510	12.013.488	11.359.128	11.355.445	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	40.513.612	47.472.608	54.344.872	62.948.434	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	99.322.809	144.906.910	163.708.964	157.575.788	152.184.078
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	34.622.852	37.252.699	41.605.496	44.770.786	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	11.206.846	11.373.710	17.035.307	17.463.435	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	11.697.516	13.866.132	14.659.404	16.554.552	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	7.070.196	7.536.380	7.624.979	7.711.547	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	1.907.009	2.201.292	2.042.505	2.447.924	
A.5.6. Andere		7045	32.818.390	72.676.697	80.741.273	68.627.544	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	6.246.468	(16.196.521)	6.052.513	(2.871.326)	12.055.000
C. Geproduceerde vaste activa		72	5.874	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	14.498.803	12.961.261	12.671.173	11.416.419	11.067.000
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	73.931.738	70.553.635	80.989.195	81.470.444	76.506.543
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(1.456.604.570)	(1.561.484.642)	(1.620.005.063)	(1.658.471.062)	(1.644.969.123)
A. Aankopen goederen		60	43.027.387	29.608.964	22.182.114	22.006.552	30.574.638
B. Diensten en diverse goederen		61	390.616.293	425.022.402	441.120.049	445.532.777	453.090.233
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	909.794.834	974.291.403	1.032.402.557	1.077.534.169	1.057.213.993
C.1. ZAP		620	245.325.946	251.613.629	252.989.114	267.519.660	264.019.785
C.2. AAP		621	142.369.581	170.352.439	178.717.322	185.195.111	196.701.902
C.3. ATP		622	249.403.002	258.463.753	272.123.683	279.087.057	289.083.998
C.4. Gastprofessoren		623	4.838.253	5.521.571	6.051.596	6.020.078	6.486.456
C.5. Contractueel AP		624	81.711.708	87.627.875	97.981.084	99.393.197	87.567.800
C.6. Contractueel ATP		625	84.465.405	88.398.723	93.547.060	96.478.088	83.223.309
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	101.680.940	112.313.413	130.992.700	143.840.979	130.130.744
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	90.062.337	91.852.902	97.707.045	108.453.180	100.571.129
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	1.430.806	(534.034)	1.603.556	(124.037)	1.137.000
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	12.570.503	31.746.322	14.676.297	(5.767.052)	(4.947.000)
G. Andere bedrijfskosten		640/9	9.102.410	9.496.684	10.313.445	10.835.474	7.329.130
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	63.892.834	44.134.640	55.737.854	72.044.806	22.283.936
Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	0	0	0	0

Globale bedrijfseconomische resultatenrekening		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2008	2009	2010	2011	2011
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	44.629.547	42.199.274	49.013.904	49.736.574	29.488.595
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	850.109	265.773	76.255	30.980	1.047.000
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	26.483.520	25.660.948	22.039.089	29.399.168	23.163.500
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	17.295.918	16.272.553	26.898.560	20.306.426	5.278.095
V. Financiële kosten	(-)	65	(64.430.767)	26.065.504	(931.887)	(22.332.182)	(2.994.773)
A. Kosten van schulden		650	1.764.615	1.943.629	2.954.534	1.911.972	2.934.023
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	50.585.278	(38.625.652)	(7.138.040)	13.080.939	(1.580.000)
C. Andere financiële kosten		652/9	12.080.873	10.616.519	5.115.393	7.339.271	1.640.750
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	44.091.614	112.399.417	103.819.871	99.449.198	48.777.758
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	10.623.099	10.143.496	13.616.203	8.699.940	17.118.792
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	82.778	1.969.100	0	1.522.512	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	1.647.243	589.693	388.687	676.050	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	8.045.960	1.249.644	4.171.742	3.429.055	14.353.792
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	847.118	6.335.058	9.055.774	3.072.324	2.765.000
VIII Uitzonderlijke kosten	(-)	66	(4.798.345)	(3.183.078)	(22.234.380)	(11.300.618)	(1.500.000)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	(32.018)	34.259	18.281.434	55.503	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	4.829.720	3.148.322	2.026.169	2.631.939	1.500.000
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	1.629.780	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	643	497	296.996	3.845	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	8.609.331	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		170.349.012	165.029.365	205.173.687	204.688.570	169.607.994
A. Verrekeningen			75.701.026	72.657.815	79.391.883	90.386.886	67.934.801
B. Overschrijvingen			94.647.986	92.371.550	125.781.804	114.301.683	101.673.192
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(170.349.010)	(165.029.366)	(205.173.691)	(204.688.568)	(169.606.994)
A. Verrekeningen			75.701.025	72.657.794	79.483.464	90.333.232	67.880.601
B. Overschrijvingen			94.647.986	92.371.572	125.690.227	114.355.335	101.726.393
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	49.916.369	119.359.834	95.201.691	96.848.522	64.397.550
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	0	0

RESULTAATVERWERKING							
A. Te bestemmen overschot (te verwerken tekort)			1.382.808.745	1.466.801.860	497.656.332	225.398.283	
1.	Overschot van het boekjaar	70/66	76.825.616	119.359.834	109.991.839	96.848.522	
2.	Tekort van het boekjaar	66/70	(26.909.248)	0	(14.790.148)	0	
3.	Overgedragen overschot van het vorige boekjaar	790	1.332.892.376	1.347.442.026	402.454.641	128.549.761	
4.	Overgedragen tekort van het vorige boekjaar	690	0	0	0	0	
B. Onttrekking aan de eigen middelen		(+)	9.756.971	139.986.291	104.402.363	50.406.256	
1.	aan het gevormd vermogen	791	229.900	138.872.232	2.965.433	5.630.693	
2.	aan de aangelegde fondsen	792	9.527.071	1.114.060	101.436.930	44.775.563	
C. Toevoeging aan de eigen middelen		(-)	(35.938.078)	(946.962.229)	(507.438.381)	(187.320.892)	
1.	aan het gevormd vermogen	691	0	0	0	0	
2.	aan de aangelegde fondsen	692	35.938.078	946.962.229	507.438.381	187.320.892	
D. Over te dragen overschot (tekort)			693/793	1.356.627.638	659.825.923	94.620.315	88.483.647

4.2.1 Geaggregeerde bedrijfsopbrengsten

4.2.1.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2010 – jaarrekening 2011

De horizontale analyse van de jaarrekeningen heeft tot doel na te gaan hoe de bedrijfsopbrengsten evolueerden in de periode 2010 en 2011. De vergelijking van de belangrijkste rubrieken van de bedrijfsopbrengsten wordt in de volgende tabel weergegeven.

Evolutie bedrijfsopbrengsten : ten opzichte van jaarrekening 2010	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR11-JR10	JR11-JR10
		2010	2011	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.675.742.917	1.730.515.868	+ 54.772.951	+ 3,27 %
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	1.576.030.036	1.640.500.332	+ 64.470.295	+ 4,09 %
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	6.052.513	(2.871.326)	- 8.923.840	- 147,44 %
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	+ 0	
D. Giften, schenkingen en legaten	73	12.671.173	11.416.419	- 1.254.754	- 9,90 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	80.989.195	81.470.444	+ 481.250	+ 0,59 %

In 2011 liggen de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten 3,27% hoger dan in 2010. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van 54.772.951 EUR. De opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening kennen de grootste absolute groei. De giften, schenkingen en legaten verminderen in boekjaar 2011.

4.2.1.1.1 Rubriek “opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening” als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten:

De opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening worden in de onderstaande tabel weergegeven in een aantal subrubrieken per geldstroom.

Evolutie opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening : ten opzichte van jaarrekening 2010	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR11-JR10	JR11-JR10
		2010	2011	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	1.576.030.036	1.640.500.332	+ 64.470.295	+ 4,09 %
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering	700	738.656.565	755.867.921	+ 17.211.356	+ 2,33 %
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek	701	237.337.686	261.740.432	+ 24.402.746	+ 10,28 %
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek	702	276.050.249	285.753.840	+ 9.703.591	+ 3,52 %
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening	703	160.276.573	179.562.351	+ 19.285.778	+ 12,03 %
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	163.708.964	157.575.788	- 6.133.176	- 3,75 %

Het totaal aan overheidstoelagen en subsidies – basisfinanciering (1ste geldstroom) stijgt in 2011 met 2,33% of 17.211.356 EUR ten opzichte van 2010.

Ondanks een substantiële daling van de BOF-ZAP-gelden met 40,55% en de IWT-gelden met 7,26% zien we dat de overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom) in 2011 globaal stijgen met 10,28% of 24.402.746 EUR. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan een sterke stijging van de FWO-gelden met 12,35% of 11.503.402 EUR en van de BOF-toelage met 9,38% of 9.009.190 EUR.

Bij de overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom) zien we een meeropbrengst van 3,52%. In absolute cijfers omgezet spreken we hier over een toename van 9.703.591 EUR. De inbreng van de Federale overheid exclusief IUAP daalt met 12,24% of 4.679.271 EUR maar de bijdrage van de Vlaamse overheid stijgt aanzienlijk met 7,74% of 11.189.029 EUR. Dit is voornamelijk het gevolg van de sterke toename van de IWT-gelden met 23,19% of 10.357.508 EUR. Steden, provincies en internationale organen zorgen in 2011 eveneens voor een stijging van de opbrengsten.

Bij het contractonderzoek met de privé-sector en de wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom) is er een meeropbrengst van 12,03% of 19.285.778 EUR. Opvallend is hier de stijging van het 'onderzoek met privésector mét overheidssteun' met 30,35% of 4.265.341 EUR, het 'contractonderzoek - non profit organisaties' met 25,51% of 7.214.242 EUR en de 'valorisatie onderzoeksresultaten' met 15,83% of 8.603.562 EUR. De inbreng van het 'contractonderzoek - vennootschappen' daalt met 1,52% of 793.685 EUR.

In tegenstelling tot de opbrengsten van de vier geldstromen die alle stijgen zien we dat de andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening in 2011 dalen met 3,75% of 6.133.176 EUR.

4.2.1.1.2 Rubriek "waardewijzigingen projecten in uitvoering" als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten:

De rubriek "waardewijzigingen projecten in uitvoering" bevat de resultaatmatige neutralisatie (matching van kosten en opbrengsten) via afdeling VIII van de lopende projecten van afdeling IV.2 waarbij niet jaarlijks op het einde van het boekjaar wordt gefactureerd. De tegenpost is de balanspost 46 "ontvangen vooruitbetalingen op projecten".

4.2.1.1.3 Rubriek "geproduceerde vaste activa" als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten:

De geproduceerde vaste activa leveren geen bijdrage tot de bedrijfsopbrengsten van de universiteiten.

4.2.1.1.4 Rubriek "giften, schenkingen en legaten" als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten:

Giften, schenkingen en legaten brachten in 2011 minder op dan in 2010. We zien een daling met 9,90% of 1.254.754 EUR.

4.2.1.1.5 Rubriek "andere bedrijfsopbrengsten" als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten:

Tijdens het boekjaar 2011 bleven de andere bedrijfsopbrengsten ongeveer status quo met die van 2010. We zien slechts een lichte stijging met 0,59% of 481.250 EUR.

4.2.1.2 Horizontale analyse: begroting 2011 – jaarrekening 2011

Bij het opstellen van de begroting maken de universiteiten een raming van de bedrijfsopbrengsten.

De onderstaande tabel geeft de begrote en reële bedrijfsopbrengsten weer voor het boekjaar 2011.

Evolutie bedrijfsopbrengsten : ten opzichte van begroting 2011	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar	JR11-BG11	JR11-BG11
		2011	2011	absolute	relatieve
		<i>(eenheden euro)</i>		afwijking	afwijking
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.730.515.868	1.667.253.059	+ 63.262.809	+ 3,79 %
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	1.640.500.332	1.567.624.517	+ 72.875.815	+ 4,65 %
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	(2.871.326)	12.055.000	- 14.926.326	- 123,82 %
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	+ 0	
D. Giften, schenkingen en legaten	73	11.416.419	11.067.000	+ 349.419	+ 3,16 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	81.470.444	76.506.543	+ 4.963.902	+ 6,49 %

We stellen vast dat de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten 3,79% hoger liggen dan de gebudgetteerde bedrijfsopbrengsten. De opbrengsten werden dus onderschat bij de begrotingsopmaak. Deze afwijking is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de aanzienlijke meeropbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening.

4.2.1.3 Verticale analyse: jaarrekening 2010 – jaarrekening 2011

De verticale analyse van de jaarrekeningen geeft een beeld van de evolutie van de verhouding tussen de verschillende rubrieken van de bedrijfsopbrengsten in de periode 2010 en 2011. Zoals uit de onderstaande tabellen blijkt, zijn de verschuivingen minimaal.

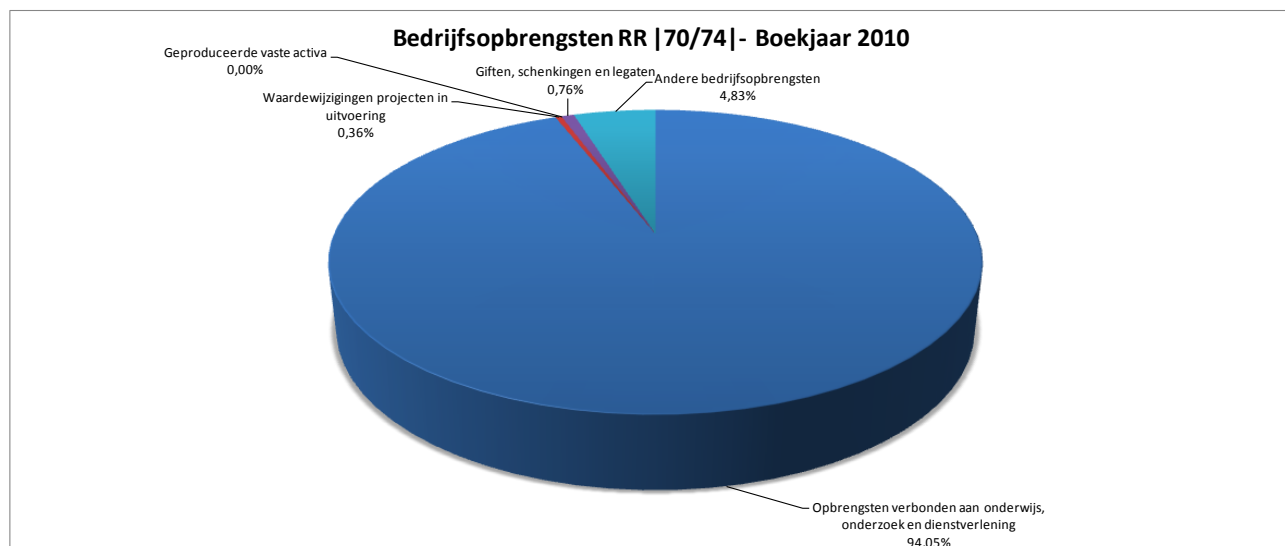
Bedrijfsopbrengsten (eenheden euro)	codes	JR - Boekjaar 2008	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.520.497.404	1.605.619.282	1.675.742.917	1.730.515.868
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	1.425.814.521	1.538.300.907	1.576.030.036	1.640.500.332
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	6.246.468	(16.196.521)	6.052.513	(2.871.326)
C. Geproduceerde vaste activa	72	5.874	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	14.498.803	12.961.261	12.671.173	11.416.419
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	73.931.738	70.553.635	80.989.195	81.470.444

Bedrijfsopbrengsten % aandeel in de bedrijfsopbrengsten	codes	JR - Boekjaar 2008	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	93,77 %	95,81 %	94,05 %	94,80 %
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0,41 %	- 1,01 %	0,36 %	- 0,17 %
C. Geproduceerde vaste activa	72	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
D. Giften, schenkingen en legaten	73	0,95 %	0,81 %	0,76 %	0,66 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	4,86 %	4,39 %	4,83 %	4,71 %

In 2010 realiseren de universiteiten de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten voor 94,05% met de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening.

Giften, schenkingen en legaten vormen slechts 0,76% van de totale bedrijfsopbrengsten.

In het taartdiagram hieronder wordt voor elke rubriek van de bedrijfsopbrengsten in het boekjaar 2010 het procentueel aandeel in de totale bedrijfsopbrengsten aangeduid.

De universiteiten realiseren de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten in 2011 voor 94,80% met de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening. Dit is een fractie meer dan in 2010. De basisfinanciering door de overheid blijft de belangrijkste opbrengstenbron.

Giften, schenkingen en legaten dalen tot 0,66% van de totale bedrijfsopbrengsten.

Voor boekjaar 2011 is het niet mogelijk het procentueel aandeel voor elke rubriek van de bedrijfsopbrengsten in de totale bedrijfsopbrengsten weer te geven in een taartdiagram omdat de waardewijzigingen projecten in uitvoering een negatief percentage vertegenwoordigen.

4.2.1.4 Verticale analyse: begroting 2011 – jaarrekening 2011

Uit de verticale analyse blijkt dat de verhouding tussen de verschillende rubrieken van de bedrijfsopbrengsten in de jaarrekening 2011 de begrote structuur vrij goed benadert.

Bedrijfsopbrengsten	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>		2011	2011
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.730.515.868	1.667.253.059
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	1.640.500.332	1.567.624.517
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	(2.871.326)	12.055.000
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	11.416.419	11.067.000
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	81.470.444	76.506.543

Bedrijfsopbrengsten	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>% aandeel in de bedrijfsopbrengsten</i>		2011	2011
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	100,00 %	100,00 %
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	94,80 %	94,02 %
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	- 0,17 %	0,72 %
C. Geproduceerde vaste activa	72	0,00 %	0,00 %
D. Giften, schenkingen en legaten	73	0,66 %	0,66 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	4,71 %	4,59 %

4.2.2 Geaggregeerde bedrijfskosten

4.2.2.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2010 – jaarrekening 2011

De horizontale analyse van de jaarrekeningen heeft tot doel na te gaan hoe de bedrijfskosten evolueerden in de periode 2010 en 2011. De vergelijking van de belangrijkste rubrieken van de bedrijfskosten wordt in de volgende tabel weergegeven.

Evolutie bedrijfskosten :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR11-JR10	JR11-JR10
<i>ten opzichte van jaarrekening 2010</i>		2010	2011	absolute	relatieve
		<i>(eenheden euro)</i>		wijziging	wijziging
II. Bedrijfskosten	60/64	1.620.005.063	1.658.471.062	+ 38.465.999	+ 2,37 %
A. Aankopen goederen	60	22.182.114	22.006.552	- 175.562	- 0,79 %
B. Diensten en diverse goederen	61	441.120.049	445.532.777	+ 4.412.728	+ 1,00 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.032.402.557	1.077.534.169	+ 45.131.611	+ 4,37 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVAMVA	630	97.707.045	108.453.180	+ 10.746.135	+ 11,00 %
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	1.603.556	(124.037)	- 1.727.593	- 107,74 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	14.676.297	(5.767.052)	- 20.443.349	- 139,30 %
G. Andere bedrijfskosten	640/9	10.313.445	10.835.474	+ 522.029	+ 5,06 %

In 2011 liggen de geaggregeerde bedrijfskosten 2,37% hoger dan in 2010. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meerkost van 38.465.999 EUR. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen vormen de grootste kostenpost, die daarenboven in 2011 ook de grootste absolute groei kent. De rubriek voorzieningen voor risico's en kosten kent de grootste absolute daling in boekjaar 2011.

4.2.2.1.1 Rubriek "aankopen goederen" als deelrubriek van de bedrijfskosten

Deze rubriek betreft aankopen die op de balans worden geactiveerd (machines, installaties, uitrusting, meubilair,...) en waarop wordt afgeschreven. De kosten voor de aankoop van goederen blijven ongeveer status quo in 2011. Ze dalen slechts met 0,79% of 175.562 EUR.

4.2.2.1.2 Rubriek "diensten en diverse goederen"

Deze rubriek betreft aankopen die onmiddellijk in de kosten worden geboekt. De kosten voor diensten en diverse goederen stijgen in 2011 met 4.412.728 EUR. Dit is een stijging met 1,00%. De toename van deze kosten kan toegeschreven worden aan een brede waaier van factoren: hogere energieprijzen, duurdere onderhoudscontracten, stijgende kosten voor de herstelling van gebouwen,....

4.2.2.1.3 Rubriek "bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen"

De kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen stijgen in 2011 met 45.131.611 EUR. Dit is een stijging met 4,37%. De loonkost voor de bursalen onderworpen aan RSZ is het meest toegenomen, met 9,81%, gevolgd door deze voor het ZAP met 5,74%. Alleen de kost voor de gastprofessoren is licht gedaald.

4.2.2.1.4 Rubriek "afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA"

De kosten voor afschrijvingen en waardeverminderingen op OK / IVA / MVA kennen in 2011 een stijging van 10.746.135 EUR. Dit is een substantiële stijging met 11,00%.

4.2.2.1.5 Rubriek "waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen"

In 2010 is er een waardevermeerdering op voorraden en handelsvorderingen, in 2011 een waardevermindering.

4.2.2.1.6 Rubriek "voorzieningen voor risico's en kosten"

De kosten voor voorzieningen voor risico's en kosten dalen in 2011 met 20.443.349 EUR. Dit is een substantiële daling met 139,30%.

4.2.2.1.7 Rubriek "andere bedrijfskosten"

In deze rubriek vinden we kosten van taksen, provincie en gewestbelasting, autobelasting, onroerende voorheffing,.... De andere bedrijfskosten stijgen in 2011 met 522.029 EUR. Dit is een stijging met 5,06%.

4.2.2.2 Horizontale analyse: begroting 2011 – jaarrekening 2011

Bij het opstellen van de begroting maken de universiteiten een raming van de bedrijfskosten. De onderstaande tabel geeft de begrote en reële bedrijfskosten weer voor het boekjaar 2011.

Evolutie bedrijfskosten : ten opzichte van begroting	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar	JR11-BG11	JR11-BG11
		2011	2011	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		afwijking	afwijking
II. Bedrijfskosten	60/64	1.658.471.062	1.644.969.123	+ 13.501.939	+ 0,82 %
A. Aankopen goederen	60	22.006.552	30.574.638	- 8.568.086	- 28,02 %
B. Diensten en diverse goederen	61	445.532.777	453.090.233	- 7.557.456	- 1,67 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.077.534.169	1.057.213.993	+ 20.320.175	+ 1,92 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	108.453.180	100.571.129	+ 7.882.051	+ 7,84 %
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	(124.037)	1.137.000	- 1.261.037	- 110,91 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	(5.767.052)	(4.947.000)	- 820.052	- 16,58 %
G. Andere bedrijfskosten	640/9	10.835.474	7.329.130	+ 3.506.344	+ 47,84 %

De reële bedrijfskosten liggen boven het begrote niveau in 2011. Het werkelijke kostenbedrag is 0,82% hoger dan het geraamde bedrag. In een absoluut cijfer stemt dit overeen met een meerkost van 13.501.939 EUR.

De budgetoverschrijding situeert zich in 3 van de 7 rubrieken van de bedrijfskosten. In absolute cijfers is zij het grootst voor de rubriek 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' met 20.320.175 EUR, gevolgd door de rubriek 'afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA' met 7.882.051 EUR.

Onderbesteding van de voorziene budgetten is in absolute cijfers het grootst bij de rubriek 'aankoop van goederen' met 8.568.086 EUR, gevolgd door de rubriek 'diensten en diverse goederen' met 7.557.456 EUR.

4.2.2.3 Verticale analyse: jaarrekening 2010 – jaarrekening 2011

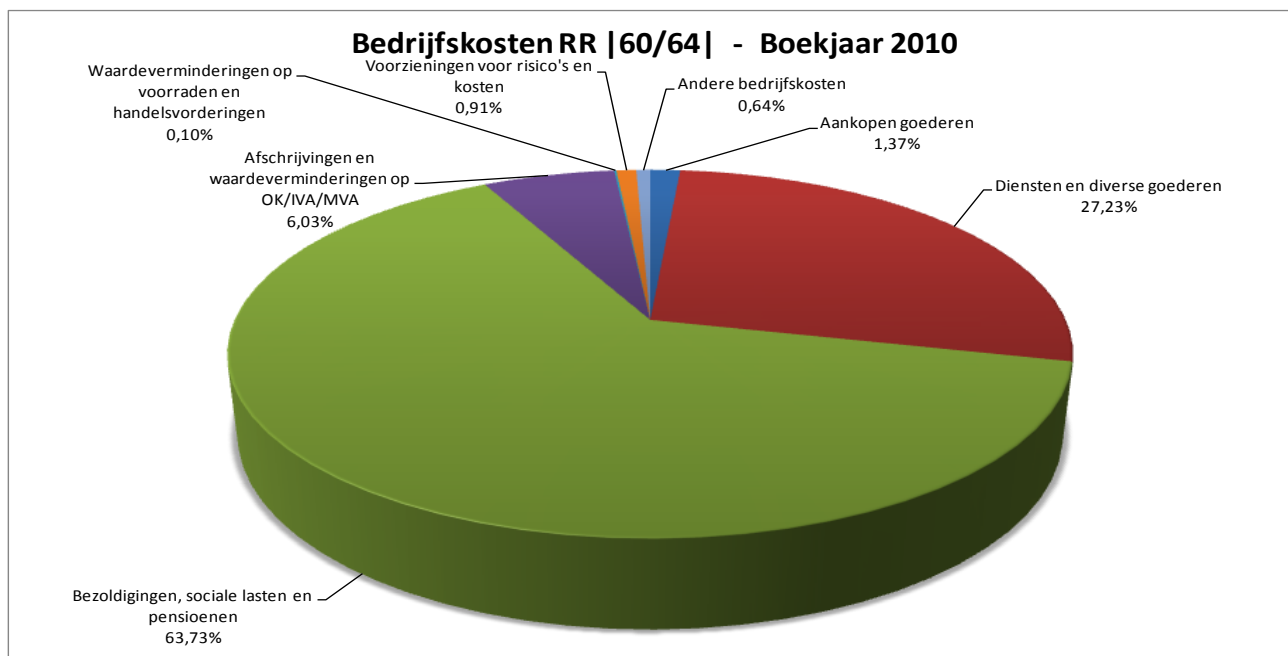
De verticale analyse van de jaarrekeningen geeft een beeld van de evolutie van de verhouding tussen de verschillende rubrieken van de bedrijfskosten in de periode 2010 en 2011.

Bedrijfskosten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(eenheden euro)		2010	2011
II. Bedrijfskosten	60/64	1.620.005.063	1.658.471.062
A. Aankopen goederen	60	22.182.114	22.006.552
B. Diensten en diverse goederen	61	441.120.049	445.532.777
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.032.402.557	1.077.534.169
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	97.707.045	108.453.180
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	1.603.556	(124.037)
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	14.676.297	(5.767.052)
G. Andere bedrijfskosten	640/9	10.313.445	10.835.474

Bedrijfskosten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
% aandeel in de bedrijfskosten		2010	2011
II. Bedrijfskosten	60/64	100,00 %	100,00 %
A. Aankopen goederen	60	1,37 %	1,33 %
B. Diensten en diverse goederen	61	27,23 %	26,86 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	63,73 %	64,97 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	6,03 %	6,54 %
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	0,10 %	- 0,01 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	0,91 %	- 0,35 %
G. Andere bedrijfskosten	640/9	0,64 %	0,65 %

Uit de tabel hierboven blijkt dat in 2010 de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen 63,73% van de bedrijfskosten voor hun rekening nemen en de diensten en goederen 27,23%.

De structuur van de geaggregeerde bedrijfskosten voor het boekjaar 2010 is hieronder gevisualiseerd in een taartdiagram. Voor elke component van de bedrijfskosten wordt het procentueel aandeel in de totale bedrijfskosten aangeduid.

Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen maken in 2011 niet minder dan 64,97% van het totale kostenplaatje uit, gevolgd door diensten en diverse goederen met 26,86%.

Voor het boekjaar 2011 is het niet mogelijk het procentueel aandeel voor elke rubriek van de bedrijfskosten weer te geven in een taartdiagram omdat zowel de waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen als de voorzieningen voor risico's en kosten een negatief percentage vertegenwoordigen.

4.2.2.4 Verticale analyse: begroting 2011 – jaarrekening 2011

Uit verticale analyse blijkt dat de begrote structuur van de bedrijfskosten van het boekjaar 2011 goed aansluit bij de werkelijke kostenstructuur. De uitvoering van de begroting heeft geen fundamentele verschuivingen in de structuur van de bedrijfskosten veroorzaakt.

Bedrijfskosten	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>		2011	2011
II. Bedrijfskosten	60/64	1.658.471.062	1.644.969.123
A. Aankopen goederen	60	22.006.552	30.574.638
B. Diensten en diverse goederen	61	445.532.777	453.090.233
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.077.534.169	1.057.213.993
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	108.453.180	100.571.129
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	(124.037)	1.137.000
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	(5.767.052)	(4.947.000)
G. Andere bedrijfskosten	640/9	10.835.474	7.329.130

Bedrijfskosten	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>% aandeel in de bedrijfskosten</i>		2011	2011
II. Bedrijfskosten	60/64	100,00 %	100,00 %
A. Aankopen goederen	60	1,33 %	1,86 %
B. Diensten en diverse goederen	61	26,86 %	27,54 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	64,97 %	64,27 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	6,54 %	6,11 %
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	- 0,01 %	0,07 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	- 0,35 %	- 0,30 %
G. Andere bedrijfskosten	640/9	0,65 %	0,45 %

4.2.3 Geaggregeerd bedrijfsoverschot

Het bedrijfsoverschot is het verschil tussen de bedrijfsopbrengsten en de bedrijfskosten.

Het geaggregeerde bedrijfsoverschot is het resultaat dat alle universiteiten samen behalen uit hun courante activiteiten.

In het boekjaar 2010 realiseerde de sector een bedrijfsoverschot van 55.737.854 EUR. In het boekjaar 2011 zien we het bedrijfsoverschot met 29,26% stijgen naar 72.044.806 EUR. De bedrijfsopbrengsten stijgen namelijk sneller dan de bedrijfskosten.

Ten opzichte van de begroting 2011 valt het effectief gerealiseerde bedrijfsoverschot in 2011 gunstig uit. Met een afwijking van 49.760.870 EUR of 223,30% doet de sector het opmerkelijk beter dan voorzien. De bedrijfskosten werden in de begroting slechts met 0,82% onderschat.

Evolutie bedrijfsoverschot / bedrijfstekort :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR11-JR10	JR11-JR10	BG - Boekjaar	JR11-BG11	JR11-BG11
- ten opzichte van jaarrekening 2010		2010	2011	absolute	relatieve	2011	absolute	relatieve
- ten opzichte van begroting 2011		<i>(eenheden euro)</i>		wijziging	wijziging	<i>(eenheden euro)</i>	afwijking	afwijking
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.675.742.917	1.730.515.868	+ 54.772.951	+ 3,27 %	1.667.253.059	+ 63.262.809	+ 3,79 %
II. Bedrijfskosten	60/64	1.620.005.063	1.658.471.062	+ 38.465.999	+ 2,37 %	1.644.969.123	+ 13.501.939	+ 0,82 %
III. Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort	(+) / (-) 70/64	55.737.854	72.044.806	+ 16.306.952	+ 29,26 %	22.283.936	+ 49.760.870	+ 223,30 %

4.2.4 Geaggregeerd financieel resultaat

Het financieel resultaat is het verschil tussen de financiële opbrengsten en de financiële kosten.

In boekjaar 2011 stijgen de financiële opbrengsten met 1,47% en de financiële kosten met 2.296,45%. De kosten stijgen dus veel sneller dan de opbrengsten. We zien dan ook een significante daling van het geaggregeerd financieel resultaat met 43,00%. Deze daling is hoofdzakelijk toe te schrijven aan post 651 'waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II.E (toevoegingen+, terugnemingen-)' en dit bij 5 van de 6 universiteiten.

Ten opzichte van de begroting 2011 valt het effectief financieel resultaat hoger uit. De onderschatting van het financieel resultaat in 2011 bedraagt 910.570 EUR of 3,44%.

Evolutie financiële opbrengsten / kosten :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR11-JR10	JR11-JR10	BG - Boekjaar	JR11-BG11	JR11-BG11
		2010	2011	absolute	relatieve	2011	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
. ten opzichte van jaarrekening 2010								
. ten opzichte van begroting 2011								
IV. Financiële opbrengsten	75	49.013.904	49.736.574	+ 722.670	+ 1,47 %	29.488.595	+ 20.247.979	+ 68,66 %
V. Financiële kosten	65	931.887	22.332.182	+ 21.400.295	+ 2296,45 %	2.994.773	+ 19.337.409	+ 645,71 %
Financieel resultaat	(+) / (-)	48.082.017	27.404.392	- 20.677.625	- 43,00 %	26.493.822	+ 910.570	+ 3,44 %

4.2.5 Geaggregeerd uitzonderlijk resultaat

Het uitzonderlijk resultaat is het verschil tussen de uitzonderlijke opbrengsten en de uitzonderlijke kosten.

Deze component van het totale resultaat van de universiteiten geeft de resultaten weer die noch aan het bedrijfs- noch aan het financieel resultaat kunnen worden toegewezen.

Het gaat hier om opbrengsten en kosten als gevolg van éénmalige operaties die niets te maken hebben met de gebruikelijke activiteiten van de universiteiten.

In 2011 realiseerden de universiteiten samen een uitzonderlijk resultaat dat 69,82% hoger ligt dan in 2010. De oorzaak hiervan is een aanzienlijke daling van de uitzonderlijke kosten met 49,18%.

Het dalen van de uitzonderlijke kosten is voornamelijk toe te schrijven aan post 660 'uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa' van één universiteit. Dit geldt dus niet voor de sector in zijn geheel.

Evolutie uitzonderlijke opbrengsten / kosten :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR11-JR10	JR11-JR10	BG - Boekjaar	JR11-BG11	JR11-BG11
		2010	2011	absolute	relatieve	2011	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	13.616.203	8.699.940	- 4.916.263	- 36,11 %	17.118.792	- 8.418.852	- 49,18 %
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	22.234.380	11.300.618	- 10.933.762	- 49,18 %	0	+ 11.300.618	BG = 0
Uitzonderlijk resultaat	(+) / (-)	(8.618.176)	(2.600.678)	+ 6.017.498	+ 69,82 %	17.118.792	- 19.719.470	- 115,19 %

4.2.6 Evolutie en opbouw van het geaggregeerd resultaat van het boekjaar

Het resultaat dat de universiteiten behalen uit al hun activiteiten is positief. Zowel in 2010 als in 2011 kunnen ze hun boekjaar samen afsluiten met een overschot.

Het geaggregeerde resultaat van het boekjaar is opgebouwd uit 3 componenten: het bedrijfsoverschot (70/64), het financieel resultaat (75/65) en het uitzonderlijk resultaat (76/66).

Het bedrijfsoverschot ligt 16.306.952 EUR hoger in 2011 dan in 2010. Desondanks stellen we slechts een vooruitgang vast van het geaggregeerd resultaat met 1,73%. Dit is toe te schrijven aan een daling van het financieel resultaat met 43,00%. Het uitzonderlijk resultaat is met 69,82% gestegen.

Het positieve resultaat dat de universiteiten in 2011 behaalden is veel gunstiger dan in de begroting 2011 werd voorzien. Het effectief gerealiseerde resultaat ligt namelijk 50,39% hoger dan begroot. Het uitzonderlijk resultaat ligt substantieel lager dan voorzien maar dit wordt ruimschoots goedge maakt door het bedrijfsoverschot dat aanzienlijk hoger ligt dan verwacht.

Evolutie overschot / tekort van het boekjaar :		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR11-JR10	JR11-JR10	BG - Boekjaar	JR11-BG11	JR11-BG11	
-	ten opzichte van jaarrekening 2010		2010	2011	absolute	relatieve	2011	absolute	relatieve	
-	ten opzichte van begroting 2011		<i>(eenheden euro)</i>		wijziging	wijziging	<i>(eenheden euro)</i>	afwijking	afwijking	
III.	Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort	(+) / (-)	70/64	55.737.854	72.044.806	+ 16.306.952	+ 29,26 %	22.283.936	+ 49.760.870	+ 223,30 %
	Financieel resultaat	(+) / (-)	75/65	48.082.017	27.404.392	- 20.677.625	- 43,00 %	26.493.822	+ 910.570	+ 3,44 %
	Uitzonderlijk resultaat	(+) / (-)	76/66	(8.618.176)	(2.600.678)	+ 6.017.498	+ 69,82 %	15.618.792	- 18.219.470	- 116,65 %
IX.	Overschot / Tekort van het boekjaar	(+) / (-)	70/66	95.201.691	96.848.522	+ 1.646.831	+ 1,73 %	64.397.550	+ 32.450.972	+ 50,39 %

4.3 Geaggregeerde resultatenrekening (per afdeling)

4.3.1 Afdeling I. Werking

In de afdeling Werking stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2011 met 19.149.329 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 2,74% t.o.v. het boekjaar 2010. De bedrijfskosten stijgen in 2011 echter met 29.901.961 EUR. Dit betekent een meerkost van 4,26% t.o.v. het boekjaar 2010. De bedrijfskosten stijgen dus sneller dan de bedrijfsopbrengsten. In boekjaar 2011 noteren de universiteiten samen dan ook een bedrijfstekort van 13.005.516 EUR.

De financiële opbrengsten zijn zowel in 2010 als in 2011 onbestaande. De financiële kosten dalen in 2011 met 15.173 EUR of 32,77% t.o.v. het boekjaar 2010.

Het tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening is in 2011 groter dan in 2010 en bedraagt 13.036.641 EUR.

In 2011 tekent slechts één universiteit uitzonderlijke opbrengsten op.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen is er een tekort van het boekjaar 2011 van 1.591.366 EUR. Dit is een verbetering met 80.849 EUR of 4,83% t.o.v. boekjaar 2010.

De bedrijfsopbrengsten werden vrij nauwkeurig begroot. De bedrijfskosten liggen in 2011 echter 14.941.668 EUR of 2,00% lager dan begroot. Dit is in de eerste plaats toe te schrijven aan een onderbesteding voor de post 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' van 9.864.974 EUR en in de tweede plaats aan een onderbesteding voor de post 'diensten en diverse goederen' van 7.846.018 EUR.

In 2011 bestaan de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen respectievelijk voor 42,04% uit ZAP, 37,79% uit ATP, 17,54% uit AAP, 1,03% uit contractueel ATP, 0,90% uit gastprofessoren en 0,69% uit contractueel AP. In de begroting 2011 waren de voorziene kosten 42,22% voor ZAP, 38,00% voor ATP, 17,17% voor AAP, 0,96% voor gastprofessoren, 0,82% voor contractueel AP en 0,82% voor contractueel ATP.

In vergelijking met de begroting zijn de kosten voor alle personeelscategorieën, uitgezonderd AAP en contractueel ATP, minder dan begroot. De onderbesteding t.o.v. de begroting in de uitgavencategorieën ZAP en gastprofessoren kan verschillende oorzaken hebben:

- permanent niet-bezette formatieplaatsen;
- fractionele niet-bezettingen (sabbatical, herleiding omvang opdracht, vrij in afwachting van afhandeling vacature,...);
- bezette betrekkingen waarvan de titularis verder een post-doc FWO-mandaat vervult (recuperatie van het niet-bezoldigde gedeelte);
- tijdelijke bevrozing en omzetting naar aanstellingen lastens de saldi van voorgaande jaren.

RESULTATENREKENING

Afdeling I. Werking (eenheden euro)	codes	JR - Boekjaar 2008	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	BG - Boekjaar 2011	
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	684.123.125	696.511.848	699.789.622	718.938.951	714.663.808
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	683.972.815	695.887.998	698.726.568	716.574.756	713.699.808
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	683.725.414	688.142.974	690.691.359	708.294.529	705.351.808
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	670.507.502	684.338.674	686.282.584	703.343.841	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	12.591.013	3.317.000	3.562.675	3.354.325	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	626.900	487.300	846.100	1.596.362	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0	0	0
A.2.1. BOF		7010	0	0	0	0	
A.2.2. IUAP		7011	0	0	0	0	
A.2.3. FWO		7012	0	0	0	0	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	0	0	0	0	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	0	0	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	0	0	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	0	0	
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	0	0	
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	0	0	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	0	0	
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	0	0	
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	0	0	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	0	0	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	0	0	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	0	0	0	0	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	0	0	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	0	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	0	0	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	247.401	7.745.024	8.035.208	8.280.227	8.348.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	0	0	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	0	0	0	0	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	0	0	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	0	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	5.529	3.730	2.039	369	
A.5.6. Andere		7045	241.872	7.741.294	8.033.169	8.279.858	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	150.310	623.850	1.063.055	2.364.195	964.000
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(657.349.190)	(695.236.026)	(702.042.506)	(731.944.467)	(746.886.135)
A. Aankopen goederen		60	14.262.125	15.433.371	13.567.733	18.123.965	15.369.286
B. Diensten en diverse goederen		61	123.604.169	137.873.814	128.556.333	132.879.484	140.725.502
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	519.001.146	541.602.168	559.260.800	580.607.873	590.472.847
C.1. ZAP		620	228.621.908	231.927.097	234.859.550	244.103.179	249.279.315
C.2. AAP		621	81.880.596	94.177.819	97.902.502	101.876.548	101.390.731
C.3. ATP		622	197.426.580	201.680.946	211.114.978	219.422.073	224.403.514
C.4. Gastprofessoren		623	3.837.430	4.727.072	5.235.942	5.254.430	5.688.326
C.5. Contractueel AP		624	3.297.270	4.336.335	5.176.570	3.996.091	4.846.024
C.6. Contractueel ATP		625	3.937.361	4.752.900	4.971.258	5.955.553	4.864.938
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	0	0	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	320	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	481.431	326.674	657.639	333.144	318.500
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	26.773.935	1.275.822	0	0	0
Bedrijfsstekort	(-)	64/70	0	0	(2.252.884)	(13.005.516)	(32.222.327)

Afdeling I. Werking		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>			2008	2009	2010	2011	2011
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	912	0	1	7	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	0	0	1	0	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	912	0	0	7	0
V. Financiële kosten	(-)	65	(36.725)	(53.382)	(46.305)	(31.132)	(43.500)
A. Kosten van schulden		650	124	1.066	101	19	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	486	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	36.601	51.830	46.204	31.113	43.500
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	26.738.122	1.222.439	0	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	(2.299.188)	(13.036.641)	(32.265.827)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	101.235	263.216	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardever- minderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	101.235	263.216	0
VIII Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		39.031.367	46.653.846	46.061.067	51.330.589	50.509.078
A. Verrekeningen			3.575.884	5.532.853	6.137.876	5.634.290	5.989.764
B. Overschrijvingen			35.455.483	41.120.993	39.923.191	45.696.299	44.519.314
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(49.397.863)	(30.851.185)	(45.535.329)	(40.148.529)	(35.125.495)
A. Verrekeningen			12.607.747	12.146.602	11.511.905	14.259.409	13.012.921
B. Overschrijvingen			36.790.116	18.704.583	34.023.424	25.889.120	22.112.574
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	16.371.626	17.025.100	0	0	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	(1.672.215)	(1.591.366)	(16.882.244)

4.3.2 Afdeling II. Investerings

In de afdeling Investerings dalen de bedrijfsopbrengsten in 2011 met 28.132.754 EUR. Dit betekent een minopbrengst van 46,78% t.o.v. het boekjaar 2010. Deze opbrengsten bestaan voornamelijk uit investeringsuitkeringen en uit andere overheidstoelagen en subsidies. In 2010 bedragen de investeringsuitkeringen 69,70% van de bedrijfsopbrengsten, in 2011 stijgt dit naar 84,11%. De andere overheidstoelagen en subsidies nemen 24,20% van de bedrijfsopbrengsten voor hun rekening in 2010 en in 2011 daalt dit naar 4,62%.

De bedrijfskosten stijgen in 2011 met 3.117.515 EUR. Dit betekent een meerkost van 6,58% t.o.v. het boekjaar 2010. Deze kosten hebben hoofdzakelijk betrekking op de aankoop van goederen. In boekjaar 2010 bedraagt het aandeel van deze post 87,96% van de bedrijfskosten, in 2011 stijgt dit naar 88,07%.

Het gevolg van deze minopbrengst en meerkost is dat het bedrijfsoverschot van 2010 evolueert naar een bedrijfstekort in 2011. Het gaat om een substantiële daling van 31.250.269 EUR.

De financiële opbrengsten stijgen met 346.235 EUR in 2011 of 45,97%. De financiële kosten dalen met 153.028 EUR of 7,94%.

Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening in 2010 daalt naar een tekort in 2011 van 19.170.665 EUR.

De uitzonderlijke opbrengsten dalen met 5.337.500 EUR in 2011. Er zijn geen uitzonderlijke kosten in 2010, noch in 2011.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen daalt het overschot van het boekjaar 2011 met 23.944.684 EUR t.o.v. boekjaar 2010.

De bedrijfsopbrengsten zijn 7.642.142 EUR of 19,27% lager dan begroot. De universiteiten slaagden er echter in om de reële bedrijfskosten beter te ramen. We stellen slechts een afwijking vast van 1.808.679 EUR of 3,46%.

De financiële opbrengsten werden onderbegroot met 27.419 EUR of 2,56%. Dit betekent dat er meer meerwaarden zijn gerealiseerd op de effecten dan voorzien. De financiële kosten werden onderbegroot met 226.890 EUR of 14,67%. Hieronder vinden we oa. de minderwaarden op de realisatie van effecten.

Het overschot van het boekjaar 2011 werd overbegroot met 12.846.128 EUR of 93,93%.

RESULTATENREKENING

Afdeling II. Investerings		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2008	2009	2010	2011	2011
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	43.480.100	40.369.488	60.140.707	32.007.953	39.650.095
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	40.253.048	36.140.830	56.534.712	28.541.857	34.215.000
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	40.029.818	36.101.000	56.474.596	28.401.000	33.958.000
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	0	0	0
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	0	0	0
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	26.023.000	26.921.000	41.921.000	26.921.000	0
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	0	0	0
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	14.006.818	9.180.000	14.553.596	1.480.000	0
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0	0	0
A.2.1. BOF		7010	0	0	0	0	0
A.2.2. IUAP		7011	0	0	0	0	0
A.2.3. FWO		7012	0	0	0	0	0
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	0	0	0
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	0	1	0	0	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	1	0	0	0
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	0	0	0
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	0	0	0
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	0	0	0
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	0	0	0
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	0	0	0
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	0	0	0
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	0	0	0
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	0	0	0
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	0	0	0
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	0	0	0
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	0	0	0
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	0	0	0
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	(1.731)	0	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	0	0	0	0	0
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	0	0	0
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	0	0	0
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	0	0	0
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	0	0	0
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	0	0	0
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	0	0	0
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	0	0	0
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	0	0	0
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	(1.731)	0	0	0	0
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	224.961	39.829	60.116	140.857	257.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	0	0	0
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	0	0	0	0	0
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	93.644	99.829	60.116	7.812	0
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	0	0	0
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	0	0	0
A.5.6. Andere		7045	131.317	(60.000)	0	133.045	0
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	2.121	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	3.224.932	4.228.658	3.605.995	3.466.096	5.435.095
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(31.714.587)	(51.844.081)	(47.387.228)	(50.504.743)	(52.313.422)
A. Aankopen goederen		60	28.888.369	46.805.494	41.680.629	44.479.734	48.170.422
B. Diensten en diverse goederen		61	2.813.730	5.020.236	5.699.192	5.959.654	4.137.000
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	0	0	0	0	0
C.1. ZAP		620	0	0	0	0	0
C.2. AAP		621	0	0	0	0	0
C.3. ATP		622	0	0	0	0	0
C.4. Gastprofessoren		623	0	0	0	0	0
C.5. Contractueel AP		624	0	0	0	0	0
C.6. Contractueel ATP		625	0	0	0	0	0
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	0	0	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	12.488	18.351	7.406	65.355	6.000
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	11.765.513	0	12.753.479	0	0
Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	(11.474.592)	0	(18.496.790)	(12.663.327)

Afdeling II. Investerings		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2008	2009	2010	2011	2011
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	1.249.982	366.490	753.184	1.099.419	1.072.000
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	615.014	194.643	157.490	424.026	532.000
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	634.967	171.846	595.694	675.393	540.000
V. Financiële kosten	(-)	65	(995.231)	(1.185.550)	(1.926.323)	(1.773.295)	(1.546.405)
A. Kosten van schulden		650	1.016.468	1.019.373	1.127.313	1.172.704	1.365.405
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	(201.387)	0	(14.443)	30.413	0
C. Andere financiële kosten		652/9	180.150	166.177	813.452	570.178	181.000
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	12.020.264	0	11.580.340	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	(12.293.653)	0	(19.170.665)	(13.137.732)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	105.925	1.080	6.112.500	775.000	8.896.235
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	82.778	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	22.156	1.080	6.112.500	775.000	8.896.235
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	991	0	0	0	0
VIII Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		24.745.749	13.713.368	24.389.273	22.121.941	20.897.216
A. Verrekeningen			1.040.458	345.382	291.693	1.541.630	1.091.216
B. Overschrijvingen			23.705.291	13.367.986	24.097.580	20.580.311	19.806.000
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(262.990)	(932.902)	(17.307.883)	(2.896.730)	(2.980.045)
A. Verrekeningen			138.990	808.902	1.182.795	1.306.730	1.418.045
B. Overschrijvingen			124.000	124.000	16.125.088	1.590.000	1.562.000
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	36.608.948	487.893	24.774.230	829.546	13.675.674
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	0	0

4.3.3 Afdeling III. Sociale voorzieningen voor studenten

In de afdeling Sociale voorzieningen voor studenten stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2011 met 2.140.669 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 4,81% t.o.v. het boekjaar 2010.

Het grootste deel van de opbrengsten in deze afdeling bestaat uit sociale toelagen en uit de huuropbrengsten van de sociale sector. In boekjaar 2010 bedragen de sociale toelagen 35,12% van de bedrijfsopbrengsten, in 2011 daalt dit naar 34,44%. De huuropbrengsten van de sociale sector nemen 32,37% voor hun rekening in 2010 en dit stijgt naar 33,39% in boekjaar 2011.

De bedrijfskosten stijgen in 2011 met 127.993 EUR of 0,31%. Deze stijging is respectievelijk toe te schrijven aan een stijging van de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen van het ATP en het contractueel ATP met 613.138 EUR of 3,35% en voor diensten en diverse goederen met 272.832 EUR of 1,47%. De enige post waar de kosten dalen met 748.413 EUR of 15,22% zijn de aankopen goederen.

Evenals in 2010 is er een bedrijfsoverschot in 2011. We noteren een stijging van 2.012.676 EUR. Dit is een verbetering met 77,87%.

De financiële opbrengsten stijgen in 2011 met 77.514 EUR of 47,73% en de financiële kosten dalen met 32.033 EUR of 1,64%.

In 2011 is er een overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening van 2.914.760 EUR.

Daar waar er in 2010 geen uitzonderlijke opbrengsten waren in de afdeling Sociale voorzieningen voor studenten stijgen deze met 291.791 EUR in 2011. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de meerwaarden bij de realisatie van vaste activa. Noch in 2010, noch in 2011 zijn er uitzonderlijke kosten.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen stijgt het overschot van het boekjaar in 2011 met 252.961 EUR of 3,69% t.o.v. 2010.

In het boekjaar 2011 liggen de bedrijfsopbrengsten 696.969 EUR of 1,47% lager dan begroot. De bedrijfskosten liggen 3.063.173 EUR of 6,79% lager dan begroot. Voor de post 'diensten en diverse goederen' is er 2.608.520 EUR minder uitgegeven dan voorzien en de post 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' kostte 615.888 EUR minder dan begroot.

In 2011 liggen de financiële opbrengsten 51.927 EUR hoger dan begroot. De reden hiervoor is een stijging met 11,45% van de opbrengsten uit vlottende activa. De financiële kosten liggen 93.768 EUR hoger dan voorzien.

De universiteiten genereren in 2011 samen een overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening dat 2.324.365 EUR of 393,70% hoger ligt dan begroot.

Het overschot van het boekjaar ligt 560.375 EUR of 7,31% lager dan begroot.

RESULTATENREKENING

Adeling III. Sociale Voorzieningen voor Studenten							
(eenheden euro)	codes	JR - Boekjaar 2008	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	BG - Boekjaar 2011	
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	7074	39.332.012	43.410.642	44.505.339	46.646.008	47.342.977
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	36.397.597	40.110.504	40.873.848	42.706.146	44.298.230
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	17.777.974	18.020.300	17.908.834	18.211.121	18.387.351
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	0	0	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	157.216	325.779	296.482	304.483	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	15.844.062	15.732.222	15.633.843	16.063.021	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	1.776.696	1.962.299	1.978.510	1.843.616	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0	0	0
A.2.1. BOF		7010	0	0	0	0	
A.2.2. IUAP		7011	0	0	0	0	
A.2.3. FWO		7012	0	0	0	0	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	0	0	0	0	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	0	0	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	0	0	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	0	0	
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	0	0	
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	0	0	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	0	0	
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	0	0	
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	0	0	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	0	0	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	0	0	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	0	0	0	0	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	0	0	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	0	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	0	0	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	18.619.623	22.090.204	22.965.014	24.495.025	25.910.879
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	0	0	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	1.250	5.520	1.375	525	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	11.509.124	13.642.863	14.406.711	15.576.673	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	6.589.077	7.117.398	7.228.702	7.292.616	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	119.314	172.382	139.224	830	
A.5.6. Andere		7045	400.858	1.152.041	1.189.002	1.624.382	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0	2.500	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	2.934.415	3.300.138	3.631.491	3.937.362	3.044.747
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(44.972.044)	(44.677.586)	(41.920.522)	(42.048.515)	(45.111.688)
A. Aankopen goederen		60	9.602.891	7.062.874	4.916.255	4.167.842	3.973.812
B. Diensten en diverse goederen		61	17.646.381	19.402.612	18.534.665	18.807.497	21.416.017
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	17.558.736	18.071.619	18.295.633	18.908.771	19.524.659
C.1. ZAP		620	0	0	0	0	0
C.2. AAP		621	0	0	0	0	0
C.3. ATP		622	5.506.101	5.376.801	5.899.241	6.153.597	6.589.839
C.4. Gastprofessoren		623	0	0	0	0	0
C.5. Contractueel AP		624	0	0	0	0	0
C.6. Contractueel ATP		625	12.052.635	12.694.819	12.396.392	12.755.174	12.934.820
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	0	0	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	164.035	140.481	173.969	164.405	197.200
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	0	0	2.584.817	4.597.493	2.231.288
Bedrijfstekort	(-)	64/70	(5.640.032)	(1.266.944)	0	0	0

Afdeling III. Sociale Voorzieningen voor Studenten		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>			2008	2009	2010	2011	2011
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	6.999.686	391.635	162.388	239.902	187.975
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	495.865	260.138	104.104	205.073	184.000
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	6.503.821	131.497	58.284	34.829	3.975
V. Financiële kosten	(-)	65	(1.133.068)	(2.026.917)	(1.954.669)	(1.922.636)	(1.828.868)
A. Kosten van schulden		650	875.028	1.641.882	1.602.841	585.327	1.548.618
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	(36.451)	(4.269)	(1.773)	13.650	0
C. Andere financiële kosten		652/9	294.491	389.304	353.600	1.323.659	280.250
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	226.587	0	792.536	2.914.760	590.395
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	(2.902.226)	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	1.825	0	0	291.791	2.719.844
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0	290.000	2.719.844
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	1.825	0	0	1.791	0
VIII Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		8.840.446	10.516.151	12.029.662	11.127.001	9.717.229
A. Verrekeningen			2.575.941	4.018.680	4.472.775	4.336.291	2.990.615
B. Overschrijvingen			6.264.505	6.497.471	7.556.887	6.790.710	6.726.615
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(4.674.980)	(5.932.990)	(5.974.635)	(7.233.029)	(5.366.571)
A. Verrekeningen			4.674.980	5.932.990	5.974.635	7.233.029	5.366.571
B. Overschrijvingen			0	0	0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	4.393.878	1.680.935	6.847.562	7.100.523	7.660.898
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	0	0

4.3.4 Afdeling IV.1. Bijzondere onderzoeksfondsen

In de afdeling Bijzondere onderzoeksfondsen stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2011 met 13.031.816 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 9,73% t.o.v. het boekjaar 2010.

De oorzaak hiervan is een sterke stijging van de meeste overheidstoelagen voor het fundamenteel basisonderzoek:

- BOF-toelage: + 9.009.190,06 EUR of 9,38%
- Methusalem-financiering: + 329.800,00 EUR of 1,73%
- Bijkomende middelen: + 1.656.000,00 EUR of 65,20%
- Tenure track: + 3.598.250,00 EUR of 67,10%

Alleen de BOF-ZAP-toelage daalt in 2011 met 1.763.000,00 EUR of 40,55%.

De bedrijfskosten stijgen in 2011 met 1.981.646 EUR of 1,75%. De oorzaak hiervan is een toename van de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen. Met name de bursalen onderworpen aan RSZ zorgen voor een meerkost van 2.923.615 EUR in 2011. Deze meerkost wordt voor een deel gecompenseerd door de daling van de kosten voor de andere personeelsleden.

Doordat de bedrijfsopbrengsten sneller stijgen dan de bedrijfskosten kunnen de universiteiten in de afdeling Bijzondere onderzoeksfondsen in 2011 een bedrijfsoverschot optekenen van 31.437.985 EUR t.o.v. 20.387.815 EUR in 2010. Dit is een stijging met 54,20%.

Er zijn nauwelijks financiële opbrengsten in 2011. De financiële kosten dalen met 5.214 EUR.

Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening stijgt substantieel in 2011 met niet minder dan 11.055.650 EUR of 54,25% t.o.v. 2010.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen tekenen de universiteiten in 2011 een overschot van het boekjaar op. Ten opzichte van het boekjaar 2010 is er een stijging met 9.133.338 EUR of 168,57%.

In vergelijking met de begroting 2011 vallen de reële bedrijfsopbrengsten hoger uit. De onderschatting bedraagt 2.515.257 EUR of 1,74%.

Ondanks het feit dat de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen werden onderbegroot liggen de effectieve bedrijfskosten 3.477.605 EUR of 2,92% lager dan in de begroting werd voorzien. De kosten voor diensten en diverse goederen waren in 2011 namelijk 1.179.756 EUR of 4,27% lager dan begroot. De hoofdreden voor afwijkingen t.o.v. het voorziene budget is dat het moeilijk is om bij de opmaak van de begroting in te schatten hoe de projectnoden zullen evolueren en hieraan gelinkt de evolutie van de kosten.

Hoewel in de begroting 2011 voor de afdeling Bijzondere onderzoeksfondsen een tekort van het boekjaar van 1.096.529 EUR werd voorzien, eindigen de universiteiten samen in werkelijkheid uiteindelijk met een overschot van het boekjaar van 3.715.145 EUR.

RESULTATENREKENING

Afdeling IV.1. Bijzondere Onderzoeksfondsen		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2008	2009	2010	2011	2011
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	127.537.910	144.708.466	133.924.128	146.955.944	144.440.687
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	127.521.594	144.695.635	133.895.088	146.938.218	144.420.687
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	0	0	0	0	0
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	0	0	0
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	0	0	0
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	0	0	0
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	0	0	0
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	0	0	0	0	0
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	126.036.910	138.449.010	127.405.760	140.443.810	137.746.979
A.2.1. BOF		7010	126.036.910	138.449.010	127.405.760	140.443.810	
A.2.2. IUAP		7011	0	0	0	0	0
A.2.3. FWO		7012	0	0	0	0	0
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	0	0	0
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	4.447	6.095	10.000	10.000	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	0	0	0
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	4.447	6.095	10.000	10.000	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	0	0	0
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	0	0	0
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	0	0	0
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	0	0	0
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	4.447	6.095	10.000	10.000	
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	0	0	0
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	0	0	0
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	0	0	0
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	0	0	0
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	0	0	0
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	0	0	0
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	0	0	0	0	0
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	0	0	0
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	0	0	0
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	0	0	0
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	0	0	0
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	0	0	0
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	0	0	0
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	0	0	0
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	0	0	0
A.4.4. Valorisatie Onderzoekresultaten		7033	0	0	0	0	0
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	1.480.237	6.240.530	6.479.328	6.484.408	6.673.708
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	0	0	0
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	0	630	0	0	0
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	0	0	0
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	0	0	0
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	0	0	0
A.5.6. Andere		7045	1.480.237	6.239.900	6.479.328	6.484.408	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	16.316	12.831	29.040	17.726	20.000
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(96.783.375)	(103.221.924)	(113.536.313)	(115.517.959)	(118.995.564)
A. Aankopen goederen		60	3.429.848	4.093.285	3.579.260	2.948.014	5.462.500
B. Diensten en diverse goederen		61	22.873.055	23.475.397	25.527.133	26.417.824	27.597.580
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	70.476.631	75.627.233	84.494.638	86.134.295	85.930.484
C.1. ZAP		620	0	2.495	10.479	9.993	11.000
C.2. AAP		621	10.404.437	11.205.417	11.811.219	11.133.009	13.058.000
C.3. ATP		622	3.200.409	3.596.571	3.706.445	3.777.056	3.898.000
C.4. Gastprofessoren		623	92.709	66.914	85.970	39.256	82.000
C.5. Contractueel AP		624	11.958.624	12.384.817	14.179.212	13.776.586	12.752.989
C.6. Contractueel ATP		625	4.084.874	4.792.244	5.785.819	5.559.284	5.332.681
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	40.735.578	43.578.775	48.915.495	51.839.110	50.795.814
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	(74.571)	(5.531)	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	3.842	26.010	9.854	23.357	5.000
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	30.754.535	41.486.542	20.387.815	31.437.985	25.445.123
Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	0	0	0	0

Afdeling IV.1. Bijzondere Onderzoeksfondsen		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2008	2009	2010	2011	2011
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	8.886	6.505	0	265	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	8.886	5.278	0	0	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	0	1.227	0	265	0
V. Financiële kosten	(-)	65	(1.807)	(3.100)	(9.374)	(4.160)	0
A. Kosten van schulden		650	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	1.807	3.100	9.374	4.160	0
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	30.761.614	41.489.947	20.378.440	31.434.090	25.445.123
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0	0	0
VIII Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		20.247.668	16.715.004	15.303.518	16.208.811	14.998.574
A. Verrekeningen			4.728.527	(441.278)	(233.076)	(279.517)	(432.000)
B. Overschrijvingen			15.519.141	17.156.282	15.536.594	16.488.328	15.430.574
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(35.667.251)	(36.718.805)	(41.100.151)	(43.927.755)	(41.540.226)
A. Verrekeningen			9.609.342	8.324.634	10.485.928	10.904.812	9.398.000
B. Overschrijvingen			26.057.910	28.394.171	30.614.223	33.022.943	32.142.226
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	15.342.030	21.486.146	0	3.715.145	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	(5.418.193)	0	(1.096.529)

4.3.5 Afdeling IV.2 Andere onderzoeksfondsen

In de afdeling Andere onderzoeksfondsen stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2011 met 42.661.018 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 7,90% t.o.v. het boekjaar 2010.

De overheidstoelagen voor het fundamenteel basisonderzoek zijn met 11.214.587 EUR of 10,19% gestegen in 2011 t.o.v. 2010. Dit is toe te schrijven aan de aanzienlijke toename van FWO-gelden. De overheidstoelagen voor het toegepast wetenschappelijk onderzoek vertonen eveneens een substantiële stijging van 11.225.029 EUR of 4,33%. Het contractonderzoek met de privésector en de wetenschappelijke dienstverlening zijn goed voor een stijging van de opbrengsten in 2011 met 20.541.235 EUR of 12,99%.

De stijging van de bedrijfsopbrengsten in 2009, 2010 en 2011 in deze afdeling is voor een deel toe te schrijven aan een gewijzigde presentatie van de overhead, op basis van gemaakte afspraken tussen de universiteiten in de VLIR. In het verleden werden de opbrengsten in de afdeling Andere onderzoeksfondsen netto gepresenteerd, d.w.z. na aftrek van overhead (die rechtstreeks in de afdeling Patrimonium werd geboekt).

Vanaf 2009 worden de bruto opbrengsten getoond onder de bedrijfsopbrengsten en wordt de overhead via de post interne verrekeningen overgeboekt naar het patrimonium.

De bedrijfskosten stijgen in 2011 met 13.869.541 EUR of 3,06%. De grootste toename zien we bij de kosten voor bursalen onderworpen aan RSZ (+ 7.676.758 EUR) gevolgd door de kosten voor ZAP (+ 3.916.100 EUR) en het contractueel AP (+ 3.356.324 EUR).

In 2011 stijgen zowel de financiële opbrengsten als de financiële kosten.

Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening stijgt in 2011 met 29.243.337 EUR t.o.v. 2010. Dit is een stijging met 33,89%.

De uitzonderlijke opbrengsten dalen in 2011 met 745.538 EUR of 72,92%, de uitzonderlijke kosten dalen met 145.700 EUR of 100%.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen tussen afdelingen boeken de universiteiten in 2011 een overschot van het boekjaar dat 24.045.957 EUR hoger ligt dan in 2010.

In het boekjaar 2011 liggen de reële bedrijfsopbrengsten 60.085.368 EUR of 11,49% hoger dan begroot.

Het is moeilijk om de opbrengsten van de 2de, 3de en 4de geldstroom correct te begroten omdat het gaat over opbrengsten uit onderzoeksprojecten en projecten van wetenschappelijk dienstbetoon en deze kunnen erg fluctueren van jaar tot jaar. Voor de tweede geldstroom voorzag de begroting 10.878.608 EUR minder dan de reële opbrengst, voor de derde geldstroom 13.966.306 EUR en voor de vierde geldstroom 34.432.895 EUR. Hier is het spanningsveld tussen de begroting en de werkelijke opbrengsten dus erg groot.

De werkelijke bedrijfskosten liggen 19.568.204 EUR of 4,37% hoger dan begroot dan 2011.

De financiële opbrengsten liggen 850.516 EUR hoger dan begroot en de financiële kosten 173.463 EUR hoger. Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening is in werkelijkheid 41.194.217 EUR groter dan voorzien.

Het overschot van het boekjaar is 35.936.421 EUR of 96,33% hoger dan gebudgetteerd.

RESULTATENREKENING

Afdeling IV.2. Andere Onderzoeksfondsen		codes	JR - Boekjaar 2008	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	BG - Boekjaar 2011
(eenheden euro)							
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	448.321.318	511.310.581	540.158.475	582.819.493	522.734.125
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	445.541.099	506.895.428	531.839.351	574.859.614	515.263.125
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	0	0	0	0	0
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	0	0	0
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	0	0	0
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	0	0	0
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	0	0	0
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	0	0	0	0	0
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	97.646.484	98.351.694	110.019.846	121.234.433	110.355.825
A.2.1. BOF		7010	0	0	0	0	0
A.2.2. IUAP		7011	12.347.561	13.804.429	14.211.709	14.306.658	
A.2.3. FWO		7012	83.134.402	82.202.674	93.292.766	104.574.119	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	2.164.521	2.344.591	2.515.371	2.353.656	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	218.404.267	260.295.939	258.943.577	270.168.606	256.202.300
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	27.457.074	37.686.420	37.194.737	33.641.067	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	112.910.732	140.586.650	138.972.360	154.113.892	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	33.751.804	50.700.724	46.371.918	41.992.860	
A.3.2.2. IWT		70211	32.769.376	33.976.391	42.691.190	54.650.156	
A.3.2.3. IOF		70212	16.752.800	16.943.514	15.833.307	16.844.558	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	22.443.336	33.009.441	27.243.096	29.856.955	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	7.193.416	5.956.581	6.832.849	10.769.363	
A.3.3. Steden en provincies		7022	1.505.271	1.785.947	2.123.918	2.310.961	
A.3.4. Internationale organen		7023	70.199.415	77.107.230	76.117.760	75.659.098	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	65.098.870	70.917.143	69.924.559	68.252.884	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	4.828.186	5.750.185	5.564.034	6.586.397	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	272.359	439.902	629.167	819.817	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	6.331.775	3.129.691	4.534.802	4.443.588	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	125.716.477	144.179.007	158.117.660	178.658.895	144.226.000
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	70.819.352	74.263.333	80.870.076	89.043.545	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	40.580.300	45.213.837	28.201.714	35.275.274	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	30.239.052	29.049.496	52.668.362	53.768.271	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	25.420.014	25.440.863	47.894.328	50.953.907	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	20.475	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	4.608.009	3.365.872	4.221.297	2.317.843	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	190.555	242.761	552.737	496.521	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	12.350.287	13.007.476	14.099.697	18.201.807	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	13.057.004	12.024.608	11.350.966	11.348.919	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	29.489.834	44.883.590	51.796.922	60.064.624	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	3.773.870	4.068.788	4.758.268	4.797.681	4.479.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	166.883	151.770	191.723	289.240	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	104.078	859.052	1.153.624	1.142.703	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	0	0	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	0	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	2.910	451	0	(3.042)	
A.5.6. Andere		7045	3.500.000	3.057.515	3.412.921	3.368.781	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	1.520.360	3.263.179	6.047.740	5.534.085	5.747.000
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	1.259.859	1.151.974	2.271.384	2.425.794	1.724.000
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(376.808.427)	(428.963.883)	(453.695.448)	(467.564.989)	(447.996.785)
A. Aankopen goederen		60	20.476.116	29.080.516	23.347.450	24.280.402	22.237.000
B. Diensten en diverse goederen		61	119.842.458	137.734.852	149.838.231	144.607.120	151.762.135
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	231.117.445	255.852.715	273.500.932	290.771.282	268.007.650
C.1. ZAP		620	12.901.331	16.697.119	14.084.929	18.001.029	10.743.000
C.2. AAP		621	55.036.361	57.184.940	61.576.118	62.451.486	73.164.000
C.3. ATP		622	18.829.273	21.486.443	22.393.206	21.693.101	24.841.000
C.4. Gastprofessoren		623	402.419	526.253	410.069	434.726	387.000
C.5. Contractueel AP		624	58.042.537	68.390.959	69.467.568	72.823.892	61.338.442
C.6. Contractueel ATP		625	31.825.985	31.987.374	31.438.392	33.559.641	27.477.207
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	54.079.539	59.579.628	74.130.650	81.807.408	70.057.001
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	25.575	38.483	0	32.179	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	5.346.833	6.257.319	7.008.834	7.874.007	5.990.000
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	71.512.891	82.346.698	86.463.028	115.254.504	74.737.340
Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	0	0	0	0

Afdeling IV.2. Andere Onderzoeksfondsen		codes	JR - Boekjaar 2008	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	BG - Boekjaar 2011
(eenheden euro)							
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	629.706	151.820	80.803	855.516	5.000
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	577.625	12.083	14.687	2.059	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	6.074	35.771	7.501	15.936	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	46.007	103.966	58.615	837.521	5.000
V. Financiële kosten	(-)	65	(763.129)	(327.042)	(265.611)	(588.463)	(415.000)
A. Kosten van schulden		650	9.939	7	0	3.833	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	20.338	3.505	143	281	0
C. Andere financiële kosten		652/9	732.852	323.530	265.469	584.349	415.000
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	71.379.468	82.171.476	86.278.220	115.521.557	74.327.340
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	3.892.402	359.650	1.022.359	276.821	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	73.063	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	3.819.339	359.650	1.022.359	276.821	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0	0	0
VIII Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	(145.700)	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	145.700	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		(8.397.654)	(5.710.565)	(5.642.046)	(6.474.394)	(9.548.800)
A. Verrekeningen			(18.564.441)	(16.844.087)	(15.142.134)	(17.612.819)	(18.434.800)
B. Overschrijvingen			10.166.787	11.133.522	9.500.087	11.138.425	8.886.000
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(31.154.481)	(27.550.845)	(32.316.348)	(36.081.544)	(27.472.520)
A. Verrekeningen			29.301.138	25.317.520	31.653.593	32.292.723	25.072.830
B. Overschrijvingen			1.853.344	2.233.325	662.755	3.788.821	2.399.690
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	35.719.735	49.269.716	49.196.484	73.242.441	37.306.020
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	0	0

4.3.6 Afdeling V. Patrimonium

In de afdeling Patrimonium stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2011 met 4.262.547 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 2,18% t.o.v. het boekjaar 2010. De reden hiervoor is een toename van de 'andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening' met 5.759.892 EUR of 4,75%. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de meeropbrengst van reguliere (+ 3.043.828 EUR) en andere (+ 536.748 EUR) inschrijvingsgelden.

De bedrijfskosten stijgen in 2011 met 13.436.286 EUR of 5,53%. Zowel de kosten voor diensten en diverse goederen (+ 7.488.009 EUR) gaan de hoogte in, als de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (+ 4.837.195 EUR).

De bedrijfskosten stijgen sneller dan de bedrijfsopbrengsten en het bedrijfstekort is in 2011 met 9.173.739 EUR gestegen t.o.v. 2010.

De financiële opbrengsten liggen 6.199.561 EUR lager dan in boekjaar 2010. De financiële kosten stijgen met 3.863.984 EUR.

Daar waar er in 2010 nog een matig tekort was uit de gewone bedrijfsuitoefening in de afdeling Patrimonium tekenen de universiteiten in 2011 samen een tekort op dat 19.237.285 EUR groter is.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen daalt het overschot van het boekjaar in 2011 significant met 35.818.851 EUR of 66,68%.

In de begroting werden de bedrijfsopbrengsten 18.531.556 EUR lager geschat dan de reële opbrengsten. De meeropbrengst ligt o.a. aan de goede resultaten van de post 'andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening' (reguliere en andere inschrijvingsgelden).

In boekjaar 2011 ligt het totale bedrag van de reële bedrijfskosten 5,76% hoger dan de begrote kosten. Bij analyse blijkt dat de bedrijfskosten voor diensten en diverse goederen 5.678.091 EUR of 6,04% hoger liggen dan begroot. Daarenboven liggen de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen 8.666.264 EUR of 9,92% hoger dan begroot. Dit is hoofdzakelijk te wijten aan de onderbegroting van de kosten voor het contractueel ATP.

Het begrote bedrijfstekort ligt 4.557.842 EUR of 7,44% hoger dan het reële.

De financiële opbrengsten liggen in werkelijkheid 14.354.233 EUR of 53,27% hoger dan in de begroting 2011. De financiële kosten liggen 8.333.647 EUR of 590,20% hoger. Het werkelijke tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening ligt 10.578.428 EUR lager dan het gebudgetteerde tekort.

Het tekort van het boekjaar van 5.632.576 EUR dat in de begroting 2011 was voorzien, werd in werkelijkheid een overschot van het boekjaar van 17.898.619 EUR. Dit is dus 23.531.195 EUR meer dan voorzien.

RESULTATENREKENING

Adeling V. Patrimonium (eenheden euro)	codes	JR - Boekjaar 2008	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	BG - Boekjaar 2011
I. Bedrijfsopbrengsten (+)	70/74	153.116.636	179.426.938	195.377.377	199.639.924	181.108.368
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	77.056.057	112.083.942	124.733.389	129.493.096	110.631.667
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	211.500	301.811	354.803	256.175	880.211
A.1.1. Werkingsuitkeringen	7000	0	0	0	0	
A.1.2. Uitkeringen DGOS	7001	0	0	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen	7002	0	0	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen	7003	0	0	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	211.500	301.811	354.803	256.175	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	1.083	0	0	0	0
A.2.1. BOF	7010	0	0	0	0	
A.2.2. IUAP	7011	0	0	0	0	
A.2.3. FWO	7012	1.083	0	0	0	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	0	0	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	2.204.243	3.299.672	2.260.188	1.364.026	2.484.964
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP	7020	0	622	44.168	0	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap	7021	2.016.733	3.223.380	2.139.942	1.269.658	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210	704.438	667.766	618.942	468.960	
A.3.2.2. IWT	70211	0	990.194	781.455	786.149	
A.3.2.3. IOF	70212	0	0	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties	70213	1.312.295	1.565.420	739.545	14.550	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214	0	0	0	0	
A.3.3. Steden en provincies	7022	31.242	55.835	45.000	53.896	
A.3.4. Internationale organen	7023	156.268	19.835	31.078	40.471	
A.3.4.1. Europese Unie	70230	52.015	14.135	17.474	40.471	
A.3.4.2. Internationale instellingen	70231	104.253	5.700	13.604	0	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden	70232	0	0	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	0	0	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	1.146.282	385.271	883.861	878.466	911.000
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector	7030	0	24.775	26.885	20.542	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties	70300	0	24.775	26.885	20.542	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen	70301	0	0	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen	703010	0	0	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011	0	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012	0	0	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013	0	0	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun	7031	0	0	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	66.946	207	1.071	3.211	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten	7033	1.079.336	360.289	855.905	854.714	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	73.492.950	108.097.188	121.234.537	126.994.429	106.355.492
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden	7040	34.817.402	36.851.129	41.278.260	44.322.088	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden	7041	11.047.089	10.556.707	15.846.149	16.382.897	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector	7042	94.748	99.271	216.746	970.068	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants	7043	481.119	414.547	400.713	418.931	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen	7044	1.779.257	2.024.729	2.058.115	2.292.893	
A.5.6. Andere	7045	25.273.334	58.150.805	61.434.554	62.607.552	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa	72	3.753	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	12.768.242	10.520.914	6.596.898	5.512.953	5.320.000
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	63.288.584	56.822.082	64.047.089	64.633.875	65.156.701
II. Bedrijfskosten (-)	60/64	(192.747.396)	(203.818.369)	(242.939.339)	(256.375.625)	(242.401.910)
A. Aankopen goederen	60	45.437.909	34.380.453	59.342.159	58.112.971	60.149.450
B. Diensten en diverse goederen	61	80.854.022	85.016.139	92.128.760	99.616.769	93.938.678
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	64.289.978	82.225.785	91.193.421	96.030.616	87.364.352
C.1. ZAP	620	159.590	561.565	525.062	571.995	491.000
C.2. AAP	621	(5.391.972)	7.194.938	6.754.620	9.850.626	8.319.000
C.3. ATP	622	24.678.946	24.643.164	28.992.033	29.349.501	29.137.000
C.4. Gastprofessoren	623	471.848	172.115	301.229	359.780	310.000
C.5. Contractueel AP	624	7.046.532	8.358.468	8.293.175	8.693.731	8.446.003
C.6. Contractueel ATP	625	30.817.377	33.915.186	37.803.860	36.478.850	31.434.431
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ	626	6.507.658	7.380.348	8.523.442	10.726.133	9.226.918
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3	302.073	427.647	109.782	336.205	137.000
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9	0	0	(1.839.632)	535.698	0
G. Andere bedrijfskosten	640/9	1.863.414	1.768.345	2.004.849	1.743.366	812.430
III. Bedrijfsoverschot (+)	70/64	0	0	0	0	0
Bedrijfstekort (-)	64/70	(39.630.759)	(24.391.430)	(47.561.962)	(56.735.701)	(61.293.543)

Afdeling V. Patrimonium		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2008	2009	2010	2011	2011
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	36.428.395	41.025.073	47.499.294	41.299.733	26.945.500
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	244.944	253.690	4.191	5.130	1.047.000
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	21.919.601	26.111.984	22.938.073	25.116.290	22.447.500
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	14.263.850	14.659.398	24.557.030	16.178.313	3.451.000
V. Financiële kosten	(-)	65	(10.900.529)	(12.257.119)	(5.881.663)	(9.745.647)	(1.412.000)
A. Kosten van schulden		650	515.379	280.832	202.842	163.524	20.000
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	(1.538.393)	(324.519)	112.897	1.179.161	171.000
C. Andere financiële kosten		652/9	11.923.543	12.300.806	5.565.923	8.402.963	1.221.000
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	0	4.376.523	0	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(14.102.893)	0	(5.944.330)	(25.181.615)	(35.760.043)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	1.857.554	9.192.132	9.555.352	7.755.073	4.421.106
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	2.230	0	1.485.015	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	31.313	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	981.939	2.854.844	1.120.956	3.864.581	1.656.106
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	844.302	6.335.058	8.434.396	2.405.477	2.765.000
VIII Uitzonderlijke kosten	(-)	66	(643)	(497)	0	(746.930)	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	643	497	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	746.930	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		86.090.524	82.644.592	113.115.430	110.846.268	82.729.696
A. Verrekeningen			83.127.992	79.667.831	84.348.624	97.630.440	76.730.006
B. Overschrijvingen			2.962.532	2.976.762	28.766.806	13.215.828	5.999.690
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(49.496.061)	(62.563.467)	(63.008.981)	(74.774.177)	(57.023.336)
A. Verrekeningen			19.970.162	19.656.774	18.753.044	24.718.526	13.522.233
B. Overschrijvingen			29.525.899	42.906.693	44.255.937	50.055.651	43.501.103
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	24.348.480	33.649.284	53.717.470	17.898.619	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	0	(5.632.576)

4.3.7 Afdeling VI. Voor orde

In de afdeling Voor orde dalen de bedrijfsopbrengsten in 2011 met 6.384.360 EUR of 25,11% t.o.v. boekjaar 2010.

De bedrijfskosten dalen in 2011 met 990.891 EUR of 4,61%.

De bedrijfsopbrengsten dalen sneller dan de bedrijfskosten en het bedrijfsoverschot daalt in 2011 dan ook met 5.393.468 EUR of 371,85%.

De financiële opbrengsten stijgen in 2011 met 464.266 EUR of 150,33%. De financiële kosten dalen met 528.162 EUR of 71,30%. De kosten zijn o.a. gerealiseerde minderwaarden op de portefeuilles. Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening bedraagt 125,35% minder in 2011 dan in 2010. In absolute cijfers betekent dit een daling met 4.401.040 EUR.

Er zijn geen uitzonderlijke opbrengsten of kosten.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen zien we een tekort van het boekjaar in 2011 met 1.100.659 EUR.

De bedrijfsopbrengsten werden in 2011 met slechts 20.218 EUR of 0,11% onderbegroot. Dit is dus bijna perfect. De grootste afwijking doet zich voor bij de opbrengsten uit de derde geldstroom. Deze werden met 3.432.659 EUR overbegroot. Dit wordt echter gecompenseerd door een onderbegroting van de andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening met 2.202.248 EUR.

De bedrijfskosten werden eveneens onderbegroot. De universiteiten samen boekten 1.549.356 EUR of 8,18% meer kosten in de afdeling Voor orde dan voorzien.

Er werd in de begroting 2011 een bedrijfsoverschot voorzien van 78.680 EUR maar in werkelijkheid realiseerden de universiteiten een bedrijfstekort van 1.450.458 EUR.

De financiële opbrengsten liggen 393.969 EUR hoger dan begroot en de financiële kosten 36.437 EUR lager.

De universiteiten realiseerden in 2011 een tekort van het boekjaar van 1.100.659 EUR terwijl er een overschot van 200.000 EUR werd begroot.

RESULTATENREKENING

Afdeling VI. Voor Orde		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2008	2009	2010	2011	2011
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	23.509.498	22.386.518	25.420.578	19.036.218	19.016.000
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	19.141.581	17.931.042	20.572.977	13.759.310	14.854.000
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	0	0	0	0	0
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	0	0	0
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	0	0	0
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	0	0	0
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	0	0	0
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	0	0	0	0	0
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	76.650	(70.926)	7.069	153.252	100.000
A.2.1. BOF		7010	0	0	0	0	0
A.2.2. IUAP		7011	76.650	(71.326)	6.281	153.252	0
A.2.3. FWO		7012	0	400	788	0	0
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	0	0	0
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	17.606.460	13.398.203	16.437.661	11.025.341	14.458.000
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	970.706	439.964	(241.994)	(38.280)	0
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	1.484.359	1.034.625	6.830.243	(134.925)	0
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	849.686	1.087.561	4.988.182	(910.400)	0
A.3.2.2. IWT		70211	624.693	531.463	501.468	802.027	0
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	0	0	0
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	0	42.841	0
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	9.980	(584.399)	1.340.593	(69.393)	0
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	0	5.000	0
A.3.4. Internationale organen		7023	15.151.395	11.923.614	9.849.412	11.193.546	0
A.3.4.1. Europese Unie		70230	15.016.395	11.923.614	9.809.412	11.234.841	0
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	135.000	0	40.000	(40.000)	0
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	0	(1.295)	0
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	0	0	0
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	38.000	266.791	221.428	112.469	30.000
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	38.000	238.017	213.428	112.469	0
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	38.000	238.017	134.000	175.894	0
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	79.428	(63.425)	0
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	0	0	0
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	0	0	0
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	0	0	0
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	79.428	(63.425)	0
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	28.774	8.000	0	0
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	0	0	0
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	0	0	0
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	1.420.471	4.336.974	3.906.820	2.468.248	266.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	78.725	0	17.985	0	0
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	12.676	27.113	0	0	0
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	0	0	0
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	0	0	0
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	0	0	0
A.5.6. Andere		7045	1.329.070	4.309.861	3.888.835	2.468.248	0
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	210.201	51.646	210.828	240.445	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	4.157.716	4.403.830	4.636.772	5.036.463	4.162.000
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(16.448.091)	(20.683.166)	(21.477.567)	(20.486.676)	(18.937.320)
A. Aankopen goederen		60	7.690	4.364	1.852	6.384	0
B. Diensten en diverse goederen		61	12.664.371	16.600.877	17.472.375	15.917.420	14.981.320
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	3.712.796	4.070.860	4.002.978	4.562.381	3.956.000
C.1. ZAP		620	3.463.936	3.874.983	3.920.666	4.526.728	3.800.000
C.2. AAP		621	0	0	0	0	0
C.3. ATP		622	(187)	0	0	0	0
C.4. Gastprofessoren		623	28	0	0	0	0
C.5. Contractueel AP		624	144.991	69.683	53.911	2.914	56.000
C.6. Contractueel ATP		625	104.028	123.984	28.401	32.739	100.000
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	0	2.210	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	63.234	7.064	363	491	0
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	7.061.407	1.703.352	3.943.010	0	78.680
Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	0	0	(1.450.458)	0

Afdeling VI. Voor Orde		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2008	2009	2010	2011	2011
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	188.710	677.068	308.823	773.089	379.120
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	3.278	5.355	5.011	4.582	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	185.432	671.713	303.812	768.507	379.120
V. Financiële kosten	(-)	65	332.986	(410.433)	(740.725)	(212.563)	(249.000)
A. Kosten van schulden		650	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	(249.226)	0	0	0	249.000
C. Andere financiële kosten		652/9	(83.760)	410.433	740.725	212.563	0
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	7.583.103	1.969.988	3.511.108	0	208.800
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	(889.932)	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0	0	0
VIII Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		403.774	212.114	57.580	67.900	0
A. Verrekeningen			174.178	212.114	57.580	67.900	0
B. Overschrijvingen			229.596	0	0	0	0
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(520.279)	(442.943)	(203.171)	(278.628)	(8.800)
A. Verrekeningen			224.964	434.143	194.371	269.828	0
B. Overschrijvingen			295.315	8.800	8.800	8.800	8.800
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	7.466.598	1.739.158	3.365.517	0	200.000
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	(1.100.659)	0

4.3.8 Afdeling IOB (enkel Universiteit Antwerpen)

RESULTATENREKENING

Afdeling IOB (enkel UAntwerpen)		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2008	2009	2010	2011	2011
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	2.771.548	1.867.612	2.085.596	2.133.684	2.195.000
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	2.769.048	1.844.633	2.085.320	2.130.820	2.195.000
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	2.034.000	2.075.000	2.075.000	2.119.000	2.107.000
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	0	0	0
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	0	0	0
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	0	0	0
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	0	0	0
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	2.034.000	2.075.000	2.075.000	2.119.000	0
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0	0	0
A.2.1. BOF		7010	0	0	0	0	0
A.2.2. IUAP		7011	0	0	0	0	0
A.2.3. FWO		7012	0	0	0	0	0
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	0	0	0
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	0	0	0	0	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	0	0	0
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	0	0	0
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	0	0	0
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	0	0	0
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	0	0	0
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	0	0	0
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	0	0	0
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	0	0	0
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	0	0	0
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	0	0	0
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	0	0	0
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	0	0	0
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	0	0	0
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	0	0	0	0	0
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	0	0	0
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	0	0	0
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	0	0	0
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	0	0	0
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	0	0	0
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	0	0	0
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	0	0	0
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	0	0	0
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	0	0	0
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	735.048	(230.367)	10.320	11.820	88.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	0	0	0
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	7.574	12.411	10.069	11.718	0
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	0	0	0
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	0	0	0
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	0	0	0
A.5.6. Andere		7045	727.474	(242.778)	251	102	0
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	2.500	22.979	276	2.864	0
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(2.421.128)	(2.901.594)	(2.446.704)	(2.189.076)	(2.696.000)
A. Aankopen goederen		60	150.821	56.834	59.057	69.972	65.000
B. Diensten en diverse goederen		61	488.325	864.012	286.156	187.240	658.000
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	1.781.983	1.980.748	2.101.491	1.931.747	1.973.000
C.1. ZAP		620	961.145	877.620	888.335	808.428	878.000
C.2. AAP		621	397.861	529.526	519.700	496.170	726.000
C.3. ATP		622	59.585	90.532	108.540	111.701	109.000
C.4. Gastprofessoren		623	0	0	0	0	0
C.5. Contractueel AP		624	104.745	218.415	297.481	250.551	0
C.6. Contractueel ATP		625	258.629	264.655	287.435	264.897	260.000
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	17	0	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	0	0	0	117	0
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	350.420	0	0	0	0
Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	(1.033.982)	(361.108)	(55.392)	(501.000)

Afdeling IOB (enkel UAntwerpen)		codes	JR - Boekjaar 2008	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	BG - Boekjaar 2011
(eenheden euro)							
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	0	0	4.369	1.237	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	0	0	4.369	1.237	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	0	0	0	0	0
V. Financiële kosten	(-)	65	0	(65)	(95)	0	0
A. Kosten van schulden		650	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	0	65	95	0	0
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	350.420	0	0	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	(1.034.047)	(356.834)	(54.155)	(501.000)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0	0	0
VIII Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		361.373	401.789	429.843	396.380	305.000
A. Verrekeningen			16.722	283.255	29.185	4.597	0
B. Overschrijvingen			344.651	118.534	400.658	391.783	305.000
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(145.872)	(148.138)	(162.354)	(145.705)	(90.000)
A. Verrekeningen			144.470	148.138	162.354	145.705	90.000
B. Overschrijvingen			1.402	0	0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	565.920	0	0	196.520	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	(780.396)	(89.345)	0	(286.000)

4.3.9 Afdeling IJS (enkel Universiteit Antwerpen)

RESULTATENREKENING

Afdeling IJS (enkel UAntwerpen)	codes	JR - Boekjaar 2008	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	BG - Boekjaar 2011	
(eenheden euro)							
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	172.420	173.965	173.109	194.541	176.000
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	172.420	173.965	171.935	192.150	176.000
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	164.000	167.000	167.000	171.000	170.000
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	0	0	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	164.000	167.000	167.000	171.000	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0	0	0
A.2.1. BOF		7010	0	0	0	0	
A.2.2. IUAP		7011	0	0	0	0	
A.2.3. FWO		7012	0	0	0	0	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	0	0	0	0	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	0	0	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	0	0	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	0	0	
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	0	0	
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	0	0	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	0	0	
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	0	0	
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	0	0	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	0	0	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	0	0	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	0	0	0	0	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	0	0	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	0	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	0	0	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	8.420	6.965	4.935	21.150	6.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	0	0	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	8.420	6.965	4.935	6.305	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	0	0	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	0	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	0	0	
A.5.6. Andere		7045	0	0	0	14.845	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	0	0	1.174	2.391	0
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(147.452)	(144.874)	(132.037)	(158.934)	(182.000)
A. Aankopen goederen		60	1.781	1.496	1.041	622	2.000
B. Diensten en diverse goederen		61	40.306	65.004	57.691	77.941	95.000
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	105.365	78.115	73.305	80.371	85.000
C.1. ZAP		620	0	0	0	0	0
C.2. AAP		621	0	0	0	0	0
C.3. ATP		622	0	0	0	0	0
C.4. Gastprofessoren		623	9.452	4.213	4.405	4.341	13.000
C.5. Contractueel AP		624	9.557	19.188	20.945	24.073	29.000
C.6. Contractueel ATP		625	39.604	41.661	47.955	43.525	43.000
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	46.752	13.053	0	8.432	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	0	260	0	0	0
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	24.968	29.091	41.072	35.607	0
Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	0	0	0	(6.000)

Afdeling IJS (enkel UAntwerpen)		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2008	2009	2010	2011	2011
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	0	0	0	0	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	0	0	0	0	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	0	0	0	0	0
V. Financiële kosten	(-)	65	0	0	0	0	0
A. Kosten van schulden		650	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	0	0	0	0	0
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	24.968	29.091	41.072	35.607	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	0	(6.000)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0	0	0
VIII Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		0	5.250	0	0	0
A. Verrekeningen			0	5.250	0	0	0
B. Overschrijvingen			0	0	0	0	0
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(3.467)	(10.275)	(9.700)	(21.452)	0
A. Verrekeningen			3.467	10.275	9.700	21.452	0
B. Overschrijvingen			0	0	0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	21.501	24.066	31.372	14.155	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	0	(6.000)

4.3.10 Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling

RESULTATENREKENING

Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2008	2009	2010	2011	2011
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	(1.867.164)	(34.546.779)	(25.832.014)	(17.856.848)	(4.074.000)
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	(7.010.739)	(17.463.071)	(33.403.152)	(14.695.635)	(12.129.000)
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	(14.802.710)	(9.036.447)	(29.015.028)	(1.584.904)	(6.730.000)
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	(752.984)	110.945	530.176	51.329	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	(15.000.000)	0	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	(41.576)	26.039	3.843	7.550	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	(14.008.150)	(9.173.431)	(14.549.047)	(1.643.783)	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	(26.137)	1.492.145	(94.990)	(91.062)	1.261.000
A.2.1. BOF		7010	0	0	0	0	
A.2.2. IUAP		7011	0	174.676	52.331	(143.516)	
A.2.3. FWO		7012	(26.137)	1.317.469	(176.675)	46.162	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	29.354	6.292	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	(875.793)	(3.940.597)	(1.601.177)	3.185.867	(5.900.000)
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	(91.830)	1.219.102	(66.045)	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	(875.793)	505.614	(3.301.936)	581.013	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	533.388	(3.261.489)	1.395.495	
A.3.2.2. IWT		70211	228.694	(20.233)	684.967	(1.221.744)	
A.3.2.3. IOF		70212	(1.486.487)	(775.862)	236.541	(370.482)	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	382.000	189.662	380.014	705.104	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	578.658	(1.341.968)	72.639	
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	1.755	52.245	224.605	
A.3.4. Internationale organen		7023	0	(4.286.571)	(239.727)	3.411.621	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	(4.522.658)	(314.588)	3.621.214	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	236.087	41.222	(226.509)	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	33.639	16.916	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	(69.566)	669.139	(965.327)	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	9.374.072	1.510.054	1.053.624	(87.479)	(560.000)
A.4.1. Contractonderzoek met de privé sector		7030	(588.662)	(707.349)	(590.475)	(2.236.084)	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	(568.744)	8.522	(85.683)	19.448	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	(21.918)	(715.871)	(504.791)	(2.255.532)	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	(21.918)	(715.871)	(425.363)	(2.318.957)	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	(79.428)	63.425	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	(55.039)	116.193	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	16.560	(11.327)	7.092	3.315	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	9.946.174	2.228.729	1.692.045	2.029.096	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	(680.172)	(7.488.225)	(3.745.582)	(16.118.057)	(200.000)
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	(440.158)	249.800	117.529	159.458	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	25.760	(94.688)	19.154	(80.713)	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	24.169	(24.169)	0	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	4.435	(4.435)	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	(156.874)	156.874	
A.5.6. Andere		7045	(265.774)	(7.671.941)	(3.696.786)	(16.353.676)	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	6.246.468	(16.196.521)	6.052.513	(2.871.326)	12.055.000
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	(874.479)	(184.293)	126.435	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	(1.102.893)	(12.708)	1.702.918	(416.322)	(4.000.000)
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(37.212.881)	(9.993.138)	5.572.601	28.319.921	30.551.702
A. Aankopen goederen		60	(79.230.164)	(107.309.723)	(124.313.323)	(130.183.353)	(124.854.832)
B. Diensten en diverse goederen		61	9.789.478	(1.030.540)	3.019.512	1.061.827	(2.221.000)
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	1.750.755	(5.217.840)	(520.640)	(1.493.167)	(99.999)
C.1. ZAP		620	(781.964)	(2.327.250)	(1.299.907)	(501.692)	(1.182.530)
C.2. AAP		621	42.298	59.799	153.162	(612.729)	44.171
C.3. ATP		622	(297.705)	1.589.297	(90.761)	(1.419.972)	105.645
C.4. Gastprofessoren		623	24.367	25.003	13.981	(72.454)	6.130
C.5. Contractueel AP		624	1.107.453	(6.149.989)	492.223	(174.640)	99.342
C.6. Contractueel ATP		625	1.344.911	(174.100)	787.548	1.828.425	776.232
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	311.396	1.759.399	(576.886)	(540.105)	51.011
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	90.062.337	91.852.902	97.707.045	108.453.180	100.571.129
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	1.102.838	(1.000.163)	1.493.774	(492.420)	1.000.000
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	12.570.503	31.746.322	16.590.500	(6.297.219)	(4.947.000)
G. Andere bedrijfskosten		640/9	1.167.133	952.180	450.531	631.232	0
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	0	0	0	10.463.073	26.477.702
Bedrijfstekort	(-)	64/70	(39.080.045)	(44.539.917)	(20.259.413)	0	0

Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2008	2009	2010	2011	2011
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	(876.730)	(419.316)	205.042	5.467.405	899.000
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	27.540	0	57.377	23.791	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	3.434.801	(952.221)	(1.177.460)	3.632.024	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	(4.339.071)	532.905	1.325.125	1.811.590	899.000
V. Financiële kosten	(-)	65	(50.933.263)	42.329.112	9.892.878	(8.054.287)	2.500.000
A. Kosten van schulden		650	(652.324)	(999.531)	21.436	(13.435)	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	52.590.398	(38.300.855)	(7.234.865)	11.857.435	(2.000.000)
C. Andere financiële kosten		652/9	(1.004.811)	(3.028.726)	(2.679.450)	(3.789.713)	(500.000)
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	0	0	0	7.876.191	29.876.702
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(90.890.037)	(2.630.121)	(10.161.493)	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	4.765.393	590.633	(3.175.242)	(661.961)	1.081.607
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	1.966.870	0	37.496	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	1.542.867	589.693	388.687	676.050	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	3.222.526	(1.965.930)	(4.084.073)	(1.777.347)	1.081.607
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	520.144	401.840	0
VIII Uitzonderlijke kosten	(-)	66	(4.797.702)	(3.182.581)	(22.088.680)	(10.553.688)	(1.500.000)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	(32.018)	34.259	18.281.434	55.503	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	4.829.720	3.148.322	2.026.169	2.631.939	1.500.000
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	1.629.780	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	151.296	3.845	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	7.862.401	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijkekosten (-)		669	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		(974.234)	(122.184)	(570.639)	(935.926)	0
A. Verrekeningen			(974.234)	(122.184)	(570.639)	(935.926)	0
B. Overschrijvingen			0	0	0	0	0
IX. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		974.234	122.184	444.862	818.982	0
A. Verrekeningen			(974.234)	(122.184)	(444.862)	(818.982)	0
B. Overschrijvingen			0	0	0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	0	0	0	0	29.458.309
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	(90.922.346)	(5.222.069)	(35.551.192)	(3.456.402)	0

4.4 Resultatenrekening: enkele kengetallen per universiteit

4.4.1 Bedrijfsopbrengsten

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de totale bedrijfsopbrengsten in de boekjaren 2010 en 2011 alsook van de belangrijkste componenten ervan per universiteit.

- **Aandeel van de totale bedrijfsopbrengsten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

In het boekjaar 2010 bedragen de bedrijfsopbrengsten van de universiteiten samen 1.675.742.917 EUR. De KU Leuven verwerft het hoogste individuele aandeel (41,84%) in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten van de universiteiten en de HUB-KUBrussel het laagste individuele aandeel (0,40%).

In het boekjaar 2011 stijgen de bedrijfsopbrengsten van de universiteiten samen naar 1.730.515.868 EUR. Het individuele aandeel van de UGent, de UA en de UHasselt in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten neemt lichtjes toe, terwijl dit van de HUB-KUBrussel, de KU Leuven en de VUB afneemt. Desalniettemin blijft het aandeel van de KU Leuven het grootst (41,64%) en dit van de HUB-KUBrussel (0,36%) het kleinst.

- **Aandeel van de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

De geaggregeerde opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening bedragen in het boekjaar 2010 de som van 1.576.030.036 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 41,12% voor haar rekening en de HUB-KUBrussel 0,41%.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is het grootst bij de UHasselt (98,32%) en het kleinst bij de KU Leuven (92,44%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen bedraagt 94,05% in het boekjaar 2010.

In het boekjaar 2011 stijgt de geaggregeerde opbrengst verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening naar 1.640.500.332 EUR. Het aandeel van de UGent, de UA en de UHasselt hierin stijgt licht t.o.v. het boekjaar 2010 terwijl dit van de andere instellingen afneemt. Het aandeel van de KU Leuven daalt naar 41,02% maar blijft het hoogst, het aandeel van de HUB-KUBrussel daalt naar 0,38% en blijft het laagst.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is het grootst bij de UHasselt (100,45%) en het kleinst bij de VUB (90,25%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen stijgt naar 94,80% in boekjaar 2011.

- **Aandeel van de waardewijzigingen projecten in uitvoering per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

De geaggregeerde waardewijzigingen projecten in uitvoering zorgen in 2010 voor een opbrengst van 6.052.513 EUR. De range van de uiterste waarden van het procentuele aandeel van elke universiteit hierin varieert van -84,88% bij de VUB tot +188,98% bij de UGent.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is het grootst bij de HUB-KU Brussel (+3,27%) en het kleinst bij de VUB (-2,60%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen bedraagt +0,36% in het boekjaar 2010.

In 2011 zorgen de geaggregeerde waardewijzigingen projecten in uitvoering voor een minopbrengst van 2.871.326 EUR. De range van de uiterste waarden van het procentuele aandeel van elke universiteit hierin varieert van -242,79% bij de VUB tot +349,96% bij de KU Leuven.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is het grootst bij de VUB (+3,44%) en het kleinst bij de U Hasselt (-1,44%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen bedraagt -0,17% in het boekjaar 2011.

- **Aandeel van de geproduceerde vaste activa per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

In het boekjaar 2010 en 2011 genereert er geen enkele universiteit opbrengsten uit deze component.

- **Aandeel van giften, schenkingen en legaten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

De geaggregeerde opbrengsten verbonden aan giften, schenkingen en legaten bedragen in het boekjaar 2010 de som van 12.671.173 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 75,12% voor haar rekening. Hierna volgt de VUB met 12,17%, de UA met 11,34% en ten slotte de U Hasselt met 1,37%. De HUB-KU Brussel en de U Gent genereren in 2010 geen opbrengsten uit giften, schenkingen en legaten.

In het boekjaar 2011 daalt de geaggregeerde opbrengst naar 11.416.419 EUR. Het aandeel van de KU Leuven hierin stijgt naar 80,85%, dat van de U Hasselt naar 2,21% en dat van de U Gent naar 0,01%. Het aandeel van de VUB daalt naar 10,04%, dat van de UA naar 6,89%.

De HUB-KU Brussel genereert in 2011 geen opbrengsten uit giften, schenkingen en legaten.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is in het boekjaar 2010 het grootst bij de KU Leuven (1,36%), gevolgd door de VUB (0,78%), de UA (0,70%) en ten slotte de U Hasselt (0,30%). In het boekjaar 2011 blijft het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit het grootst bij de KU Leuven (1,28%), gevolgd door de VUB (0,57%), de U Hasselt (0,40%) en de UA (0,37%).

De geaggregeerde opbrengsten van giften, schenkingen en legaten bedragen slechts 0,76% van de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten van de universiteiten in 2010 en ze dalen in 2011 naar 0,66%.

- **Aandeel van andere bedrijfsopbrengsten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

De geaggregeerde andere bedrijfsopbrengsten leveren 80.989.195 EUR op in het boekjaar 2010 en stijgen naar 81.470.444 EUR in het boekjaar 2011.

De range van het procentuele aandeel van elke universiteit hierin varieert in 2010 van 0,08% bij de HUB-KU Brussel tot 56,44% bij de KU Leuven. In 2011 neemt het aandeel van de KU Leuven nog toe tot 59,57%, terwijl dit van alle andere instellingen daalt.

Het relatieve belang van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit schommelt sterk van universiteit tot universiteit. De KU Leuven tekent de hoogste waarde op zowel in 2010 met 6,52% als in 2011 met 6,74%. De laagste waarde zien we bij de UHasselt met 0,83% in 2010 en bij de HUB-KU Brussel met 0,15% in 2011.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen bedraagt 4,83% in 2010 en daalt naar 4,71% in 2011.

Bedrijfsopbrengsten per Universiteit - Boekjaar 2010

	Bedrijfsopbrengsten RR [70/74]		Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek, dienstverlening - RR [70]		Waardwijzigingen projecten in uitvoering - RR [71]		Geproduceerde vaste activa RR [72]		Giften, schenkingen en legaten RR [73]		Andere bedrijfsopbrengsten RR [74]	
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ
<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>												
HUB-KU Brussel	6.717.884	0,40 %	6.635.774	0,41 %	219.697	3,63 %	0	0,00 %	0	0,00 %	62.423	0,08 %
KU Leuven	701.104.527	41,84 %	648.134.239	41,12 %	(2.281.856)	- 37,37 %	0	0,00 %	9.518.740	75,12 %	45.713.404	56,44 %
Universiteit Gent	507.198.678	30,27 %	483.322.293	30,67 %	11.438.043	188,98 %	0	0,00 %	0	0,00 %	12.438.342	15,36 %
Universiteit Antwerpen	204.744.637	12,22 %	191.664.384	12,16 %	1.476.494	24,39 %	0	0,00 %	1.437.493	11,34 %	10.166.266	12,55 %
Universiteit Hasselt	58.030.913	3,46 %	57.057.242	3,62 %	317.295	5,24 %	0	0,00 %	173.149	1,37 %	483.227	0,60 %
Vrije Universiteit Brussel	197.946.268	11,81 %	189.416.104	12,02 %	(5.137.159)	- 84,88 %	0	0,00 %	1.541.790	12,17 %	12.125.533	14,97 %
Aggregatie Univ	1.675.742.917	100,00 %	1.576.030.036	100,00 %	6.052.513	100,00 %	0	0,00 %	12.671.173	100,00 %	80.989.195	100,00 %
Rekenkundig gemiddelde	279.290.486	0,40 %	262.871.673	95,19 %	1.008.732	0,65 %	0	0,00 %	2.111.862	0,52 %	13.498.199	3,64 %
Laagste waarde	6.717.884	0,40 %	6.435.774	0,41 %	(5.137.159)	- 2,60 %	0	0,00 %	0	0,00 %	62.423	0,08 %
Hoogste waarde	701.104.527	41,84 %	648.134.239	41,12 %	11.438.043	188,98 %	0	0,00 %	9.518.740	75,12 %	45.713.404	56,44 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten
 % Bo = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR [70/74] van de universiteit

Bedrijfsopbrengsten per Universiteit - Boekjaar 2011

	Bedrijfsopbrengsten RR [70/74]		Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek, dienstverlening - RR [70]		Waardwijzigingen projecten in uitvoering - RR [71]		Geproduceerde vaste activa RR [72]		Giften, schenkingen en legaten RR [73]		Andere bedrijfsopbrengsten RR [74]	
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ
<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>												
HUB-KU Brussel	6.291.807	0,36 %	6.209.272	0,38 %	73.236	- 2,55 %	0	0,00 %	0	0,00 %	9.299	0,01 %
KU Leuven	720.631.783	41,64 %	672.914.061	41,02 %	(10.048.495)	- 1,39 %	0	0,00 %	9.230.502	80,85 %	48.535.715	59,57 %
Universiteit Gent	524.555.528	30,31 %	511.713.111	31,19 %	1.146.876	- 39,94 %	0	0,00 %	840	0,01 %	11.694.701	14,35 %
Universiteit Antwerpen	213.738.874	12,35 %	203.847.550	12,43 %	(111.256)	- 3,87 %	0	0,00 %	786.450	6,89 %	9.216.150	11,31 %
Universiteit Hasselt	62.815.209	3,62 %	62.897.362	3,83 %	(92.838)	- 1,44 %	0	0,00 %	252.196	2,21 %	368.490	0,45 %
Vrije Universiteit Brussel	202.882.668	11,71 %	182.918.997	11,15 %	6.971.151	- 242,79 %	0	0,00 %	1.146.431	10,04 %	11.646.090	14,29 %
Aggregatie Univ	1.730.515.868	100,00 %	1.640.500.332	100,00 %	(2.871.326)	- 0,17 %	0	0,00 %	11.416.419	100,00 %	81.470.444	100,00 %
Rekenkundig gemiddelde	288.419.311	0,36 %	273.161.722	95,95 %	(478.554)	0,32 %	0	0,00 %	1.902.736	0,44 %	13.578.407	3,29 %
Laagste waarde	6.291.807	0,36 %	6.209.272	0,38 %	(10.048.495)	- 1,44 %	0	0,00 %	0	0,00 %	9.299	0,01 %
Hoogste waarde	720.631.783	41,64 %	672.914.061	41,02 %	6.971.151	349,96 %	0	0,00 %	9.230.502	80,85 %	48.535.715	59,57 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten
 % Bo = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR [70/74] van de universiteit

4.4.2 Bedrijfskosten

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de totale bedrijfskosten in de boekjaren 2010 en 2011 alsook van de belangrijkste componenten ervan per universiteit.

- **Aandeel van de totale bedrijfskosten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

In het boekjaar 2010 bedragen de bedrijfskosten van de universiteiten samen 1.620.005.063 EUR. De KU Leuven verwerft het hoogste individuele aandeel (41,06%) in de geaggregeerde bedrijfskosten van de universiteiten en de HUB-KUBrussel het laagste individuele aandeel (0,45%).

In het boekjaar 2011 stijgen de bedrijfskosten naar 1.658.471.062 EUR. Het individuele aandeel van de UA, de UHasselt en de VUB in de geaggregeerde bedrijfskosten neemt toe, terwijl dit van de andere instellingen afneemt. Desalniettemin blijft het aandeel van de KU Leuven het grootst (40,87%) en dit van de HUB-KUBrussel het kleinst (0,40%).

- **Aandeel van de kosten voor de aankoop van goederen per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde kosten voor de aankoop van goederen bedragen 22.182.114 EUR in 2010. In 2011 daalt het bedrag van deze kosten naar 22.006.552 EUR.

Het procentueel aandeel van de kosten voor de aankoop van goederen in de geaggregeerde bedrijfskosten is het hoogst bij de KU Leuven, zowel in 2010 (61,68%) als in 2011 (65,23%). Het aandeel is het laagst bij de HUB-KUBrussel, zowel in 2010 (0,08%) als in 2011 (0,00%).

In 2010 is het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit het grootst bij de KU Leuven (2,06%) en het kleinst bij de HUB-KUBrussel (0,25%). In 2011 is dit aandeel eveneens het grootst bij de KU Leuven (2,12%) en het kleinst bij de HUB-KUBrussel (0,00%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteiten samen bedraagt 1,37% in het boekjaar 2010 en daalt naar 1,33% in het boekjaar 2011.

- **Aandeel van de kosten voor diensten en diverse goederen per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde kosten voor diensten en diverse goederen bedragen in het boekjaar 2010 de som van 441.120.049 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 38,15% voor haar rekening, gevolgd door de UGent (34,82%), de VUB (12,17%), de UHasselt (3,20%) en ten slotte de HUB-KUBrussel (0,49%). Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de UGent (31,05%) en het kleinst bij de UA (24,22%).

In het boekjaar 2011 stijgen de geaggregeerde kosten in deze rubriek naar 445.532.777 EUR. Het aandeel van de UGent (33,51%), de VUB (11,84%) en de HUB-KUBrussel (0,39%) hierin is gedaald t.o.v. 2010. Het aandeel van de KU Leuven (39,56%), de UA (11,27%) en de UHasselt (3,43%) is gestegen.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit blijft het grootst bij de UGent (29,60%) en het kleinst bij de UA (23,89%).

De geaggregeerde kosten voor diensten en diverse goederen bedragen 27,23% van de bedrijfskosten van de universiteiten samen in het boekjaar 2010 en 26,86% in het boekjaar 2011.

- **Aandeel van de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen bedragen in het boekjaar 2010 de som van 1.032.402.557 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 40,81% voor haar rekening, gevolgd door de UGent (29,32%), de UA (13,56%), de VUB (12,23%), de UHasselt (3,69%) en ten slotte de HUB-KUBrussel (0,39%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de UA (68,79%) en het kleinst bij de HUB-KUBrussel (54,75%).

In het boekjaar 2011 zijn de geaggregeerde kosten in deze rubriek gestegen naar 1.077.534.169 EUR. Het aandeel van de UGent (28,95%), de UA (13,55%), de VUB (12,07%) en de HUB-KUBrussel (0,35%) hierin is gedaald. Het aandeel van de KU Leuven (41,36%) en de UHasselt (3,73%) is gestegen.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit blijft het grootst bij de UA (69,46%) en het kleinst bij de HUB-KUBrussel (57,45%).

Het procentueel aandeel van de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteiten samen bedraagt 63,73% in het boekjaar 2010 en het stijgt naar 64,97% in het boekjaar 2011.

Deze rubriek is dus duidelijk de zwaarste kostenpost voor de sector.

- **Aandeel van afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten en op immateriële en materiële vaste activa per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde kosten voor afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA bedragen in het boekjaar 2010 de som van 97.707.045 EUR. Hiervan neemt de UGent 37,88% voor haar rekening, gevolgd door de KU Leuven (31,54%), de UA (12,54%), de VUB (12,06%), de UHasselt (4,83%) en de HUB-KUBrussel (1,15%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de HUB-KUBrussel met 15,32% en het kleinst bij de KU Leuven met 4,63%.

In het boekjaar 2011 zijn de geaggregeerde kosten in deze rubriek gestegen naar 108.453.180 EUR. Het aandeel van de UGent (38,14%) hierin en dit van de KU Leuven (32,96%) is gestegen. Het aandeel van de UA (12,44%) hierin is gedaald evenals dit van de VUB (11,57%), de UHasselt (3,93%) en de HUB-KUBrussel (0,97%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit blijft het grootst bij de HUB-KUBrussel met 15,98% en het kleinst bij de KU Leuven met 5,27%.

Het geaggregeerde aandeel van deze rubriek stabiliseerde zich op 6,03% van de bedrijfskosten van de universiteiten samen in 2010 en op 6,54% in 2011.

- **Aandeel van waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

In 2010 boeken vijf van de zes instellingen samen een bedrag van 1.603.556 EUR in deze kostenpost. Hiervan neemt de VUB -9,60% voor haar rekening, gevolgd door de UHasselt (-0,11%), de UA (2,28%), de KU Leuven (35,46%) en de UGent (71,96%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit bedraagt 0,23% voor de UGent, 0,09% voor de KU Leuven, 0,02% voor de UA en -0,08% voor de VUB.

De geaggregeerde cijfers verbonden aan deze rubriek worden in het boekjaar 2011 eveneens gerealiseerd door vijf van de zes instellingen. Het gaat om een minkost van 124.037 EUR. Hiervan neemt de VUB -66,40% voor haar rekening, gevolgd door de UHasselt (-25,94%), de UA (-0,26%), de KU Leuven (+24,47%) en ten slotte de UGent (+168,12%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de UHasselt (+0,05%) en het kleinst bij de UGent (-0,04%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteiten samen bedraagt +0,10% in 2010 en -0,01% in 2011.

Deze rubriek vormt dus de kleinste kostenpost voor de sector.

- **Aandeel van de kosten voor voorzieningen voor risico's en kosten**

In het boekjaar 2010 bedragen de voorzieningen voor risico's en kosten 14.676.297 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 147,61% voor haar rekening. In het boekjaar 2011 dalen de voorzieningen voor risico's en kosten substantieel naar -5.767.052 EUR. Het procentueel aandeel van de KU Leuven hierin is gedaald naar 57,46%.

Het geaggregeerde aandeel van deze rubriek stabiliseerde zich op 0,91% van de bedrijfskosten van de universiteiten samen in 2010 en op -0,35% in 2011.

- **Aandeel van de andere bedrijfskosten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

In 2010 bedragen de andere bedrijfskosten 10.313.445 EUR. De KU Leuven is verantwoordelijk voor 86,15% hiervan, gevolgd door de UGent (8,20%), de UA (2,79%), de VUB (2,67%) en de HUB-KU Brussel (0,11%). Het aandeel van de UHasselt is het kleinst met 0,09%. In 2011 stijgen de andere bedrijfskosten naar 10.835.474 EUR. Het aandeel van de KU Leuven (85,42%) hierin daalt evenals dit van de UA (0,63%) en de HUB-KU Brussel (0,06%). Het aandeel van de UGent (9,29%) stijgt evenals dit van de VUB (4,48%) en de UHasselt (0,12%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is zowel in 2010 als in 2011 het grootst bij de KU Leuven en het kleinst bij de UHasselt.

In het boekjaar 2010 bedroeg het aandeel van deze rubriek in de totale bedrijfskosten van de sector maar 0,64% om in 2011 licht te stijgen naar 0,65%.

Bedrijfskosten per universiteit - Boekjaar 2010

	Bedrijfskosten RR [60/64]		Aankoop goederen RR [60]		Diensten en diverse goederen RR [61]		Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen - RR [62]		Afschrijvingen en waardeverminderingen op OV/AMVA - RR [60]		Waardeverminderingen op voorraden en handelvoorraden - RR [63/3]		Voorzieningen voor risico's en kosten - RR [63/49]		Andere bedrijfskosten RR [64/9]				
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Bk	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Bk			
<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>																			
HUB-KUBrussel	7.323.981	0,45 %	18.336	0,08 %	2.152.607	0,49 %	4.009.724	0,39 %	1.122.142	1,15 %	54,75 %	0	0,00 %	10.045	0,07 %	0,14 %	11.097	0,11 %	0,15 %
KU Leuven	665.179.171	41,06 %	13.861.155	61,88 %	163.269.292	39,15 %	421.295.291	40,81 %	30.816.759	31,54 %	63,34 %	598.681	35,46 %	21.663.374	147,61 %	3,26 %	6.894.619	68,15 %	1,34 %
Universiteit Gent	494.602.971	30,53 %	2.590.089	11,88 %	163.591.366	34,82 %	302.745.512	29,32 %	37.014.560	37,88 %	7,48 %	1.153.856	71,96 %	(3.335.503)	-22,73 %	-0,67 %	846.071	8,20 %	0,17 %
Universiteit Antwerpen	203.498.909	12,56 %	2.444.550	11,02 %	49.291.994	11,17 %	138.978.070	13,56 %	12.250.160	12,54 %	6,02 %	36.627	2,28 %	(793.916)	-5,38 %	-0,39 %	297.424	2,79 %	0,14 %
Universiteit Hasselt	55.471.470	3,42 %	437.521	1,97 %	14.113.226	3,20 %	38.106.330	3,69 %	4.721.408	4,83 %	8,51 %	(1.688)	-0,11 %	(1.914.204)	-13,04 %	-3,45 %	8.876	0,09 %	0,02 %
Vrije Universiteit Brussel	93.929.581	11,97 %	3.010.463	13,57 %	53.701.544	12,17 %	126.270.621	12,23 %	11.782.016	12,06 %	6,08 %	(153.921)	-0,08 %	(657.500)	-6,52 %	-0,49 %	275.359	2,67 %	0,14 %
Aggregatie Univ	1.620.068.063	100,00 %	22.182.114	100,00 %	441.120.049	100,00 %	1.032.402.537	100,00 %	97.707.045	100,00 %	6,03 %	1.603.556	100,00 %	14.678.297	100,00 %	0,91 %	10.313.445	100,00 %	0,64 %
Rekenkundig gemiddelde	270.000.844		3.697.019		73.520.008		172.067.093		16.284.508		8,01 %	267.259		2.446.049		-0,27 %	1.718.907		0,33 %
Laagste waarde	7.323.981	0,45 %	18.336	0,08 %	2.152.607	0,49 %	4.009.724	0,39 %	1.122.142	1,15 %	54,75 %	(153.921)	-0,08 %	(3.335.503)	-22,73 %	-3,45 %	8.876	0,09 %	0,02 %
Hogste waarde	665.179.171	41,06 %	13.861.155	61,88 %	163.269.292	39,15 %	421.295.291	40,81 %	37.014.560	37,88 %	15,32 %	1.153.856	71,96 %	1.153.856	147,61 %	3,26 %	8.884.619	86,15 %	1,34 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten
 % Bk = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfskosten RR [60/64] van de universiteit

Bedrijfskosten per universiteit - Boekjaar 2011

	Bedrijfskosten RR [60/64]		Aankoop goederen RR [60]		Diensten en diverse goederen RR [61]		Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen - RR [62]		Afschrijvingen en waardeverminderingen op OV/AMVA - RR [60]		Waardeverminderingen op voorraden en handelvoorraden - RR [63/3]		Voorzieningen voor risico's en kosten - RR [63/49]		Andere bedrijfskosten RR [64/9]				
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Bk	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Bk			
<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>																			
HUB-KUBrussel	6.559.620	0,40 %	0	0,00 %	1.715.993	0,39 %	3.769.306	0,35 %	1.047.960	0,97 %	15,99 %	0	0,00 %	20.669	-0,36 %	0,32 %	6.702	0,06 %	0,10 %
KU Leuven	677.897.270	40,87 %	14.354.715	65,23 %	176.241.795	39,56 %	445.644.702	41,36 %	35.744.999	32,96 %	6,27 %	(30.356)	24,47 %	(3.313.938)	57,46 %	-0,49 %	9.255.563	85,42 %	1,37 %
Universiteit Gent	504.342.924	30,41 %	2.596.104	11,39 %	149.308.629	33,51 %	311.894.174	29,85 %	41.361.809	38,14 %	8,20 %	(208.536)	168,12 %	(1.526.639)	26,47 %	-0,30 %	1.006.383	9,29 %	0,20 %
Universiteit Antwerpen	210.227.295	12,88 %	1.750.546	7,95 %	50.215.946	11,27 %	146.019.008	13,55 %	13.491.564	12,44 %	6,42 %	318	-0,26 %	(1.318.105)	22,66 %	-0,63 %	680.016	6,63 %	0,03 %
Universiteit Hasselt	58.846.519	3,55 %	448.030	2,04 %	15.280.263	3,43 %	40.152.558	3,73 %	4.257.316	3,93 %	7,23 %	32.179	-25,94 %	(1.334.039)	23,13 %	-2,27 %	13.212	0,12 %	0,02 %
Vrije Universiteit Brussel	200.594.494	12,10 %	2.947.154	13,39 %	52.769.170	11,84 %	130.055.421	12,07 %	12.549.532	11,57 %	6,26 %	82.359	66,40 %	1.705.000	-20,56 %	0,85 %	465.759	4,48 %	0,24 %
Aggregatie Univ	1.653.471.062	100,00 %	22.066.552	100,00 %	445.532.777	100,00 %	1.077.534.169	100,00 %	108.453.190	100,00 %	6,54 %	(124.037)	100,00 %	(5.767.052)	100,00 %	-0,35 %	10.835.474	100,00 %	0,65 %
Rekenkundig gemiddelde	276.411.844		3.697.799		74.255.463		179.599.028		18.075.530		8,23 %	(20.673)		(61.175)		-0,42 %	1.865.912		0,33 %
Laagste waarde	6.559.620	0,40 %	0	0,00 %	1.715.993	0,39 %	3.769.306	0,35 %	1.047.960	0,97 %	5,27 %	(208.536)	-66,40 %	(3.313.938)	-26,56 %	-2,27 %	6.702	0,06 %	0,02 %
Hogste waarde	677.897.270	40,87 %	14.354.715	65,23 %	176.241.795	39,56 %	445.644.702	41,36 %	41.361.809	38,14 %	15,99 %	82.359	168,12 %	1.705.000	57,46 %	0,85 %	9.255.563	85,42 %	1,37 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten
 % Bk = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfskosten RR [60/64] van de universiteit

4.4.3 Resultaten per universiteit

Het overzicht van de resultaten per universiteit wordt hieronder weergegeven.

- **Overschot/tekort van het boekjaar**

De universiteiten realiseerden in het boekjaar 2010 samen een geaggregeerd overschot van 95.201.691 EUR. De KU Leuven realiseerde met een overschot van 58.869.759 EUR de hoogste score in de sector, de UHasselt de laagste score met een tekort van 14.062.261 EUR. Er werd in 2010 bij twee van de zes universiteiten een tekort geboekt.

In het boekjaar 2011 is er een lichte stijging van het geaggregeerd overschot van de universiteiten. In absolute cijfers betekent dit een overschot van 96.848.522 EUR. De KU Leuven realiseerde nogmaals de hoogste score met 63.619.070 EUR. De laagste score werd ditmaal behaald door de VUB met een overschot van 1.220.615 EUR. Er werd bij geen enkele universiteit een tekort geboekt.

- **Bedrijfsoverschot/tekort**

Vijf universiteiten boeken een bedrijfsoverschot in 2010. De KU Leuven neemt 64,45% van het door de sector in 2010 gerealiseerde bedrijfsoverschot voor haar rekening, gevolgd door de UGent (22,60%), de VUB (7,21%) en de UHasselt (4,59%). Alleen de HUB-KU Brussel boekt een bedrijfstekort van 606.067 EUR.

In het boekjaar 2011 realiseren eveneens vijf universiteiten een bedrijfsoverschot. De KU Leuven neemt nu 59,32% van het bedrijfsoverschot voor haar rekening, gevolgd door de UGent (28,06%), de UHasselt (5,23%), de UA (4,87%) en de VUB (2,90%). De HUB-KU Brussel boekt een bedrijfstekort van 267.813 EUR.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in het overschot van het boekjaar RR[70/66] van de universiteiten samen bedraagt 58,55% in 2010 en stijgt naar 74,39% in 2011.

- **Financieel resultaat**

De sector realiseerde in 2010 een goed financieel resultaat met 48.082.017 EUR. In 2011 scoren de universiteiten veel slechter met slechts 27.404.392 EUR. Dit is een daling t.o.v. 2010 met 20.677.625 EUR.

Het procentueel aandeel van het financieel resultaat in het overschot van het boekjaar RR[70/60] van de universiteiten samen bedraagt 50,51% in 2010 en daalt naar 28,30% in 2011.

- **Uitzonderlijk resultaat**

Zowel in 2010 als in 2011 was het uitzonderlijk resultaat van de universiteiten samen negatief. In 2010 ligt de reden hiervoor hoofdzakelijk bij de UHasselt en in 2011 bij de UGent.

Het procentueel aandeel van het uitzonderlijk resultaat in het overschot van het boekjaar RR[70/60] van de universiteiten samen bedraagt -9,05% in 2010 en -2,69% in 2011.

Overschot / Tekort het boekjaar per universiteit - Boekjaar 2010

	Overschot / Tekort van het boekjaar - RR [70/66]			Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort RR [70/64]			Financieel resultaat RR [75/65]			Uitzonderlijk resultaat RR [76/66]		
	Bedrag	% Ag Univ	% O/T	Bedrag	% Ag Univ	% O/T	Bedrag	% Ag Univ	% O/T	Bedrag	% Ag Univ	% O/T
	<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>											
HUB-KU Brussel	(727.887)	- 0,76 %	83,26 %	(606.067)	- 1,09 %	83,26 %	(131.482)	- 0,27 %	18,06 %	9.663	- 0,11 %	- 1,33 %
KU Leuven	58.869.759	61,84 %	61,03 %	35.925.356	64,45 %	61,03 %	24.952.892	51,90 %	42,39 %	(2.008.487)	23,31 %	- 3,41 %
Universiteit Gent	28.848.948	30,30 %	43,66 %	12.595.707	22,60 %	43,66 %	8.829.674	18,36 %	30,61 %	7.423.567	- 86,14 %	25,73 %
Universiteit Antwerpen	5.229.706	5,49 %	23,82 %	1.245.728	2,23 %	23,82 %	2.974.006	6,19 %	56,87 %	1.009.973	- 11,72 %	19,31 %
Universiteit Hasselt	(14.062.261)	- 14,77 %	- 18,20 %	2.559.443	4,59 %	- 18,20 %	1.189.923	2,47 %	- 8,46 %	(17.811.627)	206,68 %	126,66 %
Vrije Universiteit Brussel	17.043.426	17,90 %	23,57 %	4.017.687	7,21 %	23,57 %	10.267.004	21,35 %	60,24 %	2.758.736	- 32,01 %	16,19 %
Aggregatie Univ	95.201.691	100,00 %	58,55 %	55.737.854	100,00 %	58,55 %	48.082.017	100,00 %	50,51 %	(8.618.176)	100,00 %	- 9,05 %
Rekenkundig gemiddelde	15.866.949		36,19 %	9.289.642		36,19 %	8.013.670		33,28 %	(1.436.363)		30,53 %
Laagste waarde	(14.062.261)	- 14,77 %	- 18,20 %	(606.067)	- 1,09 %	- 18,20 %	(131.482)	- 0,27 %	- 8,46 %	(17.811.627)	- 86,14 %	- 3,41 %
Hoogste waarde	58.869.759	61,84 %	83,26 %	35.925.356	64,45 %	83,26 %	24.952.892	51,90 %	60,24 %	7.423.567	206,68 %	126,66 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten

% O/T = procentueel aandeel van de rubriek in de overschot / tekort van het boekjaar RR [70/66] van de universiteit

Overschot / Tekort het boekjaar per universiteit - Boekjaar 2011

	Overschot / Tekort van het boekjaar - RR [70/66]			Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort RR [70/64]			Financieel resultaat RR [75/65]			Uitzonderlijk resultaat RR [76/66]		
	Bedrag	% Ag Univ	% O/T	Bedrag	% Ag Univ	% O/T	Bedrag	% Ag Univ	% O/T	Bedrag	% Ag Univ	% O/T
	<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>											
HUB-KU Brussel	1.363.625	1,41 %	- 19,64 %	(267.813)	- 0,37 %	- 19,64 %	(208.078)	- 0,76 %	- 15,26 %	1.839.516	- 70,73 %	134,90 %
KU Leuven	63.619.070	65,69 %	67,17 %	42.734.513	59,32 %	67,17 %	21.382.309	78,03 %	33,61 %	(497.753)	19,14 %	- 0,78 %
Universiteit Gent	18.503.194	19,11 %	109,24 %	20.212.604	28,06 %	109,24 %	3.898.085	14,22 %	21,07 %	(5.607.495)	215,62 %	- 30,31 %
Universiteit Antwerpen	7.157.768	7,39 %	49,06 %	3.511.579	4,87 %	49,06 %	2.045.174	7,46 %	28,57 %	1.601.014	- 61,56 %	22,37 %
Universiteit Hasselt	4.984.250	5,15 %	75,55 %	3.765.689	5,23 %	75,55 %	1.204.944	4,40 %	24,18 %	13.617	- 0,52 %	0,27 %
Vrije Universiteit Brussel	1.220.615	1,26 %	171,08 %	2.088.234	2,90 %	171,08 %	(918.043)	- 3,35 %	- 75,21 %	50.423	- 1,94 %	4,13 %
Aggregatie Univ	96.848.522	100,00 %	74,39 %	72.044.806	100,00 %	74,39 %	27.404.392	100,00 %	28,30 %	(2.600.678)	100,00 %	- 2,69 %
Rekenkundig gemiddelde	16.141.420		75,41 %	12.007.468		75,41 %	4.567.399		2,83 %	(433.446)		21,76 %
Laagste waarde	1.220.615	1,26 %	- 19,64 %	(267.813)	- 0,37 %	- 19,64 %	(918.043)	- 3,35 %	- 75,21 %	(5.607.495)	- 70,73 %	- 30,31 %
Hoogste waarde	63.619.070	65,69 %	171,08 %	42.734.513	59,32 %	171,08 %	21.382.309	78,03 %	33,61 %	1.839.516	215,62 %	134,90 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten

% O/T = procentueel aandeel van de rubriek in de overschot / tekort van het boekjaar RR [70/66] van de universiteit

4.5 Geaggregeerde investeringen en financiering

4.5.1 Geaggregeerde investeringen

4.5.1.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2010 – jaarrekening 2011

De universiteiten investeerden tijdens het boekjaar 2011 samen 228.802.820 EUR. Dit is een stijging met 41.322.506 EUR of 22,04% t.o.v. het boekjaar 2010.

De toename van de geaggregeerde investeringen is in absolute cijfers het grootst bij de materiële vaste activa en dit respectievelijk in de rubriek 'leasing en soortgelijke rechten' (+26.243.999 EUR), 'installaties, machines en uitrusting' (+6.500.537 EUR), 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (+6.288.432 EUR) en 'meubilair en rollend materieel' (+3.518.009 EUR). De investeringen in 'terreinen en gebouwen' dalen licht (-3.475.301 EUR), evenals die in de 'overige materiële vaste activa' (-318.847 EUR).

De substantiële toename van de post 'leasing en soortgelijke rechten' is uitsluitend toe te schrijven aan de UGent ten gevolge van de ingebruikname van de site Kantienberg.

De toename van investeringen in 'installaties, machines en uitrusting' t.o.v. 2010 is het grootst bij de UGent (+5.066.900 EUR), gevolgd door de UHasselt (+973.008 EUR), de UA (+755.420 EUR) en de VUB (+609.092 EUR). Deze investeringen dalen bij de KU Leuven (-891.700 EUR) en de HUB-KUBrussel (-12.184 EUR). Onder de post 'installaties' is bij de VUB bijvoorbeeld het kunstgrasveld opgenomen dat is aangelegd in 2011.

Zolang de activa niet in gebruik worden genomen en afgeschreven, dienen ze geboekt te worden op de post 'activa in aanbouw'. Op de post 'vooruitbetalingen' is bij de VUB bijvoorbeeld het voorschot geboekt dat is betaald voor de aankoop van een kantoorgebouw in de Pleinlaan in Brussel. Ten opzichte van 2010 zien de investeringen in 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' er in 2011 uit als volgt:

UGent	+ 17.638.981 EUR
VUB	+ 1.975.000 EUR
UA	+ 1.238.654 EUR
HUB-KUBrussel	0 EUR
UHasselt	- 6.303.796 EUR
KU Leuven	- 8.260.408 EUR

De aangroei van de investeringen in 2011 in de rubriek 'meubilair en rollend materieel' is uitsluitend toe te schrijven aan de KU Leuven (+3.869.560 EUR) en de UA (+46.553 EUR). Bij de vier andere universiteiten stellen we een daling van de investeringen vast in deze rubriek.

Op het moment van de jaarafsluiting wordt nagekeken welke werken al opgeleverd zijn en deze worden overgeboekt naar de rubriek 'terreinen en gebouwen'. Ten opzichte van 2010 zien de investeringen in 'terreinen en gebouwen' er in 2011 uit als volgt:

KU Leuven	+ 23.009.213 EUR
UA	+ 2.116.444 EUR
UGent	+ 790.006 EUR
HUB-KUBrussel	- 116.792 EUR
UHasselt	- 10.985.727 EUR
VUB	- 18.288.446 EUR

Naast de materiële vaste activa nemen ook de geaggregeerde financiële vaste activa toe in 2011. De VUB bijvoorbeeld boekte in 2011 twee nieuwe financiële deelnemingen. De toename is het grootst bij de KU Leuven (+2.052.385 EUR), gevolgd door de VUB (+780.000 EUR), de UA (+419.893 EUR), en de UHasselt (+30.534 EUR). Bij de UGent nemen ze af (-139.592 EUR). De HUB-KUBrussel heeft geen financiële vaste activa.

Evolutie bruto investeringen : ten opzichte van jaarrekening 2010	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR11-JR10	JR11-JR10
		2010	2011	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging
I. Oprichtingskosten		0	0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa		1.531.502	953.960	- 577.542	- 37,71 %
III. Materiële vaste activa		180.704.737	219.461.565	+ 38.756.828	+ 21,45 %
A. Terreinen en gebouwen		76.992.109	73.516.808	- 3.475.301	- 4,51 %
B. Installaties, machines en uitrusting		44.559.896	51.060.433	+ 6.500.537	+ 14,59 %
C. Meubilair en rollend materieel		3.456.641	6.974.650	+ 3.518.009	+ 101,78 %
D. Leasing en soortgelijke rechten		16.109	26.260.108	+ 26.243.999	+ 162915,94 %
E. Overige materiële vaste activa		10.931.424	10.612.576	- 318.847	- 2,92 %
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		44.748.558	51.036.990	+ 6.288.432	+ 14,05 %
IV. Financiële vaste activa		5.244.075	8.387.296	+ 3.143.220	+ 59,94 %
A. Verbonden entiteiten		532.403	0	- 532.403	- 100,00 %
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		1.003.165	4.486.968	+ 3.483.803	+ 347,28 %
C. Andere financiële vaste activa		3.708.508	3.900.328	+ 191.820	+ 5,17 %
Bruto investeringen		187.480.314	228.802.820	+ 41.322.506	+ 22,04 %

4.5.1.2 Horizontale analyse: jaarrekening 2011 – begroting 2011

De universiteiten hadden samen voor het boekjaar 2011 een bedrag aan investeringen begroot van 178.806.938 EUR. In werkelijkheid werd er echter voor 228.802.820 EUR geïnvesteerd. Dit is 27,96% meer dan begroot.

De posten waar de meest significante afwijkingen werden vastgesteld tussen de begrote bedragen voor 2011 en de effectief geboekte bedragen zijn enerzijds 'terreinen en gebouwen' en anderzijds 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' en 'leasing en soortgelijke rechten'. Er werd in realiteit veel minder geïnvesteerd in 'terreinen en gebouwen' (-72.653.673 EUR) dan initieel werd begroot en veel meer in 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (+78.903.990 EUR) en 'leasing en soortgelijke rechten' (+25.625.108 EUR).

Met uitzondering van de HUB-KUBrussel investeerden alle universiteiten minder in 'terreinen en gebouwen' dan begroot. De grootste afwijking doet zich voor bij de UGent waar er 47.512.093 EUR minder werd geïnvesteerd dan voorzien en bij de UA waar er 8.928.043 EUR minder werd geïnvesteerd.

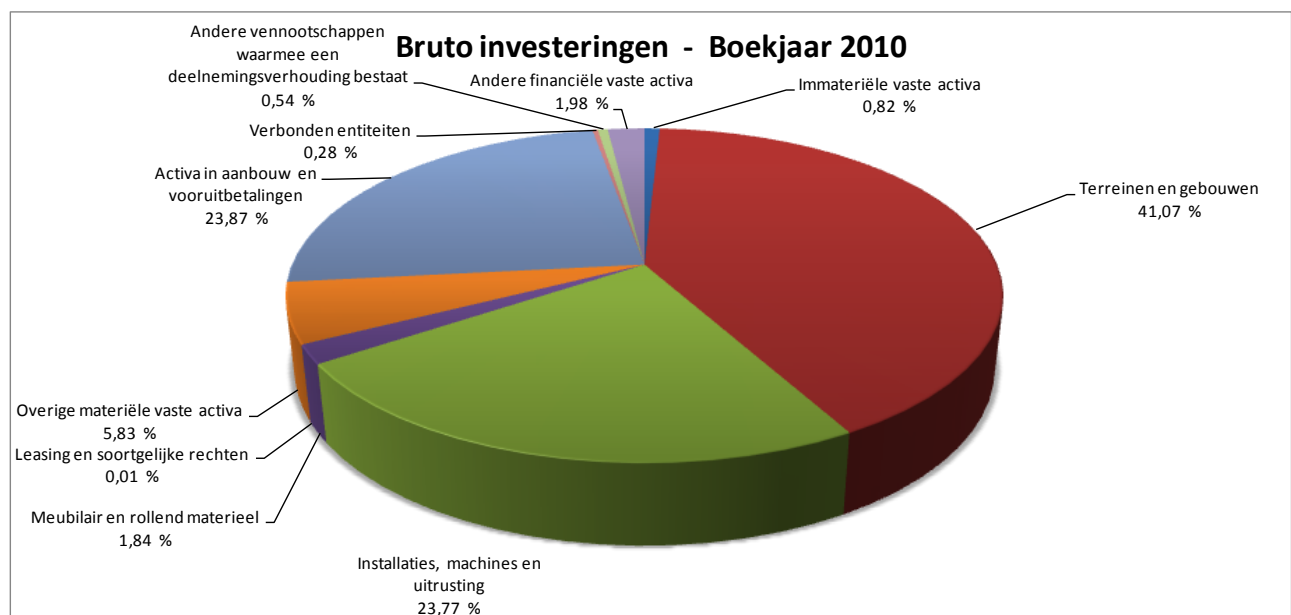
Bij vijf van de zes universiteiten werd op de post 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' helemaal niet begroot omdat het moeilijk in te schatten was of het werk al zou opgeleverd worden of voor welk deel het zou opgeleverd worden. Bij de KU Leuven werd er wel begroot maar voor 34.756.790 EUR minder dan er in werkelijkheid werd gerealiseerd.

Evolutie bruto investeringen : ten opzichte van begroting	codes	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar	JR11-BG11	JR11-BG11
		2011	2011	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		afwijking	afwijking
I. Oprichtingskosten		0	0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa		953.960	879.000	+ 74.960	+ 8,53 %
III. Materiële vaste activa		219.461.565	176.121.538	+ 43.340.027	+ 24,61 %
A. Terreinen en gebouwen		73.516.808	146.170.482	- 72.653.673	- 49,70 %
B. Installaties, machines en uitrusting		51.060.433	42.585.594	+ 8.474.838	+ 19,90 %
C. Meubilair en rollend materieel		6.974.650	2.160.200	+ 4.814.450	+ 222,87 %
D. Leasing en soortgelijke rechten		26.260.108	635.000	+ 25.625.108	+ 4035,45 %
E. Overige materiële vaste activa		10.612.576	12.437.262	- 1.824.686	- 14,67 %
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		51.036.990	(27.867.000)	+ 78.903.990	+ 283,14 %
IV. Financiële vaste activa		8.387.296	1.806.400	+ 6.580.896	+ 364,31 %
A. Verbonden entiteiten		0	306.400	- 306.400	- 100,00 %
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		4.486.968	1.500.000	+ 2.986.968	+ 199,13 %
C. Andere financiële vaste activa		3.900.328	0	+ 3.900.328	BG = 0
Bruto investeringen		228.802.820	178.806.938	+ 49.995.882	+ 27,96 %

4.5.1.3 Verticale analyse: jaarrekening 2010 - jaarrekening 2011

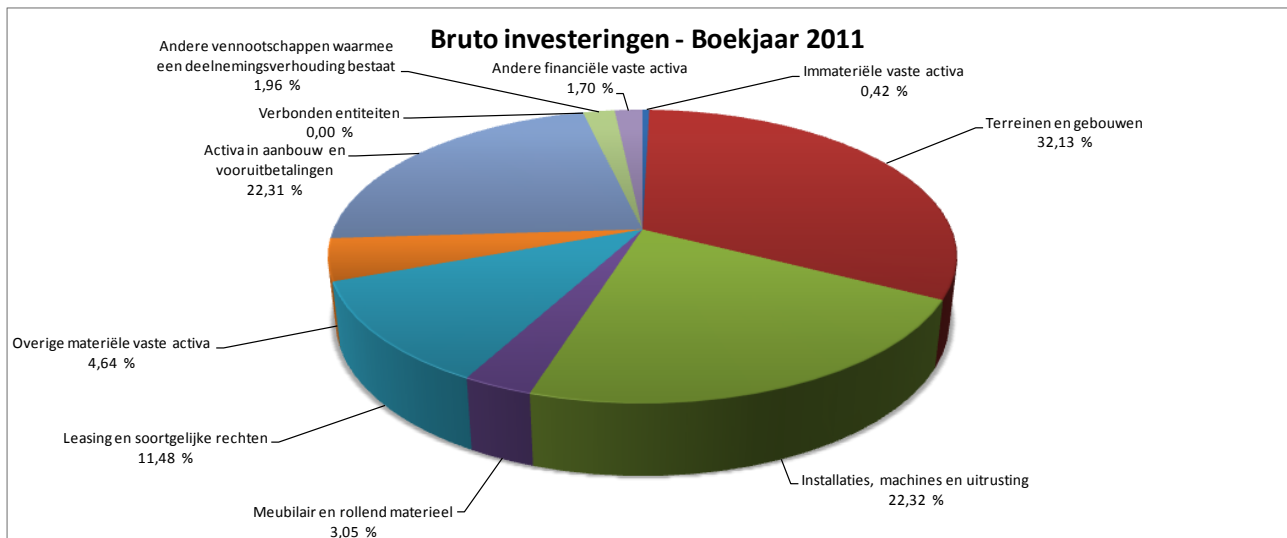
Tijdens het boekjaar 2010 had 70,77% van de investeringen betrekking op onroerende goederen. Om tot dit percentage te komen werd de som gemaakt van de investeringen in 'terreinen en gebouwen' (41,07%), 'overige materiële vaste activa' (5,83%) en 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (23,87%).

Het aandeel van de investeringen in 'installaties, machines en uitrusting' bedraagt 23,77%, dat in 'meubilair en rollend materieel' 1,84%.

Na het maken van de som van de investeringen in 'terreinen en gebouwen' (32,13%), 'overige materiële vaste activa' (4,64%) en 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (22,31%) blijkt dat tijdens het boekjaar 2011 slechts 59,08% van de investeringen betrekking had op onroerende goederen.

Het aandeel van de investeringen in 'installaties, machines en uitrusting' bedraagt 22,32%, dat in 'meubilair en rollend materieel' 3,05%.

4.5.2 Financiering van de investeringen

Het investeringsvolume lag in 2011 hoger dan in 2010. Er diende dan ook een hoger bedrag gefinancierd te worden.

In het boekjaar 2011 financieren de universiteiten het leeuwenaandeel van hun investeringen met eigen middelen (88,94%) en met kapitaalsubsidies (10,34%). In tegenstelling tot 2010 werd er in 2011 door één universiteit ook een beroep gedaan op vreemde middelen (0,12%). De vroeger opgebouwde financiële reserves (geldbeleggingen en liquide middelen) worden nog steeds eerst aangesproken om de investeringen te financieren.

Ten opzichte van 2010 is de financiering van de investeringen met eigen middelen gestegen met 75.573.748 EUR of 59,08%. De financiering met kapitaalsubsidies is substantieel gedaald met 34.679.829 EUR of 59,44%.

Ondanks het groter investeringsvolume is de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen gestegen per eind 2011. De financiële reserves van de universiteiten bedragen 1.385.505.209 EUR per eind 2011 t.o.v. 1.330.284.604 EUR in 2010.

In het boekjaar 2011 werd er 69.328.828 EUR meer gefinancierd met eigen middelen dan begroot en 10.497.186 EUR minder met kapitaalsubsidies dan begroot.

Evolutie financiering :	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR11-JR10	JR11-JR10	BG - Boekjaar	JR11-BG11	JR11-BG11
	2010	2011	absolute	relatieve	2011	absolute	relatieve
	(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
- ten opzichte van jaarrekening 2010							
- ten opzichte van begroting 2011							
I. Eigen middelen	127.926.017	203.499.766	+ 75.573.748	+ 59,08 %	134.170.938	+ 69.328.828	+ 51,67 %
II. Vreemde middelen	0	274.573	+ 274.573	JR10 = 0	3.324.000	- 3.049.427	- 91,74 %
III. Kapitaalsubsidies	58.342.643	23.662.814	- 34.679.829	- 59,44 %	34.160.000	- 10.497.186	- 30,73 %
IV. Andere	1.211.655	1.365.668	+ 154.013	+ 12,71 %	7.168.000	- 5.802.332	- 80,95 %
Financiering	187.480.315	228.802.820	+ 41.322.505	+ 22,04 %	178.822.938	+ 49.979.882	+ 27,95 %

Financiering	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>% aandeel in de financiering</i>	2010	2011	2011
I. Eigen middelen	68,23 %	88,94 %	75,03 %
II. Vreemde middelen	0,00 %	0,12 %	1,86 %
III. Kapitaalsubsidies	31,12 %	10,34 %	19,10 %
IV. Andere	0,65 %	0,60 %	4,01 %
Financiering	100,00 %	100,00 %	100,00 %

4.6 Investerings en financieringsmiddelen: enkele kengetallen per universiteit

De hiernavolgende tabellen geven een overzicht van de investeringen en de financieringsmix per universiteit voor de boekjaren 2010 en 2011.

4.6.1 Aandeel van de universiteiten in de geaggregeerde investeringen

De totale sector investeerde 187.480.314 EUR in het boekjaar 2010. De KU Leuven was de belangrijkste investeerder met 64.239.732 EUR of 34,26%. De HUB-KUBrussel realiseerde het kleinste investeringsbedrag met 625.462 EUR of 0,33% van het totale investeringsvolume.

In het boekjaar 2011 investeerden de universiteiten samen 228.802.820 EUR. De UGent wordt de belangrijkste investeerder met 91.698.632 EUR of 40,08%. De HUB-KUBrussel realiseerde nogmaals het kleinste investeringsbedrag met 486.699 EUR of 0,21% van het totale investeringsvolume.

4.6.2 Aandeel van de universiteiten in de diverse financieringsmiddelen

Zowel in het boekjaar 2010 als in het boekjaar 2011 gebruikten alle universiteiten eigen middelen voor de financiering van hun investeringen. Voor de HUB-KUBrussel was dit in 2010 zelfs het enige financieringsmiddel. Voor de UA was dit zowel in 2010 als in 2011 het enige financieringsmiddel.

In 2010 deed geen enkele instelling een beroep op vreemde middelen. In 2011 deed alleen de HUB-KUBrussel hierop een beroep. De vreemde middelen maakten niet minder dan 56,42% van het totale investeringsvolume uit.

Vier van de zes universiteiten wendden in 2010 kapitaalsubsidies aan. De UHasselt financierde hiermee niet minder dan 91,98% van haar investeringsvolume, gevolgd door de VUB met 49,27%, de KU Leuven met 19,14% en ten slotte de UGent met 1,86%. In het boekjaar 2011 wendden eveneens vier van de zes universiteiten kapitaalsubsidies aan. De UHasselt financierde hiermee 75,28% van haar investeringsvolume. Ze wordt gevolgd door de KU Leuven met 13,54%, de VUB met 4,06% en ten slotte de UGent met 0,23%.

De KU Leuven is de enige universiteit die nog een beroep doet op andere financieringsmiddelen maar die maken slechts 1,89% uit van het totale investeringsvolume in 2010 en 1,63% in 2011.

Bruto investeringen en financiering per universiteit - Boekjaar 2010

	Bruto investeringen		Eigen middelen		Vreemde middelen		Kapitaalsubsidies		Andere	
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ
<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>										
HUB-KU Brussel	625.462	0,33 %	625.462	0,49 %	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
KU Leuven	64.239.732	34,26 %	50.733.062	39,66 %	0	0,00 %	12.295.016	21,07 %	1.211.655	100,00 %
Universiteit Gent	41.879.872	22,34 %	41.100.700	32,13 %	0	0,00 %	779.172	1,34 %	0	0,00 %
Universiteit Antwerpen	17.385.682	9,27 %	17.385.682	13,59 %	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Universiteit Hasselt	32.905.901	17,55 %	2.637.446	2,06 %	0	0,00 %	30.268.455	51,88 %	0	0,00 %
Vrije Universiteit Brussel	30.443.665	16,24 %	15.443.665	12,07 %	0	0,00 %	15.000.000	25,71 %	0	0,00 %
Aggregatie Univ	187.460.314	100,00 %	127.926.017	100,00 %	0	0,00 %	56.342.643	100,00 %	1.211.655	100,00 %
Rekenkundig gemiddelde	31.246.719		21.321.003		0		9.723.774		201.943	
Laagste waarde	625.462	0,33 %	625.462	0,49 %	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Hoogste waarde	64.239.732	34,26 %	50.733.062	39,66 %	0	0,00 %	30.268.455	51,88 %	1.211.655	100,00 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerde bedrag van de universiteiten

% Inv = procentueel aandeel van de rubriek in de bruto investeringen van de universiteit

Bruto investeringen en financiering per universiteit - Boekjaar 2011

	Bruto investeringen		Eigen middelen		Vreemde middelen		Kapitaalsubsidies		Andere	
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ
<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>										
HUB-KU Brussel	486.699	0,21 %	212.126	0,10 %	274.573	100,00 %	56,42 %	0	0,00 %	0,00 %
KU Leuven	84.034.446	36,73 %	71.291.455	35,03 %	0	0,00 %	0,00 %	11.377.323	48,08 %	13,54 %
Universiteit Gent	91.698.632	40,08 %	91.489.011	44,96 %	0	0,00 %	0,00 %	209.621	0,89 %	0,23 %
Universiteit Antwerpen	22.008.157	9,62 %	22.008.157	10,81 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
Universiteit Hasselt	15.214.078	6,65 %	3.761.469	1,85 %	0	0,00 %	0,00 %	11.452.609	48,40 %	75,28 %
Vrije Universiteit Brussel	15.360.808	6,71 %	14.737.546	7,24 %	0	0,00 %	0,00 %	623.261	2,63 %	4,06 %
Aggregatie Univ	228.802.820	100,00 %	203.499.766	100,00 %	274.573	100,00 %	0,12 %	23.662.814	100,00 %	10,34 %
Rekenkundig gemiddelde	38.133.803		33.916.628		45.762		9,40 %	3.943.802		15,52 %
Laagste waarde	486.699	0,21 %	212.126	0,10 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
Hoogste waarde	91.698.632	40,08 %	91.489.011	44,96 %	274.573	100,00 %	56,42 %	11.452.609	48,40 %	75,28 %

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerde bedrag van de universiteiten

% Inv = procentueel aandeel van de rubriek in de bruto investeringen van de universiteit

4.7 Geaggregeerde balans

BALANS

ACTIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>		2008	2009	2010	2011	2011
VASTE ACTIVA	20/28	1.095.655.245	1.159.534.704	1.214.125.387	1.325.751.264	1.300.117.898
I. Oprichtingskosten	20	0	0	0	0	0
II. Immateriële vaste activa	21	1.850.047	2.272.213	2.245.175	1.709.223	3.025.260
III. Materiële vaste activa	22/27	1.076.827.774	1.142.380.106	1.196.257.058	1.306.579.297	1.286.084.778
A. Terreinen en gebouwen	22	807.896.094	824.229.446	861.321.912	934.875.022	961.823.972
B. Installaties, machines en uitrusting	23	133.525.597	150.529.608	153.825.981	157.969.068	171.078.743
C. Meubilair en rollend materieel	24	20.726.271	21.893.474	23.104.528	27.929.250	23.635.931
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	32.842.074	31.512.907	30.171.569	54.033.689	27.811.773
E. Overige materiële vaste activa	26	40.869.849	41.497.006	48.426.115	47.998.613	38.200.236
F. Activa in aanbouw en voortuitbetalingen	27	40.967.890	72.717.665	79.406.952	83.773.655	63.534.123
IV. Financiële vaste activa	28	16.977.424	14.882.387	15.623.155	17.462.743	11.007.860
A. Verbonden entiteiten	280/1	9.096.720	7.031.530	4.312.404	4.214.108	3.300.000
1. Deelnemingen in verbonden vennootschappen	280	9.096.720	6.551.530	3.300.001	3.300.001	3.300.000
2. Vorderingen	281	0	480.000	1.012.403	914.107	0
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	282/3	4.739.848	6.460.924	8.321.832	9.480.842	6.804.720
1. Deelnemingen	282	4.165.094	6.160.924	8.239.237	9.398.247	6.504.720
2. Vorderingen	283	574.754	300.000	82.595	82.595	300.000
C. Andere financiële vaste activa	284/8	3.140.857	1.389.933	2.988.919	3.767.794	903.140
1. Aandelen	284	2.202.770	488.308	1.958.914	2.672.210	
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	938.086	901.625	1.030.005	1.095.583	
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	1.425.504.456	1.535.800.195	1.658.717.559	1.679.195.889	1.590.353.989
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	2.694.955	6.063.712	2.583.308	2.567.611	2.258.850
A. Handelsvorderingen	290	0	0	0	0	0
B. Overige vorderingen	291	2.694.955	6.063.712	2.583.308	2.567.611	2.258.850
VI. Voorraden en projecten in uitvoering	3	13.531.259	3.539.227	3.137.685	2.501.348	3.254.260
A. Voorraden	30/36	3.059.381	3.253.420	2.820.390	2.501.348	2.968.260
B. Projecten in uitvoering	37	10.471.877	285.808	317.295	0	286.000
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	273.225.595	237.964.586	309.047.285	270.222.503	238.233.485
A. Handelsvorderingen	40	189.262.317	164.993.426	194.950.604	154.649.717	157.904.275
B. Overige vorderingen	41	83.963.278	72.971.160	114.096.681	115.572.786	80.329.210
VIII Geldbeleggingen	51/53	1.082.083.688	1.150.340.804	1.194.459.629	1.279.153.615	1.200.584.450
IX. Liquide middelen	54/58	31.904.576	116.921.897	135.824.976	106.351.594	134.433.744
X. Overlopende rekeningen	490/1	22.064.384	20.969.969	13.664.677	18.399.218	11.589.200
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	2.521.159.702	2.695.334.899	2.872.842.947	3.004.947.153	2.890.471.887

BALANS

PASSIVA	codes	JR - Boekjaar 2008	JR - Boekjaar 2009	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	BG - Boekjaar 2011
(eenheden euro)						
EIGEN VERMOGEN	10/15	2.077.943.260	2.201.263.240	2.331.848.205	2.429.614.814	2.409.901.797
I. Gevormd vermogen	10	425.860.348	286.982.373	286.938.376	286.830.294	296.938.375
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	1.424.854	1.446.549	1.396.295	1.337.301	1.396.300
IV. Aangelegde fondsen	13	274.610.613	1.222.960.085	1.889.737.870	1.992.640.083	1.778.159.576
A. Onbeschikbare Fondsen	130	100.865.704	1.059.830.631			1.417.165.604
B. Beschikbare Fondsen	131	173.744.909	163.129.455			360.993.972
V. Overgedragen overschot (overgedragen tekort)	14	1.356.627.625	659.825.921	94.620.325	88.483.638	268.879.126
VI. Kapitaalsubsidies	15	19.419.821	30.048.312	59.155.339	60.323.498	64.528.420
VOORZIENINGEN	16	72.255.806	104.493.288	120.784.310	122.077.706	85.106.557
VII. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	72.255.806	104.493.288	120.784.310	122.077.706	85.106.557
A. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	19.202.373	47.068.865	58.517.539	55.171.315	
B. Belastingen	161	0	0	0	0	
C. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	4.517.500	4.257.500	3.311.178	4.422.356	
D. Sociaal Passief	163	1.747.125	1.963.004	0	0	
E. Veiligheid en milieu verplichtingen	164	1.696.371	1.725.482	1.474.797	1.934.566	
F. Overige risico's en kosten	165	45.092.437	49.478.436	57.480.797	60.549.469	
SCHULDEN	17/49	370.960.635	389.578.371	420.210.429	453.254.630	395.464.533
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	41.184.905	38.824.925	36.259.928	53.995.758	36.874.399
A. Financiële schulden	170/4	40.953.856	38.587.026	36.077.905	53.814.835	36.691.879
1. Achtergestelde leningen	170	0	0	0	0	
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	171	0	0	0	0	
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172	24.539.170	23.562.421	22.426.798	41.130.269	
4. Kredietinstellingen	173	16.229.650	14.896.998	13.564.345	12.285.312	
5. Overige leningen	174	185.036	127.607	86.763	399.255	
B. Handelsschulden	175	0	0	0	0	0
C. Overige schulden	178/9	231.049	237.898	182.023	180.922	182.520
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	295.925.414	310.747.318	339.452.505	339.413.363	306.149.294
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	2.844.096	2.367.606	2.496.724	3.061.990	3.972.310
B. Financiële schulden	43	0	17.520.000	17.520.000	11.500.000	0
1. Kredietinstellingen	430/8	0	17.520.000	17.520.000	11.500.000	0
2. Overige leningen	439	0	0	0	0	0
C. Handelsschulden	44	69.878.952	75.073.026	92.816.707	82.458.401	77.793.474
D. Ontvangen vooruitbetalingen op projecten	46	49.206.762	54.847.787	49.353.753	52.506.537	57.632.650
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	157.221.033	136.232.495	150.362.362	160.923.609	138.444.860
1. Belastingen	450/3	26.009.569	29.134.918	27.660.381	29.698.547	
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	131.211.463	107.097.578	122.701.981	131.225.062	
F. Overige schulden	48	16.774.571	24.706.404	26.902.959	28.962.826	28.306.000
X. Overlopende rekeningen	492/3	33.850.316	40.006.128	44.497.996	59.845.509	52.440.840
Correctie wegens afrondingsverschillen		0	1	2	2	(1.000)
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	2.521.159.702	2.695.334.899	2.872.842.947	3.004.947.153	2.890.471.887

4.7.1 Activa

4.7.1.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2010 – jaarrekening 2011 – begroting 2011

De totale balanswaarde van alle universiteiten samen bedraagt eind 2011 de som van 3.004.947.153 EUR tegenover 2.872.842.947 EUR op 31 december 2010. Dit is een stijging met 132.104.206 EUR of 4,60%.

Zowel de vaste activa als de vlottende activa leverden een bijdrage aan deze groei.

Evolutie balans - ACTIVA :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR11-JR10	JR11-JR10	BG - Boekjaar	JR11-BG11	JR11-BG11
		2010	2011	absolute	relatieve	2011	absolute	relatieve
- ten opzichte van jaarrekening 2010		(eenheden euro)		wijziging	wijziging		afwijking	afwijking
- ten opzichte van begroting 2011						(eenheden euro)		
VASTE ACTIVA	20/28	1.214.125.387	1.325.751.264	+ 111.625.876	+ 9,19 %	1.300.117.898	+ 25.633.366	+ 1,97 %
I. Oprichtingskosten	20	0	0	+ 0		0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa	21	2.245.175	1.709.223	- 535.952	- 23,87 %	3.025.260	- 1.316.037	- 43,50 %
III. Materiële vaste activa	22/27	1.196.257.058	1.306.579.297	+ 110.322.240	+ 9,22 %	1.286.084.778	+ 20.494.519	+ 1,59 %
IV. Financiële vaste activa	28	15.623.155	17.462.743	+ 1.839.588	+ 11,77 %	11.007.860	+ 6.454.883	+ 58,64 %
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	1.658.717.559	1.679.195.889	+ 20.478.330	+ 1,23 %	1.590.353.989	+ 88.841.900	+ 5,59 %
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	2.583.308	2.567.611	- 15.697	- 0,61 %	2.258.850	+ 308.761	+ 13,67 %
VI. Voorraden en projecten in uitvoering	3	3.137.685	2.501.348	- 636.337	- 20,28 %	3.254.260	- 752.912	- 23,14 %
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	309.047.285	270.222.503	- 38.824.782	- 12,56 %	238.233.485	+ 31.989.018	+ 13,43 %
VIII. Geldbeleggingen + IX. Liquide middelen	51/58	1.330.284.604	1.385.505.209	+ 55.220.604	+ 4,15 %	1.335.018.194	+ 50.487.015	+ 3,78 %
X. Overlopende rekeningen	490/1	13.664.677	18.399.218	+ 4.734.541	+ 34,65 %	11.589.200	+ 6.810.018	+ 58,76 %
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	2.872.842.947	3.004.947.153	+ 132.104.206	+ 4,60 %	2.890.471.887	+ 114.475.266	+ 3,96 %

De geaggregeerde vaste activa bedragen op 31 december 2011 de som van 1.325.751.264 EUR. Dit is een stijging t.o.v. 2010 met 111.625.876 EUR of 9,19%. De stijging is te verklaren door een toename van de materiële vaste activa met 110.322.240 EUR of 9,22% en een toename van de financiële vaste activa met 1.839.588 EUR of 11,77%. De immateriële vaste activa zijn met 535.952 EUR of 23,87% in waarde gedaald.

Binnen de geaggregeerde materiële vaste activa is er een opvallende toename in absolute cijfers van de post 'terreinen en gebouwen' met 73.553.110 EUR. De waardestijging van 'terreinen en gebouwen' is het grootst bij de KU Leuven (+59.354.650 EUR), gevolgd door de UGent (+9.511.272 EUR), de UA (+4.680.022 EUR) en de UHasselt (+1.454.540 EUR). De HUB-KU Brussel is de grootste daler (-1.084.372 EUR), gevolgd door de VUB (-363.002 EUR).

De waardestijging in 2011 van de post 'terreinen en gebouwen' bij de KU Leuven is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de nieuwbouw van de studentenresidentie 'De Vesten' die open ging bij de start van het academiejaar 2011-2012 en aan de afwerking van de nieuwbouw 'Onderwijs en navorsing 4' (O&N4) die eind 2011 in gebruik werd genomen.

De vaste activa van de UGent stegen in 2011 als gevolg van de activering van het nieuwe datacenter dat in juni 2011 opende en de in gebruikname van de site Kantienberg in september 2011.

In 2010 was er een grote waardestijging van 'terreinen en gebouwen' bij de VUB. Buiten de afschrijvingen op gebouwen hebben in 2010 de volgende elementen invloed gehad op de netto boekwaarde van terreinen en gebouwen:

- In 2009 heeft een erkend schatter de terreinen en gebouwen van de VUB geschat en is de waarde van de gebouwen en terreinen in de balans aan deze schattingswaarde aangepast. In 2010 heeft deze schatting nog een afloop gekend met een positieve waardecorrectie. Dit bedrag vertegenwoordigt in hoofdzaak een aantal terreinen dat op basis van een controle van de kadastrale leggers nog moest opgenomen worden.
- In februari 2010 werd de verkoop van het terrein Kop Koninklijke Jacht afgehandeld.
- In maart 2010 werd een kantoorgebouw in de Pleinlaan te Brussel aangekocht.

- Voor de eerste maal zijn, op basis van een overzichtslijst van de technische dienst, de investeringen die in de loop van 2010 aan diverse gebouwen zijn gebeurd, opgenomen.

In 2011 zien we echter een daling van de waarde van 'terreinen en gebouwen' bij de VUB. Naast de afschrijvingen op gebouwen hebben in 2011 de volgende elementen invloed gehad op de netto boekwaarde van terreinen en gebouwen:

- de verkoop van een appartement gelegen op het Heymansplein te Sint-Niklaas;
- de verkoop van de panden gelegen in de Triomflaan 62,63 en 64 te Brussel;
- de activering van de investeringen die in de loop van 2011 aan de diverse gebouwen zijn gebeurd.

Binnen de geaggregeerde materiële vaste activa is er in het boekjaar 2011 eveneens een opvallende toename van de post 'leasing en soortgelijke rechten' met 23.862.120 EUR. Deze waardestijging is uitsluitend toe te schrijven aan de UGent (+24.960.104 EUR) en is het gevolg van de ingebruikname van de site Kantienberg. De VUB is de grootste daler (-795.613 EUR), gevolgd door de KU Leuven (-302.371 EUR).

De post 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' binnen de geaggregeerde materiële vaste activa stijgt in het boekjaar 2011 met 4.366.703 EUR. De waardestijging is het grootst bij de UGent (+14.570.764 EUR), gevolgd door de UHasselt (+9.078.161 EUR), de VUB (+1.975.000 EUR) en de UA (+1.288.726 EUR). De KU Leuven is de enige daler (-22.545.948 EUR).

De VUB heeft in 2011 op deze post het voorschot geboekt dat betaald werd voor de aankoop van een kantoorgebouw in de Pleinlaan.

De geaggregeerde financiële vaste activa zijn in 2011 met 1.839.588 EUR gestegen. Bij de VUB werden er in 2011 twee nieuwe financiële deelnemingen geboekt: Spartanova en In3depth.

Opvallend binnen de geaggregeerde vlottende activa is het grote bedrag aan geldbeleggingen en liquide middelen.

De som van de geldbeleggingen en liquide middelen bedraagt in 2010 op geaggregeerd niveau 1.330.284.604 EUR en stijgt in 2011 met 55.220.604 EUR of 4,15% naar 1.385.505.209 EUR.

Dit bedrag is des te opmerkelijker daar de sector in 2010 nog 127.926.017 EUR eigen middelen aanwendde ter financiering van zijn investeringen en 203.499.766 EUR in 2011.

Het gestegen cijfer van de geldbeleggingen bij de UGent is vooral toe te schrijven aan het feit dat het FWO in 2011 ongeveer 10 miljoen euro extra heeft gestort als gevolg van een nieuwe manier van financieren.

In de begroting 2011 stellen we voor de geaggregeerde vaste activa een onderschatting met 25.633.366 EUR of 1,97% vast. De geaggregeerde materiële vaste activa werden namelijk met 20.494.519 EUR onderbegroot. De effectief uitgevoerde investeringen van de KU Leuven, de UGent, de VUB en de HUB-KU Brussel zijn hiervan de belangrijkste oorzaken. Bij twee universiteiten was er een overbegroting van de materiële vaste activa. De grootste niet effectief uitgevoerde investeringen zien we bij de UHasselt ter waarde van 15.594.182 EUR. Bij de UA werd er 8.320.331 EUR minder geïnvesteerd dan voorzien.

Evenals de vaste activa werden ook de geaggregeerde vlottende activa in de begroting 2011 onderschat en dit ter waarde van 88.841.900 EUR of 5,59%. In absolute bedragen is de afwijking het grootst bij de som van de 'geldbeleggingen en liquide middelen' met 50.487.015 EUR, gevolgd door de som van de 'vorderingen op ten hoogste één jaar' met 31.989.018 EUR. Deze onderschatting van de vlottende activa gaat op voor vier universiteiten. De VUB deed echter een overschatting van de vlottende activa ter waarde van 6.021.844 EUR en de UHasselt ter waarde van 1.575.886 EUR.

4.7.1.2 Verticale analyse: jaarrekening 2010 – jaarrekening 2011 – begroting 2011

In de verticale analyse wordt elke balansrubriek geplaatst t.o.v. het balanstotaal, met als doel zicht te krijgen op de structuurwijzigingen binnen de samenstelling van de activa en de passiva.

ACTIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(% aandeel in balanstotaal)		2010	2011	2011
VASTE ACTIVA	20/28	42,26 %	44,12 %	44,98 %
I. Oprichtingskosten	20	0,00 %	0,00 %	0,00 %
II. Immateriële vaste activa	21	0,08 %	0,06 %	0,10 %
III. Materiële vaste activa	22/27	41,64 %	43,48 %	44,49 %
A. Terreinen en gebouwen	22	29,98 %	31,11 %	33,28 %
B. Installaties, machines en uitrusting	23	5,35 %	5,26 %	5,92 %
C. Meubilair en rollend materieel	24	0,80 %	0,93 %	0,82 %
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	1,05 %	1,80 %	0,96 %
E. Overige materiële vaste activa	26	1,69 %	1,60 %	1,32 %
F. Activa in aanbouw en voortuitbetalingen	27	2,76 %	2,79 %	2,20 %
IV. Financiële vaste activa	28	0,54 %	0,58 %	0,38 %
A. Verbonden entiteiten	280/1	0,15 %	0,14 %	0,11 %
1. Deelnemingen in verbonden vennootschappen	280	0,11 %	0,11 %	0,11 %
2. Vorderingen	281	0,04 %	0,03 %	0,00 %
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	282/3	0,29 %	0,32 %	0,24 %
1. Deelnemingen	282	0,29 %	0,31 %	0,23 %
2. Vorderingen	283	0,00 %	0,00 %	0,01 %
C. Andere financiële vaste activa	284/8	0,10 %	0,13 %	0,03 %
1. Aandelen	284	0,07 %	0,09 %	
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	0,04 %	0,04 %	
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	57,74 %	55,88 %	55,02 %
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	0,09 %	0,09 %	0,08 %
A. Handelsvorderingen	290	0,00 %	0,00 %	0,00 %
B. Overige vorderingen	291	0,09 %	0,09 %	0,08 %
VI. Voorraden en projecten in uitvoering	3	0,11 %	0,08 %	0,11 %
A. Voorraden	30/36	0,10 %	0,08 %	0,10 %
B. Projecten in uitvoering	37	0,01 %	0,00 %	0,01 %
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	10,76 %	8,99 %	8,24 %
A. Handelsvorderingen	40	6,79 %	5,15 %	5,46 %
B. Overige vorderingen	41	3,97 %	3,85 %	2,78 %
VIII. Geldbeleggingen	51/53	41,58 %	42,57 %	41,54 %
IX. Liquide middelen	54/58	4,73 %	3,54 %	4,65 %
X. Overlopende rekeningen	490/1	0,48 %	0,61 %	0,40 %
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	2.872.842.947	3.004.947.153	2.890.471.887

De vaste activa bedragen 42,26% van het balanstotaal in de jaarrekening 2010 en 44,12% van het balanstotaal in de jaarrekening 2011. De vlottende activa bedragen 57,74% in 2010 en 55,88% in 2011. De verhouding vast/vlottend blijft dus ongeveer dezelfde.

Bij de vaste activa valt het grote aandeel op van de materiële vaste activa. Vooral de component 'terreinen en gebouwen' is hiervoor verantwoordelijk.

Bij de vlottende activa springt het grote aandeel van de geldbeleggingen in het oog.

De begrote balansstructuur wijkt nauwelijks af van wat effectief in 2011 gerealiseerd werd.

In het boekjaar 2011 werd er meer geïnvesteerd dan in 2010 en het investeringsvolume ligt hoger dan begroot in 2011. Bij twee universiteiten werden echter toch niet alle begrote investeringen uitgevoerd per eind 2011. Er werd meer gefinancierd dan in 2010 en meer met eigen middelen. Hierdoor viel het resterende bedrag van de liquide middelen lager uit dan begroot.

4.7.2 Passiva

4.7.2.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2010 – jaarrekening 2011 – begroting 2011

Evolutie balans - PASSIVA: - ten opzichte van jaarrekening 2010 - ten opzichte van begroting 2011	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR11-JR10	JR11-JR10	BG - Boekjaar	JR11-BG11	JR11-BG11
		2010	2011	absolute	relatieve	2011	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
EIGEN VERMOGEN	10/15	2.331.848.205	2.429.614.814	+ 97.766.609	+ 4,19 %	2.409.901.797	+ 19.713.017	+ 0,82 %
I. Gevormd vermogen	10	286.938.376	286.830.294	- 108.082	- 0,04 %	296.938.375	- 10.108.081	- 3,40 %
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	1.396.295	1.337.301	- 58.994	- 4,23 %	1.396.300	- 58.999	- 4,23 %
IV. Aangelegde fondsen	13	1.889.737.870	1.992.640.083	+ 102.902.213	+ 5,45 %	1.778.159.576	+ 214.480.507	+ 12,06 %
V. Overgedragen overschot (overgedragen tekort)	14	94.620.325	88.483.638	- 6.136.687	- 6,49 %	268.879.126	- 180.395.488	- 67,09 %
VI. Kapitaalsubsidies	15	59.155.339	60.323.498	+ 1.168.159	+ 1,97 %	64.528.420	- 4.204.922	- 6,52 %
VOORZIENINGEN	16	120.784.310	122.077.706	+ 1.293.395	+ 1,07 %	85.106.557	+ 36.971.149	+ 43,44 %
SCHULDEN	17/49	420.210.429	453.254.630	+ 33.044.201	+ 7,86 %	395.464.533	+ 57.790.097	+ 14,61 %
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	36.259.928	53.995.758	+ 17.735.829	+ 48,91 %	36.874.399	+ 17.121.359	+ 46,43 %
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	339.452.505	339.413.363	- 39.141	- 0,01 %	306.149.294	+ 33.264.069	+ 10,87 %
X. Overlopende rekeningen	492/3	44.497.996	59.845.509	+ 15.347.513	+ 34,49 %	52.440.840	+ 7.404.669	+ 14,12 %
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	2.872.842.947	3.004.947.153	+ 132.104.206	+ 4,60 %	2.890.471.887	+ 114.475.266	+ 3,96 %

Het geaggregeerde eigen vermogen van de sector bedraagt 2.331.848.205 EUR in 2010 en stijgt met 4,19% naar 2.429.614.814 EUR in 2011.

De stijging van de aangelegde fondsen bij alle universiteiten heeft een daling van het overgedragen overschot tot gevolg. We zien een lichte toename van de kapitaalsubsidies met 1,97% in 2011.

De geaggregeerde voorzieningen voor risico's en kosten stijgen in 2011 met 1,07%. Dit is toe te schrijven aan een stijging van de voorzieningen bij de HUB-KUBrussel, de UGent en de VUB. Bij de drie andere universiteiten dalen deze voorzieningen.

De geaggregeerde schulden liggen 7,86% hoger in 2011 dan in 2010. Reden hiervoor is hoofdzakelijk een substantiële toename van de schulden op meer dan één jaar bij de UGent (+19.403.557 EUR) en een lichte toename bij de UHasselt (+312.492 EUR). De UA heeft geen schulden op méér dan één jaar. Bij de VUB, de KU Leuven en de HUB-KUBrussel is er een daling van deze schulden.

Bij het opstellen van de begroting 2011 werd het eigen vermogen onderschat met 0,82%. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de onderschatting van de aangelegde fondsen met 214.480.507 EUR of 12,06% en een overschatting van het overgedragen overschot met 180.395.488 EUR of 67,09%.

Met uitzondering van de UGent werden de aangelegde fondsen bij alle universiteiten onderbegroot. De grootste afwijking zien we in de jaarrekening van de UA (+113.325.385 EUR), gevolgd door de UHasselt (+38.913.515 EUR), de VUB (+30.620.926 EUR), de KU Leuven (+20.189.079 EUR) en ten slotte de HUB-KUBrussel (+11.431.601 EUR).

De geaggregeerde schulden vallen in de realiteit 14,61% hoger uit dan begroot in 2011. Zowel de schulden op meer dan één jaar als de schulden op ten hoogste één jaar zijn hoger dan de begrote bedragen.

4.7.2.2 Verticale analyse: jaarrekening 2010 – jaarrekening 2011 – begroting 2011

In 2010 bestaan de passiva voor 81,17% uit eigen vermogen, 4,20% uit voorzieningen en 14,63% uit schulden. De structuuranalyse van de passiva in 2011 toont slechts kleine verschuivingen met 80,85% eigen vermogen, 4,06% voorzieningen en 15,08% schulden. Ondanks de lichte daling blijft het eigen vermogen van de sector aanzienlijk en de financiële onafhankelijkheid groot.

PASSIVA (% aandeel in balanstotaal)	codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	BG - Boekjaar 2011
EIGEN VERMOGEN	10/15	81,17 %	80,85 %	83,37 %
I. Gevormd vermogen	10	9,99 %	9,55 %	10,27 %
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	0,05 %	0,04 %	0,05 %
IV. Aangelegde fondsen	13	65,78 %	66,31 %	61,52 %
A. Onbeschikbare Fondsen	130			49,03 %
B. Beschikbare Fondsen	131			12,49 %
V. Overgedragen overschot (overgedragen tekort)	14	3,29 %	2,94 %	9,30 %
VI. Kapitaalsubsidies	15	2,06 %	2,01 %	2,23 %
VOORZIENINGEN	16	4,20 %	4,06 %	2,94 %
VII. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	4,20 %	4,06 %	2,94 %
A. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	2,04 %	1,84 %	
B. Belastingen	161	0,00 %	0,00 %	
C. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	0,12 %	0,15 %	
D. Sociaal Passief	163	0,00 %	0,00 %	
E. Veiligheid en milieu verplichtingen	164	0,05 %	0,06 %	
F. Overige risico's en kosten	165	2,00 %	2,01 %	
SCHULDEN	17/49	14,63 %	15,08 %	13,68 %
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	1,26 %	1,80 %	1,28 %
A. Financiële schulden	170/4	1,26 %	1,79 %	1,27 %
1. Achtergestelde leningen	170	0,00 %	0,00 %	
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	171	0,00 %	0,00 %	
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172	0,78 %	1,37 %	
4. Kredietinstellingen	173	0,47 %	0,41 %	
5. Overige leningen	174	0,00 %	0,01 %	
B. Handelsschulden	175	0,00 %	0,00 %	0,00 %
C. Overige schulden	178/9	0,01 %	0,01 %	0,01 %
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	11,82 %	11,30 %	10,59 %
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	0,09 %	0,10 %	0,14 %
B. Financiële schulden	43	0,61 %	0,38 %	0,00 %
1. Kredietinstellingen	430/8	0,61 %	0,38 %	0,00 %
2. Overige leningen	439	0,00 %	0,00 %	0,00 %
C. Handelsschulden	44	3,23 %	2,74 %	2,69 %
D. Ontvangen vooruitbetalingen op projecten	46	1,72 %	1,75 %	1,99 %
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	5,23 %	5,36 %	4,79 %
1. Belastingen	450/3	0,96 %	0,99 %	
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	4,27 %	4,37 %	
F. Overige schulden	48	0,94 %	0,96 %	0,98 %
X. Overlopende rekeningen	492/3	1,55 %	1,99 %	1,81 %
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	2.872.842.947	3.004.947.153	2.890.471.887

4.8 Geaggregeerde cashflow

De geaggregeerde resultatenrekening geeft het resultaat van het boekjaar weer. In de geaggregeerde balans wordt de liquiditeitspositie (som van de geldbeleggingen en de liquide middelen) op 31 december van het boekjaar weergegeven. De geaggregeerde cashflowanalyse heeft tot doel een inzicht te geven in de bronnen en in de aanwending van de geldmiddelen en verschaft zo een verklaring voor de mutatie in de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen.

De geaggregeerde cashflowanalyse kan voor het boekjaar 2011 echter nog niet gebeuren aangezien er nog geen uniforme gegevens van de verschillende universiteiten voorhanden zijn.

4.9 Financiële ratio's

Bij de beoordeling van het financieel evenwicht van de universiteiten wordt aandacht besteed aan de liquiditeit, de solvabiliteit en de rentabiliteit. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van enkele ratio's.

4.9.1 Overzicht van de geaggregeerde financiële ratio's

Financiële ratio's	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(teller en noemer in eenheden euro)	2010	2011
Liquiditeitsratio's		
1. Netto weringsmiddelen	1.307.358.698	1.327.733.235
2. Quick ratio	4,80	4,86
3. Liquiditeit van de werkingsschulden	73 dagen	64 dagen
Resultatenratio's		
1. Netto marge (1) : Bedrijfsoverschot/Bedrijfsstekort / Bedrijfsopbrengsten	3,33 %	4,16 %
2. Netto marge (2) : Overschot/Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening / Bedrijfsopbrengsten	6,20 %	5,75 %
3. Netto marge (3) : Overschot/Tekort van het boekjaar / Bedrijfsopbrengsten	5,68 %	5,60 %
4. Bedrijfsoverschot / Bedrijfsstekort tegenover Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	7,55 %	9,53 %
5. Cashflow van het boekjaar tegenover Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	35,33 %	30,17 %
Solvabiliteitsratio's		
1. Graad van financiële onafhankelijkheid	81,17 %	80,85 %
2. Algemene schuldgraad	23,20 %	23,68 %
3. Dekkingsratio van het vreemd vermogen op lange termijn door de cashflow van het boekjaar	166,19 %	129,51 %
4. Omgekeerde dekkingsratio van het vreemd vermogen op lange termijn door de cashflow van het boekjaar	7 maanden	9 maanden

In de volgende bespreking wordt aandacht besteed aan de drie luiken van het financieel evenwicht. Telkens wordt voor de gehele sector het geaggregeerd bedrag en het rekenkundig gemiddelde berekend. Tevens wordt per jaar ook de laagste waarde en hoogste waarde gerealiseerd door een individuele universiteit weergegeven.

4.9.2 Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in welke mate de universiteit aan haar betalingsverplichtingen op korte termijn kan voldoen (bv. de kortetermijnschulden tegenover kredietinstellingen, leveranciers, contractuele personeelsleden,...). De gehanteerde instrumenten voor het beoordelen van de liquiditeit zijn de netto-werkingssmiddelen, de quick ratio en de liquiditeit van de werkingsschulden.

- **Netto-werkingsmiddelen**

De netto-werkingsmiddelen worden bekomen door een gecorrigeerde berekening van de beperkte vlottende activa min het vreemd vermogen op korte termijn.

De overlopende rekeningen van het actief werden opgesplitst in over te dragen kosten (490) en verkregen opbrengsten (491). De overlopende rekeningen van het passief werden opgesplitst in toe te rekenen kosten (492) en over te dragen opbrengsten (493).

De minst liquide middelen, namelijk de rubrieken 'voorraden' en 'over te dragen kosten', worden niet meegerekend in de beperkte vlottende activa. De schulden op korte termijn worden eveneens gecorrigeerd. Er wordt alleen rekening gehouden met de cash-schulden.

Codes uit de Balans: 40/41 + 51/53 + 54/58 + 491 – 42/48 - 492

De geaggregeerde netto-werkingsmiddelen van de universiteiten bedragen 1.327.733.235 EUR voor het boekjaar 2011 ten opzichte van 1.307.358.698 EUR in 2010. Dit betekent een stijging met 20.374.537 EUR of 1,56%. De sector beschikt dus over een stevige buffer om een eventuele vertraging in de inning van de kortetermijnvorderingen op te vangen zonder dat dit de betaling van de kortetermijnverbintenissen in gevaar brengt. De bekomen waarde duidt op een stevige liquiditeitspositie. Met uitzondering van één instelling, de HUB-KUBrussel, leverde de berekening van de netto-werkingsmiddelen voor alle universiteiten een positief resultaat op.

Het rekenkundig gemiddelde geeft een netto-werkingskapitaal weer van 221.288.873 EUR per universiteit in 2011. Het laagste bedrag aan netto-werkingsmiddelen bedraagt -8.668.783 EUR en werd gerealiseerd door de HUB-KUBrussel. Het hoogste bedrag aan netto-werkingsmiddelen bedraagt 694.449.779 EUR en werd gerealiseerd door de KU Leuven.

Netto werkingsmiddelen		
gunstige liquiditeit = positieve netto werkingsmiddelen		
	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(eenheden euro)</i>	2010	2011
Aggregatie Univ	1.307.358.698	1.327.733.235
Rekenkundig gemiddelde	217.893.116	221.288.873
Laagste waarde	(9.824.285)	(8.668.783)
Hoogste waarde	660.634.701	694.449.779

- **Quick ratio**

Bij de quick ratio worden de componenten van de netto-werkingsmiddelen relatief uitgedrukt:

$$\frac{\text{beperkte vlottende activa gecorrigeerd voor de minst liquide middelen}}{\text{vreemd vermogen op korte termijn gecorrigeerd voor bepaalde schulden}}$$

Deze ratio geeft een goede liquiditeitssituatie weer bij een waarde van minimaal één. Dit betekent dat de beperkte vlottende activa dan groter of gelijk zijn aan het bedrag van de kortetermijnschulden.

$$\begin{aligned} &\text{Codes uit de balans:} \\ &\underline{40/41 + 51/53 + 54/58 + 491} \\ &42/48 + 492 \end{aligned}$$

Er waren eind 2011 voldoende middelen voorhanden om 4,86 maal de lopende kortetermijnverplichtingen te dekken. Dit is een sterke ratio. De reële noden werden dus ruimschoots gedekt voor de sector in zijn geheel. Bij gepaste financiering van de geplande investeringen hoeft de sector in de nabije toekomst geen betalingsproblemen te vrezen.

Het rekenkundig gemiddelde geeft een quick ratio weer van 4,42 per universiteit in 2011. De HUB-KU Brussel haalt de laagste waarde met 0,37. De best scorende universiteit is voor het derde jaar op rij de UHasselt met 7,73. De range tussen de hoogste en de laagste waarde is dus erg groot. Dit betekent dat de liquiditeitspositie van de individuele universiteiten sterk kan verschillen.

Quick ratio		
bevredigende liquiditeit = waarde minimaal één		
	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2010	2011
Aggregatie Univ	4,80	4,86
Rekenkundig gemiddelde	4,74	4,42
Laagste waarde	0,51	0,37
Hoogste waarde	9,50	7,73

- **Liquiditeit van de werkingsschulden**

Het aantal dagen leverancierskrediet drukt het aantal dagen uit dat de sector krijgt/neemt voor de betaling van zijn werkingsschulden.

$$\begin{aligned} &\underline{\text{Werkingschulden op ten hoogste één jaar (handelsschulden) X 365 dagen}} \\ &\text{Inkopen inclusief BTW} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &\text{Codes uit de Balans en de RR:} \\ &\underline{\text{Balans 44 x 365}} \\ &\text{RR60 + RR61} \end{aligned}$$

Het aantal dagen leverancierskrediet voor de sector bedraagt 64 in het boekjaar 2011 tegenover 73 in het boekjaar 2010. Het kortere betalingsuitstel kan geïnterpreteerd worden als een blijk van dalend vertrouwen van de leveranciers in de universiteiten.

Het rekenkundig gemiddelde bedraagt 64 per universiteit in 2011. De UA behaalt de laagste waarde met 39. De best scorende universiteit in 2011 is de UHasselt met 85, gevolgd door de VUB met 80.

Liquiditeit van de werkingsschulden		
(aantal dagen)	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2010	2011
Aggregatie Univ	73	64
Rekenkundig gemiddelde	65	64
Laagste waarde	38	39
Hoogste waarde	93	85

Liquideitsratio's

	Netto werkingmiddelen (eenheden euro)		Quick ratio		Liquiditeit van de werkingsschulden (aantal dagen)	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
HUB-KUBrussel	(9.824.285)	(8.668.783)	0,51	0,37	38	47
KU Leuven	660.634.701	694.449.779	5,94	5,72	63	54
Universiteit Gent	279.861.512	272.835.248	4,72	4,76	93	79
Universiteit Anwerpen	104.714.435	102.350.674	3,80	3,64	53	39
Universiteit Hasselt	61.500.864	56.082.236	9,50	7,73	71	85
Vrije Universiteit Brussel	210.471.471	210.684.082	4,00	4,31	73	80
Aggregatie Univ	1.307.358.698	1.327.733.235	4,80	4,86	73	64
Rekenkundig gemiddelde	217.893.116	221.288.873	4,74	4,42	65	64
Laagste waarde	(9.824.285)	(8.668.783)	0,51	0,37	38	39
Hoogste waarde	660.634.701	694.449.779	9,50	7,73	93	85

4.9.3 Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio's peilen naar de mate waarin de universiteiten in staat zijn hun financiële verplichtingen (op korte en lange termijn) na te komen. Dit wordt gemeten met behulp van de graad van financiële onafhankelijkheid en de algemene schuldgraad.

- **Graad van financiële onafhankelijkheid**

De graad van financiële onafhankelijkheid wordt berekend als de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen.

$$\frac{\text{Eigen vermogen}}{\text{Totaal der passiva}}$$

Codes uit de Balans:

10/15
10/49

In het boekjaar 2011 financieren de universiteiten zich samen voor 80,85% met eigen vermogen. De sector is dus slechts voor 19,15% afhankelijk van vreemd vermogen en beschikt dus over een sterke financiële onafhankelijkheid.

Vijf van de zes universiteiten hebben een eigen vermogen dat groter is dan het vreemd vermogen. Alleen de HUB-KUBrussel heeft slechts 43,23% eigen vermogen en moet een beroep doen op 56,77% vreemd vermogen. De UHasselt behaalt in 2011 de hoogste graad van financiële onafhankelijkheid met 93,17% eigen vermogen en slechts 6,83% vreemd vermogen.

Financiële ratio's - Solvabiliteitsratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2010	2011
Graad van financiële onafhankelijkheid		81,17 %	80,85 %
T	Eigen vermogen	2.331.848.205	2.429.614.814
N	Totaal der passiva	2.872.842.945	3.004.947.151

Graad van financiële onafhankelijkheid		
hoe groter de ratiowaarde, hoe kleiner de afhankelijkheid van vreemd vermogen		
	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2010	2011
Aggregatie Univ	81,17 %	80,85 %
Rekenkundig gemiddelde	74,91 %	76,67 %
Laagste waarde	31,17 %	43,23 %
Hoogste waarde	93,05 %	93,17 %

- **Algemene schuldgraad**

De algemene schuldgraad is de verhouding van het vreemd vermogen tot het eigen vermogen.

$$\frac{\text{Vreemd vermogen}}{\text{Eigen vermogen}}$$

Codes uit de Balans: <u>16 + 17/49</u> 10/15
--

Berekend op de geaggregeerde balansgegevens toont deze ratio aan dat in de jaarrekening 2011 tegenover elke 100 EUR eigen vermogen er 23,68 EUR schulden staan. De gemiddelde algemene schuldgraad bedraagt 38,98%. In 2011 noteert de HUB-KUBrussel de hoogste schuldgraad met 131,33% en de UHasselt de laagste met 7,33%.

Financiële ratio's - Solvabiliteitsratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2010	2011
Algemene schuldgraad		23,20 %	23,68 %
T	Vreemd vermogen	540.994.740	575.332.336
N	Eigen vermogen	2.331.848.205	2.429.614.814

Algemene schuldgraad		
hoe groter de schuldgraad, hoe minder gunstig de solvabiliteit		
	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011
Aggregatie Univ	23,20 %	23,68 %
Rekenkundig gemiddelde	53,57 %	38,98 %
Laagste waarde	7,47 %	7,33 %
Hoogste waarde	220,82 %	131,33 %

Solvabiliteitsratio's

	Graad van financiële onafhankelijkheid		Graad van financiële afhankelijkheid		Algemene schuldgraad	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
HUB-KUBrussel	31,17 %	43,23 %	68,83 %	56,77 %	220,82 %	131,33 %
KU Leuven	81,39 %	80,74 %	18,61 %	19,26 %	22,87 %	23,85 %
Universiteit Gent	84,71 %	82,44 %	15,29 %	17,56 %	18,05 %	21,30 %
Universiteit Anwerpen	84,20 %	84,60 %	15,80 %	15,40 %	18,76 %	18,21 %
Universiteit Hasselt	93,05 %	93,17 %	6,95 %	6,83 %	7,47 %	7,33 %
Vrije Universiteit Brussel	74,95 %	75,84 %	25,05 %	24,16 %	33,42 %	31,86 %
Aggregatie Univ	81,17 %	80,85 %	18,83 %	19,15 %	23,20 %	23,68 %
Rekenkundig gemiddelde	74,91 %	76,67 %	25,09 %	23,33 %	53,57 %	38,98 %
Laagste waarde	31,17 %	43,23 %	6,95 %	6,83 %	7,47 %	7,33 %
Hoogste waarde	93,05 %	93,17 %	68,83 %	56,77 %	220,82 %	131,33 %

4.9.4 Rentabiliteit

In het bedrijfsleven is de rentabiliteit één van de parameters die meten hoe goed het winstobjectief wordt gehaald. Voor de non-profit sector ligt dit anders. Daar komt het er op aan om de maatschappelijke doelstellingen zo optimaal mogelijk te verwezenlijken met de beschikbare middelen. Overschotten zijn in dit oogpunt indicatief voor de kwaliteit van het gevoerde beleid en het kostenbewustzijn.

Bij de interpretatie van het resultaat moet voorzichtigheid aan de dag worden gelegd. De overschotten die worden gerealiseerd vormen immers geen vrije beleidsruimte voor het bestuur van de universiteit omdat er veelal concrete bestemmingen en engagementen tegenover staan.

Bij de beoordeling van de rentabiliteitspositie van universiteiten samen wordt nagegaan of de opbrengsten toereikend waren om alle kosten te dekken. Bij het uitvoeren van deze analyse wordt gebruik gemaakt van drie ratio's. Bij deze ratio's, de zogenaamde netto-marges, worden de diverse overschotten geplaatst t.o.v. de totale bedrijfsopbrengsten.

- **Netto-marges**

In de netto-marges wordt het bedrijfsoverschot of het bedrijfstekort, het overschot of het tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening en het overschot of het tekort van het boekjaar gerelateerd aan de totale bedrijfsopbrengsten.

Het rentabiliteitsniveau is in 2011 hoog. De geaggregeerde netto-marges geven een positief beeld. Netto-marge 1 ligt in 2011 iets hoger dan in 2010. De basis voor dit positieve resultaat wordt gevormd door het bedrijfsoverschot. Netto-marge 2 en 3 liggen in 2011 lager dan in 2010.

Financiële ratio's - Resultatenratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2010	2011
Netto marge (1)		3,33 %	4,16 %
T	Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort	55.737.854	72.044.806
N	Bedrijfsopbrengsten	1.675.742.917	1.730.515.868
Netto marge (2)		6,20 %	5,75 %
T	Overschot / Tekort uit de gewone activiteit	103.819.871	99.449.198
N	Bedrijfsopbrengsten	1.675.742.917	1.730.515.868
Netto marge (3)		5,68 %	5,60 %
T	Overschot / Tekort van het boekjaar	95.201.691	96.848.522
N	Bedrijfsopbrengsten	1.675.742.917	1.730.515.868

De rentabiliteitspositie voor het boekjaar 2011 van de individuele universiteiten is meestal positief.

- **Netto-marge 1:**
 - 5 van de 6 universiteiten hebben een bedrijfsoverschot,
 - 1 universiteit wordt geconfronteerd met een bedrijfstekort;
- **Netto-marge 2:**
 - 5 van de 6 universiteiten hebben een overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening,
 - 1 universiteit wordt geconfronteerd met een tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening;
- **Netto-marge 3:**
 - alle universiteiten hebben een overschot van het boekjaar.

Netto marge		
hoe hoger de ratiowaarde, hoe gunstiger de rentabiliteit		
	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011
Netto marge (1)		
Aggregatie Univ	3,33 %	4,16 %
Rekenkundig gemiddelde	0,94 %	2,37 %
Laagste waarde	- 9,02 %	- 4,26 %
Hoogste waarde	5,12 %	6,01 %
Netto marge (2)		
Aggregatie Univ	6,20 %	5,75 %
Rekenkundig gemiddelde	2,94 %	2,84 %
Laagste waarde	- 10,98 %	- 7,56 %
Hoogste waarde	8,68 %	8,90 %
Netto marge (3)		
Aggregatie Univ	5,68 %	5,60 %
Rekenkundig gemiddelde	- 1,64 %	7,66 %
Laagste waarde	- 24,23 %	0,60 %
Hoogste waarde	8,61 %	21,67 %

Resultatenratio's

	Netto marge (1)		Netto marge (2)		Netto marge (3)	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
HUB-KU Brussel	- 9,02 %	- 4,26 %	- 10,98 %	- 7,56 %	- 10,84 %	21,67 %
KU Leuven	5,12 %	5,93 %	8,68 %	8,90 %	8,40 %	8,83 %
Universiteit Gent	2,48 %	3,85 %	4,22 %	4,60 %	5,69 %	3,53 %
Universiteit Anwerpen	0,61 %	1,64 %	2,06 %	2,60 %	2,55 %	3,35 %
Universiteit Hasselt	4,41 %	6,01 %	6,46 %	7,94 %	- 24,23 %	7,96 %
Vrije Universiteit Brussel	2,03 %	1,03 %	7,22 %	0,58 %	8,61 %	0,60 %
Aggregatie Univ	3,33 %	4,16 %	6,20 %	5,75 %	5,68 %	5,60 %
Rekenkundig gemiddelde	0,94 %	2,37 %	2,94 %	2,84 %	- 1,64 %	7,66 %
Laagste waarde	- 9,02 %	- 4,26 %	- 10,98 %	- 7,56 %	- 24,23 %	0,60 %
Hoogste waarde	5,12 %	6,01 %	8,68 %	8,90 %	8,61 %	21,67 %

5 Analyse van de evolutie van het personeelsbestand

5.1 Inleiding

Dit luik van het rapport behandelt de evolutie van het personeelsbestand waarmee uitvoering wordt gegeven aan de desbetreffende passage uit artikel 59 van het financieringsdecreet¹⁵. Daarnaast wordt er ook beperkte aandacht besteed aan de student-personeelratio en aan enkele contingenteringsnormen.

Inzake personeelscijfers kan er gewerkt worden met twee soorten gegevens. Enerzijds zijn er de cijfers van de voorziene bezetting of personeelsformatie¹⁶, anderzijds deze van de feitelijke of effectieve bezetting (tewerkstelling)¹⁷. De gegevens met betrekking tot de voorziene bezetting werden uit de begrotingen gehaald. De cijfergegevens m.b.t. de feitelijke bezetting (of tewerkstelling) zijn afkomstig uit de jaarlijkse VLIR-publicatie 'Statistische gegevens betreffende het personeel aan de Vlaamse universiteiten' en de cijfers die de instellingen daartoe aan de VLIR hebben bezorgd. Het is belangrijk om erop te wijzen dat de gegevens in de jaarlijkse VLIR-publicaties gebaseerd zijn op een momentopname, namelijk een telling op 1 februari. Als basis voor dit rapport werd logischer wijze geopteerd voor de telling op 1-2-2012 omdat deze datum het dichtst aansluit bij het boekjaar 2011, voorwerp van dit rapport. Bij sommige universiteiten hanteert men de cijfers van 1-2-2012 zelfs voor opname in de jaarrekening van 2011. Ook de tellingen op 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011 worden meegenomen teneinde inzicht te verschaffen in bepaalde tendenzen.

Veruit de meeste analyses in dit rapport hebben betrekking op de effectieve bezetting (tewerkstelling). Hieruit blijken immers de werkelijk verrichte prestaties. De personeelsaantallen inzake voorziene bezetting die de instellingen in het kader van hun begroting meedelen, zijn bovendien beperkt tot diegenen die bezoldigd worden ten laste van de werkingsuitkeringen. Dit zou derhalve een onvolledig beeld geven.

Met verwijzing naar de inleiding in de publicaties van de VLIR kan men bij de universiteiten een onderscheid maken tussen enerzijds personeelsleden ten laste van de werkingsuitkeringen (zelfstandig academisch personeel of ZAP, assisterend academisch personeel of AAP en een gedeelte van het administratief en technisch personeel of ATP) en anderzijds personeelsleden die bezoldigd worden ten laste van andere bronnen dan de werkingsuitkeringen (het wetenschappelijk personeel of WP en een deel van het ATP¹⁸). Wat het ZAP betreft worden enkel de bezoldigde gastprofessoren meegenomen in deze analyse¹⁹. Ook de leden van het ZAP die met vervroegd pensioen gaan, en een deel van hun activiteiten van onderwijs, onderzoek of wetenschappelijke dienstverlening voortzetten en hiervoor een vergoeding van de universiteit ontvangen ten laste van de werkingsuitkeringen²⁰ worden meegenomen.

¹⁵ Decreet van 14 maart 2004 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen

¹⁶ Het personeelsaantal dat de universiteit voorziet volgens de regels van het universiteitendecreet en gepreciseerd door artikel 12 van het BVR van 21 december 2007.

¹⁷ Dit zijn de feitelijke personeelsleden (titularissen op de stoel) en hun feitelijke plaatsvervangers waarvoor er een salaris werd uitbetaald. Beide groepen worden uiteraard slechts voor hun feitelijke tewerkstellingsratio meegeteld.

¹⁸ We zullen hierna spreken van ATP (I) als we ATP bezoldigd ten laste van de werkingsuitkeringen bedoelen en ATP (II) als we ATP bezoldigd ten laste van andere financieringsbronnen bedoelen.

¹⁹ Met uitzondering van het luikje over de desbetreffende contingenteringsnorm waar het over alle gastprofessoren gaat.

²⁰ Zie artikel 104bis van het universiteitendecreet

Tot de groep van personeelsleden, bezoldigd via andere financieringsbronnen dan de werkingsuitkeringen behoren eveneens:

- de doctoraatsbursalen en postdoctorale onderzoekers met beurs, mits zij onder toepassing van de RSZ vallen;
- de personeelsleden werkzaam op de universiteiten, maar rechtstreeks door financierende (onderzoeks)instellingen betaald;
- de personeelsleden, werkzaam in de sociale sector, indien ze door de universiteit worden bezoldigd.

Het uitdrukken van personeelsaantallen in voltijdse eenheden (VTE's)²¹ levert het meest correcte en minst vertekende beeld op. Dit neemt niet weg dat personeelsaantallen uitgedrukt in "hoofden" en met name vooral de evolutie in de verhouding "voltijdse" en "deeltijdse personeelsleden" interessante informatie kan opleveren. Daarom wordt aan beide benaderingswijzen aandacht besteed. Analyses m.b.t. de leeftijdsstructuur worden louter in hoofden weergegeven.

De basisgegevens rond opgenomen studiepunten werden door het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen²² van het ministerie van Onderwijs en Vorming aangeleverd. Vandaag kan men immers per universiteit gedetailleerde gegevens uit de Databank Hoger Onderwijs(DHO) halen zodat het mogelijk is om per universiteit en per academiejaar vrij nauwkeurig te berekenen hoeveel het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten per diplomacontract bedraagt voor het betrokken academiejaar. Dit cijfer wordt dan als deler gebruikt van het totale aantal opgenomen studiepunten voor alle opleidingen en creditcontracten van de betreffende universiteit in het betreffende academiejaar om het aantal VTE student te berekenen en de link te leggen met het personeel in het kader van de student-personeelratio.

In het onderzoek naar de mate waarin een tweetal belangrijke contingeringsnormen²³ met betrekking tot de begrote personeelsformatie ook effectief werden gerealiseerd, is de toetsing gebeurd op basis van gegevens beschikbaar in de jaarverslagen. In de gevallen waar deze gegevens ontbraken, werd er via de commissariaten een zeer beperkte bevraging gedaan bij de instellingen zelf.

²¹ Met het aantal voltijdse eenheden wordt het percentage van tewerkstelling op het telmoment bedoeld, waarbij een voltijdse eenheid gelijk is aan 100%.

²² Verder afgekort als AHOVOS

²³ Cfr. artikel 159 van het universiteitendecreet

5.2 Geaggregeerde personeelsformatie: effectieve tewerkstelling in 2011 (telling op 1-2-2012)

5.2.1 Geaggreerde personeelstewerkstelling: evolutie tussen 1-2-2009 en 1-2-2012

Het totale personeelsbestand (bezoldigd ten laste van de werkingsuitkeringen en van andere financieringsbronnen) zoals omschreven in de inleiding hiervoor, kan worden opgedeeld in drie grote groepen, namelijk het academisch personeel dat bestaat uit het zelfstandig academisch personeel en het assiterend academisch personeel (AP = ZAP + AAP), het wetenschappelijk personeel (WP) en het administratief- en technisch personeel (ATP).

5.2.1.1 Evolutie in VTE's

PERONEELSTEWERKSTELLING - Evolutie ten opzichte van 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011 (absoluut)

Personeelstewerkstelling	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari	1/2/12-1/2/09	1/2/12-1/2/10	1/2/12-1/2/11
	2009	2010	2011	2012			
ten opzichte van 1-2-2009					absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging
ten opzichte van 1-2-2010							
ten opzichte van 1-2-2011							
	<i>(voltijdse eenheden)</i>						
Zelfstandig en assiterend academisch personeel	4.451,40	4.565,09	4.511,01	4.559,23	+107,83	-5,86	+48,22
Wetenschappelijk personeel	8.515,22	9.259,01	9.606,17	9.735,96	+1.220,74	+476,95	+129,79
Administratief en technisch personeel	6.804,47	6.963,52	6.993,74	7.144,72	+340,25	+181,20	+150,98
Totale personeelstewerkstelling	19.771,09	20.787,62	21.110,92	21.439,91	+1.668,82	+652,29	+328,99

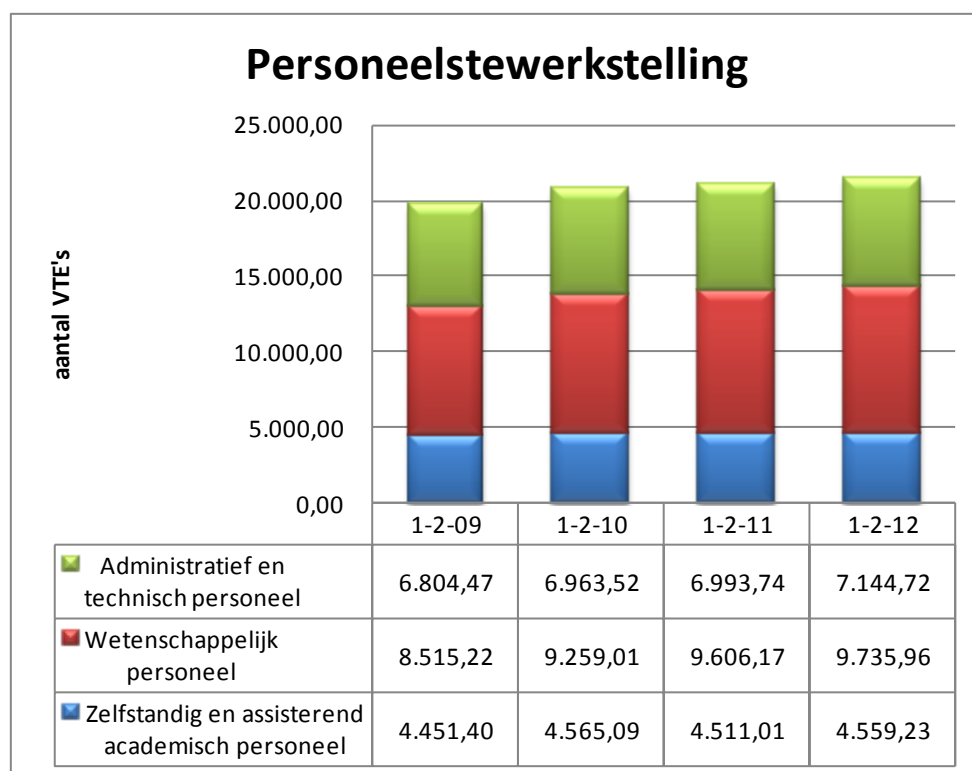
PERONEELSTEWERKSTELLING - Evolutie ten opzichte van 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011 (relatief)

Personeelstewerkstelling	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari	1/2/12-1/2/09	1/2/12-1/2/10	1/2/12-1/2/11
	2009	2010	2011	2012			
ten opzichte van 1-2-2009					relatieve wijziging	relatieve wijziging	relatieve wijziging
ten opzichte van 1-2-2010							
ten opzichte van 1-2-2011							
	<i>(voltijdse eenheden)</i>						
Zelfstandig en assiterend academisch personeel	4.451,40	4.565,09	4.511,01	4.559,23	+ 2,42 %	- 0,13 %	+ 1,07 %
Wetenschappelijk personeel	8.515,22	9.259,01	9.606,17	9.735,96	+ 14,34 %	+ 5,15 %	+ 1,35 %
Administratief en technisch personeel	6.804,47	6.963,52	6.993,74	7.144,72	+ 5,00 %	+ 2,60 %	+ 2,16 %
Totale personeelstewerkstelling	19.771,09	20.787,62	21.110,92	21.439,91	+ 8,44 %	+ 3,14 %	+ 1,56 %

Op 1-2-2012 waren er aan de Vlaamse universiteiten over alle personeelscategorieën en statuten heen 21.439,91 VTE's tewerkgesteld. Sinds de telling van 1-2-2009 is het globale personeelsaantal steeds toegenomen. Ten opzichte van de vorige telling was er een totale stijging met 328,99 VTE's of 1,56%. Het ATP groeide relatief het sterkst.

Op 1-2-2012 bedroeg het aantal AP-leden 4.559,23 VTE's. Hiermee steeg deze groep na de daling het jaar voordien opnieuw met 48,22 VTE's of 1,07%. Daarmee komt het aantal AP-leden opnieuw in de buurt van de piek (4.565,09 VTE's) die werd vastgesteld op 1-2-2010. Dit afwijkende evolutiepatroon ten opzichte van het globale personeelsaantal en de 2 andere groepen waar de stijging sinds 1-2-2009 onafgebroken doorgaat, is niettemin opmerkelijk. In vergelijking met de vorige telling nam de groep van het WP toe met 129,79 VTE's of 1,35% en de groep van het ATP met 150,98 VTE's of 2,16%.

Grafisch voorgesteld geven deze cijfers het volgende beeld.

De onderlinge verhouding kunnen we per jaar aflezen in onderstaande tabel waarin de aandelen werden omgezet in een percentage van het totaal aantal personeelsleden.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - Evolutie ten opzichte van 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011

Personeelstewerkstelling	1 februari 2009	1 februari 2010	1 februari 2011	1 februari 2012
ten opzichte van 1-2-2009				
ten opzichte van 1-2-2010				
ten opzichte van 1-2-2011				
	<i>(procentueel aandeel per categorie)</i>			
Zelfstandig en assiterend academisch personeel	22,51 %	21,96 %	21,37 %	21,27 %
Wetenschappelijk personeel	43,07 %	44,54 %	45,50 %	45,41 %
Administratief en technisch personeel	34,42 %	33,50 %	33,13 %	33,32 %
Totale personeelstewerkstelling	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

We kunnen grosso moddo stellen dat ruim 1/5 van het universiteitspersoneel tot de categorie van het ZAP of AAP behoort. Ongeveer 1/3 behoort tot het ATP en de overige ca 45% is lid van het WP. Kleine verschuivingen niet te na gesproken blijft deze verdeling ongeveer status quo sinds 1-2-2009, al ging verhoudingsgewijs het aantal AP-leden iets achteruit en het WP iets vooruit in de beschouwde periode.

5.2.1.2 Evolutie in hoofden

Hoewel de uitdrukking in VTE's uiteraard de meest correcte weergave van het tewerkgestelde personeel is, kan ook de evolutie van het aantal personeelsleden uitgedrukt in personen (= hoofden) interessante informatie opleveren.

PERONEELSTEWERKSTELLING - Evolutie ten opzichte van 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011 (absoluut)

Personeelstewerkstelling	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari	1/2/12-1/2/09	1/2/12-1/2/10	1/2/12-1/2/11
	2009	2010	2011	2012			
· ten opzichte van 1-2-2009					absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging
· ten opzichte van 1-2-2010							
· ten opzichte van 1-2-2011							
	<i>(hoofden)</i>						
Zelfstandig en assiterend academisch personeel	6.960	7.202	7.203	7.295	+335	+93	+92
Wetenschappelijk personeel	9.297	10.085	10.512	10.660	+1.363	+575	+148
Administratief en technisch personeel	8.187	8.423	8.501	8.629	+442	+206	+128
Totale personeelstewerkstelling	24.444	25.710	26.216	26.584	+2.140	+874	+368

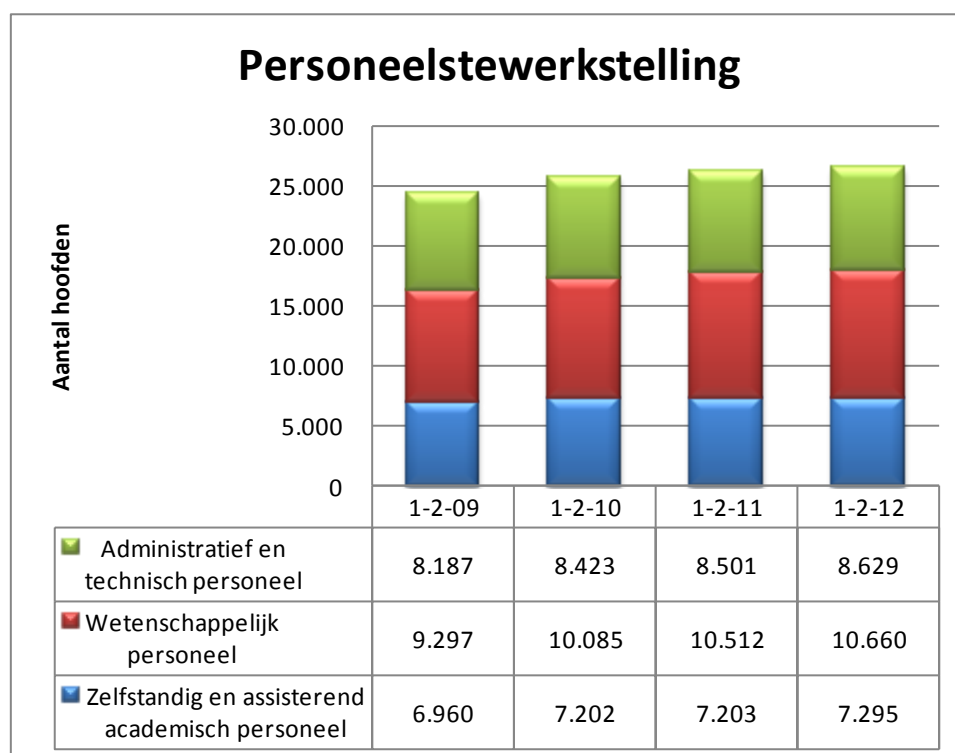
PERONEELSTEWERKSTELLING - Evolutie ten opzichte van 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011 (relatief)

Personeelstewerkstelling	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari	1/2/12-1/2/09	1/2/12-1/2/10	1/2/12-1/2/11
	2009	2010	2011	2012			
· ten opzichte van 1-2-2009					relatieve wijziging	relatieve wijziging	relatieve wijziging
· ten opzichte van 1-2-2010							
· ten opzichte van 1-2-2011							
	<i>(hoofden)</i>						
Zelfstandig en assiterend academisch personeel	6.960	7.202	7.203	7.295	+ 4,81 %	+ 1,29 %	+ 1,28 %
Wetenschappelijk personeel	9.297	10.085	10.512	10.660	+ 14,66 %	+ 5,70 %	+ 1,41 %
Administratief en technisch personeel	8.187	8.423	8.501	8.629	+ 5,40 %	+ 2,45 %	+ 1,51 %
Totale personeelstewerkstelling	24.444	25.710	26.216	26.584	+ 8,75 %	+ 3,40 %	+ 1,40 %

Zo zien we dat er op 1-2-2012 24.444 personen, hetzij voltijds, hetzij deeltijds tewerkgesteld waren. Ten opzichte van de vorige telling was er een globale stijging met 368 personen of 1,40%. De stijging geldt voor alle drie de categorieën, zij het dat de stijging voor het ZAP op 1-2-2011 (= één persoon!) verwaarloosbaar was. Zoals dat ook al in termen van VTE's het geval was, groeide het ATP in hoofden op 1-2-2012 relatief het sterkst (met 1,51%) in vergelijking met de vorige telling.

In tegenstelling tot het beeld bij de VTE's, kan er inzake hoofden worden vastgesteld dat er tussen 1-2-2010 en 1-2-2011 dus geen dipje zit in de evolutie van het AP.

Grafisch voorgesteld geven deze cijfers het volgende beeld.

5.2.1.3 Voltijdse versus deeltijdse personeelsleden / Gendergegevens

Het is tevens interessant om na te gaan hoe de evolutie inzake voltijdse en deeltijdse arbeid eruit ziet en vervolgens de link te leggen met het gendergegeven. Meer bepaald wordt hier in kaart gebracht hoeveel personen er voltijds en hoeveel er deeltijds tewerkgesteld zijn. Uiteraard hanteren we hiervoor de cijfers in hoofden.

5.2.1.3.1 Evolutie van het voltijds personeel

PERONEELSTEWERKSTELLING VOLTIJDS PERSONEEL - Evolutie ten opzichte van 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011 (absoluut)

Personeelstewerkingstelling	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari	1/2/12-1/2/09	1/2/12-1/2/10	1/2/12-1/2/11
	2009	2010	2011	2012			
ten opzichte van 1-2-2009					absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging
ten opzichte van 1-2-2010							
ten opzichte van 1-2-2011							
	<i>(voltijds in hoofden)</i>						
Zelfstandig en assistierend academisch personeel	3.591	3.656	3.603	3.639	+48	-17	+36
Wetenschappelijk personeel	7.866	8.586	8.836	8.987	+1.121	+401	+151
Administratief en technisch personeel	5.030	4.982	4.915	5.114	+84	+132	+199
Totale personeelstewerkingstelling	16.487	17.224	17.354	17.740	+1.253	+516	+386

PERONEELSTEWERKSTELLING VOLTIJDS PERSONEEL - Evolutie ten opzichte van 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011 (relatief)

Personeelstewerkingstelling	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari	1/2/12-1/2/09	1/2/12-1/2/10	1/2/12-1/2/11
	2009	2010	2011	2012			
ten opzichte van 1-2-2009					relatieve wijziging	relatieve wijziging	relatieve wijziging
ten opzichte van 1-2-2010							
ten opzichte van 1-2-2011							
	<i>(voltijds in hoofden)</i>						
Zelfstandig en assistierend academisch personeel	3.591	3.656	3.603	3.639	+ 1,34 %	- 0,46 %	+ 1,00 %
Wetenschappelijk personeel	7.866	8.586	8.836	8.987	+ 14,25 %	+ 4,67 %	+ 1,71 %
Administratief en technisch personeel	5.030	4.982	4.915	5.114	+ 1,67 %	+ 2,65 %	+ 4,05 %
Totale personeelstewerkingstelling	16.487	17.224	17.354	17.740	+ 7,60 %	+ 3,00 %	+ 2,22 %

Over alle personeelscategorieën en statuten heen waren er 17.740 voltijdse personeelsleden tewerkgesteld op 1-2-2012. Het aantal voltijdse personeelsleden is sinds de telling van 1-2-2009 steeds toegenomen. Ten opzichte van de vorige telling was er een totale stijging met 386 voltijdsen of 2,22%. Net zoals we al vaststelden voor het globale personeelskorps is ook het voltijds personeel het sterkst gestegen bij het ATP.

Het aantal voltijdse AP-leden vertoont een onregelmatige evolutielijn. Na de piek op 1-2-2010 (3.656 voltijdse personeelsleden) daalde dit aantal op 1-2-2011 om dan weer te stijgen op 1-2-2012 zonder evenwel de piek van 1-2-2010 te bereiken (3.639 versus 3.656).

In vergelijking met de vorige telling nam de groep van het WP op 1-2-2012 toe met 151 en de groep van het ATP met 199 voltijdse personeelsleden.

5.2.1.3.2 Evolutie van het deeltijds personeel

PERONEELSTEWERKSTELLING DEELTIJDS PERSONEEL - Evolutie ten opzichte van 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011 (absoluut)

Personeelstewerkingstelling	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari	1/2/12-1/2/09	1/2/12-1/2/10	1/2/12-1/2/11
	2009	2010	2011	2012			
ten opzichte van 1-2-2009					absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging
ten opzichte van 1-2-2010							
ten opzichte van 1-2-2011							
	<i>(deeltijds in hoofden)</i>						
Zelfstandig en assistierend academisch personeel	3.369	3.546	3.600	3.656	+287	+110	+56
Wetenschappelijk personeel	1.431	1.499	1.676	1.673	+242	+174	-3
Administratief en technisch personeel	3.157	3.441	3.586	3.515	+358	+74	-71
Totale personeelstewerkingstelling	7.957	8.486	8.862	8.844	+887	+358	-18

PERONEELSTEWERKSTELLING DEELTIJDS PERSONEEL - Evolutie ten opzichte van 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011 (relatief)

Personeelstewerkstelling	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari	1/2/12-1/2/09	1/2/12-1/2/10	1/2/12-1/2/11
	2009	2010	2011	2012			
ten opzichte van 1-2-2009							
ten opzichte van 1-2-2010							
ten opzichte van 1-2-2011							
	(deeltijds in hoofden)				relatieve wijziging	relatieve wijziging	relatieve wijziging
Zelfstandig en assiterend academisch personeel	3.369	3.546	3.600	3.656	+ 8,52 %	+ 3,10 %	+ 1,56 %
Wetenschappelijk personeel	1.431	1.499	1.676	1.673	+ 16,91 %	+ 11,61 %	- 0,18 %
Administratief en technisch personeel	3.157	3.441	3.586	3.515	+ 11,34 %	+ 2,15 %	- 1,98 %
Totale personeelstewerkstelling	7.957	8.486	8.862	8.844	+ 11,15 %	+ 4,22 %	- 0,20 %

Wat het deeltijds personeel betreft, kunnen we het volgende vaststellen: over alle personeelscategorieën en statuten heen waren er 8.844 deeltijdse personeelsleden tewerkgesteld op 1-2-2012. Hier zien we na een stijging in de vorige jaren een lichte daling van het effectief in vergelijking met 1-2-2011. Er bleken op 1-2-2012 18 deeltijdse personeelsleden minder tewerkgesteld dan een jaar eerder, d.i. 0,20%. De daling is vooral toe te schrijven aan de vermindering van deeltijdse ATP-leden (71 personeelsleden of 1,98%). Ook bij het WP was er een daling, maar deze is verwaarloosbaar (3 personeelsleden). De daling in 2 van de 3 categorieën binnen het deeltijds personeel tussen 1-2-2011 en 1-2-2012 is een opmerkelijk feit. Er dient dan ook te worden geconcludeerd dat op 1-2-2012 in vergelijking met een jaar eerder de deeltijdse arbeid zowel als gegeven op zich als in verhouding met de voltijdse arbeid is afgenomen.

5.2.1.3.3 Evolutie op basis van gender

Uit de tabellen hieronder kan men aflezen hoe het aantal mannen en vrouwen in hoofden tussen 1-2-2009 en 1-2-2012 is geëvolueerd, respectievelijk bij het voltijds en het deeltijds werkende personeel.

PERONEELSTEWERKSTELLING VOLTIJDS PERSONEEL NAAR GENDER - Evolutie ten opzichte van 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011

Personeelstewerkstelling	1 februari		1 februari		1 februari		1 februari	
	2009		2010		2011		2012	
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
Zelfstandig en assiterend academisch personeel	2.482	1.109	2.489	1.167	2.434	1.169	2.433	1.206
Wetenschappelijk personeel	4.428	3.438	4.861	3.725	4.989	3.847	5.072	3.915
Administratief en technisch personeel	2.445	2.585	2.462	2.520	2.407	2.508	2.449	2.665
Totale personeelstewerkstelling	9.355	7.132	9.812	7.412	9.830	7.524	9.954	7.786

Bij het **voltijds** werkende personeel ziet men globaal een gestage aangroei van zowel de mannen als de vrouwen. In vergelijking met de daaraan voorafgaande telling steeg het mannelijk personeel op 1-2-2012 met 124 en het vrouwelijk personeel met 262 leden. De mannen blijven globaal in de meerderheid. Nadat het verschil in aantal piekte op 1-2-2010 (2.400 meer mannelijke voltijdse personeelsleden dan vrouwen), valt er sinds 1-2-2011 een inhaalbeweging vast te stellen. Niettemin waren er op 1-2-2012 nog altijd 2.168 meer mannen voltijds tewerkgesteld dan vrouwen.

Wanneer men gaat onderverdelen naar personeelscategorie is het beeld genuanceerder. Vooreerst valt het stagnerend en in sommige jaren zelfs het dalend aantal voltijds werkende mannen op binnen het AP, daar waar het vrouwelijk korps gestaag, zij het bescheiden, stijgt. Er blijft evenwel nog een groot verschil in aantal tussen beide sexen: op 1-2-2012 tellen we nog steeds 1.227 meer mannen dan vrouwen. Bij het WP is er zowel een stijging van mannen als van vrouwen in de hele beschouwde periode, maar is de toename sterker bij de mannen zodat het verschil tussen beide sexen op 1-2-2012 zelfs groter is geworden (1.157).

Bij het ATP is de situatie geheel anders. De vrouwen zijn er in de meerderheid. Dit was al zo op 1-2-2009 (140 vrouwen méér). Na een kortstondige inhaalbeweging van het mannelijk korps op 1-2-2010 is het verschil op 1-2-2012 opgelopen tot +216 in het voordeel van de vrouwen.

PERONEELSTEWERKSTELLING DEELTIJDS PERSONEEL NAAR GENDER - Evolutie ten opzichte van 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011

Personeelstewerkstelling	1 februari 2009		1 februari 2010		1 februari 2011		1 februari 2012	
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
· ten opzichte van 1-2-2009								
· ten opzichte van 1-2-2010								
· ten opzichte van 1-2-2011								
Zelfstandig en assiterend academisch personeel	2.192	1.177	2.269	1.277	2.307	1.293	2.323	1.333
Wetenschappelijk personeel	757	674	747	752	862	814	844	829
Administratief en technisch personeel	581	2.576	634	2.807	707	2.879	706	2.809
Totale personeelstewerkstelling	3.530	4.427	3.650	4.836	3.876	4.986	3.873	4.971

Bij het **deeltijds** werkende personeel krijgen we globaal een ander beeld en is de situatie bovendien sterk verschillend tussen de personeelscategorieën. Het wekt wellicht geen verbazing dat over het algemeen het vrouwelijk korps in de meerderheid is. Op 1-2-2012 zijn er 1.098 meer deeltijds werkende vrouwen dan mannen. Dit verschil is tussen 1-2-2009 en 1-2-2012 nog licht toegenomen. De algemene vaststelling dat de deeltijdse arbeid niettemin wat terugloopt wordt ook bevestigd in de beide gendercategorieën. Na een stijging in de daaraan voorafgaande jaren is er op 1-2-2012 een stagnatie tot zelfs een lichte achteruitgang qua deeltijds personeel bij zowel mannen als vrouwen: van 3.876 naar 3.873 bij de mannen en van 4.986 naar 4.971 bij de vrouwen.

Het verhoudingsgewijs hoger aantal deeltijds werkende vrouwen dan mannen vindt zijn verklaring vooral binnen de categorie van het ATP, waar het aantal vrouwelijke deeltijdse personeelsleden ongeveer 4 keer zo hoog ligt als bij de mannen. In de categorie van het WP is er veel meer evenwicht, met een lichte meerderheid voor de mannen terwijl bij het AP het aantal deeltijds werkende mannen dan weer duidelijk in de meerderheid is, al wordt het verschil met de jaren wel iets kleiner. Dit vindt zijn verklaring uiteraard in het feit dat over het algemeen binnen het WP en zeker binnen het AP (nog steeds) meer mannen dan vrouwen zijn tewerkgesteld.

Met betrekking tot het deeltijds werken mogen we ook niet uit het oog verliezen dat deze cijfers enkel iets zeggen over de beroepsactiviteiten uitgeoefend bij de universiteiten. Ongetwijfeld hebben een groot aantal deeltijds werkende personeelsleden, zeker wat het AP en WP betreft, nog andere beroepsbezigheden, wat verregaande conclusies uit deze cijfers niet wenselijk of zelfs onmogelijk maakt.

Als besluit kunnen we wel zeggen dat de deeltijdse arbeid op 1-2-2012 lichtjes is gedaald en dat er nog steeds meer vrouwen dan mannen deeltijds werken, zij het niet in alle personeelscategorieën.

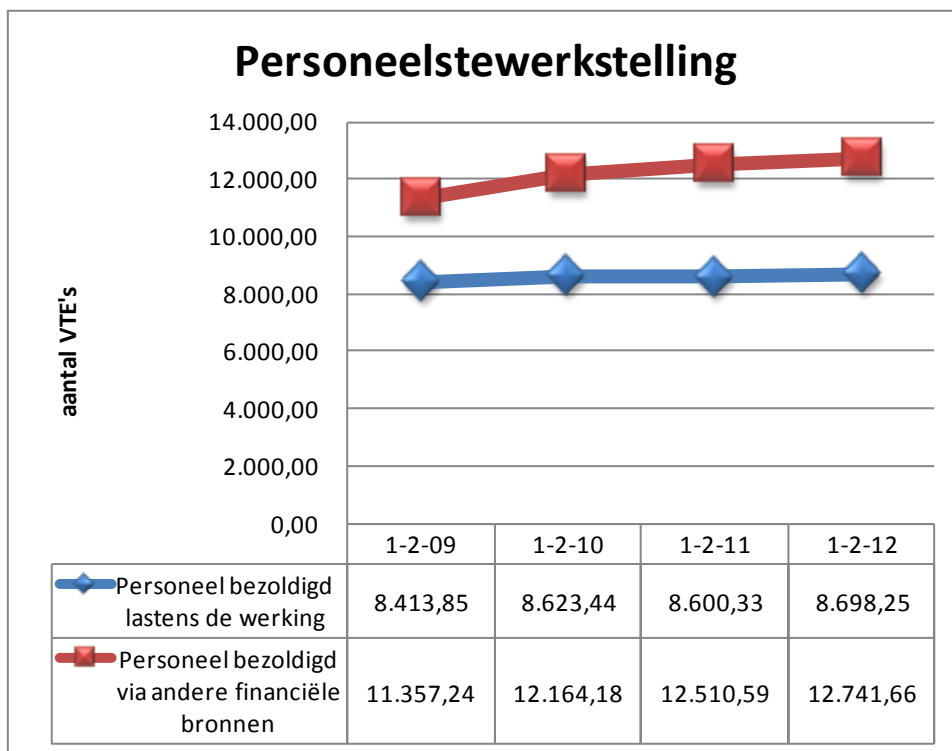
We kunnen het globale personeelsbestand ook nog anders voorstellen, en opdelen in personeel bezoldigd lastens de werkmiddelen en personeel bezoldigd lastens andere bronnen dan de werking. Dit levert inzake VTE's de tabellen hieronder op.

PERONEELSTEWERKSTELLING - Evolutie ten opzichte van 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011 (absoluut)

Personeelstewerkstelling	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari	1/2/12-1/2/09	1/2/12-1/2/10	1/2/12-1/2/11
	2009	2010	2011	2012			
· ten opzichte van 1-2-2009	(voltijdse eenheden)				absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging
· ten opzichte van 1-2-2010							
· ten opzichte van 1-2-2011							
Personeel bezoldigd lastens de werking	8.413,85	8.623,44	8.600,33	8.698,25	+284,40	+74,81	+97,92
Personeel niet bezoldigd lastens de werking	11.357,24	12.164,18	12.510,59	12.741,66	+1.384,42	+577,48	+231,07
Totale personeelstewerkstelling	19.771,09	20.787,62	21.110,92	21.439,91	+1.668,82	+652,29	+328,99

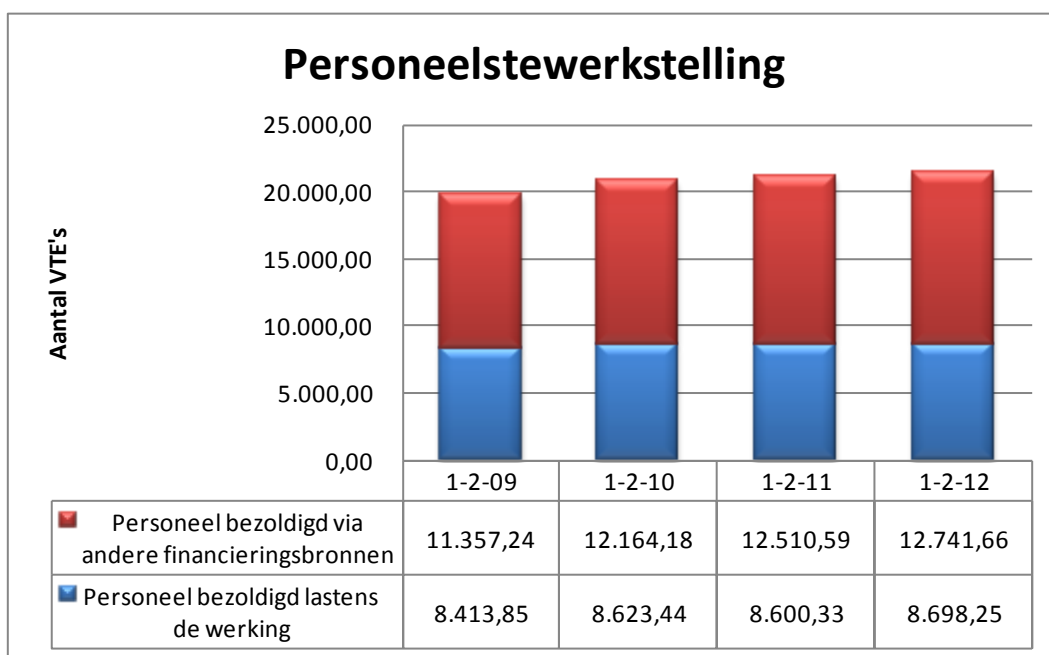
PERONEELSTEWERKSTELLING - Evolutie ten opzichte van 1-2-2009, 1-2-2010 en 1-2-2011 (relatief)

Personeelstewerkstelling	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari	1/2/12-1/2/09	1/2/12-1/2/10	1/2/12-1/2/11
	2009	2010	2011	2012			
· ten opzichte van 1-2-2009	(voltijdse eenheden)				relatieve wijziging	relatieve wijziging	relatieve wijziging
· ten opzichte van 1-2-2010							
· ten opzichte van 1-2-2011							
Personeel bezoldigd lastens de werking	8.413,85	8.623,44	8.600,33	8.698,25	+ 3,38 %	+ 0,87 %	+ 1,14 %
Personeel niet bezoldigd lastens de werking	11.357,24	12.164,18	12.510,59	12.741,66	+ 12,19 %	+ 4,75 %	+ 1,85 %
Totale personeelstewerkstelling	19.771,09	20.787,62	21.110,92	21.439,91	+ 8,44 %	+ 3,14 %	+ 1,56 %

Het aandeel van het personeel bezoldigd ten laste van de werking bleek op 1-2-2012, geheel in de lijn van de vorige jaren, een stuk kleiner dan dat van het personeel bezoldigd via andere financiële bronnen. Beide personeelsgroepen namen overhand toe in de periode 1-2-2009 tot 1-2-2012, met één kleine uitzondering voor het personeel ten laste van de werking op 1-2-2011 dat op dat moment een lichte achteruitgang kende van 23 VTE's. Het verschil tussen beide groepen is tussen 1-2-2009 en 1-2-2012 steeds toegenomen en bedroeg 4.043,41 VTE's op 1-2-2012. Dit is vooral toe te schrijven aan het feit dat de universiteiten ten aanzien van personeel buiten de werkingsuitkeringen een veel flexibeler beleid kunnen hanteren en niet of minder aan (decretale) regels gebonden zijn. Concreet bedroeg het aandeel van het personeel niet bezoldigd op werkingsmiddelen 57,44% op 1-2-2009 58,22% op 1-2-2010, 59,26% op 1-2-2011 en 59,43% op 1-2-2012 van het totale personeelskorps van de universiteiten.

In een aanschouwelijke voorstelling levert de verdeling onderstaande grafiek op.

5.2.2 Personeel op werkingsuitkeringen: gerealiseerde tewerkstelling²⁴

5.2.2.1 Zelfstandig en assiterend academisch personeel: gerealiseerde tewerkstelling op 1-2-2012 en vergelijking met vorige jaren per ambt

De hierna volgende tabel toont de geaggregeerde personeelsformatie voor het academisch personeel op het niveau van de tewerkstelling per ambt op 1-2-2012 en laat ook de vergelijking zien met de 3 vorige telmomenten.

²⁴ In dit hoofdstuk worden enkel gegevens in VTE weergegeven, behoudens waar expliciet vermeld.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ACADEMISCH PERSONEEL (AP) per AMBT

Ambt	1 februari 2009	1 februari 2010	1 februari 2011	1 februari 2012
ZAP				
1. buitengewoon hoogleraar	51,70	52,10	55,80	52,50
2. gewoon hoogleraar	793,20	781,85	772,70	771,15
3. hoogleraar	524,60	503,30	508,15	500,70
4. hoofddocent	623,25	658,45	699,40	757,55
5. docent	573,05	584,15	565,05	563,15
6. hoofdbibliothecaris, faculteitsgeaggregeerde en geaggregeerd conservator, e.a. assistent en bibliothecaris, vastbenoemd assistent	23,35	21,15	19,35	14,70
7. gastprofessor	71,05	76,50	74,27	74,57
8. vervroegd gepensioneerde (artikel 104bis universiteitendecreet)	3,00	6,80	5,30	5,50
Totaal	2.663,20	2.684,30	2.700,02	2.739,82
AAP				
9. assistent (uitgezonderd praktijkassistent)	1.012,47	1.024,30	949,43	918,75
10. praktijkassistent	491,03	523,26	538,76	543,86
11. doctor-assistent	254,90	301,40	301,25	329,55
12. tijdelijk pedagogisch en wetenschappelijk medewerker	29,80	31,83	21,55	27,25
Totaal	1.788,20	1.880,79	1.810,99	1.819,41
TOTAAL ACADEMISCH PERSONEEL	4.451,40	4.565,09	4.511,01	4.559,23

Op 1-2-2012 waren er 4.559,23 VTE's academisch personeel aan de slag in de Vlaamse universiteiten.

Binnen het AP vormt het ZAP duidelijk de grootste groep al is zijn aandeel sinds de piek van 1-2-2010 iets afgenomen: met 2.739,82 VTE's maakt het ZAP op 1-2-2012 hoe dan ook nog altijd ruim 60% van het globaal AP uit. Tot het AAP behoren 1.819,41 VTE's, of iets minder dan 40% van het totale AP.

Binnen het ZAP nemen de gewoon hoogleraaars het belangrijkste aandeel in – dit is een constante sinds vele jaren -, hoewel hun aantal daalt. Zij worden gevolgd door de hoofddocenten en de docenten.

Binnen het AAP zijn de assistenten (ook wel eens mandaat-assistenten genoemd) het talrijkst.

De vergelijking van de cijfers van het aantal tewerkgestelde AP-ambten tussen 1-2-2012 enerzijds en de 3 daaraan voorafgaande telmomenten levert het volgende beeld op.

PERONEELSTEWERKSTELLING - ACADEMISCH PERSONEEL (AP) per AMBT

Ambt	1 februari 2012	Vergelijking met 1-2-2011	Vergelijking met 1-2-2010	Vergelijking met 1-2-2009
ZAP				
1. buitengewoon hoogleraar	52,50	-3,30	+0,40	+0,80
2. gewoon hoogleraar	771,15	-1,55	-10,70	-22,05
3. hoogleraar	500,70	-7,45	-2,60	-23,90
4. hoofddocent	757,55	+58,15	+99,10	+134,30
5. docent	563,15	-1,90	-21,00	-9,90
6. hoofdbibliothecaris, faculteitsgeaggregeerde en geaggregeerd conservator, e.a. assistent en bibliothecaris, vastbenoemd assistent	14,70	-4,65	-6,45	-8,65
7. gastprofessor	74,57	+0,30	-1,93	+3,52
8. vervroegd gepensioneerde (artikel 104bis universiteitendecreet)	5,50	0,20	-1,30	+2,50
Totaal	2.739,82	+39,80	+55,52	+76,62
AAP				
9. assistent (uitgezonderd praktijkassistent)	918,75	-30,68	-105,55	-93,72
10. praktijkassistent	543,86	+5,10	+20,60	+52,83
11. doctor-assistent	329,55	+28,30	+28,15	+74,65
12. tijdelijk pedagogisch en wetenschappelijk medewerker	27,25	+5,70	-4,58	-2,55
Totaal	1.819,41	+8,42	-61,38	+31,21
TOTAAL ACADEMISCH PERSONEEL	4.559,23	+48,22	-5,86	+107,83

We zien een licht verschillend evolutiepatroon bij ZAP en AAP. Op 1-2-2012 zijn beide groepen in aantal toegenomen, maar waar dit bij het ZAP sinds 1-2-2009 ieder jaar zo is geweest, stellen we voor het AAP een dipje vast bij de telling van 1-2-2011. De daling van het globaal AP op deze datum is derhalve toe te schrijven aan het op dat ogenblik verminderd aantal AAP-leden.

De sterkste stijging in VTE's situeert zich binnen het ZAP, en meer bepaald bij de hoofddocenten. In vergelijking met de vorige tellingen nam deze subgroep op 1-2-2012 toe met 58,15 VTE's (tegenover 1-2-2011), met 99,10 VTE's (tegenover 1-2-2010) en met 134,30 VTE's (tegenover 1-2-2009). De hoofddocenten vormen binnen het ZAP meteen de enige subgroep die sinds 1-2-2009 steeds in aantal is toegenomen. De gewoon hoogleraar vormen reeds lang de grootste groep binnen het ZAP. Maar nu komen de hoofddocenten, mede door de stagnering en zelfs een klein verlies bij de kopgroep in aantal VTE's steeds dichterbij: op 1-2-2012 waren er 757,55 VTE's hoofddocenten en 771,15 VTE's gewoon hoogleraar. Aangezien iemand hoofddocent wordt wanneer het universiteitsbestuur diens prestaties als docent na een termijn van 5 jaar als gunstig beoordeelt, is een mogelijke factor voor dit fenomeen het hoge aantal docenten dat in de beschouwde jaren in aanmerking kwam voor deze bevordering²⁵. Logischer wijze mag er in de toekomst een toename van de categorieën hoger dan hoofddocent worden verwacht, deels door deze grote cohorte hoofddocenten waar er verdere bevorderingen mogelijk zijn, maar ook deels door het optrekken van de pensioenleeftijd.

Binnen het AAP valt na een stagnatie op 1-2-2010 vooral de daling van het aantal assistenten (exclusief praktijkassistenten) op. Zo waren er op 1-2-2012 30,68 VTE's minder dan op 1-2-2011 en zelfs 105,55 VTE's assistenten minder tewerkgesteld in vergelijking met 1-2-2010. Met 918,75 VTE's vormen zij niettemin nog steeds veruit de grootste subgroep binnen het AAP. In zeker opzicht kan men de praktijkassistenten (die sinds 1-2-2009 steeds in aantal gestegen zijn) trouwens ook nog meenemen. Praktijkassistenten zijn immers evenzeer assistenten, zij het dat ze uitsluitend belast worden met taken van praktijkgebonden onderwijs. Dergelijke personeelsleden kunnen van hun universiteitsbestuur ook de titel van praktijklector krijgen.²⁶

²⁵ Art. 91bis van het universiteitendecreet van 12-6-1991

²⁶ Art. 68 van het universiteitendecreet van 12-6-1991

In de tabel hierna ziet men de leeftijdsstructuur van het academisch personeel op het niveau van de tewerkstelling in hoofden.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ACADEMISCH PERSONEEL (AP) per LEEFTIJDGROEP

Leeftijd (in hoofden)	1 februari 2009	1 februari 2010	1 februari 2011	1 februari 2012
ZAP				
<30	27	26	30	68
30-34	293	319	344	437
35-39	569	579	597	659
40-44	665	659	658	684
45-49	724	736	752	768
50-54	697	752	740	749
55-59	606	588	619	617
60-64	595	603	594	463
65 en +	36	32	27	7
Totaal	4.212	4.294	4.361	4.452
AAP				
<24	283	314	287	453
25-29	983	973	943	964
30-34	617	685	682	546
35 en +	865	936	930	880
Totaal	2.748	2.908	2.842	2.843
TOTAAL ACADEMISCH PERSONEEL	6.960	7.202	7.203	7.295

De reeds eerder vastgestelde stijging in hoofden van het globaal aantal leden van het academisch personeel op 1-2-2012 kan men doortrekken naar de meeste leeftijdsgroepen met die nuancering dat de stijging zich in de jongere leeftijdsgroepen manifesteert. Het is inderdaad opmerkelijk dat bij het ZAP een dalende trend begint vanaf 55 en dit bij het AAP het geval is vanaf 30 jaar. Op 1-2-2012 kan dus een algemene verjonging van het professorenkorps worden vastgesteld.

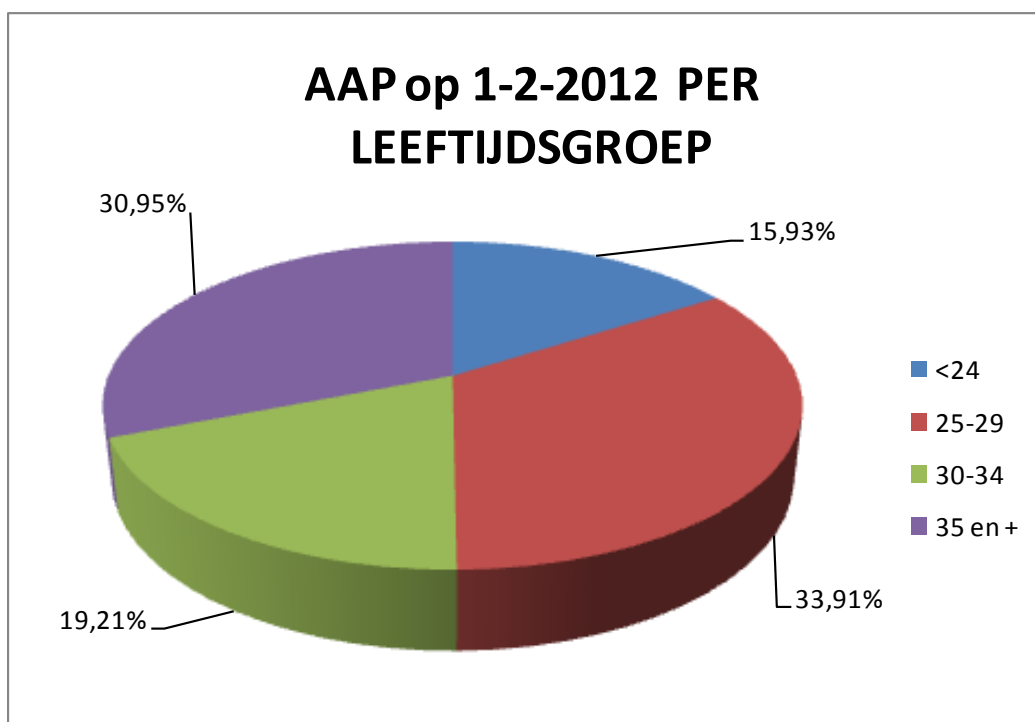
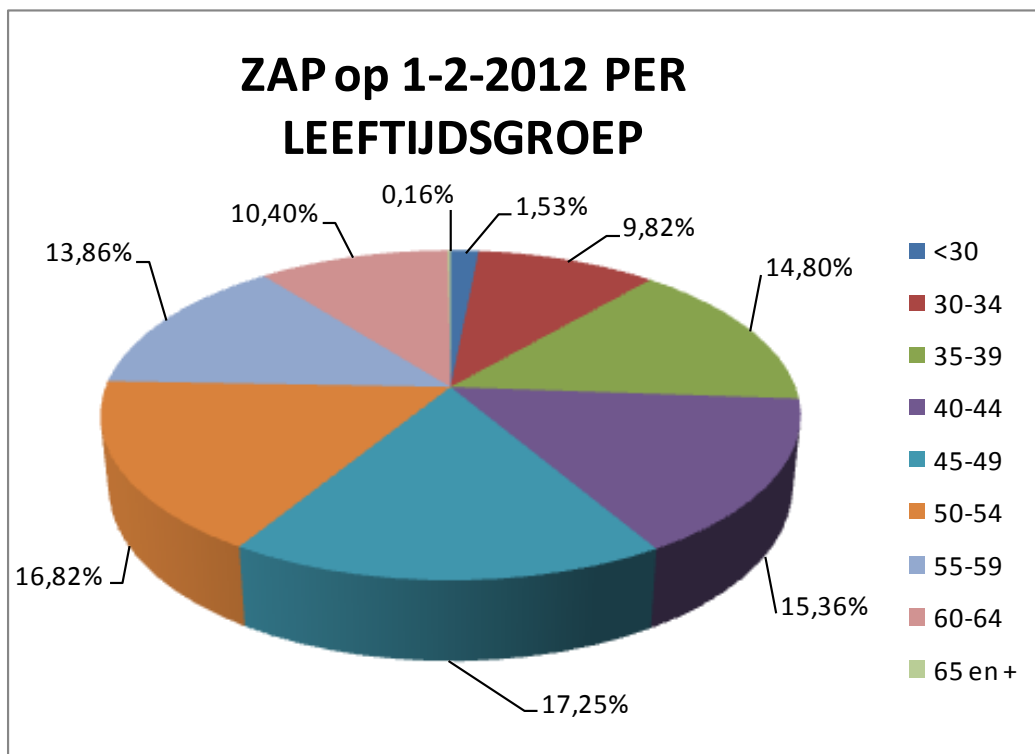
Binnen het ZAP vormen de uiterste leeftijden (jonger dan 30 enerzijds en 65 of ouder anderzijds) logischer wijze de kleinste groepen. Om tot een ambt van het ZAP te kunnen toetreden, dient men immers eerst een doctoraat te behalen. Bovendien werkt voorlopig nog altijd niet iedereen tot 65 jaar en behoort ook het zogeheten “vervroegd pensioen” nog steeds tot de mogelijkheden (cfr. artikel 104 bis van het universiteitendecreet), al gaat het in dit laatste geval wel om een zeer klein aantal personen. Het gros van het ZAP situeert zich tussen de leeftijden van 30 en 64 jaar oud.

Anderzijds zit men vandaag met een zeer kleine groep “ouderen” bij het AAP. De mandaten van assistent en doctor-assistent zijn immers in tijd beperkt en ofwel gaat men daarna deel uitmaken van het ZAP of geeft men een andere wending aan zijn carrière. Om deze reden worden de personeelsleden “35 en +” dan ook in één groep samengenomen. Oudere AAP-leden zijn meestal ofwel praktijkassistenten ofwel personeelsleden met het vroegere statuut van werkleider. De echt jonge vertegenwoordigers zijn in het AAP logischer wijze weer talrijker dan in het ZAP.

Wanneer we de evolutie in de verschillende leeftijdsgroepen over meerdere jaren bekijken, stellen we vast dat het beeld sterk wisselt.

Wat het ZAP betreft is er slechts in 3 van de 9 leeftijdsgroepen een permanente stijging van de aantallen vast te stellen (de groepen 30-34, 35-39 en 45-49). De oudste leeftijdsgroepen (vanaf 60) dalen in aantal sinds 1-2-2010. Bij de overige valt er geen lijn te trekken.

In de taartgrafieken hieronder kan men verhoudingsgewijs aflezen in welke mate de verschillende leeftijdsgroepen op 1-2-2012 vertegenwoordigd zijn binnen het ZAP en het AAP.

Wanneer men de cijfers wil bekijken volgens het aandeel dat iedere leeftijdsgroep in het geheel heeft en dit over een langere periode, levert onderstaande tabel daartoe nuttige informatie op.

PERONEELSTEWERKSTELLING - ACADEMISCH PERSONEEL (AP): procentueel aandeel per LEEFTIJDGROEP

Leeftijd (in hoofden)	1 februari 2009	1 februari 2010	1 februari 2011	1 februari 2012
ZAP				
<30	0,64 %	0,61 %	0,69 %	1,53 %
30-34	6,96 %	7,43 %	7,89 %	9,82 %
35-39	13,51 %	13,48 %	13,69 %	14,80 %
40-44	15,79 %	15,35 %	15,09 %	15,36 %
45-49	17,19 %	17,14 %	17,24 %	17,25 %
50-54	16,55 %	17,51 %	16,97 %	16,82 %
55-59	14,39 %	13,69 %	14,19 %	13,86 %
60-64	14,13 %	14,04 %	13,62 %	10,40 %
65 en +	0,85 %	0,75 %	0,62 %	0,16 %
Totaal	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
AAP				
<24	10,30 %	10,80 %	10,10 %	15,93 %
25-29	35,77 %	33,46 %	33,18 %	33,91 %
30-34	22,45 %	23,56 %	24,00 %	19,21 %
35 en +	31,48 %	32,19 %	32,72 %	30,95 %
Totaal	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
TOTAAL ACADEMISCH PERSONEEL	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Zowel bij het ZAP als bij het AAP zijn het de jongere leeftijdscategorieën waarvan het aandeel is toegenomen.

Bij het ZAP moet dit dan wel iets ruimer worden opgevat en gaat het om de -40 jarigen. Daarvan bleek op 1-2-2012 de groep 35-39 jarigen in vergelijking met een jaar eerder het sterkst toegenomen, namelijk met 1,11%. In de middengroep 40 tot 54 jarigen zien we een status quo terwijl de oudste leeftijdsgroepen een dalende tendens vertonen.

Bij het AAP beperkt de stijging zich werkelijk tot de allerjongsten, met name de -24 jarigen en wanneer men zich beperkt tot de laatste 3 telmomenten ook nog de 25-29 jarigen. De stijging van het aandeel van de allerjongste leeftijdsgroep op 1-2-2012 is met 5,83% zelfs vrij indrukwekkend te noemen. Bij de overige leeftijdsgroepen valt vooral de daling op 1-2-2012 ten opzichte van 1-2-2011 op.

Voor het AAP mag alleszins geconcludeerd worden dat het korps op 1-2-2012 fel verjongd bleek en er dus duidelijk inspanningen zijn geleverd om in deze personeelscategorie verse jonge krachten te rekruteren.

5.2.2.2 Administratief en technisch personeel (I): gerealiseerde tewerkstelling op 1-2-2012 en vergelijking met vorige jaren per niveau

De hiernavolgende tabel geeft de geaggregeerde personeelsformatie weer voor het administratief en technisch personeel (I) op het niveau van de tewerkstelling op 1-2-2012 en laat ook de vergelijking zien met de 3 vorige telmomenten. De opdeling is dezelfde als deze in de VLIR-publicatie "Statistische gegevens", aangevuld met een zo goed mogelijke groepering per niveau²⁷. Enkel voor graad 4 is er geen exacte toewijzing van niveau mogelijk. Deze graad kan immers zowel voorkomen in niveau B als in niveau C en in de VLIR-gegevens wordt dit onderscheid bij graad 4 niet gemaakt.

²⁷ Zie art.1, §3 van het BVR van 20 oktober 2000 tot vaststelling van de niveaus, de graden en de daaraan verbonden salarisschalen van het administratief en technisch personeel van de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL I (ATP I) per NIVEAU

Niveau / Graad	1 februari 2009	1 februari 2010	1 februari 2011	1 februari 2012
Niveau A				
1. Beheerder	3,00	5,00	5,00	5,00
2. Graden 17, 16, 15, 13, 12, 11, 10 / 14, 9, 8, 7	1.065,12	1.162,18	1.219,64	1.289,39
Totaal	1.068,12	1.167,18	1.224,64	1.294,39
Niveau B				
1. Graden 6, 5	999,70	974,51	969,65	1.051,21
Totaal	999,70	974,51	969,65	1.051,21
Niveau B of Niveau C				
1. Graad 4	1.175,31	1.228,69	1.248,67	1.197,45
Totaal	1.175,31	1.228,69	1.248,67	1.197,45
Niveau C				
1. Graad 3	580,69	571,14	534,36	499,97
Totaal	580,69	571,14	534,36	499,97
Niveau D				
1. Graad 2	138,63	116,83	112,00	96,00
Totaal	138,63	116,83	112,00	96,00
Niveau E				
1. Graad 1	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL (I)	3.962,45	4.058,35	4.089,32	4.139,02

Op 1-2-2012 waren er 4.139,02 personeelsleden ATP (I) tewerkgesteld in de universiteiten.

Abstractie makend van de personeelsleden van graad 4 die ten dele tot niveau B en ten dele tot niveau C behoren en op zich verhoudingsgewijs een zeer groot aantal blijven uitmaken, vormt de groep van niveau A ontegensprekelijk de grootste groep binnen het ATP (type I).

De kleinste groep wordt – en dit met de jaren nog overduidelijker – gevormd door de personeelsleden van niveau D.

Er komen geen personeelsleden van niveau E (=graad 1) meer voor in het ATP (I)-personeelsbestand van de universiteiten. Met toepassing van CAO II betreffende het hoger onderwijs van 12 december 2006 werd dit niveau immers opgeheven.

De vergelijking van de cijfers van het aantal ATP-leden (I) tussen 1-2-2012 enerzijds en de vorige 3 telmomenten anderzijds geeft het volgende beeld.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL I (ATP I) per NIVEAU

Niveau / Graad	1 februari 2012	Vergelijking met 1-2-2011	Vergelijking met 1-2-2010	Vergelijking met 1-2-2009
Niveau A				
1. Beheerder	5,00	0,00	0,00	+2,00
2. Graden 17, 16, 15, 13, 12, 11, 10 / 14, 9, 8, 7	1.289,39	+69,75	+127,21	+224,27
Totaal	1.294,39	+69,75	+127,21	+226,27
Niveau B				
1. Graden 6, 5	1.051,21	+81,56	+76,70	+51,51
Totaal	1.051,21	+81,56	+76,70	+51,51
Niveau B of Niveau C				
1. Graad 4	1.197,45	-51,22	-31,24	+22,14
Totaal	1.197,45	-51,22	-31,24	+22,14
Niveau C				
1. Graad 3	499,97	-34,39	-71,17	-80,72
Totaal	499,97	-34,39	-71,17	-80,72
Niveau D				
1. Graad 2	96,00	-16,00	-20,83	-42,63
Totaal	96,00	-16,00	-20,83	-42,63
Niveau E				
1. Graad 1	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL (I)				
	4.139,02	+49,70	+80,67	+176,57

Globaal is het ATP (I) tussen 1-2-2009 en 1-2-2012 steeds in aantal VTE's toegenomen. Op 1-2-2012 waren er 49,70 VTE's meer tewerkgesteld dan één jaar eerder. Sinds 1-2-2009 is er zelfs een aangroei van 176,57 VTE's.

Aangezien we geen zicht hebben op de correcte toewijzing naar niveau toe van graad 4 (die op zich op 1-2-2012 overigens niet langer bleek aangegroeid en en een kleinere groep dan op 1-2-2010 en 1-2-2011 uitmaakte), moeten we voorzichtig zijn in onze uitspraken over de evolutie van het ATP (I).

Het is in ieder geval duidelijk dat de upgradering van het ATP lastens de werking zich verder doorzet. Zowel de personeelsaantallen in niveau A als in niveau B (weliswaar met abstractie van graad 4) zijn tussen 1-2-2009 en 1-2-2012 overhand toegenomen. Wanneer we hun aandeel afzetten tegenover het volledige ATP (I), dan zien we dat de niveau A's op 1-2-2009 zo'n 27% voor hun rekening namen, daar waar dit op 1-2-2012 bijna 31,3% was. Samen maakten de personeelsleden van niveau A en B op 1-2-2012 ruim 56,5% van het globale ATP (I) uit.

De laagste niveaus blijven verder in aantal slinken. Op 1-2-2012 daalde het aantal ATP's van niveau D voor het eerst onder de 100 VTE's. Niveau E was al eerder verdwenen. Ook het aantal personeelsleden van niveau C (graad 4 buiten beschouwing gelaten) daalde en zit nu onder de grens van 500 VTE's.

In de tabel hierna ziet men de leeftijdsstructuur van het administratief en technisch personeel ten laste van de werkingsuitkeringen op het niveau van de tewerkstelling in hoofden.

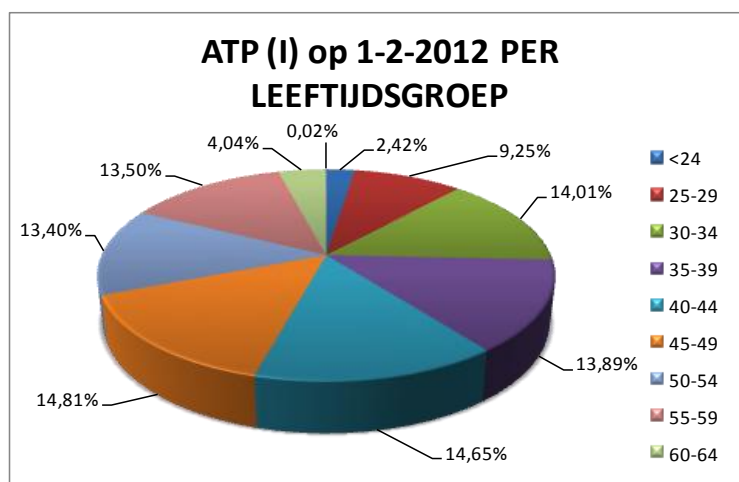
PERONEELSTEWERKSTELLING - ADMINISTRATIEF PERSONEEL I (ATP I) per LEEFTIJDGROEP

Leeftijd (in hoofden)	1 februari 2009	1 februari 2010	1 februari 2011	1 februari 2012
ATP (I)				
<24	85	83	74	118
25-29	387	407	401	451
30-34	565	578	629	683
35-39	613	633	650	677
40-44	673	684	689	714
45-49	661	686	710	722
50-54	601	635	642	653
55-59	797	774	742	658
60-64	241	267	575	197
65 en +	0	0	1	1
TOTAAL ADMINISTRATIEF PERSONEEL (I)	4.623	4.747	5.113	4.874

Een eerste opmerkelijk feit is dat er na een stijging in de voorgaande jaren op 1-2-2012 een daling is vast te stellen in het aantal hoofdelijke leden van het ATP (I). Dit is wel volledig toe te schrijven aan een daling in de oudere leeftijdsgroepen, met name de 55 plussers. Vooral in de groep 60 tot 64 is de daling met 378 personen toch wel indrukwekkend te noemen. De mogelijkheid van een gunstige uitstapregeling die aan de personeelsleden enkele jaren geleden werd geboden, speelt hier ongetwijfeld een rol. Mogelijk is ook het vooruitzicht van een aanpassing van de pensioenwetgeving waarbij men langer zal moeten werken van invloed geweest op de uitstroom. Logischer wijze mag, ingevolge het optrekken van de pensioenleeftijd, in de toekomst een toename van de oudere leeftijdscategorieën worden verwacht. Anderzijds was de toename op 1-2-2011 ook wel uitzonderlijk en totaal afwijkend van de evolutie in de vorige jaren. In alle andere leeftijdscategorieën, behoudens de 65 plussers waartoe slechts één personeelslid behoort, is er op 1-2-2012 een stijging in vergelijking met de vorige telling.

In absolute termen vormen de uiterste leeftijden (jonger dan 24 en ouder dan 60) de kleinste groepen. De grootste concentratie van personeel zit, niet geheel onlogisch, bij de beide middengroepen tussen 40 en 50 met in totaal 1.436 personeelsleden in hoofden bij de telling van 1-2-2012. In verhouding tot het globale ATP (I)-korps is het aandeel van de groep 30-34 jarigen op 1-2-2012 het sterkst toegenomen, namelijk met 1,71%. De daling van het aandeel 60-64 jarigen is zoals gezegd het spectaculairst, met 7,20%.

In de taartgrafiek hierna kan men verhoudingsgewijs aflezen in welke mate de verschillende leeftijdsgroepen op 1-2-2012 vertegenwoordigd zijn binnen het ATP (I).

5.2.3 Personeel bezoldigd ten laste van andere financieringsbronnen: gerealiseerde tewerkstelling²⁸

5.2.3.1 Wetenschappelijk personeel: gerealiseerde tewerkstelling op 1-2-2012 en vergelijking met vorige jaren

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van het wetenschappelijk personeel op het niveau van de tewerkstelling op 1-2-2012 en laat ook de vergelijking zien met de situatie op 1-2-2011, 1-2-2010 en 1-2-2009. Hier wordt enkel een onderscheid gemaakt naar contract(duur) toe: bepaalde duur of onbepaalde duur, en naar niveau: doctoraal of post-doctoraal.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL (WP)

Contract / Niveau	1 februari 2009	1 februari 2010	1 februari 2011	1 februari 2012
Onbepaalde duur				
1. Doctoraal niveau	289,14	288,71	270,37	300,15
2. Post-doctoraal niveau	314,98	346,69	396,08	416,26
Totaal	604,12	635,40	666,45	716,41
Bepaalde duur				
1. Doctoraal niveau	1.275,77	1.372,02	1.256,22	1.249,43
2. Post-doctoraal niveau	1.525,16	1.677,83	1.689,18	1.695,92
Totaal	2.800,93	3.049,85	2.945,40	2.945,35
Bursalen				
1. Doctoraal niveau	4.662,21	5.144,98	5.561,08	5.643,06
2. Post-doctoraal niveau	447,96	428,78	433,24	431,14
Totaal	5.110,17	5.573,76	5.994,32	6.074,20
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	8.515,22	9.259,01	9.606,17	9.735,96

Op 1-2-2012 waren er 9.735,96 personeelsleden WP tewerkgesteld in de universiteiten.

De groep bursalen vormt de grootste groep binnen het WP. Hun aantal was op 1-2-2012 met 6.074,20 VTE's groter dan ooit tevoren. Het hoge aantal bursalen is ongetwijfeld toe te schrijven aan de aanzienlijk lagere loonlast²⁹. Zowel bij de personeelsleden met een contract van onbepaalde duur als bij degenen met een contract van bepaalde duur is het wetenschappelijk personeel op post-doctoraal niveau het talrijkst. Bij de bursalen zien we het omgekeerde en zijn de personeelsleden op doctoraal niveau veruit in de meerderheid. Dit is logisch aangezien het precies de (goedkopere) doctoraatsbursalen zijn die nog moeten doctoreren. Bursalen op post-doctoraal niveau hebben betrekking op heel specifieke of gespecialiseerde opdrachten en zijn daarom veel minder frequent.

De vergelijking van de cijfers van het aantal tewerkgestelde WP-ambten op 1-2-2012 enerzijds en de vorige 3 telmomenten anderzijds geeft het volgende beeld.

²⁸ Ook in dit hoofdstuk worden enkel gegevens in VTE weergegeven, behoudens waar expliciet vermeld.

²⁹ Voor bursalen dient er geen bedrijfsvoorheffing te worden betaald.

PERONEELSTEWERKSTELLING - WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL (WP)

Contract / Niveau	1 februari 2012	Vergelijking met 1-2-2011	Vergelijking met 1-2-2010	Vergelijking met 1-2-2009
Onbepaalde duur				
1. Doctoraal niveau	300,15	+29,78	+11,44	+11,01
2. Post-doctoraal niveau	416,26	+20,18	+69,57	+101,28
Totaal	716,41	+49,96	+81,01	+112,29
Bepaalde duur				
1. Doctoraal niveau	1.249,43	-6,79	-122,59	-26,34
2. Post-doctoraal niveau	1.695,92	+6,74	+18,09	+170,76
Totaal	2.945,35	-0,05	-104,50	+144,42
Bursalen				
1. Doctoraal niveau	5.643,06	+81,98	+498,08	+980,85
2. Post-doctoraal niveau	431,14	-2,10	+2,36	-16,82
Totaal	6.074,20	+79,88	+500,44	+964,03
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	9.735,96	+129,79	+476,95	+1.220,74

In vergelijking met het vorige telmoment was het globaal aantal WP-leden op 1-2-2012 toegenomen met 129,79 VTE's. Daarmee werd de trend van de vorige jaren verder gezet.

Bij de personeelsleden met contracten van onbepaalde duur zien we dat er zowel op doctoraal als op post-doctoraal niveau in ieder beschouwd jaar een toename was. Het laatste jaar zijn er 49,96 VTE's bijgekomen. Bij de contracten van bepaalde duur is er een daling – hoewel niet ieder jaar in even hoge mate - op ieder telmoment sinds 1-2-2009 van de contracten op doctoraal niveau. Vooral de daling op 1-2-2011 valt op. Bij de bursalen ten slotte merken we jaar na jaar een toename van de doctoraten met vooral een boost op 1-2-2011 maar blijft het aantal post-docs ongeveer status quo.

In de tabel hierna ziet men de leeftijdsstructuur van het wetenschappelijk personeel op het niveau van de tewerkstelling in hoofden.

PERONEELSTEWERKSTELLING - WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL (WP) per LEEFTIJDGROEP

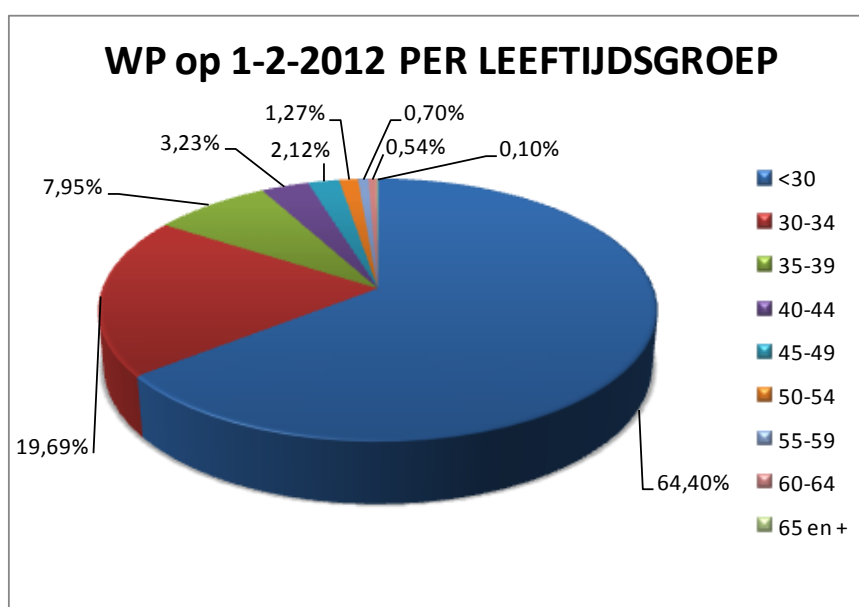
Leeftijd (in hoofden)	1 februari 2009	1 februari 2010	1 februari 2011	1 februari 2012
WP				
<30	5.766	6.222	6.470	6.865
30-34	1.987	2.209	2.280	2.099
35-39	745	819	876	847
40-44	342	360	373	344
45-49	208	220	227	226
50-54	119	118	140	135
55-59	81	76	72	75
60-64	40	50	62	58
65 en +	9	11	12	11
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	9.297	10.085	10.512	10.660

Het aantal leden wetenschappelijk personeel uitgedrukt in hoofden blijft ieder jaar stijgen. Zo waren er op

1-2-2012 148 personen meer tewerkgesteld in het WP dan een jaar eerder. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan een stijging bij de jongste personeelsleden, de min 30-jarigen. In de groep 30 tot 34-jarigen zien we op 1-2-2012 voor het eerst een achteruitgang en in de overige leeftijdsgroepen blijft de situatie ongeveer status quo. Met uitzondering van de afwijkende evolutie bij de 30 tot 34-jarigen is dit de algemene trend sinds 1-2-2009.

Het wetenschappelijk personeel telt in tegenstelling tot het AP en het ATP een zeer groot contingent aan jonge personeelsleden (minder dan 30 jaar oud). Op 1-2-2012 maakte deze leeftijdsgroep met 6.865 op een totaal van 10.660 VTE's maar liefst 64,4% van de volledige groep WP uit. Dit is nog 2,9% meer dan het jaar daarvoor. Wanneer we er ook de leeftijdsgroep van de 30 tot 34-jarigen bijnemen, dan zien we dat het aandeel van de <35-jarigen ongeveer 84% bedraagt, zonder meer indrukwekkend. Jonge wetenschappers blijven dus in toenemende mate alle kansen krijgen. Grosso modo kan men stellen dat het aantal WP-leden met de leeftijd afneemt.

In de taartgrafiek hierna kan men verhoudingsgewijs aflezen in welke mate de verschillende leeftijdsgroepen op 1-2-2012 vertegenwoordigd zijn binnen het WP.

5.2.3.2 Administratief en technisch personeel (II): gerealiseerde tewerkstelling op 1-2-2012 en vergelijking met vorige jaren

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het administratief en technisch personeel (II), dit is dus het ATP ten laste van andere financieringsbronnen dan de werking, op het niveau van de tewerkstelling op 1-2-2012. Men ziet eveneens de vergelijking met de situatie op 1-2-2011, 1-2-2010 en 1-2-2009. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt naar contract(duur) toe, maar hierbinnen wordt niet verder gediversifieerd.

PERONEELSTEWERKSTELLING - ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL II (ATP II)

Contract	1 februari 2009	1 februari 2010	1 februari 2011	1 februari 2012
Onbepaalde duur	1.508,23	1.555,37	1.661,48	1.746,10
Bepaalde duur	1.333,79	1.349,80	1.242,94	1.259,60
TOTAAL ADMINISTRATIEF PERSONEEL (II)	2.842,02	2.905,17	2.904,42	3.005,70

Op 1-2-2012 waren er 3.005,70 personeelsleden ATP (II) tewerkgesteld in de universiteiten.

De groep contracten met onbepaalde duur is daarbij duidelijk in de meerderheid.

De vergelijking van de cijfers van het aantal tewerkgestelde ATP (II)-ambten tussen 1-2-2012 enerzijds en de vorige 3 telmomenten anderzijds geeft het volgende beeld.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL II (ATP II)

Contract	1 februari 2012	Vergelijking met 1-2-2011	Vergelijking met 1-2-2010	Vergelijking met 1-2-2009
Onbepaalde duur	1.746,10	+84,62	+190,73	+237,87
Bepaalde duur	1.259,60	+16,66	-90,20	-74,19
TOTAAL ADMINISTRATIEF PERSONEEL (II)	3.005,70	101,28	100,53	163,68

Op 1-2-2012 bleek het aantal VTE's voor beide contracttypes gestegen. Voor de contracten van onbepaalde duur is dit een tendens sinds 1-2-2009. Bij de contracten van bepaalde duur zagen we de voorgaande jaren een achteruitgang. Eén en ander heeft tot gevolg dat bij de telling van 1-2-2012 het aandeel "contracten van onbepaalde duur" merkelijk groter was binnen het globale ATP (II) (ruim 58% tegenover nagenoeg 42% voor de contracten van bepaalde duur).

In de tabel hieronder ziet men de leeftijdsstructuur van het administratief en technisch personeel niet ten laste van de werkingsuitkeringen op het niveau van de tewerkstelling in hoofden.

PERSONEELSTEWERKSTELLING - ADMINISTRATIEF PERSONEEL II (ATP II) per LEEFTIJDGROEP

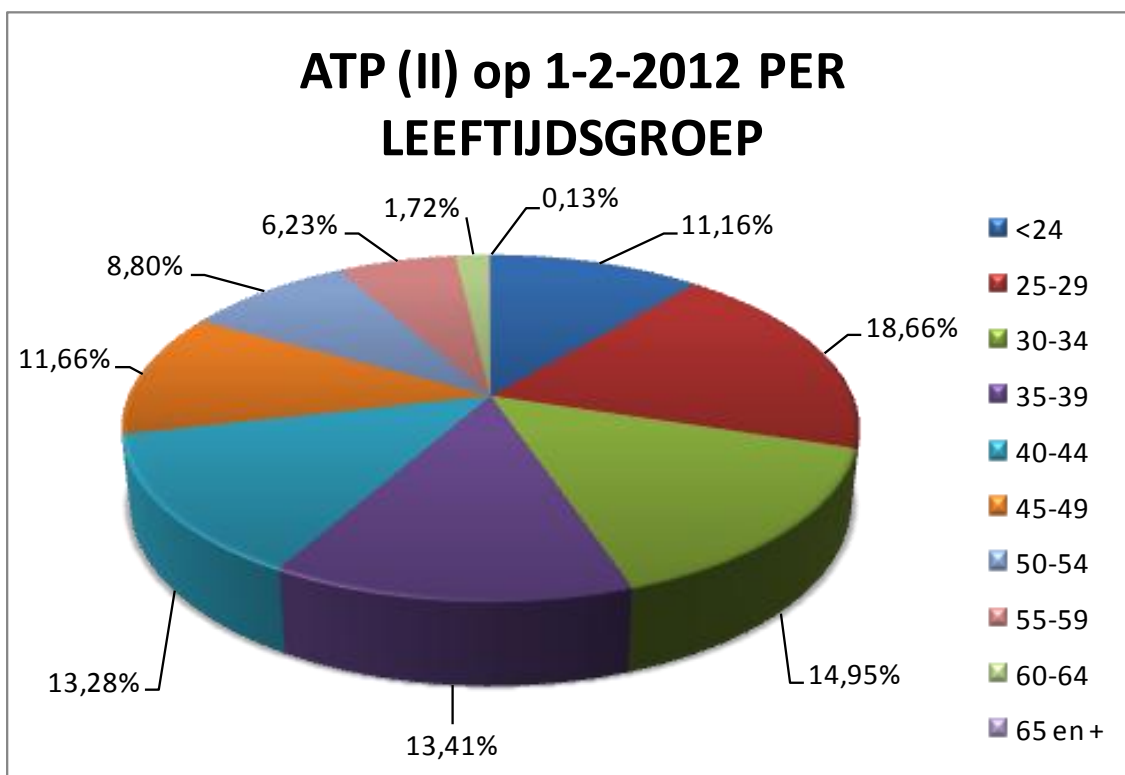
Leeftijd (in hoofden)	1 februari 2009	1 februari 2010	1 februari 2011	1 februari 2012
ATP (II)				
<24	348	338	313	421
25-29	688	729	720	704
30-34	510	542	550	564
35-39	501	523	503	506
40-44	474	478	492	501
45-49	422	424	420	440
50-54	328	338	346	332
55-59	215	211	257	235
60-64	68	81	77	65
65 en +	10	11	10	5
TOTAAL ADMINISTRATIEF PERSONEEL (II)	3.564	3.675	3.688	3.773

Het aantal ATP (II)-leden uitgedrukt in hoofden blijft ieder jaar stijgen. Op 1-2-2012 waren er 85 personen meer tewerkgesteld dan een jaar eerder. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan een stijging bij de jongste personeelsleden, de min 24-jarigen (+108). Hun aandeel is daarmee verhoudingsgewijs ook toegenomen van 8,5% naar ruim 11%. De grootste groep in aantallen blijft wel de groep 25 tot 29 jaar met 704 leden of 18,7% van het globaal ATP (II).

In de andere leeftijdsgroepen zijn er slechts kleine verschuivingen, in plus of in min. Algemeen mag men stellen dat de aantallen eerder gedaald zijn in de oudere categorieën (vanaf 50+) en lichtjes gestegen zijn in de tussenliggende groepen.

Wanneer we de hele periode sinds 1-2-2009 overschouwen zien we een steeds wisselend beeld, zij het met geringe impact. De stijging in de jongste leeftijdsgroep is wel een nieuw gegeven, de vorige jaren zagen we steeds een daling. Er wordt dus ook bij dit type personeel duidelijk sterk in jonge krachten geïnvesteerd.

In de taartgrafiek hierna kan men verhoudingsgewijs aflezen in welke mate de verschillende leeftijdsgroepen op 1-2-2012 vertegenwoordigd zijn binnen het ATP (II).

5.2.4 Voltijdse eenheden personeel per subcategorie per universiteit

De tabel hierna geeft per universiteit een overzicht van het aantal VTE's personeelsleden op 1-2-2012, opgedeeld naar bezoldiging op werking en op andere financieringsbronnen met de respectieve subcategorieën ZAP, AAP, ATP (I), WP en ATP (II).

PERSONEELSTEWERKSTELLING - Indeling per personeelscategorie per universiteit

Personeelstewerking per categorie (aantal VTE)	1-2-2012							
	Bezoldigd ten laste van de werkmiddelen				Bezoldigd lastens andere financieringsbronnen			Totaal
	ZAP	AAP	ATP (I)	Totaal op werking	WP	ATP (II)	Totaal op andere financieringsbronnen	
HUB-KU Brussel	19,93	8,35	13,60	41,88	11,35	3,40	14,75	56,63
KU Leuven	1.019,45	479,35	1.613,95	3.112,75	4.228,56	1.247,69	5.476,25	8.589,00
Universiteit Antwerpen	415,74	219,15	567,97	1.202,86	1.055,69	373,36	1.429,05	2.631,91
Universiteit Gent	812,30	871,30	1.300,90	2.984,50	2.967,35	903,47	3.870,82	6.855,32
Universiteit Hasselt	122,25	68,36	136,55	327,16	382,20	100,50	482,70	809,86
Vrije Universiteit Brussel	350,15	172,90	506,05	1.029,10	1.090,81	377,28	1.468,09	2.497,19
Totaal	2.739,82	1.819,41	4.139,02	8.698,25	9.735,96	3.005,70	12.741,66	21.439,91

Voor de volledigheid volgen hierna ook nog gelijksoortige tabellen op basis van de 3 vorige telmomenten.

PERONEELSTEWERKSTELLING - Indeling per personeelscategorie per universiteit

Personeelstewerkingstelling per categorie (aantal VTE)	1-2-2009							
	Bezoldigd ten laste van de werkmiddelen				Bezoldigd lastens andere financieringsbronnen			Totaal
	ZAP	AAP	ATP (I)	Totaal op werking	WP	ATP (II)	Totaal op andere financieringsbronnen	
HUB-KU Brussel	21,15	10,60	19,40	51,15	10,71	6,10	16,81	67,96
KU Leuven	1.023,90	467,15	1.547,80	3.038,85	3.763,01	1.122,25	4.885,26	7.924,11
Universiteit Antwerpen	407,10	244,62	544,82	1.196,54	973,12	392,23	1.365,35	2.561,89
Universiteit Gent	760,80	773,45	1.273,25	2.807,50	2.587,18	890,43	3.477,61	6.285,11
Universiteit Hasselt	112,55	72,60	109,32	294,47	265,51	88,16	353,67	648,14
Vrije Universiteit Brussel	337,70	219,78	467,86	1.025,34	915,69	342,85	1.258,54	2.283,88
Totaal	2.663,20	1.788,20	3.962,45	8.413,85	8.515,22	2.842,02	11.357,24	19.771,09

PERONEELSTEWERKSTELLING - Indeling per personeelscategorie per universiteit

Personeelstewerkingstelling per categorie (aantal VTE)	1-2-2010							
	Bezoldigd ten laste van de werkmiddelen				Bezoldigd lastens andere financieringsbronnen			Totaal
	ZAP	AAP	ATP (I)	Totaal op werking	WP	ATP (II)	Totaal op andere financieringsbronnen	
HUB-KU Brussel	20,59	9,05	16,80	46,44	6,75	5,40	12,15	58,59
KU Leuven	1.018,50	497,95	1.564,05	3.080,50	4.068,72	1.194,14	5.262,86	8.343,36
Universiteit Antwerpen	408,39	242,28	577,88	1.228,55	1.068,74	376,79	1.445,53	2.674,08
Universiteit Gent	786,20	843,10	1.312,90	2.942,20	2.831,15	879,00	3.710,15	6.652,35
Universiteit Hasselt	116,00	73,86	116,47	306,33	305,95	92,79	398,74	705,07
Vrije Universiteit Brussel	334,62	214,55	470,25	1.019,42	977,70	357,05	1.334,75	2.354,17
Totaal	2.684,30	1.880,79	4.058,35	8.623,44	9.259,01	2.905,17	12.164,18	20.787,62

PERONEELSTEWERKSTELLING - Indeling per personeelscategorie per universiteit

Personeelstewerkingstelling per categorie (aantal VTE)	1-2-2011							
	Bezoldigd ten laste van de werkmiddelen				Bezoldigd lastens andere financieringsbronnen			Totaal
	ZAP	AAP	ATP (I)	Totaal op werking	WP	ATP (II)	Totaal op andere financieringsbronnen	
HUB-KU Brussel	20,23	9,25	14,60	44,08	6,80	3,90	10,70	54,78
KU Leuven	1.024,20	498,10	1.591,70	3.114,00	4.199,39	1.203,14	5.402,53	8.516,53
Universiteit Antwerpen	406,59	219,45	572,64	1.198,68	1.116,90	382,87	1.499,77	2.698,45
Universiteit Gent	783,50	838,83	1.303,26	2.925,59	2.934,03	866,30	3.800,33	6.725,92
Universiteit Hasselt	118,90	64,56	120,57	304,03	336,20	96,05	432,25	736,28
Vrije Universiteit Brussel	346,60	180,80	486,55	1.013,95	1.012,85	352,16	1.365,01	2.378,96
Totaal	2.700,02	1.810,99	4.089,32	8.600,33	9.606,17	2.904,42	12.510,59	21.110,92

5.3 Studentenaantallen en personeelstewerkstelling

5.3.1 Evolutie studentenaantallen periode 2008-2009 tot en met 2011-2012

Met het oog op de vergelijking van de cijfers van de evolutie van de tewerkstelling met deze van de studenten werd er gepoogd om de invulling van het begrip student in dit verband zo nauwkeurig mogelijk te benaderen. Er werd van de volgende premises uitgegaan:

- aangezien er geen statisch telmoment meer is voor de studenten, noch een statische richtnorm wat de telling betreft, dient er tot een logische invulling van het begrip voltijdse eenheden student te worden gekomen die dienstig is voor dit rapport;
- daar de tewerkstelling op alle studenten betrekking heeft, wordt de berekening van het aantal VTE's student gebaseerd op het aantal opgenomen studiepunten per academiejaar;
- daar uit de cijfers blijkt dat het modeltraject van 60 studiepunten per academiejaar steeds minder de norm is, wordt het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten per diplomacontract per universiteit in de berekening per academiejaar opgenomen om zo dicht mogelijk bij de realiteit aan te sluiten.

Op basis van de gegevens die uit DHO werden gegenereerd en door AHOVOS bezorgd, werd in de eerste plaats een voltijdse eenheid student berekend door de som van alle opgenomen studiepunten per universiteit te delen door het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten per student onder diplomacontract voor elke universiteit voor het betreffende academiejaar.

De hiernavolgende tabel geeft het aantal opgenomen studiepunten per universiteit weer in de loop van de betreffende academiejaren.

STUDENTEN UNIVERSITEITEN				
Aantal opgenomen studiepunten	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011-2012
HUB-KUBrussel	17.412	20.853	20.288	18.894
KU Leuven	1.653.714	1.749.887	1.824.011	1.867.725
Universiteit Antwerpen	562.474	612.541	661.786	672.467
Universiteit Gent	1.599.198	1.659.629	1.662.366	1.653.923
Universiteit Hasselt	82.312	84.428	81.352	79.876
Vrije Universiteit Brussel	452.360	471.125	499.140	520.292
Alle universiteiten	4.367.470	4.598.463	4.748.943	4.813.177

De volgende tabel geeft het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten per student onder diplomacontract per academiejaar voor elke universiteit.

STUDENTEN UNIVERSITEITEN

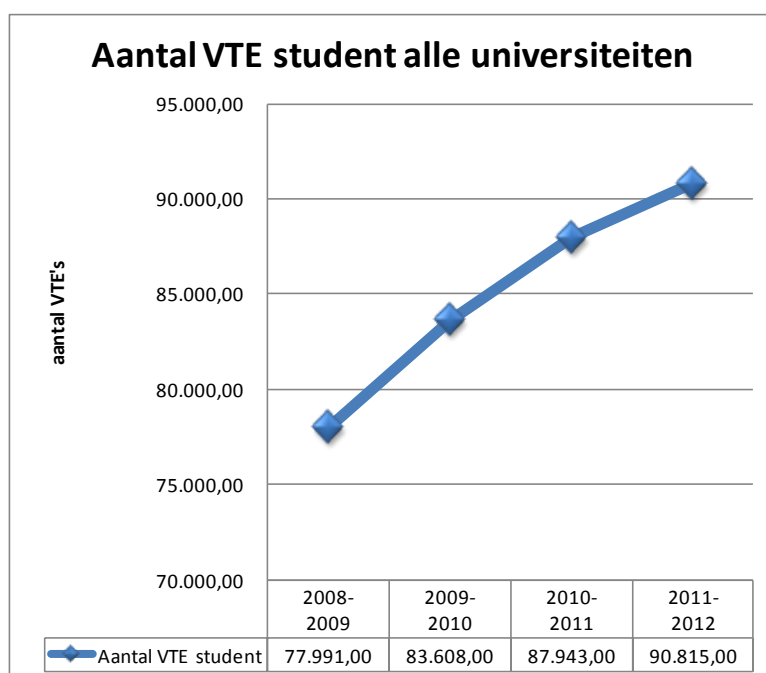
Gemiddelde aantal opgenomen studiepunten/student onder diplomacontract	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011-2012
HUB-KUBrussel	54	53	51	50
KU Leuven	57	57	56	56
Universiteit Antwerpen	56	55	54	53
Universiteit Gent	57	57	56	55
Universiteit Hasselt	55	56	54	53
Vrije Universiteit Brussel	54	53	52	51
Alle universiteiten	56	55	54	53

De derde tabel bevat het aantal berekende VTE's per universiteit per academiejaar.

STUDENTEN UNIVERSITEITEN

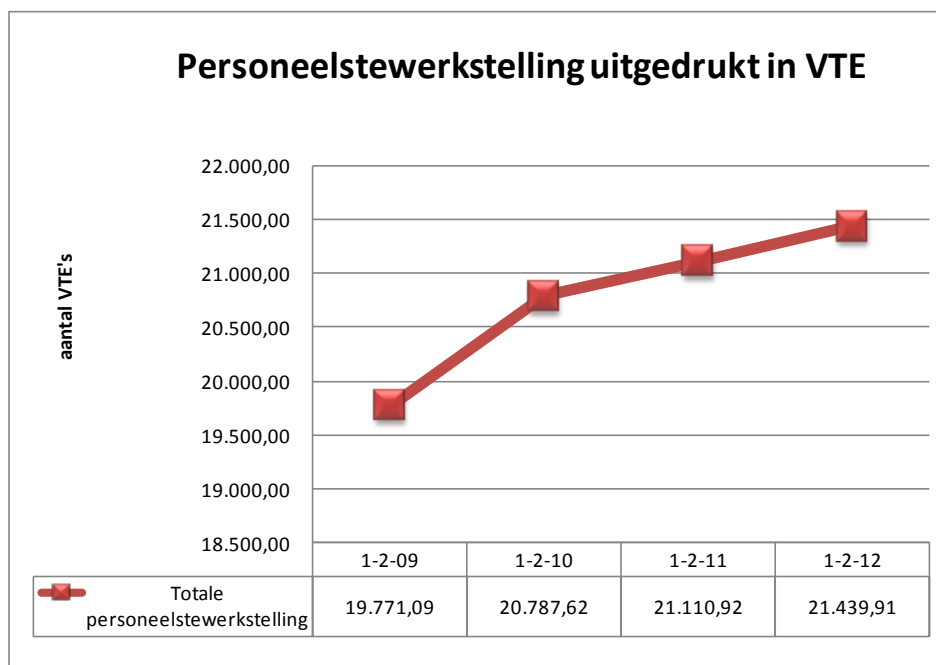
Aantal VTE student: opgn stpt/gem jaaraantal stpt per student onder diplomacontract	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011-2012
HUB-KUBrussel	322	393	398	378
KU Leuven	29.013	30.700	32.572	33.352
Universiteit Antwerpen	10.044	11.137	12.255	12.688
Universiteit Gent	28.056	29.116	29.685	30.071
Universiteit Hasselt	1.497	1.508	1.507	1.507
Vrije Universiteit Brussel	8.377	8.889	9.599	10.202
Alle universiteiten	Eindtotaal	77.991	83.608	87.943
		83.608	87.943	90.815

Grafisch toont de evolutie van het aantal VTE's studenten over de periode 2008-2009 / 2011-2012 een vrij sterk stijgende lijn al is de stijging de jongste jaren iets minder uitgesproken:

5.3.2 Evolutie geaggregeerde personeelstewerkstelling 1-2-2009 tot en met 1-2-2012

De historische evolutie van het aantal VTE's inzake personeelstewerkstelling tussen de beide telmomenten over alle universiteiten wordt hierna grafisch weergegeven. Ook deze evolutie vertoont een stijgende lijn.

5.3.3 Evolutie studentenaantallen versus evolutie geaggregeerde tewerkstelling

De gegevens m.b.t. de studentenaantallen hebben zoals vermeld betrekking op academiejaren. De gegevens inzake personeelsaantallen, zoals gegenereerd in de VLIR-statistieken, hebben betrekking op momentopnames, namelijk telkens 1 februari van een bepaald jaar. Dit betekent dat er geen één op één vergelijking mogelijk is, doch slechts een indicatie kan worden gegeven van beide evoluties en de manier waarop de universiteiten in hun personeelsbeleid zijn omgegaan met de wijzigende omstandigheden als onderwijsverstrekker, in casu in het licht van de stijgende studentenpopulatie. In het deelrapport over de hogescholen wordt een herberekening gemaakt van academiejaar naar (boek)jaar omdat de personeelsgegevens daar eveneens op een volledig boekjaar betrekking hebben. In het licht van wat hiervoor werd gesteld, moge het duidelijk zijn dat dergelijke omzetting voor het luik over de universiteiten geen meerwaarde biedt.

Niettemin leek het ons toch nuttig om de evolutie van studenten- en personeelsaantallen eens naast elkaar te plaatsen en te zien of dit een divergerende dan wel convergerende evolutie betreft. Wij hebben daarbij consequent geopteerd voor de volgende vergelijking:

- Studenten in 2008-2009 vs. personeel op 1-2-2009³⁰
- Studenten in 2009-2010 vs. personeel op 1-2-2010
- Studenten in 2010-2011 vs. personeel op 1-2-2011
- Studenten in 2011-2012 vs. personeel op 1-2-2012

³⁰ Deze teldatum valt immers in het midden van het academiejaar 2008-2009. Dezelfde logica wordt gevolgd voor de volgende jaren.

Wanneer de evolutie van de VTE's personeelstewerkstelling geplaatst wordt tegenover de evolutie van het aantal VTE's studenten in de periode 2008-2009 / 2011-2012 worden de volgende percentages bekomen.

Evolutie VTE's personeel - VTE's student	1-2-2009 / 2008-2009	1-2-2010 / 2009-2010	1-2-2011 / 2010-2011	1-2-2012 / 2011-2012	Evolutie in beschouwde periode
VTE's personeel	19.771,09	20.787,62	21.110,92	21.439,91	8,44 %
VTE's student	77.991,00	83.608,00	87.943,00	90.815,00	16,44 %

Zowel de VTE's tewerkstelling als de VTE's studenten zijn jaarlijks toegenomen. Over de 4 beschouwde "jaren" steeg het aantal VTE's student met 16,44%. De tewerkstelling (VTE's personeel) nam toe met 8,44%.

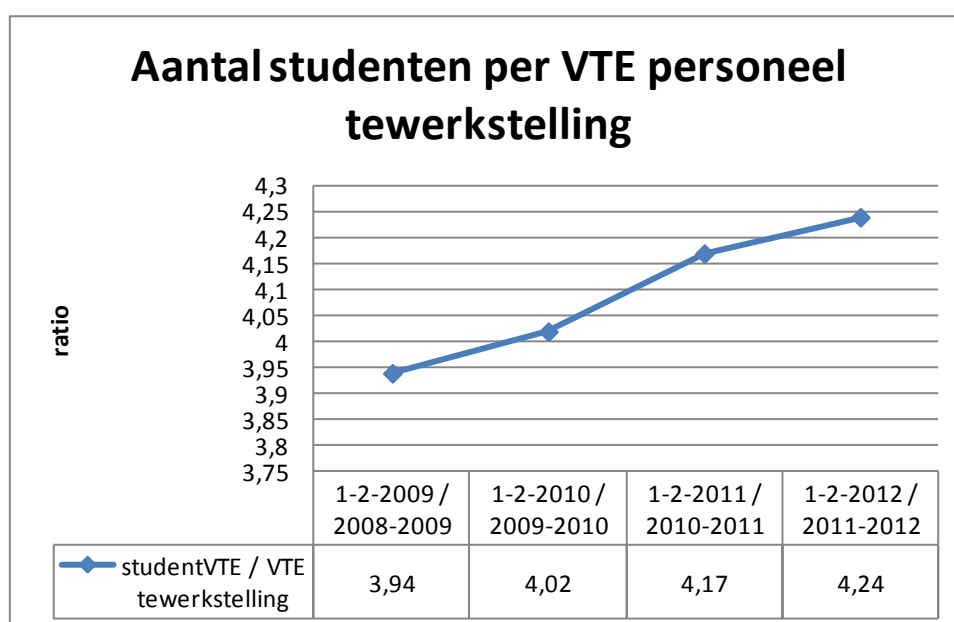
De volgende tabel plaatst de jaarlijkse procentuele wijziging (aangroei) van de VTE's personeelstewerkstelling tegenover deze van de studentenaantallen in VTE's.

Evolutie VTE's personeel - VTE's student	1-2-2009 / 2008-2009	1-2-2010 / 2009-2010	1-2-2011 / 2010-2011	1-2-2012 / 2011-2012
VTE's personeel	0,00	5,14 %	1,56 %	1,56 %
VTE's student	0,00	7,20 %	5,18 %	3,27 %

De relatieve aangroei van de tewerkstelling was tussen 1-2-2009 en 1-2-2010 (met 5,14%) wel opvallend sterker dan bij de volgende telmomenten op 1-2-2011 en 1-2-2012 (waar hij identiek was). Eenzelfde tendens zien we bij de evolutie van de VTE's studentenaantallen, met weliswaar de belangrijke nuancering dat de toename van het studentenaantal in alle beschouwde jaren groter was dan die bij het personeel (zie hierna) en het personeelsaantal derhalve niet evenredig is geëvolueerd.

5.3.4 Evolutie aantal studenten per VTE tewerkstelling

De voorgaande cijfers rond VTE's student en VTE's personeel kunnen worden samengebracht in één grafiek door het aantal studenten per VTE tewerkstelling te berekenen.

In de beschouwde periode is deze ratio met 0,3 student per VTE gestegen. De ratio stijgt jaarlijks doordat de aangroei van het aantal personeelsleden telkens relatief minder hoog is dan de toename van het aantal VTE's studenten. De divergentie tussen beide was het sterkst in 2010-2011 (afgezet ten opzichte van de personeelstelling van 1-2-2011). Geaggregeerd voor 2011-2012 / 1-2-2012 bedraagt deze ratio 4,24 studenten per VTE. Drie jaar eerder was dit nog 3,94 studenten per VTE.

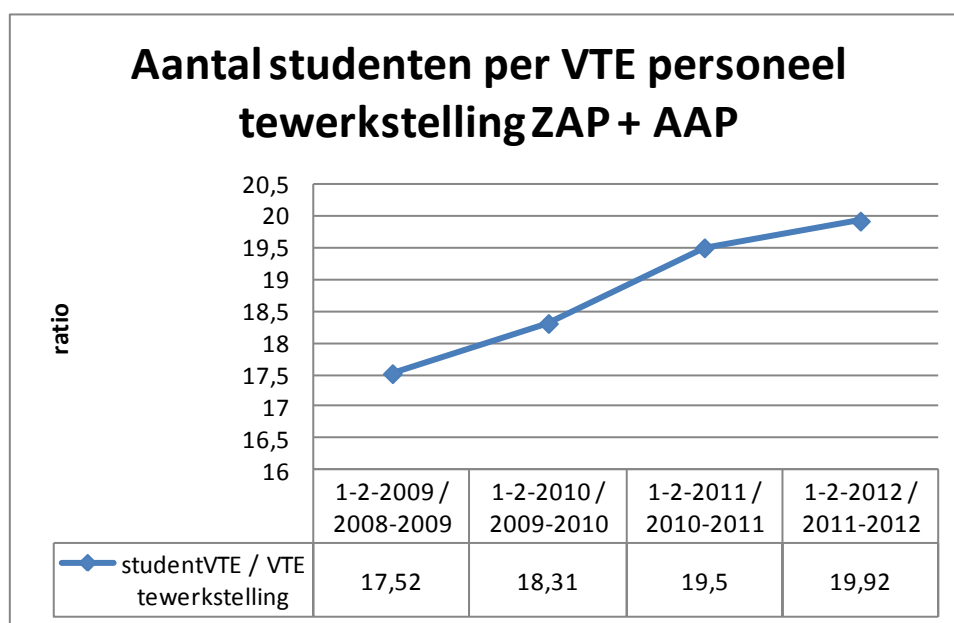
Jaarlijkse relatieve wijziging	1-2-2010 / 2009-2010	1-2-2011 / 2010-2011	1-2-2012 / 2011-2012	Evolutie in beschouwde periode
Ratio VTE's student/VTE's personeel	2,03 %	3,73 %	1,68 %	7,61 %

Tussen de academiejaren 2008-2009 en 2009-2010 nam de ratio student per VTE personeel toe met 2,03%, tussen 2009-2010 en 2010-2011 met 3,73% en tussen 2010-2011 en 2011-2012 met 1,68%.

Over de volledige periode steeg het aantal studenten per VTE personeel met 7,61%.

5.3.5 Evolutie aantal studenten per VTE AP tewerkstelling

Veruit het gros van de onderwijsopdrachten situeert zich bij het AP. Daarom kan het nuttig zijn om ook voor het ZAP/AAP dezelfde oefening te doen als voor het voltallige personeel.

Ook deze ratio stijgt sinds het begin van de beschouwde periode. Tussen 2008-2009 / 1-2-2009 en 2011-2012 / 1-2-2012 is deze ratio met 2,40 student per VTE ZAP + AAP gestegen.

De stijging tussen de verschillende jaren bedroeg respectievelijk 4,53%, 6,45% en 2,17% en was derhalve het meest uitgesproken tussen 2009-2010 en 2010-2011. Geaggregeerd voor 2011-2012 bedraagt de ratio 19,92 studenten per VTE ZAP + AAP.

5.4 Contingenteringsnormen in verband met de personeelsformatie van het AP

5.4.1 Regelgeving

Artikel 159 van het universiteitendecreet legt bepaalde contingenten op die in acht moeten genomen worden bij het opstellen van de begrote personeelsformatie op het niveau van de bezetting (aantal titularissen). Dit zijn de normen waarop in dit hoofdstuk wordt ingegaan:

- Bij het vaststellen van de personeelsformatie en de begrote jaarlijkse bezettingsgraad mag het aantal betrekkingen van het zelfstandig academisch personeel, uitgedrukt in voltijdse eenheden, ten hoogste 70 procent van het totaal aantal plaatsen in de formatie van het academisch personeel bedragen.
- Het totaal aantal betrekkingen van gastprofessor³¹, uitgedrukt in voltijdse eenheden, mag niet meer bedragen dan 5 procent van het totaal aantal betrekkingen in de formatie van het academisch personeel.

Het is aangewezen om achteraf na te gaan of de universiteiten zich bij de uitvoering van de personeelsformatie gehouden hebben aan de decretale normen met het oog op de controle van het getrouwe beeld van de begrote personeelsbezetting.

Aangezien we in dit geval niet gebonden zijn aan de vaste telmomenten van de VLIR-cijfers, worden m.b.t. deze contingeringsnormen cijfers gegeven voor 2011 (en ter vergelijking voor 2009 en 2010).

5.4.2 70%-norm ZAP

In onderstaande tabel wordt per universiteit, in VTE, het totaal aantal personeelsleden AP en het aantal personeelsleden ZAP (formatieplaatsen) vermeld. In de kolom daarnaast kan men aflezen welk percentage-aandeel het ZAP inneemt.

DECRETALE CONTINGENTERINGSNORMEN

Zelfstandig academisch personeel - 70% norm (aantal VTE)	2009			2010			2011		
	AP	ZAP	% aandeel ZAP	AP	ZAP	% aandeel ZAP	AP	ZAP	% aandeel ZAP
HUB-KUBrussel	30,91	19,86	64,25%	28,60	18,51	64,72%	27,55	18,85	68,42%
KU Leuven	1.450,30	1.031,20	71,10%	1.511,48	1.026,85	67,94%	1.503,55	1.041,80	69,29%
Universiteit Antwerpen	691,61	418,36	60,49%	640,93	416,05	64,91%	629,01	418,47	66,53%
Universiteit Gent	1.403,60	654,95	46,66%	1.550,40	695,00	44,83%	1.530,25	674,85	44,10%
Universiteit Hasselt	200,74	115,38	57,48%	200,47	114,48	57,11%	192,57	120,03	62,33%
Vrije Universiteit Brussel	569,55	349,05	61,29%	574,78	349,68	60,84%	552,80	351,46	63,58%

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de 70% norm in 2011 door geen enkele universiteit overschreden is. Bij de meeste universiteiten is het aandeel van het ZAP wel licht gestegen in vergelijking met het jaar ervoor, maar men blijft probleemloos onder de 70%. Buitenbeentje is nog steeds de UGent met in 2011 een aandeel van 44,10%, dit is nog iets lager dan in 2010. De UGent is de enige universiteit waar het aandeel van het AAP binnen het AP groter is dan dat van het ZAP. Oorzaak hiervan is de beleidsoptie die de universiteit reeds vele jaren neemt om het wetenschappelijk onderzoek heel sterk te promoten.

³¹ Het gaat hierbij om het globale aantal gastprofessoren, dus zowel bezoldigd als onbezoldigd (cfr. standpunt college van regeringscommissarissen, d.d. 22 september 2010, punt 10.05-3.5).

5.4.3 Norm 5% gastprofessoren

In onderstaande tabel wordt per universiteit, in VTE, het totaal aantal personeelsleden AP (formatieplaatsen) en het aantal gastprofessoren (bezoldigd + onbezoldigd) vermeld. In de kolom daarnaast kan men aflezen welk percentageaandeel de gastprofessoren innemen. We doen dit voor de 3 beschouwde jaren 2009, 2010 en 2011.

DECRETALE CONTINGENTERINGSNORMEN

Gastprofessoren - 5% norm (aantal VTE)	2009			2010			2011		
	AP	GASTPROFS	% aandeel GASTPROFS	AP	GASTPROFS	% aandeel GASTPROFS	AP	GASTPROFS	% aandeel GASTPROFS
HUB-KUBrussel	30,91	0,00	0,00%	28,60	0,94	3,29%	27,55	1,16	4,21%
Katholieke Universiteit Leuven	1.450,30	20,10	1,39%	1.511,48	23,60	1,56%	1.503,55	32,00	2,13%
Universiteit Antwerpen	691,61	11,80	1,71%	640,93	14,90	2,32%	629,01	6,01	0,96%
Universiteit Gent	1.403,60	39,80	2,84%	1.550,40	43,95	2,83%	1.530,25	60,45	3,95%
Universiteit Hasselt	200,74	8,25	4,11%	200,47	9,20	4,59%	192,57	9,30	4,83%
Vrije Universiteit Brussel	569,55	28,06	4,93%	574,78	22,60	3,93%	552,80	18,75	3,39%

Zoals blijkt uit de tabel overschrijdt geen enkele universiteit de 5% norm in de beschouwde periode.

6 Conclusies

- De inkomsten die door de universiteiten gegenereerd worden via verschillende geldstromen worden niet door alle instellingen op dezelfde wijze geboekt.
- In 2011 liggen de **geaggregeerde bedrijfsopbrengsten** 3,27% hoger dan in 2010. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van 54.772.951 EUR.

De universiteiten realiseren de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten in 2010 voor 94,05% met de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening. De basisfinanciering door de overheid is hierbij de belangrijkste opbrengstenbron. Giften, schenkingen en legaten vormen slechts 0,76% van de totale bedrijfsopbrengsten.

In 2011 realiseren de universiteiten de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten voor 94,80% met de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening. Dit is een fractie meer dan in 2010. Giften, schenkingen en legaten dalen tot 0,66% van de totale bedrijfsopbrengsten.

We stellen vast dat in 2011 de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten 3,79% hoger liggen dan de gebudgetteerde bedrijfsopbrengsten. De opbrengsten werden dus duidelijk onderschat bij de begrotingsopmaak. Deze afwijking is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de aanzienlijke meeropbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening.

Uit de verticale analyse blijkt dat de verhouding tussen de verschillende rubrieken van de bedrijfsopbrengsten in de jaarrekening 2011 de begrote structuur zeer goed benadert.

- In 2011 liggen de **geaggregeerde bedrijfskosten** 2,37% hoger dan in 2010. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meerkost van 38.465.999 EUR.

Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen maken in 2010 niet minder dan 63,73% van het totale kostenplaatje uit, gevolgd door diensten en diverse goederen met 27,23%.

In 2011 nemen de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen 64,97% voor hun rekening en de diensten en goederen 26,86%.

De reële bedrijfskosten liggen boven het begrote niveau in 2011. Het werkelijke kostenbedrag is 0,82% hoger dan het geraamde bedrag. In een absoluut cijfer stemt dit overeen met een meerkost van 13.501.939 EUR. De budgetoverschrijding situeert zich in 3 van de 7 rubrieken van de bedrijfskosten. In absolute cijfers is zij het grootst voor de rubriek 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' met 20.320.175 EUR, gevolgd door de rubriek 'afschrijvingen en waarde-verminderingen op OK/IVA/MVA' met 7.882.051 EUR en de rubriek 'andere bedrijfskosten' met 3.506.344 EUR. Onderbesteding van de voorziene budgetten stellen we vast bij de rubrieken 'aankoop van goederen', 'diensten en diverse goederen', 'waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen' en 'voorzieningen voor risico's en kosten'.

Uit de verticale analyse blijkt dat de begrote structuur van de bedrijfskosten van het boekjaar 2011 goed aansluit bij de werkelijke kostenstructuur. De uitvoering van de begroting heeft geen fundamentele verschuivingen in de structuur van de bedrijfskosten veroorzaakt.

- In het boekjaar 2010 realiseerde de sector een **bedrijfsoverschot** van 55.737.854 EUR. In het boekjaar 2011 zien we het bedrijfsoverschot substantieel stijgen met 29,26% naar 72.044.806 EUR. Dit is een absolute vermeerdering met 16.306.952 EUR. De bedrijfsopbrengsten stijgen namelijk sneller dan de bedrijfskosten.

Ten opzichte van de begroting 2011 valt het effectief gerealiseerde bedrijfsoverschot in 2011 gunstig uit. Met een afwijking van 49.760.870 EUR of 223,30% doet de sector het opmerkelijk beter dan voorzien. Toch is enige voorzichtigheid geboden aangezien de bedrijfskosten in de begroting met 0,82% werden onderschat. Er is een duidelijk spanningsveld tussen de begrote cijfers en de gerealiseerde cijfers voor post 62 '*bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen*' en dan voornamelijk voor wat het contractueel AP, het contractueel ATP en de bursalen onderworpen aan RSZ betreft.

- In 2011 stijgen de financiële opbrengsten met 1,47% en de financiële kosten stijgen met 2.296,45%. De kosten stijgen dus veel sneller dan de opbrengsten. Het geaggregeerd **financieel resultaat** vertoonde in 2011 dan ook een significante daling met 43,00% t.o.v. 2010. Deze daling is hoofdzakelijk toe te schrijven aan post 651 '*waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II.E (toevoegingen +, terugnemingen -)*' en dit bij 5 van de 6 universiteiten.

Ten opzichte van de begroting 2011 valt het effectief geaggregeerd financieel resultaat hoger uit. De onderschatting van het financieel resultaat in 2011 bedraagt 910.570 EUR of 3,44%.

- In 2011 realiseerden de universiteiten samen een **uitzonderlijk resultaat** dat 69,82% hoger ligt dan in 2010. De oorzaak hiervan is een aanzienlijke daling van de uitzonderlijke kosten met 49,18%. De uitzonderlijke kosten daalden sneller dan de uitzonderlijke opbrengsten. Het dalen van de uitzonderlijke kosten is echter voornamelijk toe te schrijven aan post 660 '*uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa*' van één universiteit. Dit geldt dus niet voor de sector in zijn geheel.
- Het **geaggregeerd resultaat van het boekjaar** dat de universiteiten behalen uit al hun activiteiten, is positief. Zowel in 2010 als in 2011 kunnen ze hun boekjaar samen afsluiten met een overschot.

Dit **overschot van het boekjaar** is opgebouwd uit 3 componenten: het bedrijfsoverschot (70/64), het financieel resultaat (75/65) en het uitzonderlijk resultaat (76/66).

Het bedrijfsoverschot ligt 16.306.952 EUR hoger in 2011 dan in 2010. Desondanks stellen we slechts een vooruitgang vast van het geaggregeerd resultaat met 1,73%. Dit is toe te schrijven aan een daling van het financieel resultaat met 43,00%. Het uitzonderlijk resultaat is met 69,82% gestegen.

Het positieve resultaat dat de universiteiten in 2011 behaalden is veel gunstiger dan in de begroting 2011 werd voorzien. Het effectief gerealiseerde resultaat ligt namelijk 50,39% hoger dan begroot. Het bedrijfsoverschot en het financiële resultaat liggen aanzienlijk hoger dan verwacht, het uitzonderlijk resultaat daarentegen ligt substantieel lager dan voorzien.

- De universiteiten investeerden tijdens het boekjaar 2011 samen 228.802.820 EUR. Dit is een stijging van de **geaggregeerde investeringen** met 22,04% t.o.v. het boekjaar 2010. De toename van de investeringen situeert zich hoofdzakelijk bij de materiële vaste activa en dit in de rubriek 'leasing en soortgelijke rechten', 'installaties, machines en uitrusting', 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' en 'meubilair en rollend materieel'.

De universiteiten hadden samen voor het boekjaar 2011 een bedrag aan investeringen begroot van 178.806.938 EUR. In werkelijkheid werd er echter voor 228.802.820 EUR geïnvesteerd. Dit is 27,96% meer dan begroot. De posten waar de meest significante afwijkingen werden vastgesteld tussen de begrote bedragen voor 2011 en de effectief geboekte bedragen zijn enerzijds 'terreinen en gebouwen' en anderzijds 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' en 'leasing en soortgelijke rechten'. Er werd in realiteit veel minder geïnvesteerd in 'terreinen en gebouwen' (-72.653.673 EUR) dan initieel werd begroot en veel meer in 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (+78.903.990 EUR) en 'leasing en soortgelijke rechten' (+25.625.108 EUR).

Tijdens het boekjaar 2010 had 70,77% van de investeringen betrekking op onroerende goederen. Om tot dit percentage te komen werd de som gemaakt van de investeringen in 'terreinen en gebouwen' (41,07%), 'overige materiële vaste activa' (5,83%) en 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (23,87%). Het aandeel van de investeringen in 'installaties, machines en uitrusting' bedraagt 23,77%, dat in 'meubilair en rollend materieel' 1,84%.

Na het maken van de som van de investeringen in 'terreinen en gebouwen' (32,13%), 'overige materiële vaste activa' (4,64%) en 'activa in aanbouw en vooruitbetaling' (22,31%) blijkt dat tijdens het boekjaar 2011 slechts 59,08% van de investeringen betrekking had op onroerende goederen. Het aandeel van de investeringen in 'installaties, machines en uitrusting' bedraagt 22,32%, dat in 'meubilair en rollend materieel' 3,05%.

De universiteiten financieren het leeuwenaandeel van hun investeringen met eigen middelen en met kapitaalsubsidies. In 2011 werd er door één universiteit ook beroep gedaan op 'vreemde middelen en door één universiteit op 'andere middelen'. De vroeger opgebouwde financiële reserves (geldbeleggingen en liquide middelen) worden nog steeds eerst aangesproken om de investeringen te financieren.

Ten opzichte van 2010 is de financiering van de investeringen met eigen middelen substantieel gestegen met 75.573.748 EUR en deze met kapitaalsubsidies is gedaald met 34.679.829 EUR.

Zowel in het boekjaar 2010 als in het boekjaar 2011 gebruikten alle universiteiten eigen middelen voor de financiering van hun investeringen. Voor de HUB-KUBrussel was dit in 2010 zelfs het enige financieringsmiddel. Voor de UA was dit zowel in 2010 als in 2011 het enige financieringsmiddel.

In 2010 deed geen enkele instelling een beroep op vreemde middelen. In 2011 deed alleen de HUB-KUBrussel hierop een beroep. De universiteit financierde hiermee 56,42% van haar investeringen.

Vier van de zes universiteiten wendden in 2010 kapitaalsubsidies aan. De UHasselt financierde hiermee niet minder dan 91,98% van haar investeringsvolume, gevolgd door de VUB met 49,27%, de KU Leuven met 19,14% en tenslotte de UGent met 1,86%. In het boekjaar 2011 wendden eveneens vier van de zes universiteiten kapitaalsubsidies aan. De UHasselt financierde hiermee 75,28% van haar investeringsvolume. Ze wordt gevolgd door de KU Leuven met 13,54%, de VUB met 4,06% en ten slotte de UGent met 0,23%.

De KU Leuven is de enige universiteit die nog een beroep doet op andere financieringsmiddelen maar die maken slechts 1,89% uit van het totale investeringsvolume in 2010 en 1,63% in 2011.

- De **totale balanswaarde** van alle universiteiten samen bedraagt eind 2011 de som van 3.004.947.153 EUR tegenover 2.872.842.947 EUR op 31 december 2010. Dit is een stijging met 132.104.206 EUR of 4,60%. Zowel de vaste activa als de vlottende activa leverden een bijdrage aan deze groei.

De **geaggregeerde vaste activa** bedragen op 31 december 2011 de som van 1.325.751.264 EUR. Dit is een stijging t.o.v. 2010 met 111.625.876 EUR of 9,19%.

De stijging is te verklaren door een toename van de materiële en financiële vaste activa. De immateriële vaste activa zijn in waarde gedaald.

Binnen de materiële vaste activa is er een opvallende toename in absolute cijfers van de post 'terreinen en gebouwen' met 73.553.110 EUR. De post 'leasing en soortgelijke rechten' stijgt in boekjaar 2011 met 23.862.120 EUR.

Opvallend binnen de **geaggregeerde vlottende activa** is het grote bedrag aan geldbeleggingen en liquide middelen. De som van de geldbeleggingen en liquide middelen bedraagt in 2010 op geaggregeerd niveau 1.330.284.604 EUR en stijgt in 2011 met 55.220.604 EUR of 4,15% naar 1.385.505.209 EUR. Dit bedrag is des te opmerkelijker daar de sector in 2010 nog 127.926.017 EUR eigen middelen aanwendde ter financiering van zijn investeringen en 203.499.766 EUR in 2011.

In de begroting 2011 stellen we voor de vaste activa een onderschatting met 25.633.366 EUR of 1,97% vast. De materiële vaste activa werden namelijk met 20.494.519 EUR of 1,59% onderbegroot. De vlottende activa werden in de begroting 2011 eveneens onderschat en dit ter waarde van 88.841.900 EUR of 5,59%.

De vaste activa bedragen 42,26% van het balanstotaal in de jaarrekening 2010 en 44,12% van het balanstotaal in de jaarrekening 2011. De vlottende activa bedragen 57,74% in 2010 en 55,88% in 2011. De verhouding vast/vlottend blijft dus ongeveer hetzelfde.

Bij de vaste activa valt het grote aandeel op van de materiële vaste activa. Vooral de component 'terreinen en gebouwen' is hiervoor verantwoordelijk. Bij de vlottende activa springt het grote aandeel van de geldbeleggingen in het oog.

De begrote balansstructuur wijkt niet af van wat effectief in 2011 gerealiseerd werd. In de begroting 2011 was een verschuiving van vlottende naar vaste activa voorzien. In realiteit zien we inderdaad deze beweging.

Het **geaggregeerde eigen vermogen** van de sector bedraagt 2.331.848.205 EUR in 2010 en stijgt met 4,19% naar 2.429.614.814 EUR in 2011.

Bij het opstellen van de begroting 2011 werd het eigen vermogen onderschat met 0,82%.

De **geaggregeerde voorzieningen** voor risico's en kosten stijgen in 2011 met 1,07%. Dit is toe te schrijven aan een stijging van de voorzieningen bij drie universiteiten. Bij de drie andere instellingen dalen de voorzieningen.

De **geaggregeerde schulden** liggen 7,86% hoger in 2011 dan in 2010. De geaggregeerde schulden vallen in de realiteit 14,61% hoger uit dan begroot.

In 2010 bestaan de passiva voor 81,17% uit eigen vermogen, 4,20% uit voorzieningen en 14,63% uit schulden. De structuuranalyse van de passiva in 2011 toont slechts kleine verschuivingen met 80,85% eigen vermogen, 4,06% voorzieningen en 15,08% schulden. Het eigen vermogen van de sector blijft dus aanzienlijk en de financiële onafhankelijkheid groot.

- De geaggregeerde netto-werkingsmiddelen van de universiteiten bedragen 1.327.733.235 EUR voor het boekjaar 2011 ten opzichte van 1.307.358.698 EUR in 2010. Dit betekent een stijging met 20.374.537 EUR of 1,56%. De sector beschikt dus over een stevige buffer om een eventuele vertraging in de inning van de kortetermijnvorderingen op te vangen zonder dat dit de betaling van de kortetermijnverbintenissen in gevaar brengt. De bekomen waarde duidt op een stevige liquiditeitspositie. Met uitzondering van één instelling, de HUB-KUBrussel, leverde de berekening van de netto-werkingsmiddelen voor alle universiteiten een positief resultaat op.
- Er waren eind 2011 voldoende middelen voorhanden om 4,86 maal de lopende kortetermijnverplichtingen te dekken. Dit is een sterke quick ratio. De reële noden werden dus ruimschoots gedekt voor de sector in zijn geheel. Bij gepaste financiering van de geplande investeringen hoeft de sector in de nabije toekomst geen betalingsproblemen te vrezen.
- Het aantal dagen leverancierskrediet voor de sector bedraagt 64 in het boekjaar 2011 tegenover 73 in het boekjaar 2010. Het kortere betalingsuitstel kan geïnterpreteerd worden als een blijk van dalend vertrouwen van de leveranciers in de universiteiten.
- In het boekjaar 2011 financieren de universiteiten zich samen voor 80,85% met eigen vermogen. De sector is dus slechts voor 19,15% afhankelijk van vreemd vermogen en beschikt dus over een sterke financiële onafhankelijkheid.
- Berekend op de geaggregeerde balansgegevens toont de algemene schuldgraad aan dat in de jaarrekening 2011 tegenover elke 100 EUR eigen vermogen er 23,68 EUR schulden staan. De gemiddelde algemene schuldgraad bedraagt 38,98%.
- Het rentabiliteitsniveau is in 2011 hoog. De geaggregeerde netto-marges geven een positief beeld. Netto-marge 1 ligt in 2011 iets hoger dan in 2010. De basis voor dit positieve resultaat wordt gevormd door het bedrijfsoverschot. Netto-marge 2 en 3 liggen in 2011 lager dan in 2010. De bijdrage van de financiële en uitzonderlijke verrichtingen is kleiner maar nog steeds positief.
- In bijkomende orde merken we op dat voor het IJS en het IOB zowel de inkomsten als de uitgaven opgenomen zijn in de exploitatierekeningen van de initiërende universiteit. Voor het IES is dit niet het geval. Een uniforme benadering is in de toekomst aangewezen.
- De gegevens in het hoofdstuk over de analyse van de evolutie van het personeelsbestand hebben betrekking op de tellingen van 1 februari 2009, 1 februari 2010, 1 februari 2011 en 1 februari 2012 voor wat de feitelijke of effectieve tewerkstelling betreft en op de personeelsformatie van de respectieve jaren voor wat de bezetting betreft. De eerste reeks gegevens hebben als bron de jaarlijkse VLIR-publicatie "Statistische gegevens betreffende het personeel aan de Vlaamse universiteiten" waarbij ook de terminologie van de VLIR-publicatie wordt gebruikt, de gegevens inzake bezetting werden uit de begrotingen gehaald.

- Op 1-2-2012 zijn er aan de Vlaamse universiteiten over alle personeelscategorieën en statuten heen 21.439,91 **VTE's** tewerkgesteld. Sinds de telling van 1-2-2009 is het globale personeelsaantal steeds toegenomen. Ten opzichte van de vorige telling is er een totale stijging met 328,99 VTE's of 1,56%. Het ATP is relatief het sterkst gegroeid.

Op 1-2-2012 bedroeg het aantal AP-leden 4.559,23 VTE's. Hiermee steeg deze groep na de daling het jaar voordien opnieuw met 48,22 VTE's of 1,07%. Dit afwijkende evolutiepatroon ten opzichte van het globale personeelsaantal en de 2 andere groepen waar de stijging sinds 1-2-2009 onafgebroken doorgaat, is niettemin opmerkelijk. In vergelijking met de vorige telling nam de groep van het WP toe met 129,79 VTE's of 1,35% en de groep van het ATP met 150,98 VTE's of 2,16%.

Grosso moddo behoort ruim 1/5 van het universiteitspersoneel tot de categorie van het ZAP of AAP. Ongeveer 1/3 behoort tot het ATP en de overige ca 45% is lid van het WP.

- Naar **hoofden** zijn er op 1-2-2012 24.444 personen, hetzij voltijds, hetzij deeltijds tewerkgesteld. Ten opzichte van de vorige telling is er een globale stijging met 368 personen of 1,40%. De stijging geldt voor alle drie de categorieën.

Over alle personeelscategorieën en statuten heen zijn er 17.740 **voltijdse personeelsleden** tewerkgesteld op 1-2-2012. Het aantal voltijdse personeelsleden is sinds de telling van 1-2-2009 steeds toegenomen, ten opzichte van de vorige telling met 386 voltijdsen of 2,22%.

Wat het **deeltijds personeel** betreft, zijn er over alle personeelscategorieën en statuten heen 8.844 personeelsleden tewerkgesteld op 1-2-2012. Na een stijging in de vorige jaren is er een lichte daling van het effectief in vergelijking met 1-2-2011, namelijk met 18 personeelsleden 0,20%. De daling is vooral toe te schrijven aan de vermindering van deeltijdse ATP-leden (71 personeelsleden of 1,98%).

Hieruit blijkt dat op 1-2-2012 de deeltijdse arbeid zowel als gegeven op zich als in verhouding met de voltijdse arbeid stagneert of zelfs licht is afgenomen, althans in het universitair onderwijs. De cijfers zeggen uiteraard niets over eventueel andere uitgeoefende beroepsactiviteiten.

- Bij het voltijds werkende personeel ziet men globaal een gestage aangroei van zowel de **mannen** als de **vrouwen**. In vergelijking met de daaraan voorafgaande telling steeg het mannelijk personeel op 1-2-2012 met 124 en het vrouwelijk personeel met 262 leden. De mannen blijven globaal in de meerderheid. Sinds 1-2-2011 valt er wel een inhaalbeweging vast te stellen. Niettemin zijn er op 1-2-2012 nog altijd 2.168 meer mannen voltijds tewerkgesteld dan vrouwen.

Per personeelscategorie is het beeld genuanceerder. Bij het AP zien we een inhaalbeweging van de vrouwen. Er blijft evenwel nog een groot verschil in aantal tussen beide sexen: op 1-2-2012 tellen we nog steeds 1.227 meer mannen dan vrouwen. Bij het WP is er zowel een stijging van mannen als van vrouwen in de hele beschouwde periode, maar is de toename sterker bij de mannen zodat het verschil tussen beide sexen op 1-2-2012 zelfs groter is geworden (1.157).

Bij het ATP is de situatie geheel anders. De vrouwen zijn er traditioneel in de meerderheid. Na een kortstondige inhaalbeweging van het mannelijk korps op 1-2-2010 is het verschil op 1-2-2012 opgelopen tot +216 in het voordeel van de vrouwen.

Bij het deeltijds werkende personeel wekt het wellicht geen verbazing dat over het algemeen het vrouwelijk korps in de meerderheid is. Op 1-2-2012 zijn er 1.098 meer deeltijds werkende vrouwen dan mannen. Dit verschil is tussen 1-2-2009 en 1-2-2012 nog licht toegenomen. De algemene vaststelling dat de deeltijdse arbeid op 1-2-2012 stagneert of licht terugloopt wordt ook bevestigd in de beide gendercategorieën (-3 mannen en – 15 vrouwen).

Het verhoudingsgewijs hoger aantal deeltijds werkende vrouwen dan mannen vindt zijn verklaring vooral binnen de categorie van het ATP, waar het aantal vrouwelijke deeltijdse personeelsleden ongeveer 4 keer zo hoog ligt als bij de mannen.

Uit dit alles blijkt dat er nog steeds meer vrouwen dan mannen deeltijds werken, zij het niet in alle personeelscategorieën.

- Het aandeel van het personeel bezoldigd ten laste van de werking blijkt op 1-2-2012, geheel in de lijn van de vorige jaren, een stuk kleiner dan dat van het personeel bezoldigd via andere **financieringsbronnen**. Het verschil tussen beide groepen is tussen 1-2-2009 en 1-2-2012 steeds toegenomen en bedraagt 4.043,41 VTE's op 1-2-2012. Dit is vooral toe te schrijven aan het feit dat de universiteiten ten aanzien van personeel buiten de werkingsuitkeringen een veel flexibeler beleid kunnen hanteren en niet of minder aan (decretale) regels gebonden zijn.
- Op 1-2-2012 zijn er 4.559,23 VTE's **academisch personeel** aan de slag in de Vlaamse universiteiten. Binnen het AP vormt het ZAP duidelijk de grootste groep al is zijn aandeel sinds de piek van 1-2-2010 iets afgenomen: met 2.739,82 VTE's maakt het ZAP op 1-2-2012 hoe dan ook nog altijd ruim 60% van het globaal AP uit. Tot het AAP behoren 1.819,41 VTE's, of iets minder dan 40% van het totale AP. Bij het ZAP nemen de gewoon hoogleraars het belangrijkste aandeel in – dit is een constante sinds vele jaren -, hoewel hun aantal daalt terwijl bij het AAP de assistenten met 918,75 VTE's het talrijkst zijn, hoewel ook hun aantal daalt.

De sterkste stijging in VTE's situeert zich binnen het ZAP niettemin bij de hoofddocenten. In vergelijking met de vorige telling is deze subgroep op 1-2-2012 toegenomen met 58,15 VTE's. Een mogelijke factor voor dit fenomeen is het hoge aantal docenten dat in de jaren daarvoor in aanmerking kwam voor een bevordering tot hoofddocent. Logischer wijze mag er in de toekomst een toename van de categorieën hoger dan hoofddocent worden verwacht, deels door de grote cohorte hoofddocenten waar er verdere bevorderingen mogelijk zijn, maar ook deels door het optrekken van de pensioenleeftijd.

De algemeen vastgestelde stijging in hoofden van het globaal aantal leden van het academisch personeel op 1-2-2012 manifesteert zich vooral in de jongere **leeftijdsgroepen**. Het is inderdaad opmerkelijk dat bij het ZAP een dalende trend begint vanaf 55 en dit bij het AAP het geval is vanaf 30 jaar. Op 1-2-2012 kan dus een algemene verjonging van het professorenkorps worden vastgesteld.

Binnen het ZAP vormen de uiterste leeftijden (jonger dan 30 enerzijds en 65 of ouder anderzijds) logischer wijze de kleinste groepen. Om tot een ambt van het ZAP te kunnen toetreden, dient men immers eerst een doctoraat te behalen. Bovendien werkt voorlopig nog altijd niet iedereen tot 65 jaar en behoort ook het zogeheten “vervroegd pensioen” nog steeds tot de mogelijkheden.

Anderzijds zit men vandaag met een zeer kleine groep “ouderen” bij het AAP. De mandaten van assistent en doctor-assistent zijn immers in tijd beperkt en ofwel gaat men daarna deel uitmaken van het ZAP of geeft men een andere wending aan zijn carrière. De echt jonge vertegenwoordigers zijn in het AAP logischer wijze weer talrijker dan in het ZAP.

- Op 1-2-2012 zijn er 4.139,02 VTE's **administratief en technisch personeel (type I)** tewerkgesteld in de universiteiten. Abstractie makend van de personeelsleden van graad 4 die ten dele tot niveau B en ten dele tot niveau C behoren en op zich verhoudingsgewijs een zeer groot aantal blijven uitmaken, vormt de groep van niveau A ontegensprekelijk de grootste groep binnen het ATP (I). De kleinste groep wordt – en dit met de jaren nog overduidelijker – gevormd door de personeelsleden van niveau D.

Globaal is het ATP (I) tussen 1-2-2009 en 1-2-2012 steeds in aantal VTE's toegenomen. Op 1-2-2012 zijn er 49,70 VTE's meer tewerkgesteld dan bij de vorige telling, een jaar eerder.

De upgradering van het ATP lastens de werking zet zich verder door. Zowel de personeelsaantallen in niveau A als in niveau B (weliswaar met abstractie van graad 4) zijn tussen 1-2-2009 en 1-2-2012 overhand toegenomen. Samen maken de personeelsleden van niveau A en B op 1-2-2012 ruim 56,5% van het globale ATP (I) uit.

Na een stijging in de voorgaande jaren op 1-2-2012 een daling is vast te stellen in het aantal hoofdelijke leden van het ATP (I) die volledig toe te schrijven is aan een daling in de oudere **leeftijdsgroepen**, met name de 55 plussers. Vooral in de groep 60 tot 64 is de daling met 378 personen toch wel indrukwekkend te noemen. De gunstige uitstapregeling die aan de personeelsleden enkele jaren geleden werd geboden, speelt hier ongetwijfeld een rol. Mogelijk is ook het vooruitzicht van een aanpassing van de pensioenwetgeving waarbij men langer zal moeten werken van invloed geweest op de uitstroom. Logischer wijze mag, ingevolge het optrekken van de pensioenleeftijd, in de toekomst een toename van de oudere leeftijdscategorieën worden verwacht.

- Op 1-2-2012 zijn er 9.735,96 VTE's **wetenschappelijk personeel** tewerkgesteld in de universiteiten. De groep bursalen vormt de grootste groep binnen het WP. Hun aantal is op 1-2-2012 met 6.074,20 VTE's groter dan ooit tevoren. Het hoge aantal bursalen is ongetwijfeld toe te schrijven aan de aanzienlijk lagere loonlast (er dient geen bedrijfsvoorheffing te worden betaald). Zowel bij de personeelsleden met een contract van onbepaalde duur als bij degenen met een contract van bepaalde duur is het WP op post-doctoraal niveau het talrijkst. Bij de bursalen zien we het omgekeerde en zijn de personeelsleden op doctoraal niveau veruit in de meerderheid, wat logisch is aangezien het precies de (goedkopere) doctoraatsbursalen zijn die nog moeten doctoreren.

In vergelijking met het vorige telmoment is het globaal aantal WP-leden op 1-2-2012 toegenomen met 129,79 VTE's waarmee de trend van de vorige jaren verder werd gezet.

Het aantal leden wetenschappelijk personeel uitgedrukt in hoofden blijft ieder jaar stijgen. Zo zijn er op 1-2-2012 in vergelijking met een jaar eerder 148 personen meer tewerkgesteld in het WP wat hoofdzakelijk toe te schrijven is aan een stijging in de jongste **leeftijdsgroep**, de min 30-jarigen. Het wetenschappelijk personeel telt in tegenstelling tot het AP en het ATP inderdaad een zeer groot contingent aan jonge personeelsleden. Zo zien we dat de min 35-jarigen op 1-2-2012 maar liefst 84% van het totale WP uitmaken. Jonge wetenschappers blijven dus in toenemende mate alle kansen krijgen.

- Op 1-2-2012 zijn er 3.005,70 personeelsleden **administratief en technisch personeel (type II)** tewerkgesteld in de universiteiten. De groep contracten met onbepaalde duur is daarbij duidelijk in de meerderheid.

Het aantal ATP (II)-leden uitgedrukt in hoofden blijft ieder jaar stijgen. Op 1-2-2012 zijn er 85 personen meer tewerkgesteld dan een jaar eerder. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan een stijging bij de jongste personeelsleden, de min 24-jarigen (+108). De stijging in de jongste **leeftijdsgroep** is wel een nieuw gegeven, de vorige jaren zagen we steeds een daling. Er wordt dus ook bij dit type personeel duidelijk sterk in jonge krachten geïnvesteerd.

- Hoewel er hiermee geenszins een hoge graad van wetenschappelijkheid gepretendeerd wordt, kan de vergelijking van het evoluerend studentenaantal (over de academiejaren 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011 en 2011-2012) met het evoluerend aantal personeelsleden (volgens de tellingen van 1 februari 2009, 2010, 2011 en 2012) een beperkte indicatie geven over de wijze waarop de universiteiten in hun personeelsbeleid zijn omgegaan met de wijzigende omstandigheden als onderwijsverstrekker.

Zo leren we dat in de beschouwde periode het personeelskorps achtereenvolgens met 5,14%, 1,56% en nogmaals met 1,56% is toegenomen, terwijl het aantal studenten achtereenvolgens is gestegen met 7,20%, 5,18% en 3,27%. Hieruit kan een **ratio student/personeel** worden afgeleid die voor 2008-2009 3,94, voor 2009-2010 4,02, voor 2010-2011 4,17 en voor 2011-2012 4,24 is. De ratio neemt dus overhand toe: met 2,03% in 2009-2010, met 3,73% in 2010-2011 en met 1,68% in 2011-2012. De toename die 0,3 student per VTE personeel bedraagt, is misschien niet spectaculair, maar wel reëel. Wanneer we de ratio enkel toepassen op het ZAP + AAP krijgen we natuurlijk een veel hogere ratio. In 2011-2012 bedroeg die 19,92. Over de hele beschouwde periode is deze ratio met 2,40 student per VTE ZAP + AAP gestegen. De stijging over de verschillende jaren evolueerde van 4,53% naar 6,45% en ten slotte 2,17%.

- Met betrekking tot de **contingenteringsnormen** in verband met de personeelsformatie van het AP zien we bij de 70%-norm ZAP dat er geen enkele universiteit in de beschouwde jaren de norm overschrijdt. Wat de gastprofessoren betreft, kunnen we eveneens vaststellen dat geen enkele universiteit het toegelaten maximum percentage van 5% (op het globale AP) overschrijdt.